

ব্রজাসূর্য্য

প্রথম সংখ্যা, ২০২৫-২৬

- সম্পাদক -
সুমন বর্মণ

বঙাইগাঁও বি. এড. কলেজ, বঙাইগাঁও

‘প্রজ্ঞাসূর্য্য’ সম্পাদনা সমিতি

ড০ ৰূপাঞ্জলী দেৱী
মুখ্য উপদেষ্টা

সতীন চন্দ্ৰ ৰায়
উপদেষ্টা

ড০ মধুসূদন অধিকাৰী
উপদেষ্টা

বীৰব্ৰত দাস চৌধুৰী
উপদেষ্টা

ড০ অনিতা দেৱী
উপদেষ্টা

মহন্ত কুমাৰ নাথ
তত্ত্বাবধায়ক

বিস্মিতা দাস সান্যাল
তত্ত্বাবধায়ক

পংকজ কান্তি ৰায়
তত্ত্বাবধায়ক

খনিৰ বৰ্মন
তত্ত্বাবধায়ক

সুমন বৰ্মন
সম্পাদক

ছানিয়াৰা বেগম
সহঃ সম্পাদক

নিকুমনি দাস
সহঃ সম্পাদক

বিপ্ৰজীত ৰায়
সদস্য

ৰত্ন প্ৰতীম সিংহ
সদস্য

খুশোৱন্ত নাথ
সদস্য

পুনম পাঠক
সদস্য

ববিতা চৌধুৰী
সদস্য

মুনমুন দে
সদস্য

ৰূপজ্যোতি বৰ্মন
সদস্য

হৰ্যজিৎ ৰয়
সদস্য

গৌৰৱ ৰায়
সদস্য

প্রজ্ঞাসূর্য্য

প্রথম সংখ্যা, ২০২৫-২০২৬ বর্ষ
বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ, বঙাইগাঁও (অসম)

— সম্পাদক —
সুমন বর্মণ

Pragyasurya : 1st issue 2025-2026, Yearly Magazine of Bongaigaon B.Ed. College, published by Bongaigaon B.Ed. College, Bongaigaon, Assam, Pin- 783380

প্রকাশক :

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ, বঙাইগাঁও (অসম)

প্রকাশ কাল :

২০২৬ ইং

প্রচ্ছদ :

অমৰেন্দ্ৰ ঠাকুৰীয়া

আৰ্হি নিৰীক্ষক :

বিস্মিতা দাস সান্যাল

কবিতা দেৱী

সাবিত্ৰী ববিদাস

ডলনী ব্ৰহ্ম

অক্ষৰ বিন্যাস :

অনুজ ৰয়

সুৰেশ বৰ্মন

ছপাশাল :

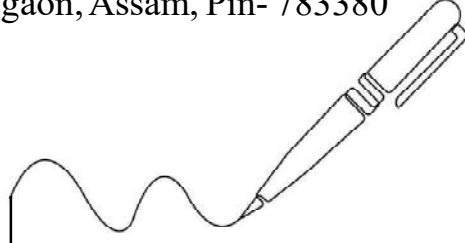
প্ৰিন্টিং ছ'লুশ্বন

বাঘেশ্বৰীপাৰা, ৱাৰ্ড নং ৩

বঙাইগাঁও

প্রচ্ছদ কথা :

প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য- জ্ঞানৰ পবিত্ৰ আলোকে শিক্ষাৰ্থীসকলৰ সাহিত্য-চিন্তা, সাংস্কৃতিক চেতনাক আলোকিত কৰি তোলাক- অমৰেন্দ্ৰ ঠাকুৰীয়া, প্ৰবক্তা, সুকুমাৰ কলা বিভাগ, বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ।

সম্পাদনা সমিতি

মুখ্য উপদেষ্টা :

ড০ ৰূপাঞ্জলী দেৱী

উপদেষ্টা :

শ্ৰীযুত সতীন চন্দ্ৰ ৰায়, ড০ মধুসূধন অধিকাৰী,

শ্ৰীযুত বীৰব্ৰত দাস চৌধুৰী, ড০ অনিতা দেৱী,

তহাৰধায়ক :

মহন্ত কুমাৰ নাথ

বিস্মিতা দাস সান্যাল

পংকজ কান্তি ৰায়

খনিৰ বৰ্মন

সম্পাদক :

সুমন বৰ্মন

সহঃ সম্পাদক :

ছানিয়াৰা বেগম

নিকুমনি দাস

সদস্য :

ৰত্নপ্ৰতীম সিংহ, বিপ্ৰজীত ৰায়, খুশোৰন্ত নাথ,

পুনম পাঠক, ববিতা চৌধুৰী, মুনমুন দে,

ৰূপজ্যোতি বৰ্মন, হৰ্যজিৎ ৰয়, গৌৰৱ ৰায়।

প্ৰকাশিত তথ্য সমূহ বঢ়া-টুটাৰ বাবে সম্পাদনা সমিতি জগৰীয়া নহয়।

উচৰ্গা

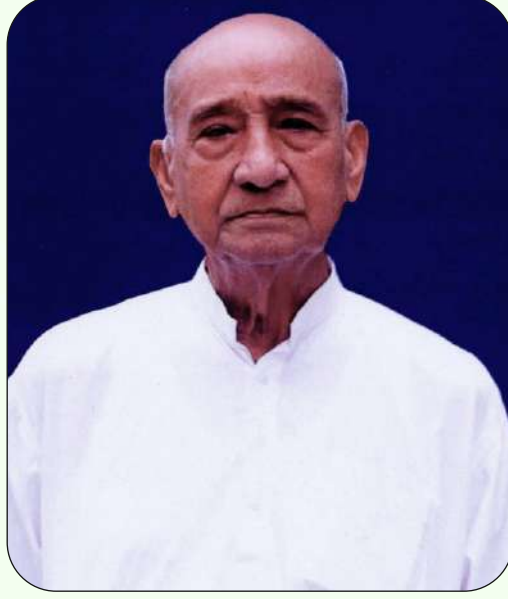
যি সকল মহান ব্যক্তিয়ে অশেষ ত্যাগ আৰু কষ্ট স্বীকাৰ কৰি বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ প্রতিষ্ঠাৰ জৰিয়তে জ্ঞানবন্তিৰ শলিতা গছিৰে চৌদিশ আলোকিত কৰাত উল্লেখনীয় অৱদান আগবঢ়াই পৰলোক গমন কৰিলে তেখেতসকললৈ গভীৰ শ্ৰদ্ধাৰে ‘প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য’ প্ৰথম সংখ্যা উচৰ্গা কৰিলোঁ।

সম্পাদনা সমিতি

প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য

প্ৰথম সংখ্যা, ২০২৬

শ্রদ্ধাঞ্জলি

লক্ষ্মীকান্ত ৰায়

(১ মাৰ্চ, ১৯৩৯ - ২৯ মে, ২০২১)

বঙাইগাঁও বি. এড. কলেজৰ জন্ম লগ্নৰে পৰা জড়িত হৈ প্ৰতিষ্ঠাপক সম্পাদক
আৰু পৰৱৰ্তী সময়ত সভাপতিৰ আসন অলংকৃত কৰা,
বঙাইগাঁও বি.এড.কলেজৰ অভিভাৱক স্বৰূপে
কলেজখনক অসমৰ এখন আগশাৰীৰ শিক্ষানুষ্ঠান হিচাপে গঢ়ি তোলাত
স্মৰণীয় অৱদান যোগোৱা শ্ৰদ্ধেয় ছাৰৰ অৱদানক
বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজে সদায় শ্ৰদ্ধাৰে সুঁৱৰিব।

সম্পাদনা সমিতি

প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য

প্ৰথম সংখ্যা, ২০২৫-২৬

শ্রদ্ধাঞ্জলি

প্রেমনাথ হৰলালকা

(১০ আগষ্ট, ১৯৪৫ - ১৮ চেপ্তেম্বৰ, ২০২৬)

বঙাইগাঁও জিলাৰ এগৰাকী অগ্রণী উদ্যোগপতি, সমাজসেৱক আৰু
বিৰল ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী শ্রদ্ধাৰ প্ৰেমনাথ হৰলালকাদেৱে
বঙাইগাঁও বি. এড. কলেজৰ
প্ৰতিষ্ঠাকালৰ পৰাই কলেজখনক বহুমূলীয়া পৰামৰ্শ দি
অনুষ্ঠানটিক আগবঢ়াই লৈ যোৱাৰ অৱদানক আমি
শ্রদ্ধাৰে সুঁৱৰিছো।

সম্পাদনা সমিতি

প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য

প্ৰথম সংখ্যা, ২০২৫-২৬

ড° হিমন্তু বিশ্ব শৰ্মা
Dr. Himanta Biswa Sarma

মুখ্যমন্ত্রী, অসম
Chief Minister, Assam

CMS.7/2024/ 2755

Dispur, 20 Sot, 1431 Bhaskarabda
April 3, 2025

MESSAGE

With profound joy, I extend my heartiest greetings and best wishes to the entire family of Bongaigaon B.Ed College on bringing out the Annual College Magazine 'Pragyasurya'. My heartfelt congratulations to all on this occasion.

The rich heritage of ancient and eternal knowledge system has been a guiding light for us to go forward with the pursuit of knowledge, wisdom and truth, the highest human goals. It is true that the pursuit of knowledge and wisdom are not possible without centres of learning and the teachers who churn the human resources and teach them to prepare for schools, colleges and universities and beyond.

It is heartening that Bongaigaon B.Ed College since its inception in 1990 has been playing a crucial role in shaping future educators. The College has been instrumental in providing comprehensive training and knowledge to individuals who wish to pursue a career in teaching. The college has been a torchbearer of the rich legacy left behind by those who took instrumental role in establishing this institution. The college has been steadfast in its endeavour of providing a strong foundation in the knowledge, innovation, integration and application of the methodology for the quality enhancement of teaching profession.

I hope in the changing academic landscape, the College remains focused in rendering its functions in the fields of teacher training, enhancing their skills and their professional development.

I hope the annual magazine 'Pragyasurya' being published by the college permeates a steady stream of high quality contents. Hope the trailblazing magazine is read and appreciated by all.

(Dr. Himanta Biswa Sarma)

Ranoj Pegu
Minister
Education, Tribal Affairs (P)

Block-I, (Old CM Block)
1st Floor, Janata Bhawan
Dispur, Guwahati - 781006
Ph. No.: +91 99547-03825 (M)
0361-2237023 (O)
E-mail : ranojpegu@gmail.com

MESSAGE

It is wonderful to know that Bongaigaon B.Ed College is preparing to bring out its annual magazine named

As we move towards a more inclusive and innovative educational future under the framework of the National Education Policy (NEP), the role of our teachers has become more vital than ever. I am confident that the students and faculty of Bongaigaon B.Ed. College are well on their way in becoming torchbearers of this transformative journey. The annual magazine of an institution is more than just a compilation of academic and creative contributions—it is a reflection of the institution's vision and intellectual vibrancy.

I congratulate the editorial team for their efforts in bringing out this edition and wish the entire college fraternity continued success in all its future endeavours.

With best wishes.

(Dr. Ranoj Pegu)

Phani Bhusan Choudhury

Member of Parliament
(LOK SABHA)
3 No. Barpeta H.P.C. Assam

Barpara Ward No. 23, Old Court Road
Bongaigaon-783380, Assam
Tel : **0361-2237023 (O)**
Mob : **+91 9435021325**
e-mail : phanibhushanchoudhury@gmail.com
Assam House, Diplomatic Enclave,
Chankyapuri, New Delhi, Delhi- 110011

শুভেচ্ছা বাণী

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ বাৰ্ষিক আলোচনী ‘প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য’ প্ৰকাশৰ পথত বুলি জানিব পাৰি সুখী হৈছোঁ। ইং ১৯৯০ চনত বঙাইগাঁৱৰ শিক্ষাপ্ৰেমী ৰাইজৰ উদ্যোগত প্ৰতিষ্ঠিত এই প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়খনে শিক্ষক প্ৰশিক্ষণৰ দিশত যথেষ্ট অৰিহনা যোগাই আহিছে। মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী এখনে ভৱিষ্যতৰ শিক্ষক সকলৰ সৃষ্টিশীলতা, চিন্তন, মননৰ বিকাশত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। প্ৰকাশ পাবলগীয়া আলোচনীখনে শিক্ষক প্ৰশিক্ষাৰ্থী সকলৰ প্ৰতিভা বিকাশত আৰু একোগৰাকী দক্ষ শিক্ষক গঢ়ি তোলাৰ দিশত সহায়ক ভূমিকা পালন কৰিব বুলি আশা কৰিলোঁ।

অনুষ্ঠানটিৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি সাধনত জড়িত সকলোলৈকে মোৰ আন্তৰিক শুভ কামনা জনালোঁ।

স্বাক্ষৰ

সাংসদ

৩ নং বৰপেটা লোকসভা সমষ্টি

১৮/০৯/২০২৬ ইং

শুভেচ্ছা বাণী

বঙাইগাঁও বি.এড.কলেজৰ পৰা ‘প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য’ নামেৰে এখনি বাৰ্ষিক আলোচনী প্ৰকাশৰ উদ্যোগ লোৱা বুলি জানিব পাৰি আনন্দিত হৈছো। মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আলোচনী এখনে প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলৰ সৃষ্টিশীলতাৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ লগতে সাহিত্য, সংস্কৃতি আৰু মানৱীয় মূল্যবোধৰ বিকাশতো অৰিহনা যোগায়।

সমাজ আৰু জাতিৰ সুদৃঢ় ভৱিষ্যৎ নিৰ্মাণত শিক্ষকসকলৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। এনে মহান দায়িত্ব সফলভাৱে পালন কৰিব পৰা দক্ষ, মূল্যবোধসম্পন্ন শিক্ষক গঢ়ি তোলাত শিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰ ভূমিকা অপৰিসীম।

‘প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য’ খনিয়ে প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলৰ সৃষ্টিশীলতাৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ লগতে মানৱীয় মূল্যবোধৰ বিকাশৰ দিশতো অনুপ্ৰেৰণা যোগাই একোগৰাকী আত্মবিশ্বাসী, দায়িত্বশীল শিক্ষক গঢ়ি তোলাৰ দিশত ইতিবাচক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব বুলি আশা ৰাখিলোঁ।

এই শুভেচ্ছা বাৰ্তাৰ জৰিয়তে মহাবিদ্যালয়খনৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ স’তে জড়িত সকলোলৈকে মোৰ আন্তৰিক শুভকামনা আৰু ধন্যবাদ আগবঢ়ালোঁ।

দীপ্তিময়ী চৌধুৰী

বিধায়িকা

১৮নং বঙাইগাঁও বিধানসভা সমষ্টি

১৮/০৯/২০২৬ ইং

GOVT. OF ASSAM
OFFICE OF THE INSPECTOR OF SCHOOLS
BONGAIGAON DISTRICT CIRCLE, BONGAIGAON

No. BDC/Plan/Misc/24/8 /৫৭১৪

Bongaigaon, the 7th September, 2026

From,

Smt. Pallabi Medhi, AES-I
Inspector of Schools, B.D.C., Bongaigaon

To,

The Principal-cum Secretary,
Bongaigaon B.Ed College
Bongaigaon, Assam, 783380

Sub: Message and Photograph of Inspector of Schools, B.D.C. Bongaigaon for publication of the college Magazine "**Pragyasurya**".

Sir/Ma'am

Official Message

It brings me an immense delight to extend my heartfelt congratulations and warm wishes to the entire driving force behind the publication of "**Pragyasurya**", the college magazine of Bongaigaon B.Ed. College. Being one of the most prestigious or Teachers Training Institute of Assam, Bongaigaon B.Ed. college has always pioneered in the field of producing exemplary Teachers delivering their educational service to the students and the society.

A college magazine serves as a vibrant forum to exhibit various academic and non-academic milestones achieved by the Institution itself, its Students and its Teaching/Non-Teaching staffs, creative talents and cognitive aspirations of its Students and Faculty, help reflecting the dedication of the Institution to nurturing well-rounded individuals in their critical thinking and artistic expression in addition to their excellence in academic sphere.

I sincerely applaud the college management, Principal cum Secretary, Faculties for their relentless efforts in shaping young minds. To all the Students, I encourage you to remain inquisitive, focused and resilient as you follow your ambitions.

May this magazine inspire every reader to dream bigger and strive higher. I commend the entire editorial team for their diligent work in bringing this publication and wish Bongaigaon B.Ed. College lasting success in all its future endeavors.

Yours Faithfully

Inspector of Schools, BDC, Bongaigaon
Cum
District Elementary Education Officer (D.E.E.O) i/c

SOCIETY FOR TEACHING DEVELOPMENT OF SCHOOL, BONGAIGAON

BONGAIGAON B.ED. COLLEGE

P.O. BONGAIGAON, DIST. BONGAIGAON,

ASSAM, PIN-783380

Registration No. : RS/BONG/252/B/34 OF 2003-2004

Ref. No.

Date

Message

It gives me immense pleasure to extend my heartfelt wishes to Bongaigaon B.Ed. College on the completion of 36 glorious years of its remarkable journey.

Over the years, the college has played a significant role in shaping dedicated, knowledgeable, and responsible teachers who continue to contribute to society with commitment and compassion. This journey of 36 years reflects the institution's strong foundation, sincere efforts, and unwavering dedication towards teacher education.

As the President of this esteemed institution, I feel truly privileged and fortunate to be associated with its journey of growth and excellence. It is a matter of great pride to witness the institution continuing to uphold its values and contribute meaningfully to the field of education.

I am also delighted to extend my best wishes for the publication of this college magazine, which provides a valuable platform to showcase the creativity, achievements, experiences, and aspirations of our students, teachers, and the entire college community.

May Bongaigaon B.Ed. College continue to achieve greater heights, inspire generations of future educators, and shine brightly in the field of education.

Heartiest congratulations and best wishes for many more successful and glorious years ahead.

Date: 09/09/2026

Satin
09/09/2026
(SATIN CHANDRA ROY)
President
Bongaigaon B.Ed. College
President, Governing Body
Bongaigaon B.Ed. College, Bongaigaon

Office of the
BONGAIGAON B.ED. COLLEGE

Recognised by : NCTE, ERC & AFFILIATED to GAUHATI UNIVERSITY

Bongaigaon, Assam- 783380, India

Ph. 03664-255598 (O), +91 6003578376 (M)

<https://bongaigaonbedcollege.org>, Email: bongaigaonttc@gmail.com

Ref. No.

Date

শুভেচ্ছা বাৰ্তা

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ বাৰ্ষিক আলোচনী ‘প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য’ প্ৰথম সংখ্যাটি প্ৰকাশ কৰাৰ উদ্যোগ লোৱা বুলি জানিব পাৰি আনন্দ অনুভৱ কৰিছোঁ। শিক্ষানুষ্ঠান এখনৰ আলোচনীয়ে শিক্ষাৰ্থীসকলৰ সৃষ্টিশীলতা আৰু প্ৰতিভাসমূহক উজ্জীৱিত আৰু বিকশিত কৰাৰ পৰিবেশ গঢ়ি তোলে। মহাবিদ্যালয় তথা শিক্ষাৰ্থীসকলৰ সামগ্ৰীক উন্নয়নৰ দিশত আলোচনী এখনে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে।

‘প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য’খনিয়ে বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ শিক্ষাৰ্থীসকলৰ চিন্তাৰ উৎকৰ্ষ সাধন, সৃষ্টিশীল প্ৰতিভাৰ বিকাশ আৰু সুস্থ সাংস্কৃতিক চেতনাৰ উন্মেষত সহায়ক ভূমিকা পালন কৰিব বুলি আশা কৰিছোঁ।

কলেজখনে জ্ঞান, প্ৰজ্ঞা, নৈতিকতা আৰু মানৱীয় মূল্যবোধৰ সমন্বয় গঢ়ি তোলাৰ উৎকৃষ্ট শিক্ষানুষ্ঠান হিচাপে নিৰন্তৰ অগ্ৰগতি লাভ কৰাৰ আন্তৰিক কামনা কৰি আলোচনীখনৰ সৈতে জড়িত সকলোটলৈ অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

ধন্যবাদেৰে-

ৰূপাঞ্জলী দেৱী
০৭/০৭/২০২৩ ২৫

ড० ৰূপাঞ্জলী দেৱী
ৰেক্টৰ, বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ

Office of the Principal

BONGAIGAON B.ED. COLLEGE

Recognised by : NCTE, ERC & AFFILIATED to GAUHATI UNIVERSITY

Bongaigaon, Assam- 783380, India

Ph. 03664-255598 (O), +91 6003578376 (M)

<https://bongaigaonbedcollege.org>, Email: bongaigaonttc@gmail.com

Ref. No.

Date

MESSAGE FROM THE PRINCIPAL

It gives me immense pleasure to extend my warm greetings to the readers of the college magazine of Bongaigaon B.Ed. College. The magazine “PRAGYASURYA” is a collection of writings; a reflection of the intellectual, creative, cultural, and academic life of our institution. It is a valuable platform for students and teachers to express their ideas, experiences, talents, and aspirations.

Teacher education occupies a significant role in the development of a progressive society. Teachers are not merely transmitters of knowledge; they are the mentors, facilitators, role models, and nation-builders. In the context of NEP 2020, teacher education is expected to prepare educators who are knowledgeable, reflective, innovative, inclusive, technologically competent, and committed to lifelong learning. As a teacher education institution, Bongaigaon B.Ed. College is committed to contributing meaningfully towards this vision.

Bongaigaon B.Ed. College strives to create an academic environment where learning goes beyond textbooks and classrooms. Through curricular and co-curricular activities, seminars, workshops, practice teaching, community engagement, cultural programmes, environmental activities, and other initiatives, we seek to develop the intellectual, emotional, social, ethical, and professional dimensions of our studentteachers.

I am very happy to see the enthusiasm and creativity of our students and faculty members for their contribution. Their writings and creative expressions demonstrate curiosity, imagination, critical thinking, and a desire to engage with contemporary educational and social issues. I hope this publication will encourage everyone to continue reading, writing, reflecting, and learning.

I sincerely appreciate the efforts of the editorial team, faculty members, staff, and student contributors whose collective efforts have made this publication possible.

Let us continue to work together to make Bongaigaon B.Ed. College a centre of quality teacher education, innovation, creativity, and social responsibility. I extend my best wishes for the success of the college magazine and congratulate everyone associated with its publication.

With warm regards,

Dr. Madhusudhan Adhikary
Principal
Bongaigaon B.Ed. College

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ পৰিচালনা সমিতিৰ একাংশ

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ সমূহ পৰিয়ালবৰ্গৰ একাংশ

সম্পাদকৰ কলমৰ আঁচোৰত...

মুন্সন বৰ্মন
সম্পাদক
প্ৰজ্ঞাসূৰ্য

"কিতাপ নপঢ়া জাতিক গাৰ্হাচাই বচাব নোৱাৰে" — ভূবিন গাৰ্গ

শব্দই মানুহৰ মনৰ দাপোণ, আৰু সাহিত্যই সেই দাপোণত জীৱনৰ প্ৰতিচ্ছবি আঁকে। সময়ৰ সোঁতত মানুহ আগবাঢ়ে, সমাজ সলনি হয়, চিন্তাৰ পৰিধি বিস্তৃত হয়। কিন্তু সৃষ্টিশীল মনৰ অনুসন্ধিৎসা, অনুভৱৰ কোমলতা আৰু সুন্দৰৰ প্ৰতি মানুহৰ আকৰ্ষণ কেতিয়াও স্তান নহয়। এখন আলোচনী কেৱল কাগজৰ পাতত সজাই থোৱা কিছু শব্দৰ সমষ্টি নহয়; ই এখন, সময়ৰ চিন্তাৰ দলিল, অনুভৱৰ নীৰৱ প্ৰকাশ আৰু সৃষ্টিশীলতাৰ এক জীৱন্ত প্ৰতিচ্ছবি।

এই অনুভৱ আৰু আশাকে সাৰথি কৰি পোন প্ৰথমবাৰ বি.এড. মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন প্ৰজ্ঞাসূৰ্য পাঠকৰ হাতত তুলি দিবলৈ পাই আমি আনন্দিত আৰু গৌৰৱান্বিত অনুভৱ কৰিছোঁ। শিক্ষাৰ্থীৰ মনত লুকাই থকা সৃষ্টিশীল প্ৰতিভাক প্ৰকাশৰ এখন মুকলি মঞ্চ দিয়াই এই আলোচনীৰ অন্যতম উদ্দেশ্য। কবিতা, প্ৰবন্ধ সাহিত্য-সংস্কৃতি আৰু সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন অনুভৱৰ সমাহাৰেৰে আলোচনীখনক এক অৰ্থপূৰ্ণ ৰূপ দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

এগৰাকী ভৱিষ্যৎ শিক্ষকৰ হাতত সেয়ে কেৱল চক-ডাঙাৰ নাথাকে; থাকে সমাজক সঠিক দিশ দেখুওৱাৰ এক মহান দায়িত্ব। সেই দায়িত্ববোধ, সৃষ্টিশীলতা আৰু মানৱীয় মূল্যবোধৰ প্ৰতিফলনো আমাৰ আলোচনীৰ পাতত প্ৰতিফলিত হওক-এয়াই আমাৰ আন্তৰিক কামনা।

আজিৰ দ্ৰুতগতিত পৰিৱৰ্তিত পৃথিৱীত প্ৰযুক্তিৰ বিস্ময়কৰ অগ্ৰগতিয়ে মানুহৰ জীৱন সহজ কৰি তুলিছে। তথাপি যন্ত্ৰৰ মাজত মানুহৰ অনুভৱ যেন হেৰাই নাযায়, জ্ঞানৰ ভিৰত প্ৰজ্ঞা যেন স্তান নহয়, আৰু আধুনিকতাৰ ধামধুমীয়াত আমাৰ ভাষা, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ শিৰা যেন শুকাই নাযায়-এই সচেতনতা আমাৰ প্ৰয়োজন। নিজৰ মাতৃভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাশীল হৈ বিশ্বৰ বৃহত্তৰ জ্ঞানজগতৰ সৈতে সংযোগ স্থাপন কৰাটোতেই হ'ব আমাৰ সাৰ্থকতা।

এই আলোচনীখনত প্ৰকাশ পোৱা প্ৰতিটো লেখা একোটা মনৰ কণ্ঠস্বৰ, একোটা অনুভৱৰ প্ৰকাশ। কোনোবাখিনিত আছে সপোন, কোনোবাখিনিত আছে বাস্তৱৰ উপলব্ধি; কোনোবাখিনিত আছে অতীতৰ স্মৃতি, আন কোনোবাখিনিত আছে ভৱিষ্যতৰ স্বপ্ন। এই সকলোবোৰৰ সমন্বয়তেই আলোচনীখনৰ প্ৰাণ।

আলোচনীখন প্ৰকাশৰ আঁৰত যিসকল শিক্ষাৰ্থী, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, লেখক-লেখিকা আৰু শুভাকাংক্ষীয়ে সময়, শ্ৰম আৰু সৃষ্টিশীলতাৰে সহযোগিতা আগবঢ়াইছে, তেওঁলোক সকলোলৈ সম্পাদকৰ তৰফৰ পৰা আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। তেওঁলোকৰ সহযোগিতা আৰু উৎসাহ অবিহনে এই প্ৰয়াসে কেতিয়াও পূৰ্ণতা লাভ নকৰিলেহেঁতেন। শেষত, এই আলোচনীখন আমাৰ বি.এড. জীৱনৰ স্মৃতি, সৃষ্টিশীলতা আৰু শৈক্ষিক যাত্ৰাৰ এক মূল্যবান দলিল হৈ ৰওক-এয়াই আমাৰ আন্তৰিক কামনা।

"সুন্দৰে যে ফুলাৰ মন্ত্ৰ অহোৱাত্ৰি মাতে সেয়েহে আজি ইমান ফুল প্ৰভাতে প্ৰভাতে"

- ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা

॥ বিষয় সূচী ॥

প্র ব ন্ধ ব শি তা ন

- বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ গতিপথৰ কিছু মধুৰ স্মৃতি... সম্পাদনা সমিতি - ৭
- ব্লুমৰ দৃষ্টিৰে পৰিশীলিত শিক্ষণ - ড০ ৰূপাঞ্জলী দেৱী - ১০
- ছামোছৰ পৰা ক্ৰট'নলৈ..... (প্ৰসংগ গণিত) - বীৰব্ৰত দাস চৌধুৰী - ১৪
- AI ৰ ব্যৱহাৰ আৰু আমি - হেমেন বৰ্মন - ১৮
- অসমৰ শক্তিতত্ত্বৰ এক বিৱৰণ - সুমন বৰ্মন - ২০
- বৰ্তমান সময়ৰ প্ৰেক্ষাপটত : মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্ক - অংকিতা চক্ৰৱৰ্তী - ২২
- বকুল ফুলৰ দৰে (এটি চমু অৱলোকন) - হৰ্যজিৎ ৰায় - ২৪
- কোচ ৰাজবংশীৰ লোক-সংস্কৃতি - বন্দনা বৰ্মন, দৰ্শিতা দাস - ২৬
- কৌশিক নন্দন বৰুৱাৰ 'ৰাগ-গুণ গুণ' আৰু মনৰ এটি অনুভৱ - বিপ্লৱ কোচ - ২৯
- ক'ৰোণাত আক্ৰান্ত শিক্ষক - এবছাদ আলী - ৩১
- মানুহৰ পথাৰত প্ৰৱেশ - আনিছৰ ৰহমান - ৩২
- চৰকাৰী বিদ্যালয়লৈ কোন যায় বাৰু? - হিয়ামনি ৰায় - ৩৪
- সময়ৰ পৰিচয় - নিকুমনি দাস - ৩৫
- এটি সুৰ : জুবিন গাৰ্গ ... সুমন সাহা - ৩৬
- দেওবাৰ - ৰশ্মি ৰাভা - ৩৮
- পাহাৰৰ সিপাৰেঃ মোৰ মিজোৰাম যাত্ৰা - নৱজ্যোতি কলিতা - ৪১
- নষ্টালজিক - পল্লবী বৰ্মন - ৪৫
- বি.এড. কলেজৰ সেই দিনবোৰ - বন্দনা বৰ্মন - ৪৬

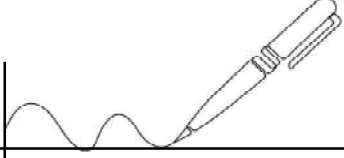

- ❖ Role of B.Ed. College Principals in Institutional Success - Dr. Madhusudhan Adhikary - ৪৭
- ❖ Juvenile Delinquency - Dr. Anita Devi - ৫০
- ❖ Rethinking urban flooding in Assam: Smarter cities for a wetter future - Sunayan Deka - ৫৭
- ❖ Beyond Submission: Managing Academic Waste - Zenith Choudhury - ৬০
- ❖ Upendra Brahma: Through My Window - Sonia Narzary - ৬০
- ❖ Awareness of Population Education and Nuclear Family - Rupanita Adhikary - ৬৪
- ❖ Gender Stereotype and Indian TV ADS - Abtahiun Sorder - ৬৬
- ❖ My brain tumor journey - Felix Baskey - ৬৮
- ❖ Cricket : Her dream, her destiny - Hiyamani Ray - ৭০
- ❖ Life and works of Zubeen Garg - Bhupali Roy - ৭১
- ❖ Durga Puja: A Festival of the Heart - Biproject Roy - ৭৩
- ❖ True Success is not only about earning money but finding true Happiness - Lata Nirola - ৭৪
- ❖ The Unhealthy Side of College Life - Rupjyoti Barman - ৭৬
- ❖ Miles apart, but still you - Moonmoon Dey - ৭৯

॥ বিষয় সূচী ॥

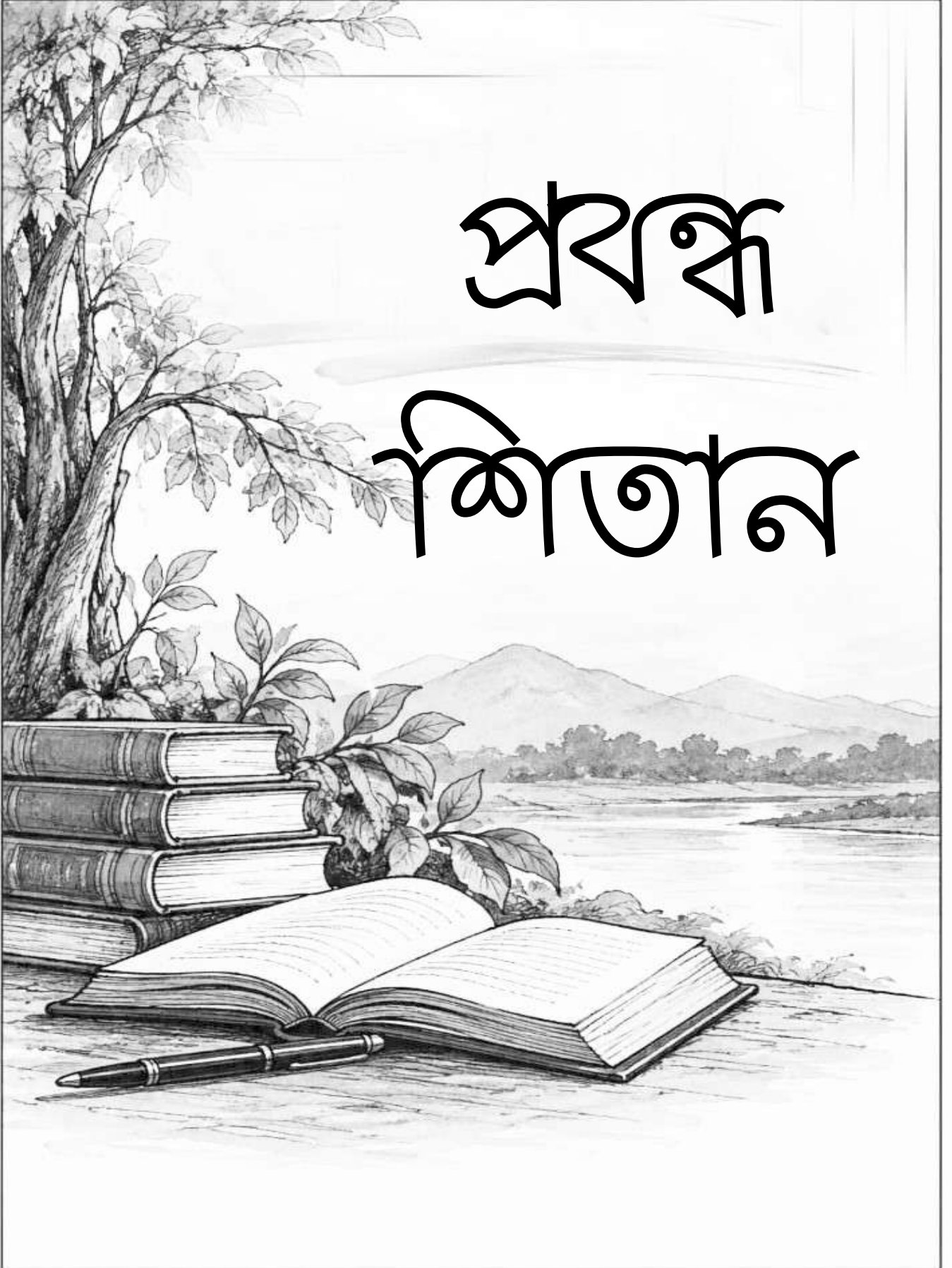
ক
বি
তা
ৰ

শি
তা
ন

-
- ❖ শান্তিৰ ঠিকনা এটিৰ বৰ প্ৰয়োজন - মানবেন্দ্ৰ দাস - ৮১
 - ❖ পুথিভঁৰাল - অচলা দাস লহকৰ - ৮২
 - ❖ পথ যাত্ৰী - খনিৰ বৰ্মন - ৮২
 - ❖ শিক্ষকৰ গৌৰৱ - বন্দনা বৰ্মন - ৮৩
 - ❖ মোৰ যুঁজ - দিপিকা বৰ্মন - ৮৩
 - ❖ তোমাৰ পূজাৰ ফুল - প্ৰীতিৰেখা ৰায় - ৮৪
 - ❖ এটি জোনাকী সপোন - ৰূপজ্যোতি বৰ্মন - ৮৫
 - ❖ সপোনৰ পম খেদি - খুশোৰন্ত নাথ - ৮৫
 - ❖ উন্মাদনা - নিকুমনি দাস - ৮৬
 - ❖ অপেক্ষা - দৰ্শিতা দাস - ৮৬
 - ❖ শুভবৰ্তা - ধৃতিমা দাস - ৮৭
 - ❖ মাজুলী - স্বতুপৰ্ণা চৌধুৰী - ৮৭
 - ❖ বেদনা - অনুপম সেখ - ৮৮
 - ❖ জীৱন কি? - দিপিকা বৰ্মণ - ৮৮
 - ❖ নিঃ শব্দ পৃষ্ঠাবোৰ - নিকুমনি দাস - ৮৯

-
- Life its upon trees - Deyashree Ghosh - ৯১
 - Metamorphosis - Saniyara Begum - ৯১
 - A Ode to Life - Uddipta Majumdar - ৯২
 - The Last 10 Minutes of Talk - Biprojeet Roy - ৯৩
 - College Days - Payel Saha - ৯৪
 - The Dream - Panjika Daimary - ৯৫
 - The Lonely Heart - Saniyara Begum - ৯৬
 - An Empty Cup - Deyashree Ghosh - ৯৬
 - The Forbidden Love - Sneha Debnath - ৯৭
 - Painting in the Sky - Dolani Brahma - ৯৮
 - কালৈজ কা দৌৰ - লতা নিয়োলা - ৯৯

প্রবন্ধ শিক্ষান

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ গতিপথৰ কিছু মধুৰ স্মৃতি...

ইং ১৯৮৯ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহৰ ১৭ তাৰিখৰ দিনটো বৰ্তমানৰ বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ ইতিহাসৰ বাবে এটি স্মৰণীয় দিন। সেইদিনটোতেই বঙাইগাঁৱৰ বীৰঝাৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত আবেলি ২ বজাত পৰা সেই সভাত কিছু সংখ্যক সচেতন শিক্ষানুৰাগী ব্যক্তিয়ে ‘স্নাতক প্রশিক্ষণ মহাবিদ্যালয় প্রতিস্থাপন’ সম্পৰ্কত এখনি সাধাৰণ সভা অনুষ্ঠিত কৰিছিল। বীৰঝাৰা হাইস্কুলৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত প্ৰধান শিক্ষক, প্ৰবীন শিক্ষাবিদ শ্ৰীযুত বিনন্দ চন্দ্ৰ পাঠকদেৱৰ সভাপতিত্বত সৰ্বসন্মতিক্ৰমে এখন শিক্ষক প্রশিক্ষণ মহাবিদ্যালয় পতাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। ৰাইজৰ এই সিদ্ধান্তক কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ তলত দিয়া ব্যক্তিসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতা, সহায়-সহযোগিতা সেৱা বিচাৰি এখন কমিটি গঠন কৰি দি ৰাইজে দায়িত্ব অৰ্পণ কৰে। এই ক্ষেত্ৰত উপস্থিত ৰাইজে অকুণ্ঠ সহযোগিতাৰে আশ্বাস আগবঢ়ায় আৰু ৰাইজৰ বহুদিনীয়া প্ৰয়োজন এটি পূৰাবৰ অৰ্থে সহমত পোষণ কৰে। বঙাইগাঁও বি. এড. কলেজখনৰ প্ৰতিষ্ঠাকালৰ প্ৰথম সমিতিসমূহত কলেজখনৰ ইতিহাস স্মৰণৰ প্ৰাসঙ্গিকতাত কাৰ্যালয়ৰ তথ্যভাণ্ডাৰত নথিভুক্ত হৈ থকা তথ্যৰ পৰা উল্লেখ কৰা হ’ল। প্ৰতিষ্ঠাকালৰ সমিতিখনে সেইসময়ৰ কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰি থকা মাননীয় কাৰ্যকৰ্তা আৰু ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত আছিল- পৃষ্ঠপোষকৰূপে তদানীন্তন অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী, মাননীয় শিক্ষামন্ত্ৰী, ৰাজ্যিক মন্ত্ৰী শ্ৰী অনিৰুদ্ধ সিংহ চৌধুৰী, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য মহোদয়ৰ সহযোগিতা, পৰামৰ্শ বিচাৰি আগবাঢ়িছিল। সেইসময়ৰ বঙাইগাঁও জিলাৰ উপায়ুক্ত মহোদয়, মহকুমাধিপতি (বঙাইগাঁও সদৰ), শ্ৰী বিনন্দ চন্দ্ৰ পাঠক, প্ৰাক্তন প্ৰধান শিক্ষক বীৰঝাৰা হাইস্কুল, শ্ৰী গুৰুনাথ শৰ্মা, প্ৰবীন শিক্ষাবিদ, শ্ৰী বিশ্বনাথ লাহিড়ী, বঙাইগাঁও কলেজৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত উপাধ্যক্ষ মহোদয়ক উপদেষ্টাৰূপে গ্ৰহণ কৰি সমিতিখনে খোজ পেলাইছিল। সেইসময়ৰ বঙাইগাঁৱৰ বিধায়ক শ্ৰীফণীভূষণ চৌধুৰীদেৱে সভাপতি আৰু শ্ৰীলক্ষীকান্ত ৰায়দেৱে সম্পাদকৰ দায়িত্ব লৈ সৰল নেতৃত্বৰে বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজখনৰ কাম আগবঢ়াবলৈ ধৰিলে।

এইসকল ব্যক্তিৰ দিশ নিৰ্দেশনাত বঙাইগাঁও কলেজৰ উপাধ্যক্ষ শ্ৰী জ্যোতিষ কুমাৰ মজুমদাৰ, বঙাইগাঁও কলেজ পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ গোস্বামী, সেইসময়ৰ বঙাইগাঁও পৌৰসভাৰ সভাপতি শ্ৰীলক্ষেশ্বৰ ৰায়ক উপ সভাপতিৰূপে লৈ সেইসময়ৰ বীৰঝাৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ সহকাৰী শিক্ষক শ্ৰী লক্ষীকান্ত ৰায়দেৱে সম্পাদকৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ দায়িত্ব পালন কৰি বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজখনক গঢ়িবলৈ ধৰিলে। মহাবিদ্যালয়খনক পৰিপূৰ্ণভাৱে গঢ়ি তোলাটোক শ্ৰীযুত লক্ষীকান্ত ৰায়দেৱে জীৱনৰ এটি মূল্যবান কৰ্মআঁচনি ৰূপে গ্ৰহণ কৰিলে। সকলোকে লৈ সকলোৰে সহযোগিতা, শুভকামনাৰে তেওঁক বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজখনক এখনি সুন্দৰ শিক্ষানুষ্ঠানৰূপে গঢ়ি তোলাৰ কৰ্মযজ্ঞক আগুৱাই লৈ গ’ল। তেওঁৰ অৱসৰৰ পিচত তেওঁৰ অন্যান্য সামাজিক দায়-দায়িত্বৰ লগতে এই কলেজখনক গঢ়ি তোলাত সম্পূৰ্ণভাৱে আত্মনিয়োগ কৰিলে। তেওঁৰ লগত বিভিন্ন ধৰণে সহযোগিতা আগবঢ়াই যোৱা ৪১ জনীয়া সমিতিখনত থকা সেই সময়ৰ সমাজ সচেতন ব্যক্তিসকল আছিল।

ইং ১৯৯০ চনৰ ৩১ আগষ্টৰ দিনা ৮ গৰাকী শিক্ষকেৰে আৰু ৬০ বিশ্বনাথ লাহিড়ীক প্ৰথম অধ্যক্ষৰূপে লৈ বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ শিক্ষাদানকাৰ্য্য নৈশ শাখাত বীৰঝাৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত আৰম্ভ কৰা হ’ল। সেইসময়ত স্বেচ্ছাৰে শিক্ষাসেৱা আগবঢ়াবলৈ আগবাঢ়ি অহা শিক্ষাসেৱী প্ৰবক্তা সকল আছিল শ্ৰী বি.কে. মেনন, শ্ৰীযুত উদয় দাস চৌধুৰী, শ্ৰীযুত পৰেশ চন্দ্ৰ নাথ, শ্ৰীযুত দীনেশ চন্দ্ৰ নাথ মেধী, শ্ৰীযুত অতুল চন্দ্ৰ দেৱৰায়, শ্ৰীযুত বাৰ্কেলাল শৰ্মা, শ্ৰীযুতা নীলিমা নাথ, শ্ৰীযুত বিধুভূষণ সৰকাৰ। কাৰ্যালয় সহায়ক হিচাবে কনক চন্দ্ৰ শৰ্মা আৰু ননীপ্ৰসাদ ৰায়ে সহায় আগবঢ়াইছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত তেওঁলোকৰ লগত শ্ৰী জগন্নাথ কৰ্মকাৰ আৰু শ্ৰী সুশীল ৰায়ে সহযোগ কৰিছিল। পৰ্যায়ক্ৰমে NCTE আৰু গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নিৰ্দেশনা অনুসৰি মহাবিদ্যালয়খনি দিবা শাখাত বৰ্তমানৰ স্থানলৈ স্থানান্তৰিত কৰা হয় ১৯৯৭ চনত।

বি.এড. কলেজখনৰ বিভিন্ন শৈক্ষিক চৰকাৰী সামাজিক কাম-কাজবোৰৰ বাবে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়, National Council of Teacher Education, State Council of Teacher Education ইত্যাদিৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয় চৰ্তসমূহ পূৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত Trust/Society এখন গঠনৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিল। এই প্ৰয়োজন অনুসৰিয়েই ইং ১৯৯০ চনত গঠন কৰি লোৱা Society for Teaching Development of School, Bongaigaon B.Ed. College, Bongaigaon খনে ইং ২০০৩ চনত Society Act অনুসৰি এখন Registered Society হৈ আজিলৈকে বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ পৰিচালনাৰ দিশত এক অত্যাৱশ্যকীয় অঙ্গ হৈ আছে। এই Society খন এখনি Non Profit making সংগঠন। ৰাইজৰ সহায়-সহযোগিতাবে নিঃস্বার্থভাৱে নিজৰ শ্ৰম, অভিজ্ঞতা, মূল্যবান সময় নিয়োগ কৰি বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজখনক আজিৰ উচ্চস্তৰৰ শৈক্ষিক মানদণ্ড বজাই ৰাখি ১০০% কৃতকাৰ্য্যতাৰে ফলাফল দেখুৱাবলৈ সমৰ্থবান হোৱা এখনি শিক্ষণ প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰূপে শিক্ষাসেৱা আগবঢ়াই যোৱাৰ দিশত এই চ'ছাইটিখনৰ অভিভাৱকত্ব উল্লেখনীয়।

বৰ্তমান আৰু নৱপ্ৰজন্মকলৈ আৰু ৰাইজৰ এই নিঃস্বার্থ সেৱাৰ আদৰ্শ আৰু ইতিহাসক সোঁৱৰণ তথা সংৰক্ষণৰ প্ৰাসংগিকতাত চ'ছাইটিৰ প্ৰথম কাৰ্য্যকৰী সমিতিখন উল্লেখ কৰা হ'ল-

- সভাপতি- শ্ৰীযুত ফণীভূষণ চৌধুৰী, বিধায়ক/ মন্ত্ৰী
 উপসভাপতি - শ্ৰীযুত ৰাজেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱ, অৱসৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষক, বীৰবাৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়।
 সম্পাদক - শ্ৰী লক্ষ্মীকান্ত ৰায়, অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ, বীৰবাৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়।
 যুটীয়া সম্পাদক - শ্ৰীযুত সৌৰেন্দ্ৰনাথ চক্ৰৱৰ্তী, অৱসৰপ্ৰাপ্ত প্ৰধান শিক্ষক, বঙাইগাঁও বিদ্যাপীঠ স্কুল।
 সদস্যসকল- শ্ৰীমতী অনিতা দেৱী, প্ৰৱক্তা, বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ।
 শ্ৰীযুত মুকুন্দ চন্দ্ৰ শৰ্মা, অধ্যক্ষ, বীৰবাৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়।

ইং ২০০৬ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নিৰ্দেশনা অনুসৰি বঙাইগাঁও বি. এড. কলেজৰ প্ৰথমখন কলেজ পৰিচালনা সমিতি গঠন কৰা হয়- সভাপতি- শ্ৰী ফণীভূষণ চৌধুৰী (বিধায়ক), সম্পাদক- শ্ৰীলক্ষ্মীকান্ত ৰায়, সদস্য- সৰ্বশ্ৰী ৰাজেন্দ্ৰ নাথ দেৱ, সৌৰেন্দ্ৰ নাথ চক্ৰৱৰ্তী, ৰামচন্দ্ৰ গুপ্তা, শুভানন্দ চক্ৰৱৰ্তী, বিদ্যাৱতী পাঠক, CMD, BRPL, হৰিপ্ৰসাদ গোস্বামী, মৃগেন দাস, প্ৰবীন বৰ্মন, হৰেশ্বৰ দাস, জ্যোতিষ্ক বিহাৰী দাস। এনেদৰে সময়ৰ গতিত বহুতো ঘাত-প্ৰতিঘাত, প্ৰত্যাহ্বান পাৰ গৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক নিৰ্দেশনা, কলেজ পৰিচালনা সমিতি, চ'ছাইটিৰ কাৰ্য্যকৰী আৰু সাধাৰণ সমিতি, স্থানীয় ৰাইজ, কলেজ পৰিয়ালৰ অকুণ্ঠ সহযোগিতাবে আজি পূৰ্ণপৰ্যায়ৰ শিক্ষণ প্ৰশিক্ষণ মহাবিদ্যালয়ৰূপে সেৱা আগবঢ়াই আছে বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজে।

ইং ২০২২ চনত এইখন মহাবিদ্যালয়ত কলা শাখাৰ স্নাতক পৰ্যায়ৰো শিক্ষাদানৰ সুবিধা সংযোজিত কৰা হয়। সময়ৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে মহাবিদ্যালয়খনত আন আন শৈক্ষিক সুবিধাও সংযোজিত হৈ গৈ আছে। উদাহৰণ স্বৰূপে Internship facility, One Month B.Ed. Entrance Coaching Course, AI generated teaching learning aids, Smart Classroom ইত্যাদি। মহাবিদ্যালয়খনৰ পৰিকাঠামো উন্নয়নৰ দিশতো মহাবিদ্যালয়খনে অৰ্থ সাহায্য সাংসদ পুঁজি, BRPL আৰু ৰাইজৰ অনুদান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

বৰ্তমানে মহাবিদ্যালয়খনত সৰ্বমুঠ ২২৯ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি আছে আৰু এগৰাকী পূৰ্ণপৰ্যায়ৰ অধ্যক্ষ, এগৰাকী ৰেক্টৰ, ১৫ গৰাকী প্ৰৱক্তা, ৭ গৰাকী অনাশিক্ষক কৰ্মচাৰীৰে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়, NCTEৰ অনুমোদনত চ'ছাইটিৰ অধীনত শিক্ষাসেৱা আগবঢ়াই আছে। পৰিকাঠামো উন্নয়নৰ দিশতো মহাবিদ্যালয়খনে নিৰ্মাণ কাৰ্য্য চলাই উন্নত হৈ গৈ আছে।

২০১৮ চনৰ পৰা NCTEৰ নিৰ্দেশনা অনুসৰি এগৰাকী প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে প্ৰতিবছৰে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ B.Ed. Entranceৰ পৰীক্ষা জৰিয়তে কলেজত নাম ভৰ্তি কৰে আৰু সম্পূৰ্ণ মেধাৰ ভিত্তিত এই নাম ভৰ্তি কৰা হয়। যোৱা ৩/৫

টা বছৰৰ বি.এড. চূড়ান্ত পৰীক্ষাৰ কৃতকাৰ্যতাৰ হাৰ ৰাইজৰ জ্ঞাতাৰ্থে উল্লেখ কৰা হ'ল-

২০২১	= ১০০ %
২০২২	= ৯৬.৯৪ %
২০২৩	= ৯৭.৯৮ %
২০২৪	= ৯৭.৯২ %
২০২৫	= ৯৬.৯৪ %

বঙাইগাঁও ৰাইজৰ শ্রম আৰু আশাৰে প্ৰতিষ্ঠিত বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ যাত্ৰাপথৰ কিছু জিলিঙণি, মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰথমখন বাৰ্ষিক আলোচনী 'প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য'ৰ প্ৰথম সংখ্যাত প্ৰকাশ কৰিবলৈ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০২৬-২০২৭ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে উৎসাহেৰে আগবাঢ়ি আহিছে আৰু তেওঁলোকৰ অনুৰোধ আৰু উৎসাহৰ প্ৰতি স্নেহ আৰু শ্ৰদ্ধা জনাই এই চমু লেখাটি যুগুতোৱা হ'ল। ভৱিষ্যতে বিজ্ঞত ইতিহাস যুগুতাই তোলাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে। ২০২৫-২৬ বৰ্ষৰ আৰু ২০২৬-২৭ বৰ্ষৰ আলোচনী বিভাগৰ উদ্যোগত প্ৰকাশ কৰিবলৈ লোৱা 'প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য' খনৰ এই যাত্ৰা অবিৰত হৈ ৰোৱাৰ আন্তৰিক শুভকামনা আগবঢ়ালো।

শিক্ষক প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলৰ সৃষ্টিশীলতা, চিন্তা-চেতনাক পৰিশীলিত ৰূপত আগবঢ়াই নিয়াৰ দিশত 'প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য'ই গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰক, শৈক্ষিক পৰিৱেশক উজ্জীৱিত কৰি তোলাক- এই শুভকামনা যাচিলোঁ।

জয়তু বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ।

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ যাত্ৰাপথৰ এই চমু বৃত্তান্ত যুগুতাই উলিয়াইছে

সম্পাদনা সমিতি
প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য, প্ৰথম সংখ্যা, ২০২৫-২৬
বঙাইগাঁও

ৰুমৰ দৃষ্টিৰে পৰিশীলিত শিক্ষণ

ড০ ৰূপাঞ্জলী দেৱী
ৰেক্টৰ, বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ

“What any person in the world can learn, almost all persons can learn, almost all persons can learn if provided with appropriate prior and current conditions of learning” - Benjamin Bloom.

শিক্ষণ এক উচ্চস্তৰৰ কলা। শিক্ষকসকল কলাকাৰ। শিক্ষণ-শিকণৰ যোগেদি কলাকাৰ অৰ্থাৎ শিক্ষকসকলে সমাজ-সভ্যতাক পৰিশীলিত কৰি অগ্ৰগতিৰ দিশে আগবঢ়াই লৈ যায়। প্রকৃতিৰ স্বাভাৱিক নিয়ম মতেই মানৱ শিশু এটিয়ে জন্মগতভাৱে নিজস্ব সুপ্ত প্রতিভা লৈ জন্ম গ্ৰহণ কৰে। শিক্ষণ-শিকণ প্ৰক্ৰিয়াই মানৱ শিশু এটিক ‘মানৱ সম্পদ’ লৈ পৰিৱৰ্তিত কৰি তুলিব পাৰে। এই প্ৰক্ৰিয়াত শিশু-শিক্ষক-পৰিৱেশ এই তিনিওটা দিশৰে ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। সমাজ-সভ্যতাৰ অগ্ৰগতিৰ স্বার্থতেই সভ্য পৃথিৱীৰ মানৱে ‘মানৱ শিশুক’ ‘মানৱ সম্পদ’ লৈ পৰিৱৰ্তন কৰাৰ সাধনা কৰি আহিছে। ই এক জটিল প্ৰক্ৰিয়া। সভ্যতাৰ উন্মেষৰ সময়ৰ পৰাই এই প্ৰক্ৰিয়া অবিৰত ভাৱে চলি আহিছে বহুতো পৰিৱৰ্তন, প্ৰত্যাহ্বানৰ মাজেৰে। এই গতিপথত অলেখ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা, সূত্র, সংকেত, চিন্তাধাৰাৰ উদ্ভাৱন আৰু প্ৰয়োগ জীৱশ্ৰেষ্ঠ মানৱে কৰি আহিছে। অলেখ জ্ঞানতপস্বীয়ে এই প্ৰক্ৰিয়াত মূল্যবান অৱদান আগবঢ়াই গৈছে। সময়ৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে এই প্ৰক্ৰিয়া ক্ৰমান্বয়ে উন্নত আৰু সমৃদ্ধিশালী হৈ গৈ আছে। পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা, প্ৰয়োগৰ পৰিসৰো বৃদ্ধি হৈছে এই মানৱ সম্পদ গঠনৰ প্ৰক্ৰিয়াটোত।

সমাজ-সভ্যতা, মানৱ সম্পদ গঠনৰ এই জটিল আৰু পৰিৱ প্ৰক্ৰিয়াটোক সমৃদ্ধ কৰা তেনে এগৰাকী ব্যক্তি হ’ল বেঞ্জামিন চেমুৱেল ব্লুম (১৯১৩-১৯৯৯) আমেৰিকাৰ প্ৰখ্যাত শিক্ষা মনোবিজ্ঞানী ব্লুমৰ প্ৰগতিবাদী চিন্তাধাৰা, গৱেষণা, পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাই শিক্ষণীয় বিষয়ৰ উদ্দেশ্য নিৰ্দ্ধাৰণ, মূল্যায়ণ, পাঠ্যক্ৰম সংগঠন তথা উন্নীতকৰণ, শিক্ষণ-শিকণ প্ৰক্ৰিয়া ইত্যাদি দিশবোৰত প্ৰভুত বৰঙণি আগবঢ়াইছে। মানৱ বিকাশৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰু শিক্ষণ-শিকণ প্ৰক্ৰিয়াৰ দিশত তেওঁৰ গৱেষণালব্ধ সিদ্ধান্তসমূহে আধুনিক শিক্ষা প্ৰক্ৰিয়াৰ প্ৰায়োগিক দিশত বহুতো

নতুন চিন্তা-সূত্রৰ দ্বাৰা মুকলি কৰিছে।

আমেৰিকাৰ মনোবিজ্ঞানী ব্লমে শিক্ষণ-শিকণ প্ৰক্ৰিয়াক সুসংৱদ্ধ কৰি তোলাৰ দিশত উল্লেখযোগ্য অৱদান আগবঢ়াই গৈছে। শিশুৰ অন্তৰ্নিহিত সুপ্ত প্ৰতিভাক পৰিশীলিত, আনুষ্ঠানিকভাৱে সুসংৱদ্ধৰূপত শিক্ষাদানৰ জৰিয়তে বিকশাই তোলাৰ দিশত তেওঁৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য্য। আধুনিক বিজ্ঞানসন্মত ধাৰণাৰে শ্ৰেণীকোঠাৰ শিক্ষাদান প্ৰক্ৰিয়াক সুসংহতৰূপত গঢ়ি তোলাৰ বাবে তেওঁ আগবঢ়োৱা ‘শিক্ষামূলক উদ্দেশ্যাবলীঃ বৰ্গীকৰণ (Educational Taxonomy)’ শিক্ষাজগতত এক অতি উচ্চস্তৰৰ চিন্তাসূত্র আৰু কৰ্মআঁচনি। বিশেষকৈ শিক্ষক সকলৰ বাবে এই ব্লুমৰ শিক্ষণমূলক উদ্দেশ্যৰ বৰ্গীকৰণ এক অতি উপযোগী আৰু দিগ্দৰ্শক আচনি। সকলো ধৰণৰ শিক্ষামূলক কাৰ্য্যৰ প্ৰাথমিক প্ৰয়োজন হ’ল উদ্দেশ্য নিৰূপণ। শিক্ষণ কাৰ্য্য সদায় উদ্দেশ্যমূলক। উদ্দেশ্য যিমানৈ স্পষ্ট আৰু সুসংহত হ’ব শিক্ষণ-শিকণ কাৰ্য্য সিমানৈ ফলপ্ৰসূ হ’ব। উদ্দেশ্যৰ পৰিপ্ৰেক্ষিততেই শিক্ষণ-শিকণ কাৰ্য্যৰ কাৰ্য্যকাৰিতা নিৰ্ভৰ কৰে। সামগ্ৰিকভাৱে শিক্ষাৰ লক্ষ্য সাধাৰণধৰ্মী আৰু দাৰ্শনিক মতবাদ ভিত্তিক। দাৰ্শনিক তত্ত্বৰে প্ৰভাৱিত শিক্ষাৰ লক্ষ্যসমূহ শিক্ষণ কাৰ্য্যৰ বাবে অতি প্ৰয়োজনীয় যদিও ই শিক্ষণ কাৰ্য্যত প্ৰত্যক্ষভাৱে সহায় কৰিব নোৱাৰে। এই ধৰণৰ তাত্ত্বিক লক্ষ্যসমূহক বাস্তৱধৰ্মী কৰিব নোৱাৰিলে শিক্ষণ-শিকণ কাৰ্য্য অৰ্থপূৰ্ণ হৈ নুঠে। অৰ্থাৎ সুনিৰ্দিষ্ট শিক্ষণমূলক উদ্দেশ্যৰ অবিহনে অৰ্থপূৰ্ণ শিক্ষণ সম্ভৱ নহয়।

শিক্ষাৰ সামগ্ৰিক উদ্দেশ্যৰ দ্বাৰা শিক্ষা প্ৰক্ৰিয়াৰ মূলভিত্তি তৈয়াৰ কৰি লোৱা হয়। আনহাতে আচৰণ সংশোধন প্ৰক্ৰিয়াৰূপে শিক্ষাৰ্থীৰ সুনিৰ্দিষ্ট আচৰণৰ প্ৰত্যাশিত পৰিৱৰ্তনৰ সংশোধন নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হয় বিশেষ উদ্দেশ্যৰ দ্বাৰা। এই প্ৰত্যাশিত সাধাৰণ উদ্দেশ্যৰ আৰু বিশেষ সুনিৰ্দিষ্ট উদ্দেশ্যৰ পৰিপূৰণৰ ওপৰত ভিত্তি

কৰিয়েই শিক্ষণ কাৰ্য্যৰ সুনিৰ্দিষ্ট বিষয়বস্তুৰ পৰিকল্পনা নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়। আনুষ্ঠানিক শিক্ষা পৰিৱেশৰ শ্ৰেণীকোঠাত, পৰিকল্পিত পৰিৱেশত শিক্ষণৰ উদ্দেশ্য নিৰ্ধাৰণৰ দিশত বেঞ্জামিন ব্লুমৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰে কিছু আলোচনা কৰিবলৈ বিচৰা হ'ল। ১৯৫৬ চনত বেঞ্জামিন ব্লুম আৰু তেওঁৰ সহযোগী সকলে শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যসমূহ বাস্তৱধৰ্মী আৰু প্ৰায়োগিক ৰূপত সজাই উলিওৱাৰ বাবে এক মনোবিজ্ঞানসন্মত আচনি বা ধাৰণা বিদ্যোৎ সমাজৰ ওচৰত দাঙি ধৰে। তেওঁলোকৰ এই ধাৰণাই আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ শ্ৰেণীকোঠাত এক বৈপ্লৱিক আৰু সুশৃঙ্খলিত পৰিৱৰ্তনৰ সূচনা কৰিলে। শিক্ষণ কাৰ্য্যক ফলপ্ৰসু কৰি তোলাৰ দিশত শিক্ষকসকলৰ প্ৰত্যাহ্বানক সমাধানৰ দিশে আগুৱাই লৈ গ'ল। সমগ্ৰ পৃথিৱীজুৰি শিক্ষণ কাৰ্য্যৰ ক্ষেত্ৰখনক এক ইতিবাচক দিশৰ সন্ধান দিলে। Taxonomy of Educational Objectives নামৰ গ্ৰন্থৰ যোগেদি গৱেষণালব্ধ কৰ্মসূত্ৰ শিক্ষক সমাজলৈ আগবঢ়াই দিলে বেঞ্জামিন ব্লুমে।

Taxonomy শব্দৰ অৰ্থ হ'ল 'বিন্যস্তকৰণ' বা 'বৰ্গীকৰণ'। বৰ্গীকৰণ হ'ল 'শ্ৰেণীবিন্যাস বিজ্ঞান' (Science of classification)। Taxonomy শব্দটো গ্ৰীক ভাষাৰ 'Taxi' আৰু 'nomos' শব্দৰ পৰা আহিছে। Taxi-arrangement বা বিন্যাস আৰু nomos-'laws' বা নীতি বা আইন। অৰ্থাৎ Taxonomy - নীতিসন্মত বিন্যাস। জীৱবিজ্ঞানৰ জীৱকুলৰ বিজ্ঞানসন্মত বিন্যাসৰ জ্ঞান লাভৰ উদ্দেশ্যে ব্যৱহৃত এই সুশৃঙ্খলিত ধাৰণাক বেঞ্জামিন ব্লুমে প্ৰথমবাৰৰ বাবে শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য বৰ্গীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰিছিল ইং ১৯৫৬ চনত। যদিও সমাজবিজ্ঞানত এই বৰ্গীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত নিখুঁত বা সম্পূৰ্ণ স্পষ্টতা নাথাকে তথাপিও তেওঁৰ এই ধাৰণাক শিক্ষক, শিক্ষাবিদ, মনোবিজ্ঞানী, অভিষ্ঠা প্ৰস্তুতকাৰকসকলে সাদৰেৰে গ্ৰহণ কৰিলে। এই বৰ্গীকৰণ 'ব্লুমৰ বৰ্গীকৰণ' (Bloom's Taxonomy) নামেৰে অভিহিত হ'লেও এই ধাৰণা ইং ১৯৪৯ চনৰ পৰা ইং ১৯৫০ চনলৈ শিক্ষাবিদসকলৰ মাজত যোগাযোগ, পাঠ্যক্ৰম, পৰীক্ষা, মূল্যায়নৰ বিষয় লৈ অনুষ্ঠিত আৰু আলোচিত হোৱা সন্মিলন (conference)ৰ ফলশ্ৰুতি। শিক্ষাবিদসকলৰ মাজত আলোচিত এই বিষয়সমূহৰ পৰা উদ্ভাৱিত মতামতসমূহে বেঞ্জামিন ব্লুমৰ এই দিশৰ গৱেষণাক এখোজ আগুৱাই লৈ যায়। Taxonomy handbook-I: cognitive ইং ১৯৫৬ চনত, Taxonomy handbook-II: Affective ইং ১৯৬৪ চনত অধ্যাপক ক্ৰাওথল (Krathwohl) আৰু ২০০১ চনত সংশোধিত ৰূপত Taxonomy for cognitive Domain প্ৰকাশ হৈ ওলায়।

এই দিশত ইং ১৯৬৪ অনুভূতিমূলক আৰু অধ্যাপক হেৰো (Harrow) ইং ১৯৭২ চনত মনঃসঞ্চালনমূলক দিশত বৰ্গীকৰণ কৰে। আচৰণ সংশোধন প্ৰক্ৰিয়াই শিক্ষণ (Learning is modification of behaviour-Gates) ৰূপে সৰ্বজনগ্ৰাহ্য এই ধাৰণাত মানৱে উন্নীতকৰণৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনা লৈ প্ৰবৃত্তি পৰিচালিত আচৰণৰ সম্ভাৱ লৈ জন্মগ্ৰহণ কৰে। ক্ৰমান্বয়ে পৰিৱেশ, শিক্ষা আৰু আচৰণ উন্নীত কৰিব পৰা সম্ভাৱনাই মানৱক জীৱশ্ৰেষ্ঠ কৰি তোলে। প্ৰকৃতিৰ এই অৱদানক পূৰ্ণৰূপত সদব্যৱহাৰৰ সুযোগ ব্যক্তিৰ, শিক্ষকৰ, সমাজৰ হাতত। প্ৰবৃত্তি পৰিচালিত আচৰণ সংশোধন প্ৰক্ৰিয়াক বাস্তৱসন্মত আৰু কাৰ্য্যকৰী কৰি তুলিবলৈ ব্লুমৰ শিক্ষণৰ উদ্দেশ্যাবলীৰ বৰ্গীকৰণে আচৰণৰ তিনিটা দিশৰ বিন্যাসক শিক্ষণ আৰু শিকন প্ৰক্ৰিয়াৰ স'তে সুসমন্বিতৰূপত আগুৱাই নিয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তাক আঙুলিয়াই দিয়ে। অৰ্থাৎ আচৰণৰ জ্ঞানমূলক, অনুভূতিমূলক, মনঃসঞ্চালকমূলক দিশৰ স'তে সঙ্গতি ৰাখি শিক্ষণ আৰু শিকন কাৰ্য্যক আগুৱাই নিব পাৰিলেহে এই কাৰ্য্য ফলপ্ৰসু হ'ব আৰু শিক্ষক-শিক্ষাৰ্থীয়ে আকাঙ্ক্ষিত লাভ কৰিব। শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া বাস্তৱধৰ্মী হ'ব।

আনুষ্ঠানিক শিক্ষণ হৈছে বিশেষভাৱে পৰিকল্পনা কৰা আৰু প্ৰয়োগ কৰা এক ব্যৱস্থা যাৰ যোগেৰে কোনো পূৰ্ব নিৰ্ধাৰিত লক্ষ্যত উপনীত হ'ব পাৰি। শিকন শিক্ষণ প্ৰক্ৰিয়াৰ ফলশ্ৰুতি। শিক্ষণৰ উদ্দেশ্যসমূহে (সামগ্ৰিক বিশেষ) শিক্ষণকাৰ্য্যক লক্ষ্যত উপনীত কৰোৱায়। শিক্ষণৰ দ্বাৰা শিক্ষাৰ্থীৰ আচৰণগত পৰিৱৰ্তন হয়। শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰত্যাশিত আচৰণৰ- পৰিৱৰ্তনসমূহ জ্ঞানমূলক, আৱেগমূলক আৰু মনঃসঞ্চালনমূলক এই তিনিওটি দিশৰ স'তে সম্পৰ্কিত হৈ সমতাপূৰ্ণ ভাৱে সংশোধিত হোৱাটো শিক্ষণকাৰ্য্যৰ বাবে প্ৰত্যাশিত ফলাফল। এই ক্ষেত্ৰত বেঞ্জামিন ব্লুমৰ শিক্ষণৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ বৰ্গীকৰণ অতি চমুকৈ নিম্নলিখিত ৰূপত উল্লেখ কৰিব পাৰি।

১) জ্ঞানমূলক দিশ (Cognitive domain) :

(বৌদ্ধিক সামৰ্থ্য আৰু দক্ষতাৰ স'তে জড়িত)

ক) শিক্ষা লাভ কৰা বিষয়বস্তুৰ মূল্য বিচাৰকৰণৰ ক্ষমতা আহৰণ

খ) শিক্ষা লাভ কৰা বিষয়বস্তুৰ সামগ্ৰিক ধাৰণা গঠনৰ ক্ষমতা গঠন

গ) শিক্ষা লাভ কৰা বিষয়ৰ বিভিন্ন অংশ চালিজাৰি চোৱাৰ ক্ষমতাৰ বিকাশ

ঘ) আৰ্জিত জ্ঞানক বাস্তৱ পৰিস্থিতিত প্ৰয়োগৰ ক্ষমতাৰ বিকাশ
 ↑
 ঙ) তথ্যমূলক জ্ঞানক বা বিষয়বস্তুক বুজি পোৱাৰ ক্ষমতা আহৰণৰ
 ↑
 চ) তথ্যমূলক জ্ঞান - (সৰ্বনিম্ন স্তৰ)

শিক্ষণকাৰ্য্যত শিক্ষকৰ উদ্দেশ্য মূল্যায়ণ কৰিব পৰা তথ্যগ্ৰহণৰ পৰ্যায়ৰ পৰা মূল্যায়ণ পৰ্যায়লৈ লৈ যোৱা। জ্ঞানমূলক ক্ষেত্ৰখন তথ্য গ্ৰহণ, তথ্যৰ স্মৰণ, কোনো ধাৰণা বা তত্ত্বক স্মৃতিত সংৰক্ষণ ইত্যাদিৰ লগত সম্বন্ধিত।

বেঞ্জামিন ব্লুমৰ বৰ্গীকৰণৰ স্তৰৰ ধাৰণাটোক সৰলভাৱে বুজিবলৈ উদাহৰণ স্বৰূপে-

তথ্যমূলক জ্ঞান আহৰণ (Remembering)

প্ৰশ্ন : কিমান চনত ক'ত হৈছিল ?

কৰ্ম : ঘটনাক্ৰমৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰা। বুজি পোৱা (Understanding)

প্ৰশ্ন : তুমি নিজৰ ভাষাত চমুকৈ লিখিব পাৰিবানে ?

কৰ্ম : ... তত্ত্ব বহলাই লিখা।

প্ৰয়োগ (Applying) :

প্ৰশ্ন : তুমি তেনেধৰণৰ (....) আন এটি ঘটনাৰ বিষয়ে জানানে ?

কৰ্ম : তোমাৰ অধ্যয়ন ক্ষেত্ৰৰ ঘটনা সমূহৰ তথ্যতালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

বিশ্লেষণ (Analysing) :

প্ৰশ্ন : ঘটনাক্ৰমত নিহিত প্ৰকৃত কাৰণসমূহ কি কি ?

কৰ্ম : ঘটনাটো অধ্যয়ন কৰিবলৈ এখনি প্ৰশ্ন তালিকা প্ৰস্তুত কৰি উলিওৱা।

মূল্যায়ণ (Evaluation) :

প্ৰশ্ন : বিষয়টোৰ সপক্ষেবিপক্ষে তোমাৰ যুক্তি ডাঙি ধৰা।

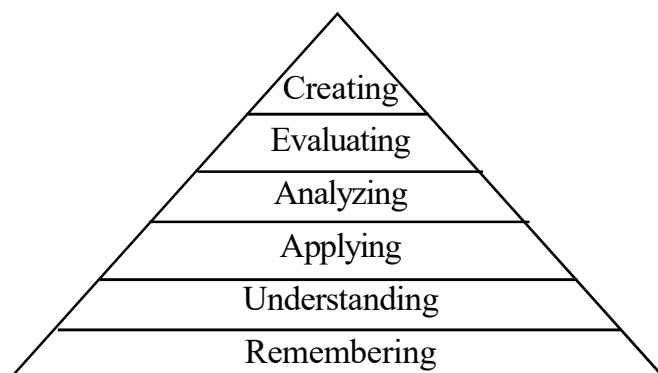
কৰ্ম : বিষয়টোৰ ওপৰত এখনি তৰ্কসভা পৰিচালনাৰ বাবে যুক্তিৰ নিৰ্দেশনা প্ৰস্তুত কৰা।

মৌলিক ধাৰণা গঠন (Creation) :

প্ৰশ্ন : বিষয়ে তোমাৰ সমাধান সূত্ৰ কি কি ?

কৰ্ম : বিষয়ে তোমাৰ অনুভৱ দাঙি ধৰা।

সৃজনীশীলতাক সৰ্বাধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰা নব্যযুগৰ শিক্ষাৰ পৰিৱেশৰ নিৰ্দেশনা দিব পৰা বেঞ্জামিন ব্লুমৰ শিক্ষণৰ উদ্দেশ্যাবলীৰ বৰ্গীকৰণক তলত দিয়া ধৰণে সংশোধিত হৈছে-

চ) অনুভূতিমূলক দিশ (Affective domain) :

(শিক্ষার্থীৰ মনোভাৱ, মূল্যবোধ, অনুৰাগ মন:প্ৰকৃতি আদিৰ স'তে জড়িত)

ক্ৰাণ্ডথলে (Krathwole) আগবঢ়োৱা বিন্যাস অনুসৰি-

ক) শিক্ষার্থীৰ নিজস্ব ইচ্ছা, শিক্ষণ সৈতে সম্বন্ধিত উদ্দীপকৰ প্ৰতি মনোযোগ প্ৰদান কাৰ্য্য কৰোৱা।

খ) শিক্ষার্থীৰ নিজস্ব প্ৰেৰণা অনুযায়ী সক্ৰিয়ভাৱে জ্ঞান আহৰণৰ যোগেদি সন্তুষ্টি লাভৰ অনুভৱ কৰিবলৈ সমৰ্থ কৰি তোলা।

গ) এগৰাকী ব্যক্তিৰ নিজৰ জীৱনৰ সমতাপূৰ্ণ বিকাশৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়সমূহক বুজি উঠা আৰু উপযুক্ত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিবলৈ সমৰ্থ কৰি তোলা।

ঘ) পৰিস্থিতি অনুযায়ী নিজৰ জীৱনৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় দিশ সমূহৰ সামগ্ৰিক ৰূপত সংগঠিত কৰিবলৈ সমৰ্থ কৰি তোলা।

ঙ) নিজৰ জীৱনত আৰু সমাজৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় মূল্যবোধসমূহক উপযুক্ত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি নিজৰ চৰিত্ৰত আৰোপ কৰিবলৈ সামৰ্থবান কৰি তোলা।

কাৰ্য্যকৰী শিক্ষণৰ বাবে শিক্ষণীয় জ্ঞানৰ বিষয়ে অনুভৱ কৰাৰ উপৰিও মন:সঞ্চালনগত অৰ্থাৎ মগজু (মানসিক সামৰ্থ্য) আৰু শৰীৰ (মাংসপেশী সঞ্চালন)ৰ সামঞ্জস্যপূৰ্ণ ক্ৰিয়া পৰিচালনাও অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। অৰ্থাৎ শিক্ষণীয় বিষয়বস্তুৰ প্ৰভাৱত শৰীৰ আৰু মনত সামঞ্জস্যপূৰ্ণভাৱে প্ৰতিভাত হ'লেহে প্ৰকৃত অৰ্থত শিক্ষণ হয়।

শিক্ষাৰ প্ৰভাৱত মনত সৃষ্টি হোৱা উদ্দীপনাই দেহত কৰ্মপ্ৰেৰণাৰ উদ্দীপনা আনিব পাৰে। শৰীৰ সঞ্চালনত পাৰদৰ্শিতা, দক্ষতাৰ সৃষ্টি কৰিব পৰাটো সম্ভৱ কৰি তোলে। মনে শৰীৰক

দক্ষতাৰে সঞ্চালন কৰিব পৰাৰ ক্ষমতা আহৰণ কৰে। এনেধৰণৰ শিক্ষণৰ বাবে শিক্ষণৰ উদ্দেশ্যাবলীক ক্ৰমান্বয়ে, স্তৰে স্তৰে বৰ্গীকৰণ কৰি শিক্ষাদানৰ বিষয় নিৰ্বাচন, কৰ্মআচনি গ্ৰহণৰ বাবে বেঞ্জামিন ব্লুমৰ আগবঢ়োৱা শিক্ষণৰ উদ্দেশ্যাবলী বিন্যাসক আমি চমুকৈ উল্লিখিত ধৰণে আলোচিব পাৰোঁ।

৩) মন:সঞ্চালনগত ক্ষেত্ৰ (Psychomotor domain) :

- ক) ইতিবাচক মনোভাৱ সৃষ্টিৰে কোনো বস্তু বা বিষয়ৰ প্ৰতি শিক্ষাৰ্থীৰ আৱেগিক উদ্দীপনা বা আগ্ৰহ জড়িত উৎকণ্ঠাৰ সৃষ্টি।
- খ) আগ্ৰহেৰে কোনো আহিলা, বা যন্ত্ৰপাতিৰ বিভিন্ন কাম-কাজ হাতে কামে শিকিবলৈ মন:সংযোগেৰে শৰীৰক সঞ্চালিত কৰা।
- গ) সময় : এই স্তৰত শিক্ষাৰ্থীৰ কামটো বাবে প্ৰয়োজনীয় অংগ প্ৰতংগসমূহৰ সমতাপূৰ্ণ সঞ্চালনা সম্ভৱ হৈ উঠে।
- ঘ) নিয়ন্ত্ৰণ : এই স্তৰত শিক্ষাৰ্থীৰ শৰীৰ কামটোৰ সৈতে সাৱলীলভাৱে পেশী নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষমতা আহৰণ কৰে আৰু দক্ষতা আহৰণ কৰে।
- ঙ) সুনিয়ন্ত্ৰিত দক্ষতাই স্বাভাৱিক ৰূপত অৰ্থাৎ শিক্ষাৰ্থীগৰাকীৰ শৰীৰ মনত কোনো চাপ সৃষ্টি নকৰাকৈ স্বাভাৱিক ৰূপত কাৰ্য্য সাধনৰ স্তৰলৈ উন্নীত হয় বা অভ্যাসত পৰিণত হয়। উদাহৰণ স্বৰূপে চাইকেল চলাবলৈ শিকা, ছবি আকিবলৈ শিকা (একেবাৰে প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়)।

এনেদৰে সংজ্ঞানমূলক, অনুভূতিমূলক আৰু শৰীৰ সঞ্চালনামূলক পৰ্যায়ৰ যোগেদি কোনো শিক্ষণীয় বিষয়বস্তুৰ তথ্য প্ৰদানৰ পৰা অনুভৱেৰে গ্ৰহণ কৰি শৰীৰ মনৰ সমতাপূৰ্ণ, দক্ষ সঞ্চালনাৰে আহৰিত জ্ঞানক কৰ্মক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰিব পাৰিলেহে প্ৰকৃত শিক্ষণ সম্ভৱ হৈ উঠে। শৰীৰ, মন, পৰিৱেশ, বৌদ্ধিক জ্ঞান এই সকলোবোৰৰ সুমুহুৰত সংঘটিত হোৱা শিক্ষণ কাৰ্য্যই ব্যক্তিক বিকশিত কৰি তোলে। বিমূৰ্ত্ত এই ধাৰণাসমূহক মূৰ্ত্ত কৰি তোলাটো সেয়েহে অতি জটিল প্ৰক্ৰিয়া। এই প্ৰক্ৰিয়াত একাণপতীয়া একলব্য সাধনাৰ প্ৰয়োজন হয়। শিক্ষাক্ষেত্ৰত 3H অৰ্থাৎ Head, Heart, Handৰ সময় হ'লেহে প্ৰকৃত শিক্ষণ সম্ভৱ হয়।

এই ক্ষেত্ৰত আন এক প্ৰত্যাহ্বান হ'ল প্ৰকৃতিৰ স্বাভাৱিক নিয়ম অনুসৰেই প্ৰতিগৰাকী শিশু বা শিক্ষাৰ্থীৰ ব্যক্তি ভিন্নতা। শিক্ষাদানৰ উদ্দেশ্যৰ বিষয়ে সুস্পষ্ট ধাৰণা আৰু শৃঙ্খলাৱদ্ধ আচনি নাথাকিলে শিক্ষাদান, শিক্ষাগ্ৰহণ কাৰ্য্য ফলপ্ৰসূ নহয়।

এনেদৰে শিক্ষণ কাৰ্য্যত নৱ দিগন্তৰ সূচনা কৰা বেঞ্জামিন ব্লুম আৰু তেওঁৰ দৰে সাৰস্বত সাধনাৰ সৈতে জড়িত প্ৰগতিবাদী, শিক্ষাবিদ, সমাজহিতৈষী সকলৰ অৱদানৰ ফলস্বৰূপে আজিৰ পৃথিৱীয়ে এনেবোৰ ধাৰণাৰে মানৱ সম্পদ গঠনৰ পৰিৱৰ্ত্তন যাত্ৰাত ফলপ্ৰসূভাৱে আগবাঢ়ি যাব পাৰিছে। একবিংশ শতিকাৰ জ্ঞান বিস্ফোৰণৰ যুগত সময়, প্ৰতিভা, পৰিশ্ৰম, ধনৰ দৰে সীমিত সম্পদৰ অপচয় ৰোধ কৰাৰ দিশত ব্লুমৰ উদ্দেশ্যাবলীৰ শ্ৰেণীবিন্যাসৰ ধাৰণাটো আজিৰ পৰিশীলিত শিক্ষণ শিকণৰ বাবে আগ্ৰহী প্ৰকৃত শিক্ষকসকলৰ বাবে আলোকবৰ্ত্তিকা স্বৰূপ। ■■

ছামোছৰ পৰা ক্ৰট'নলৈ..... (প্ৰসংগ গণিত)

বীৰব্ৰত দাস চৌধুৰী
কলেজ পৰিচালনা সমিতি সদস্য
বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ

ইটালী এখন বন্দৰ চহৰ। দক্ষিণ ইটালীৰ সাগৰীয় পাৰত বন্দৰ চহৰ ক্ৰট'ন। খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ষষ্ঠ শতিকাত সেই চহৰতে গঢ় লৈ উঠিছিল এটি গোপন অনুষ্ঠান বা এটি গোট। স্বাভাৱিকতে সকলো অনুষ্ঠান বা গোটত থকাৰ দৰে এই অনুষ্ঠানৰো আছিল উদ্দেশ্য, লক্ষ্য আৰু কিছু কঠোৰ নিয়ম নীতি। গোটৰ গুৰুৱে বিশ্বাস কৰা বিভিন্ন কথাৰ আঁত ধৰি এই নীতি-নিয়মসমূহ গঢ় লৈ উঠিছিল। সেই বিশ্বাসবোৰৰ কিছু কথা হয়তো আজিৰ যুগত অপ্ৰাসংগিক। কিন্তু গোটৰ সদস্য সকলে গোটৰ কঠোৰ নীতি নিয়মবোৰ মানি ইজনেৰ সৈতে সিজনেৰ প্ৰগাঢ় বন্ধুত্বৰ বাঞ্ছনাত বান্ধ খাই থকাত অংগীকাৰবদ্ধ আছিল লগতে গুৰুৰ তত্ত্বাবধানত গোটৰ উদ্দেশ্য-লক্ষ্য পূৰণৰ বাবে কামত মনোনিবেশ কৰিছিল। গোটৰ সদস্যসকলৰ মোটামুটিভাৱে ব্যক্তিগত জীৱন শৈলীও একেই আছিল। দৰাচলতে গোটটোৰ গুৰুজনৰ দৰ্শন আৰু বক্তৃতাত আকৃষ্ট হৈ সেই চহৰৰ শিক্ষিত শ্ৰেণীৰ লোক বিশেষকৈ যুৱক সমাজ প্ৰভাৱিত হৈছিল। গোটত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। লগতে আছিল কিছু অনুগামী। অনুগামীসকলৰ পোনপটীয়াভাৱে গোটটোত গোপনে চলি থকা অধ্যয়নৰ বিষয় আৰু পদ্ধতিৰ বিষয়ে মুৰ ঘমোৱাৰ অৱকাশ নাছিল, তেওঁলোক আছিল শ্ৰোতা। সদস্য হ'ব পৰা জ্ঞান আৰ্জিলেহে তেওঁলোক গোটৰ অধ্যয়নকাৰী সদস্য হ'ব পাৰিছিল। গোটটোৰ গুৰি ধৰোঁতাজনে বিশ্বাস কৰিছিল যে জ্ঞান আহৰণ কৰা হ'ল ধৰ্ম আৰু সেই জ্ঞান হ'ল সংখ্যাৰ জ্ঞান, জ্যামিতিৰ জ্ঞান, সংগীতৰ জ্ঞান। অৰ্থাৎ গণিত আৰু সংগীত। তেওঁ ধৰ্ম, দৰ্শন, গণিত, বিজ্ঞান বিষয়ক জ্ঞান আহৰণ কৰি আৰু শিক্ষা দান দি ঘূৰি ফুৰিছিল। বিভিন্ন অঞ্চলৰ পৰা ছাত্ৰসকল তেওঁৰ ওচৰত শিক্ষা গ্ৰহণৰ উদ্দেশ্যে আহিছিল।

অনুষ্ঠানৰ গুৰি ধৰোঁতাজনেৰ নাম? পাইথাগোৰাছ (খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৫৭০—খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৪৯৫)। জন্ম গ্ৰীচ দেশৰ এটা দ্বীপ ছামোছাত। ছামোছৰ পৰা ইজিপ্ত, ইজিপ্তৰ পৰা বেবিলন, পুনৰায় বেবিলনৰ পৰা ছামোছ আৰু শেষত ছামোছৰ পৰা ইটালীত থিতাপি। দীঘলীয়া পৰিক্ৰমা। কিয়- কেনেকৈ সেই দীঘলীয়া পৰিক্ৰমা, বিভিন্ন ঠাইত কাৰ সংগ পালে, কি অধ্যয়ন কৰিলে কথাবোৰ ক'ম পিছত। ঘূৰি আহোঁ গোটলৈ। গোটৰ বা অনুষ্ঠানটোৰ সদস্যসকলক কোৱা হৈছিল “পাইথাগোৰীয়ান ব্ৰাদাৰ্ছ।” কি কাম কৰিছিল গোটৰ সদস্যসকলে? অনুমান কৰিব পাৰিছেই চাওঁ গণিত, সংগীত আৰু দৰ্শনৰ চৰ্চা। সৰুৰে পৰাই নতুন কথা জনাৰ প্ৰতি ‘পাইথাগোৰাছ’ৰ আছিল প্ৰবল আগ্ৰহ। যদিও লিখনিটোত এটা গোট বা অনুষ্ঠানৰ গুৰু বুলি পাতনি মেলিছোঁ, পিছে পাইথাগোৰাছে বিশ্বাস কৰিছিল যে কোনো এজন গুৰুৰ ওচৰত জ্ঞান সম্পূৰ্ণ নহয়। পৃথিৱীব্যাপী বিয়পি আছে জ্ঞানৰ ভঁৰাল। সেয়েহে, জ্ঞান অন্বেষণৰ তাগিদাত পাইথাগোৰাছে মিছৰ, বেবিলনসহ বিভিন্ন দেশ ভ্ৰমণ কৰিছিল। কোনো কোনো বুৰঞ্জীবিদে পাইথাগোৰাছ ভাৰতবৰ্ষলৈও ভ্ৰমণ কৰিবলৈ অহা বুলি কয়। অৱশ্যে পাইথাগোৰাছৰ ভাৰত ভ্ৰমণ অনুমানহে। মিছৰত তেওঁ গণিত আৰু জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানৰ শিক্ষা লাভ কৰে। তাৰে পিৰামিড চাই অভিভূত হোৱাৰ লগতে বিশাল পিৰামিড নিৰ্মাণত শিলবোৰ সজোৱাৰ আঁৰৰ গাণিতিক নিয়ম বা গাণিতিক সজ্জা পৰ্যবেক্ষণ কৰি প্ৰথমে জ্যামিতি সম্পৰ্কে পাইথাগোৰাছে মন-মগজুত চিন্তাৰ বাহ লয়।

‘পাইথাগোৰাছ’ৰ নাম শুনাৰ লগে লগে সাধাৰণভাৱেই মনলৈ আহে এটা সমকোণী ত্ৰিভুজ। আৰু? সমকোণী ত্ৰিভুজটোৰ

অতি ত্ৰিভুজৰ (সমকোণী ত্ৰিভুজৰ আটাইতকৈ দীঘল বাহু) বৰ্গ, ত্ৰিভুজৰ আন দুটা বাহুৰ বৰ্গৰ যোগফলৰ সমান। অৰ্থাৎ এটা সমকোণী ত্ৰিভুজৰ অতিভুজৰ ওপৰত অঙ্কিত অতিভুজৰ জোখৰ সমান বাহুবিশিষ্ট বৰ্গৰ কালি, বাকী দুটা বাহুৰ ওপৰত অঙ্কিত নিৰ্দিষ্ট বাহু দুটাৰ জোখৰ সমান বাহুবিশিষ্ট বৰ্গৰ কালিৰ যোগফলৰ সমান। উপপাদ্যটো ‘পাইথাগোৰাছৰ উপপাদ্য’ নামেৰে খ্ৰীষ্টপূৰ্ব তিনি শতিকাত ইউক্লিডৰ জ্যামিতিৰ কিতাপত সংকলিত হৈছিল। বিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ জ্যামিতিৰ অধ্যায়ত থকা সূত্ৰটোৰ বাবেই পাইথাগোৰাছৰ নাম সকলোৰে জানে। পিছে, আমি এই উপপাদ্যটোক পাইথাগোৰাছৰ সূত্ৰ নে পাইথাগোৰীয় সূত্ৰ (পাইথাগোৰীয়ান থিঅ’ৰেম) বুলি ক’ম? নে কোনো এটাই কোৱাটো সমীচীন নহ’ব। অৱশ্যে, সাধাৰণ ছাত্ৰ হিচাপে মই পাইথাগোৰাছৰ উপপাদ্য বুলিয়েই ক’ব খোজোঁ। গণিতৰ ছাত্ৰসকলে জানে যদিও গণিতৰ সৈতে বহুদিন প্ৰত্যক্ষ সম্পৰ্ক নথকাসকলৰ পৰৱৰ্তী কথাখিনি বুজিবলৈ সুবিধাৰ বাবে, লগতে আমাৰ আলোচনা আগবঢ়াবলৈ সুবিধাৰ বাবে তিনিটা সংখ্যা ৩, ৪, ৫ ধৰি ল’লোঁ। মন কৰিব যে এটা সমকোণী ত্ৰিভুজৰ ভূমি আৰু উন্নতিৰ জোখ ৩ আৰু ৪ একক হ’লে পাইথাগোৰাছ উপপাদ্য মতে অতিভুজৰ জোখ হ’ব ৫ একক। এনেধৰণৰ সংখ্যাক পাইথাগোৰীয় ত্ৰয় (Pythagorean triples) বোলা হয়। আগলৈ এনেধৰণৰ সংখ্যা সমূহক পাইথাগোৰীয়ান ত্ৰয় বুলি ক’ব পাৰিম নে বেবিলনীয় ত্ৰয় নে ইজিপ্তীয় ত্ৰয় নে চীনদেশীয় ত্ৰয় নে ভাৰতীয় ত্ৰয় বুলি ক’ব লাগিব নাজানো। পিছে, বৰ্তমানে পাইথাগোৰীয় ত্ৰয় বুলিয়েই ক’ব দিয়কচোন।

‘পাইথাগোৰাছ’ৰ আগত এই উপপাদ্যৰ মৌলিক সুৰ আন কোনো দেশৰ গণিত চৰ্চাত ব্যৱহাৰ হৈছিল জানো? ইজিপ্ত, বেবিলন, চীন আৰু ভাৰতবৰ্ষৰ গণিত চৰ্চাৰ ইতিহাসত এই উপপাদ্যৰ উল্লেখ আছে নে? যদি আছে, কেনে ধৰণে আছে? বেবিলন, চীন, ভাৰতৰ গণিত চৰ্চাৰ ইতিহাসত সামান্য ভূমুকি মাৰি চোৱা যাওক।

বেবিলনীয় গণিত চৰ্চাৰ ইতিহাসত এই ধাৰণাটোৰ আভাস থকাৰ উমান পোৱা যায়। বেবিলনত প্ৰায় ১৮০০ খ্ৰীষ্টপূৰ্বত পোন্ধৰটা শাৰী আৰু চাৰিটা স্তম্ভৰ সজ্জাত মাটিৰ ফলকত (Plimpton 322 clay tablet) লিখা কিছু গাণিতিক সূত্ৰত পাইথাগোৰীয় ত্ৰয় সংখ্যাৰ নিদৰ্শন পোৱা যায় কিন্তু তৎকালীন

সময়ৰ বেবিলনীয় গণিত চৰ্চাৰ ইতিহাসত এই বিষয়ক কোনো উক্তি বা জ্যামিতিক প্ৰমাণ থকাৰ নথি পোৱা নাযায়। তথাপিও উল্লিখিত তথ্যৰ পৰা সেই সময়ত পাইথাগোৰীয় উপপাদ্য আৰু উপপাদ্যটোৰ পৰা সূত্ৰিত বীজগণিতীয় সূত্ৰৰ ধাৰণা তেওঁলোকৰ মাজত থকা বুলি বহুতো গণিত বুৰঞ্জীবিদে ক’ব খোজে। কিন্তু প্ৰামাণ্য নথি নাই। আনুমানিক ২০০০ খ্ৰীষ্টপূৰ্বৰ পৰা ১৭৭৬ খ্ৰীষ্টপূৰ্ব সময়ছোৱাত ইজিপ্তত বাৰ্লিন নল-খাগৰী পাতত (Berlin papyrus 6619) লিপিবদ্ধ গাণিতিক সমস্যা হিচাপে থকা এটি নথিৰ সন্ধান পোৱা যায়; যাৰ উত্তৰ পাইথাগোৰীয় ত্ৰয় সংখ্যা ৬, ৮, ১০। কিন্তু সমস্যাটোত কোনো সমকোণী ত্ৰিভুজৰ উল্লেখ নাছিল।

চীনদেশতো উপপাদ্যটোৰ সম্পৰ্কে অধ্যয়ন হৈছিল। কেবাখনো গণিতৰ বুৰঞ্জী বিষয়ক আৰু জনপ্ৰিয় গণিতৰ গ্ৰন্থ The infinity and beyond- A Cultural History of the infinite-ৰ প্ৰণেতা এলি মাঅ’ৰ-ৰ (Eli Maor) The Pythagorean Theorem- A 4000 years History গ্ৰন্থখনৰ পঞ্চম অধ্যায়ৰ আলোচনা মৰ্মে চীনদেশৰ সৰ্বপ্ৰথম গণিতৰ গ্ৰন্থ চুৱান কিঙ চাও পেই সংক্ষেপে চাও পেই। সম্ৰাট চাও-কুঙ (Chou kung) আৰু মন্ত্ৰী শ্বেঙ-কাও (Shang kao) ৰ মাজত কথোপকথনৰ মাজেৰে আগবঢ়া গ্ৰন্থখনৰ প্ৰথম ভাগত সমকোণী ত্ৰিভুজ সম্পৰ্কীয় বিষয়ত গাণিতিক কথোপকথনৰ এটা উক্তি এনেধৰণৰ আছিল, “ৰেখা এডাল এনেদৰে ভাঙা যাতে প্ৰস্থ ৩ আৰু দীঘ ৪ হয়, তেন্তে মূৰ দুটাৰ দূৰত্ব হ’ব ৫।” এই উক্তিটোৰে এটা সমকোণী ত্ৰিভুজত পাইথাগোৰীয় উপপাদ্যৰ কথাটোৱেই বুজোৱা হৈছে। পাইথাগোৰীয় উপপাদ্যৰ বৰ্ণনা থকা চিত্ৰ গ্ৰন্থখনত পোৱা যায়। লগতে প্ৰমাণৰ আভাস পোৱা যায়। এই প্ৰমাণবোৰত আয়তৰ চিত্ৰৰ সহায়ত বীজগণিতীয় পদ্ধতিৰ প্ৰয়োগ স্পষ্ট। এচাম বুৰঞ্জীবিদে চীনদেশৰ এই গাণিতিক কাম ২০০ খ্ৰীষ্টপূৰ্বত হোৱা বুলি উল্লেখ কৰিব বিচাৰে যদিও এই দাবীৰ বিপৰীতে এচাম গণিত বুৰঞ্জীবিদে চাও পেইত গণিতৰ কিছু অংশ ১০০০ খ্ৰীষ্টপূৰ্বৰ আগৰ বুলি মানি লয়। তেওঁলোকৰ মতে চাও পেইৰ নতুন সংস্কৰণ এখনহে ২০০ খ্ৰীষ্টপূৰ্বত উলিওৱা হৈছিল। একে সময়তে চীনদেশত আন এখন গণিতৰ গ্ৰন্থ কিউ-চাঙ চুৱাঙ-শু (chiu chang suan shu, অৰ্থ গণিত কলাৰ নটা অধ্যায়) প্ৰকাশ হয় সেইখনতো এই উপপাদ্যৰ উল্লেখ আছে। খ্ৰীষ্টপূৰ্ব

অষ্টম শতিকাৰ ওচৰা-ওচৰি সময়ত ভাৰতবৰ্ষত বৌধ্যান শুল্ব সূত্ৰো (Baudhayana sulva sutra) এই উপপাদ্যৰ উল্লেখ আছে। কেনে ধৰণে আছিল? আমেৰিকাৰ এগৰাকী গণিতজ্ঞ, গণিত বুৰঞ্জীবিদ তথা কেবাখনো মূল্যবান গণিত-বিজ্ঞানৰ বুৰঞ্জী গ্ৰন্থৰ লেখক কাৰ্ল বেঞ্জামিন ব'য়েৰ-ৰ (Carl Benjamin Boyer, ১৯০৬—১৯৭৬ গ্ৰন্থ A History of Mathematics-ৰ চীনদেশৰ গণিত চৰ্চা শীৰ্ষক নৱম অধ্যায়ত চীনদেশৰ উপৰিউক্ত তথ্যৰ উল্লেখ আৰু প্ৰাচীন যুগত ভাৰতবৰ্ষত গণিত চৰ্চা শীৰ্ষক দশম অধ্যায়ত আনুমানিক খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৮ শতিকাত বৌধ্যান শুল্ব সূত্ৰত (Baudhayana sulva sutra) এই উপপাদ্যৰ মৌলিক সুৰ বিশেষকৈ পাইথাগোৰীয় ত্ৰয় সংখ্যা থকাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। শুল্ব সূত্ৰত কিছু জ্যামিতিক কাম-কাজৰো বিৱৰণ থকা বুলি তেওঁ উল্লেখ কৰে। ভাৰতবৰ্ষৰ গণিত চৰ্চাৰ আদি ইতিহাসৰ আভাস জানিবলৈ শুল্ব সূত্ৰত উল্লেখযোগ্য ভূমিকা আছে পিছে, শুল্ব সূত্ৰত জ্যামিতিক কামবোৰ কেনে ধৰণৰ? শুল্ব সূত্ৰসমূহৰ ব্যাখ্যাই কি সূচায়? এই পৰিসৰত আলোচনা দীঘলীয়া কৰিব বিচৰা নাই কিন্তু সামান্য আভাস দিব খোজা হৈছে। শুল্ব মানে সূতা আৰু সূত্ৰ মানে নিয়ম। অৰ্থাৎ সূতাৰ নিয়ম। সূতাৰে জোখ-মাখ কৰি বিভিন্ন জ্যামিতিক আৰ্হিত চিত্ৰ অংকন কৰি বনোৱা পূজাৰ বেদী প্ৰস্তুত কৰাৰ বিৱৰণ শুল্বসূত্ৰসমূহত উল্লেখ আছে। অনুমান কৰিব পাৰি যে সংজ্ঞাবদ্ধ জ্যামিতিক চিত্ৰৰ ধাৰণাৰ লগতে জ্যামিতিক যুক্তিৰ (Geometrical arguments) ধাৰণা নাথাকিলে তেনেধৰণৰ চিত্ৰ অংকন কৰি পূজাৰ বেদী নিৰ্মাণ কৰা সম্ভৱ নহ'লহেঁতেন। 'Culture and History of Mathematics' গ্ৰন্থখণ্ডৰ পঞ্চম খণ্ড Studies in the History of Indian Mathematics (Chennai Mathematical Institute-ৰ গণিতজ্ঞ C. S. Shesadri-ৰ দ্বাৰা সম্পাদিত) গ্ৰন্থখনত TIFR-ৰ গণিতজ্ঞ S.G Dani-ৰ গৱেষণামূলক প্ৰবন্ধ Geometry in the sulva sutra-ত অধ্যাপক S.G Dani-এ লিখিছে যে শুল্ব সূত্ৰত নিৰ্দিষ্টভাৱে সমকোণ আৰু সমকোণী ত্ৰিভুজৰ ধাৰণাৰ কোনো উল্লেখ নাথাকিলেও আন ধৰণে অংগ চিত্ৰ হিচাপে বিভিন্ন চিত্ৰত সমকোণী ত্ৰিভুজৰ চিত্ৰ আছে। শুল্ব সূত্ৰত পাইথাগোৰাছ উপপাদ্যৰ উক্তি সমকোণী ত্ৰিভুজৰ প্ৰসংগত নাই, আয়তৰ প্ৰসংগতহে উপপাদ্যৰ উক্তিটো (আয়তৰ কৰ্ণৰ জোখৰ বাহুবিশিষ্ট বৰ্গৰ কালি আয়তৰ দীঘ আৰু প্ৰস্থৰ জোখৰ সমান

বাহুবিশিষ্ট বৰ্গ দুটাৰ কালিৰ যোগফলৰ সমান) লিপিবদ্ধ থকা বুলি তেওঁ উল্লেখ কৰিছে। সমকোণী ত্ৰিভুজৰ প্ৰসংগতেই নহয় আয়তৰ প্ৰসংগতো পাইথাগোৰীয় সূত্ৰৰ উক্তি প্ৰযোজ্য। বিভিন্ন শুল্বসূত্ৰৰ আঁত ধৰি শুল্ব সূত্ৰত থকা অংকিত জ্যামিতিক চিত্ৰবোৰৰ সহায়ত কেনেদৰে আগবাঢ়ি বৌধ্যানে উপপাদ্যটোৰ উক্তি প্ৰতিষ্ঠাপন কৰিছিল সেই ধাৰণাৰ বিষয়ে গৱেষণা পত্ৰখনত অধ্যাপক দানিয়ে গাণিতিক ব্যাখ্যা আগবঢ়াইছে। আনুমানিক খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৮ শতিকাৰ পৰা খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৫ শতিকাৰ ভিতৰত লিখা শুল্বসূত্ৰসমূহত অৱদান আগবঢ়োৱা কেইজন হ'ল বৌধ্যান, অপষ্টম্ব, মানভা, কাত্যায়ন। ইউক্লিডৰ জ্যামিতিৰ কিতাপত সংকলিত পাইথাগোৰীয় উপপাদ্যৰ সৈতে বৌধ্যান শুল্বসূত্ৰ মতে উপপাদ্যটোৰ মৌলিক পাৰ্থক্য ক'ত Carl B.Boyer-ৰ গ্ৰন্থখন পঢ়িলেও কিছু ধাৰণা কৰিব পৰা যায়। এই বিষয়ে গ্ৰন্থখনত আন এচাম গণিত বুৰঞ্জীবিদৰ টিপ্পনীৰো উদ্ধৃতি দিয়া আছে, সেইবোৰৰ প্ৰামাণ্য নথি নাই। সকলো অনুমান, যেনেকৈ পাইথাগোৰাছৰ ভাৰতবৰ্ষ ভ্ৰমণৰ ধাৰণাটোৱো অনুমানহে। আহিবও পাৰে। মই গণিতজ্ঞও নহওঁ বুৰঞ্জীবিদো নহওঁ সেইবাবেই মন্তব্য নিদিওঁ।

সি যি কি নহওক, পাইথাগোৰাছৰ বিষয়ে সামান্য টোকা এটি প্ৰস্তুত কৰিবলৈ গৈ উপপাদ্যটোৰ বিষয়ে লিখোঁতেই দীঘল হ'ল। কিন্তু পাইথাগোৰাছ বা পাইথাগোৰীয়সকলৰ কাম ইয়াতেই সীমাবদ্ধ আছিল নে? নহয়। চিন্তাবিদ, দাৰ্শনিক পাইথাগোৰাছ আছিল গণিতশাস্ত্ৰৰ এগৰাকী আদি পুৰুষ। বৰ্তমানে পাইথাগোৰাছ প্ৰধানত গণিতজ্ঞ হিচাপে পৰিচিত হ'লেও তৎকালীন সময়ত আৰু পৰৱৰ্তীসময় প্ৰায় ১০০-১৫০ বছৰলৈকে প্লেটো, এৰিষ্টটলৰ সময়তো তেওঁ গণিতশাস্ত্ৰ, বিজ্ঞানৰ বাবে নহয় ধৰ্মীয়-আধ্যাত্মিক চিন্তাধাৰাৰ এগৰাকী পণ্ডিত দাৰ্শনিক হিচাপেই বিখ্যাত আছিল। আগতেই উল্লেখ কৰিছোঁ যে বৰ্তমান যুগত তেখেতৰ বিশ্বাস, ধৰ্মীয় তথা সামাজিক দৰ্শনৰ প্ৰাসংগিকতা হয়তো নাথাকিবও পাৰে।

গণিত আৰু সংগীতৰ সুৰৰ মাজত এটা সম্পৰ্ক আছে। দুয়োটা বিষয় উচ্চপৰ্যায়লৈ চৰ্চা কৰা মানুহে সেই সম্পৰ্কৰ দিশটো গণিত আৰু সংগীতৰ কলাত্মক দৃষ্টিৰ সংমিশ্ৰিত চিন্তাচৰ্চাৰে ভালদৰে অনুধাৱন কৰিব পাৰিব। ধাৰণামতে, পাইথাগোৰাছক বস্তুজগৎ আৰু সঙ্গীতত সংখ্যাৰ গুৰুত্ব আৰু কাৰ্যকাৰিতা বিষয়ক

তত্ত্বৰ জনক বুলিও বহুতে ক'ব খোজে। সংগীতৰ সুৰীয়া 'নোট'বোৰৰ মাজত পূৰ্ণ সাংখ্যিক অনুপাত আৱিষ্কাৰৰ বাবেও তেওঁকেই কৃতিত্ব দিয়া হয়। সা, বে, গা, মা, পা, ধা, নি, সা ইত্যাদি নোটবোৰৰ প্ৰতিটো কম্পাঙ্কৰ মাজত সৰল পূৰ্ণসংখ্যাৰ অনুপাত থাকে, এই বিষয়টো পাইথাগোৰাছে পৰ্যবেক্ষণ কৰিছিল। বচ নোট বিশিষ্ট এটি ক্ৰোমাটিক স্কেলক 'পাইথাগোৰীয়ান টিউনিং' বুলিও কোৱা হয়। কাৰণ এই স্কেলৰ নোটবোৰত ৩: ২ অনুপাত বজাই থাকে বুলি পাইথাগোৰাছেই প্ৰথম উল্লেখ কৰে। সংখ্যাৰ জগতখনতো পাইথাগোৰীয়সকলে বিচৰণ কৰিছিল, উল্লেখযোগ্য কামো কৰিছিল। বিতংকৈ এই পৰিসৰত গাণিতিক আলোচনা আগবঢ়াব বিচৰা নাই।

কোনবোৰ নীতি পাইথাগোৰাছৰ কাম আৰু কোনবোৰ তেওঁৰ উত্তৰসূৰীসকলৰ কাম সেইটো নিৰ্ধাৰণ কৰা টান। পাইথাগোৰীয়সকলৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ অৱদান গণিতত যুক্তি আৰু জ্যামিতিক উপপাদ্যৰ সমন্বয়ত তত্ত্বৰ সৃষ্টি। উদাহৰণস্বৰূপে, পাইথাগোৰাছৰ পূৰ্বে জ্যামিতি বুলিলে থকা অভিজ্ঞতালব্ধ পৰিমাপবোৰক পাইথাগোৰীয়সকলে সামগ্ৰিকভাৱে প্ৰমাণসহ তত্ত্ব আকাৰে প্ৰতিষ্ঠা কৰে। উপৰিউক্ত উপপাদ্যটোও তাৰেই এটি উদাহৰণ। বহুতো জ্যামিতিক কাম পাইথাগোৰীয়সকলে কৰিছিল। অৱশ্যে বিদ্যালয়ৰ পাঠ্যপুথিত থকা দুই এটা প্ৰমাণ আমি পাওঁ সেইবোৰ পাইথাগোৰীয়সকলৰ কাম নে তেওঁৰ উত্তৰসূৰীসকলৰ সেই বিষয়ে গণিত-বুৰঞ্জীবিদ সকলৰ মাজত দ্বিমত থকা বুলি অনুমান হয়। বহুতো পাইথাগোৰীয়তত্ত্বৰ জ্যামিতিক প্ৰমাণ পাইথাগোৰীয় দৰ্শনৰ উত্তৰসূৰীসকলৰ কাম বুলি এচাম গণিত বুৰঞ্জীবিদে ক'ব খোজে। তেওঁৰ উত্তৰসূৰীসকলো একো একোজন বিশাল অধ্যায়। এইটোও ঠিক, আলোচিত উপপাদ্যটোৰ প্ৰমাণ জ্যামিতি, বীজগণিত, সংখ্যা তত্ত্ব আৰু গণিতৰ উচ্চ পৰ্যায়ৰ শাখাৰ ধাৰণা প্ৰয়োগ কৰি তিনিশৰো ওপৰ পদ্ধতিৰে প্ৰমাণ কৰিব পৰা যায়।

আৰম্ভণিতে উল্লেখ কৰিছোঁ, পাইথাগোৰাছৰ ধৰ্মীয় দৰ্শনত উদ্ভুদ্ধ এচাম মেধাৱী যুৱকে গোপনে গোটে কঠোৰ নীতি নিয়ম মানি কৰা সৃষ্টিশীল মৌলিক কামৰ কথা। পাইথাগোৰীয় ভাতৃ গোটে অনুগামী বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰে। ফলস্বৰূপে পাইথাগোৰীয় দৰ্শন-চিন্তাচৰ্চাই ক্ৰট'নৰ তৎকালীন ৰাজনৈতিক সামাজিক চিন্তাচৰ্চাৰ ধাৰাটোৰ প্ৰত্যাৱন হিচাপে থিয় দিয়ে। ক্ৰট'নত নতুন ৰাজনৈতিক দৰ্শনৰ সৃষ্টিৰ আশংকাত পাইথাগোৰাছ আৰু পাইথাগোৰীয়সকল তৎকালীন শাসক সকলৰ চকুত শত্ৰু হিচাপে চিহ্নিত হয়। পাইথাগোৰীয়সকলৰ বিৰুদ্ধে জনমত সৃষ্টিৰ চেষ্টাৰ লগতে তেওঁলোকক নিঃশেষ কৰিবলৈ তেওঁলোকৰ সভা স্থলিবোৰ জ্বলাই দিয়া হয়। বুৰঞ্জীবিদসকলে অনুমান কৰে এনেধৰণৰ ঘটনা নঘটিলে পাইথাগোৰীয়সকলৰ বহুতো কামৰ নথি উদ্ধাৰ সম্ভৱ হ'লহেঁতেন। পাইথাগোৰাছ ক্ৰট'ন এৰি মেছোপটেমিয়ালৈ যায় আৰু জীৱনৰ শেষ সময়চোৱা মেছোপটেমিয়াত থাকি তাতেই মৃত্যুবৰণ কৰে। অৱশ্যে তেওঁৰ মৃত্যু ক্ৰট'ন নে মেছোপটেমিয়াত সেই সম্পৰ্কেও দুটা মত আছে। পাইথাগোৰাছৰ মৃত্যুৰ আনুমানিক ২০০ বছৰ পিছত পাইথাগোৰীয়সকলৰ কাম আৰু পাইথাগোৰীয় ভাতৃ সমাজ থকাৰ কথাবোৰ পোহৰলৈ আহে।

সামৰণিত এটা কথা ক'ব লাগিব যে, জ্যামিতি বুলি ক'লে তৃতীয় শতিকাৰ ইউক্লিডৰ নাম প্ৰথম মনলৈ আহে। আনুষ্ঠানিকভাৱে জ্যামিতি অধ্যয়নৰ প্ৰসংগত ইউক্লিডীয় জ্যামিতিৰ পৰাহে আৰম্ভৰ কথাটো আহি পৰে। সকলো গণিতজ্ঞ, গৱেষক, ছাত্ৰই গণিতত ইউক্লিডৰ এটা বিশাল অৱদানক দ্বিধাবোধ নকৰাকৈ মান্যতা প্ৰদান কৰে। এইটো অৱশ্যে প্ৰসংগান্তৰ বিষয়। (পাইথাগোৰাছ এক বিশাল অধ্যায়। এই বিশাল গাণিতিক অধ্যায়ৰ সকলো গাণিতিক বিৱৰণ এই সামান্য টোকাৰ পৰিসৰত সন্নিবিষ্ট কৰাটো সম্ভৱ নহয়। গণিতৰ ছাত্ৰসকলে কথাবোৰ জানেই, এই লেখাটো সেই সকল গণিতপ্ৰিয় কিন্তু বৰ্তমানে সামান্য উচ্চগণিতৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষ সম্পৰ্ক নথকা ব্যক্তিৰ বাবেহে। ■■

(লিখক)

পুনৰমুদ্রিত-

AI ৰ ব্যৱহাৰ আৰু আমি

হেমেন বৰ্মন

কাৰ্যালয় জ্যেষ্ঠ সহায়ক

আপুনি কেতিয়াবা ভাবিছেনে- ChatGPT- এ মাত্ৰ ৫ ছেকেণ্ডৰ ভিতৰত হাজাৰ হাজাৰ শব্দৰ উত্তৰ কেনেকৈ লিখি দিয়ে? Google - এ আপুনি মনে বিচৰা তথ্য কেনেকৈ দেখুৱায়? Youtube - এ কেনেকৈ আপুনি বিচৰাটো আগতীয়াকৈ দাঙি ধৰে? AI - এয়ে আচলতে চিন্তা কৰিব পাৰে নে? নে ই কেৱল এক কোটি কোটি সংখ্যাৰ বিশাল খেল?

বৰ্তমান পৃথিৱীত আটাইতকৈ দ্ৰুতগতিত সলনি হৈ থকা প্ৰযুক্তি সমূহৰ ভিতৰত অন্যতম হৈছে- AI (Artificial Intelligence)। আচলতে AI বুলি আমি যিটোক কওঁ সেয়া এটা মাত্ৰ প্ৰযুক্তিয়েই নহয়; ই একাধিক শক্তিশালী বৈজ্ঞানিক কৌশলৰ এক অসাধাৰণ সংমিশ্ৰণ। AI ৰ ভিতৰত আচলতে কি চলি থাকে, সেই কথা আমি সহজভাৱে বুজিবলৈ চেষ্টা কৰোঁ।

আমি প্ৰতিদিনে ChatGPT, Google, Gemini, Alexa, Instagram, Facebook, Youtube, Tesla, Alphago, ইত্যাদি ব্যৱহাৰ কৰো, কিন্তু এইবোৰত AI যে কেনেকৈ কাম কৰে? AI এ কেনেকৈ ইমান বুদ্ধিমানৰ দৰে কাম কৰিব পাৰে? এই প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰবোৰ বিচাৰি গ'লেই আমি পাওঁ যে ইয়াৰ ভিতৰত এক আচৰিত বিজ্ঞান লুকাই আছে আৰু সেই বিজ্ঞানৰ প্ৰথম অধ্যায় আৰম্ভ হয় এটা অতি সাধাৰণ প্ৰশ্নৰে। বহু মানুহে ভাবে AI মানেই Robot কিন্তু এই কথা সম্পূৰ্ণ সত্য নহয়। AI ৰ অৰ্থ হৈছে এনে এক computer ভিত্তিক পদ্ধতি, যি মানুহৰ দৰে শিকিব পাৰে, যুক্তি প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে, সিদ্ধান্ত ল'ব পাৰে আৰু নতুন সমস্যাৰ সমাধান বিচাৰি উলিয়াব পাৰে। কিন্তু এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা মনত ৰাখিব লাগিব- AI য়ে মানুহৰ দৰে অনুভৱ কৰিব নোৱাৰে, ই সুখী বা দুখী; ই মৰম, ভালপোৱা, প্ৰেম একো নুবুজে। ই মূলতঃ ডাটা আৰু পেটাৰ্ণৰ ওপৰত কাম কৰে। অৰ্থাৎ AI ৰ ভাষা হৈছে সংখ্যা আৰু গাণিতিক পেটাৰ্ণ।

আমি য'ত এখন সাধাৰণ ফটো দেখো, AIয়ে তাক লাখ লাখ Mathematical Patterns চিনাক্ত কৰিব পাৰে। এইটোৱেই AIৰ আচল শক্তি। এতিয়া এটা ডাঙৰ প্ৰশ্ন- যদি AI

ৰ ধাৰণাটো 1950 চনৰ পৰাই আছিল তেনেহ'লে 2022-23 চনত ইমান শক্তিশালী হ'ল কিয়? ইয়াৰ কেইটামান গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰণ হ'ল-

১। বিশাল পৰিমাণৰ ডাটা : আজিৰ বিশাল পৃথিৱীত কোটি কোটি মানুহে একেসময়তে Internet ব্যৱহাৰ কৰি আছে। প্ৰতিটো Search যেনে- video, photo, Email আদি AI ৰ বাবে মূল্যবান ডাটাৰ উৎস হ'ব পাৰে।

২। শক্তিশালী কম্পিউটিং ক্ষমতাঃ NVIDIA-ৰ দৰে প্ৰতিষ্ঠানে উন্নত CPU নিৰ্মাণ কৰাৰ ফলত একেসময়তে বিপুল পৰিমাণৰ গণনা আৰু ডাটা প্ৰচেচিং কৰা সম্ভৱ হৈছে।

৩। উন্নত Algorithm ৰ সহায়ত ডাটাৰ পৰা শিকি গৈছে। এই শক্তি সমূহ একেলগে অহাৰ পিছতে AIয়ে এক নতুন যুগৰ আৰম্ভণি কৰিছে। AI ৰ কেইটামান গুৰুত্বপূৰ্ণ কৌশল-

ক) Machine Learning : কল্পনা কৰক আপুনি এজন সৰু শিশুক মেকুৰী চিনিবলৈ শিকাইছে। আপুনি তাক এখন মেকুৰীৰ ফটো দেখুৱালে, প্ৰথমে শিশুটিয়ে মেকুৰীটো চিনিব নোৱাৰিব পাৰে, কিন্তু বাৰে বাৰে মেকুৰী ছবি দেখুৱালে লাহে লাহে শিশুটিয়ে নিজেই মেকুৰী চিনিব পৰা হ'ব। Machine Learning ত ঠিক একে ধৰণে কাম কৰে। AI ক যিমান বেছি উপযুক্ত ডাটা দিয়া হয় সিমানেই ই পেটাৰ্ণ চিনাক্ত কৰিব পাৰে। সেইবাবেই Youtube য়ে আপোনাৰ পছন্দ বুজি 'ভিডিঅ' Suggest কৰে, Amazon য়ে Products Suggest কৰে, Netflix য়ে আপোনাক Movie Recomende কৰে।

খ) Deep Learning : Machine Learningতকৈও অধিক উন্নত পদ্ধতি সমূহৰ ভিতৰত Deep Learning অন্যতম। ই মানুহৰ মগজুৰ গঠন আৰু কাম-কাজৰ পৰা অনুপ্ৰাণিত। ইয়াত Artificial Neural Network ব্যৱহাৰ কৰা হয়। লাখ লাখ ক্ষুদ্ৰ Digital Neurone য়ে একেলগে Pattern চিনাক্ত কৰাত সহায় কৰে। সেইবাবেই AI এ মানুহৰ মুখ চিনাক্ত কৰিব পাৰে, স্বয়ং চালিত গাড়ীত সহায় কৰিব পাৰে, ChatGPT ৰ দৰে

ব্যৱস্থাই মানুহৰ ভাষা প্ৰচেচ কৰিব পাৰে।

গ) Natural Language Processing (NLP) : এতিয়া ভাৱক ChatGPT য়ে অসমীয়া, ইংৰাজী, হিন্দী বা বাংলা ভাষা কেনেকৈ বুজে। ইয়াৰ উত্তৰ হৈছে Natural Language Processing চমুকৈ NLP। এই Technology য়ে মানুহৰ ভাষা পঢ়িবলৈ, বুজিবলৈ আৰু ভাষাৰ ওপৰত কাম কৰিবলৈ সহায় কৰে। আজিৰ Chat Board, Google Translate, Siri, Gemini আদি ব্যৱস্থাত NLP ৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আছে।

ঘ) Computer Vision : মানুহৰ চকুৰ দৰে AI য়ো ছবি আৰু ভিডিওৰ পৰা তথ্য চিনাক্ত কৰিব পাৰে। এই প্ৰযুক্তিক Computer Vision বুলি কোৱা হয়। Camera ৰ ছবিৰ পৰা মানুহ, গাড়ী, Traffic Signal আনকি চিকিৎসা সংক্ৰান্তত ছবিত থকা কিছুমান অস্বাভাৱিকতাও চিনাক্ত কৰাত Computer Vision ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। আজি Self Driving Car, Face Unlock, Media AI, CCTV Security এই Technology ব্যৱহাৰ কৰা হয়। কিন্তু এই চাৰিটা Technic কেই AIৰ সম্পূৰ্ণ কাহিনী নহয়। AIৰ বহুতো গুৰুত্বপূৰ্ণ কৌশল আছে। ইয়াৰ ভিতৰত Reinforcement Learning, Expert System, Robotic উল্লেখযোগ্য।

ঙ) Reinforcement Learning : এটা শিশুকে কেনেকৈ চাইকেল চলাবলৈ শিকোৱাৰ কথা ভাৱক। শিশুটিয়ে ইয়াত AIৰ এটা লক্ষ্য দিয়া হয় যাতে সঠিক সিদ্ধান্ত লয়, যদি ভুল কৰে শাস্তি হয়। এইদৰে লাখ লাখ বাৰ চেষ্টা কৰি AIয়ে উন্নত Strategy বিচাৰি উলিয়ায়। ইয়াৰ বাবে বিশ্বৰ শ্ৰেষ্ঠ GO খেলুৱৈ AlphaGo - এ বিশ্বৰ শ্ৰেষ্ঠ GO খেলুৱৈক পৰাস্ত কৰিছিল। Self Driving Car এ কোটি কোটি কিলোমিটাৰ চলাই অভিলেখ কৰে। এইজন ৩০ বছৰীয়া অভিজ্ঞতা থকা অভিজ্ঞতাবোৰ সংৰক্ষণ কৰিব পৰা যায় ইত্যাদি ধাৰণাবোৰৰ জন্ম হৈছিল।

চ) Expert System : ইয়াত Computer ৰ হাজাৰ হাজাৰ নিয়ম শিকোৱা হয়। যদি জ্বৰ আহে, বক্তৃচাপ কম। তেন্তে

এই ধাৰণাবোৰৰ আজিও বহু বেংক, ইনচুৰেঞ্চ কোম্পানীয়ে এনেধৰণে Expert System ব্যৱহাৰ কৰে।

ছ) Robotic : বহু মানুহে ভাবে যে Robot আৰু AI একে। আচলতে একে নহয়। Robot হৈছে Body আৰু AI হৈছে Brain। AI নাথাকিলে Robot এ একো কৰিব নোৱাৰে। AI যোগ হ'লে Robot য়ে পৰিৱেশ বুজিব পাৰে, সিদ্ধান্ত ল'ব পাৰে আৰু মানুহৰ সৈতে কাম কৰিব পাৰে। আজি Factory, Workshop, Space Mission, Hospital সকলোতে AI Robot ৰ ব্যৱহাৰ বাঢ়ি গৈছে। ChatGPT, Cloud, Gemini ইহঁতে আচলতে উত্তৰবোৰ ইমান সোনকালে কেনেকৈ দিয়ে? বহু মানুহে ভাবে AIয়ে Google ৰ দৰে Internet ত Search কৰে, কিন্তু ই সম্পূৰ্ণ সত্য নহয়। ChatGPT য়ে প্ৰথমতে কোটি কোটি বাক্য, কিতাপ, ৱেবছাইট, গবেষণাৰ পৰা Pattern সংগ্ৰহ কৰে। অৰ্থাৎ AI মুখস্থ নকৰে, ই ভাষা আৰু Pattern বুজি নতুনত্ব সৃষ্টি কৰে। যিদৰে এজন সংগীতজ্ঞই নতুন সুৰ সৃষ্টি কৰে সেইদৰে AIও Generative AI সৃষ্টি কৰিব পাৰে। এতিয়া হয়তো আপুনি ভাবে যদি AI ইমান বুদ্ধিমান তেনেহ'লে কিয় ইমান ভুল কৰে? AI চিন্তা নকৰে ই গণনাহে কৰে। সেইকাৰণেই কেতিয়াবা আত্মবিশ্বাসেৰে ই ভুল উত্তৰো দিয়ে। ইয়াক Hallucination বোলে। অৰ্থাৎ AIয়ে এনেকুৱা উত্তৰ দিব পাৰে যিটো সচাঁ যেন লাগে, কিন্তু ই বাস্তৱত ভুল। সেই কাৰণে AIব্যৱহাৰ কৰোঁতে মানুহৰ Judgement এতিয়াও আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ। এতিয়া হয়তো আপুনি বুজি পাইছে আপুনি AI ব্যৱহাৰ নকৰিলে, AI য়ে আপোনাক প্ৰতিদিনেই ব্যৱহাৰ কৰিয়েই আছে। যেতিয়া Google Map এ Traffic Signal দেখুৱায়, Youtube য়ে আপোনাক পছন্দৰ ভিডিও Suggest কৰে, Hospital ত X-Ray Report খন Explain কৰা হয়, এতিয়া Online Banking fraud ধৰা পেলোৱা হয়, সকলোবোৰতে AI ৰ ব্যৱহাৰ হয়। অৰ্থাৎ AI ৰ কোনো ভৱিষ্যত প্ৰযুক্তি নহয়, ই বৰ্তমান আমাৰ জীৱনৰ তথা সমগ্ৰ মানৱ সভ্যতাৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ। ■■

অসমৰ শক্তিতত্ত্বৰ এক বিৱৰণ

সুমন বৰ্মন

বি. এড. তৃতীয় যান্মাসিক

অতীজৰে পৰা অসমৰ ভূমিত শক্তি পৰম্পৰা চলি আহিছে। অসম শক্তিৰ মাহাত্ম্যৰে মণ্ডিত। অসমত থকা বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ মন্দিৰসমূহে শক্তি পূজাৰ সাক্ষ্য বহন কৰে। প্ৰাচীন কালৰে পৰা বৰ্তমানলৈকে অসমত নিৰৱচ্ছিন্নভাৱে শাক্ত ধৰ্মৰ প্ৰবাহ চলি আহিছে। অসমৰ দেৱ-দেৱীৰ পূজাৰ অন্তৰালত জনসাধাৰণৰ মনত বিভিন্ন ধৰণৰ লৌকিক-অলৌকিক বিশ্বাস থকা দেখা যায়। এই বিশ্বাসৰ আধাৰতেই দেৱ - দেৱীক পূজা কৰি অহা হৈছে। কামাখ্যা ধাম শক্তি পূজাৰ প্ৰধান উপাসনা স্থল ৰূপে পৰিগণিত হৈ আহিছে। ঐতিহাসিক যুগৰে পৰা কামৰূপক কামাখ্যাৰ দেশ বুলি কোৱা হৈছিল। মহানিৰ্বাণ তত্ত্বৰ শক্তি সাধনৰ প্ৰসিদ্ধ স্থানসমূহৰ ভিতৰত কামাখ্যা অন্যতম। কালিকাপুৰাণ আৰু যোগিনী তন্ত্ৰই শক্তি পূজাৰ সাক্ষ্য দিয়ে। কালিকাপুৰাণ দশম - একাদশ শতিকা আৰু যোগিনীতন্ত্ৰ ষোড়শ বা সপ্তদশ শতিকাত ৰচিত বুলি বিভিন্নজনে মতপোষণ কৰে। শক্তিপূজা সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন ধৰণৰ ক্ৰিয়া - অনুষ্ঠান, নানা দেৱ - দেৱীৰ কথা কালিকাপুৰাণ আৰু যোগিনীতন্ত্ৰত বৰ্ণনা কৰা আছে।

আৰ্য - অনাৰ্যৰ সংমিশ্ৰণত গঢ় লোৱা এটা জাতিয়ে প্ৰাকৃতিক কাৰণতে নতুবা আধ্যাত্মিক ভাৱেই পূজা- সেৱাৰ প্ৰতি আগ্ৰহী হৈ উঠিছিল। অসমত বিভিন্ন জাতি - জনগোষ্ঠীৰ মাজতো দেৱী পূজাৰ প্ৰচলন আছিল। কোঁচসকলে কামাখ্যা দেৱীক, কপিলীৰ লালুংসকলে গোভাৰ কেঁচাইখাইতী, নগাঁৱৰ ভূঞাসকলে গোঁসানী পূজা, কছাৰী, দেউৰী, চুতীয়াসকলে শদিয়াৰ কেঁচাইখাইতী, জয়ন্তীয়াসকলে জয়ন্তীশ্বৰী আদি দেৱীক পূজা - অৰ্চনা কৰা দেখা যায়। কামাখ্যা দেৱীক নৰকে পূজা - সেৱা আগবঢ়োৱাৰ পৰা অসমত শক্তিপূজাই গা কৰি উঠে। প্ৰাচীন কালত

কামাখ্যাত নৰবলি দিয়াৰ প্ৰথা আছিল। জয়ন্তীয়াসকলৰ জয়ন্তেশ্বৰ মন্দিৰত নৰবলি দিয়া হৈছিল। যিসকল লোকে নিজে বলিলৈ গৈছিল সেইসকলক ভোগখাওৰা বোলা হৈছিল। মিকিৰসকলৰ ভপংৰংকেৰ আৰু ৰেকপিৰংপেৰ দুবিধ পূজাত নৰবলি দিয়াৰ নিয়ম আছিল। সুবচনী পূজাতো লোকাচাৰ অনুসৰি বলি দিছিল। তেজপুৰৰ ভৈৰৱী মন্দিৰ আৰু লালুংসকলৰ গোভা কেঁচাইখাইতী আৰু দেওশালত নৰবলি হৈছিল।

প্ৰাচীন কালৰে পৰা অসমত দুৰ্গা পূজা পালন কৰি অহা দেখা গৈছে। দেৱীৰ উৎপত্তি আৰু অসুৰ নিধনাদিৰ কথা মাৰ্কণ্ডেয় পুৰাণত পোৱা যায়। শক্তিস্বৰূপা দেৱীৰ বিবিধ ৰূপৰ ভিতৰত দুৰ্গা দেৱী প্ৰধান। অতীজৰে পৰা যে দেৱী পূজা কৰি অহা হৈছিল তাৰ সাক্ষ্য আজিও বহন কৰে শৈলভাস্কৰ্য, শৈলমূৰ্তি আৰু শিলালিপিসমূহে। অসমত থকা আটাইতকৈ প্ৰাচীন দেৱীৰ মূৰ্তিটো হৈছে কাৰ্বি আংলং জিলাৰ ভৈৰৱপৰ্বত পাহাৰত থকা মহিষমৰ্দ্দিনীৰ মূৰ্তি। আহোম ৰাজত্বকালত দুৰ্গা পূজাই প্ৰসাৰতা লাভ কৰিছিল। কালিকাপুৰাণত উল্লেখ থকা অনুসৰি পোন প্ৰথমে প্ৰাগজ্যোতিষপুৰত নৰকে শক্তিপূজাৰ প্ৰচলন কৰে বুলি মতবাদ আছে। অসমত শক্তি উপাসনা পদ্ধতিলৈ পৰিৱৰ্তনৰ জোৱাৰ আনে পৰ্বতীয়া গোঁসাইৰ আগমনে। বৈদিক যুগৰে পৰা দেৱীক মাতৃ ৰূপে পূজা কৰি অহা হৈছে। কোচবিহাৰৰ মৰঙ্গীয়াল খনিকৰৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত দশভূজা দেৱীৰ মূৰ্তি স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপসিংহই পূজা অৰ্চনা কৰিবলৈ আনিছিল। তেতিয়াৰে পৰা দশভূজা দেৱীৰ প্ৰতিমা ব্যাপক ৰূপত পালিত হ'বলৈ ধৰিলে। কালিকাপুৰাণ আৰু যোগিনীতন্ত্ৰত বৰ্ণিত দেৱীসকলৰ

উপৰিও লৌকিক দেৱী পূজাৰ প্ৰচলন আছিল। বিষহৰি, মাৰৈ, পদ্মৱতী, গৌৰবৰ্ণা, শিৱকন্যা, বাসুকীভগিনী, জাম্বুলী, ত্ৰিণেতা আৰু আন্তিকমাতা আদি নামেৰে মনসাক পূজা কৰা হৈছিল। এই পূজা একাদশ - ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ পৰা প্ৰচলন হৈছিল বুলি জানিব পাৰি। পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ঠাইত সৰ্প পূজাৰ প্ৰচলন আছে, অসমো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। মনসা পূজাৰ মূলতে সৰ্প পূজা। দশম শতিকাত ৰচিত ব্ৰহ্মবৈৱৰ্ত পুৰাণ আৰু দেৱী ভাগৱতত মনসাৰ কথা উল্লেখ পোৱা যায়। দ্ৱাৰিঢ়সকলৰ আগতে অষ্টিকসকলে এই পূজা কৰি অহা বুলি মত পোৱা যায়। দেৱী ভাগৱতৰ মতে মনসা কাশ্যপ ঋষিৰ কন্যা আৰু ব্ৰহ্মবৈৱৰ্ত পুৰাণৰ মতে মনসা কৃষ্ণভক্ত আৰু শিৱৰ শিষ্যা। কিছু কিছু লোকে বংগদেশৰ পৰা অসমলৈ মনসা পূজাৰ আগমন ঘটাবুলি ক'ব খোজে।

অসমৰ জনমানসত লৌকিক পৰম্পৰা অনুসৰি শিৱক আৰাধনা কৰা হৈছিল। ঐশ্বৰ্য্যশালী দেৱতা শিৱ জনমানসত লৌকিক দেৱতা ৰূপে পৰিচিত। শৈৱ ধৰ্মৰ প্ৰধান দেৱতা শিৱ। শিৱৰ লগত জড়িত পৰম্পৰাটোৱে হ'ল শৈৱতত্ত্ব। এই পৰম্পৰা মতে শিৱ সৃষ্টি, স্থিতি আৰু লয়ৰ গৰাকী।

ঋকবেদত শিৱক ৰুদ্ৰ ৰূপত উল্লেখ থকা দেখা যায়। যজুৰ্বেদত ৰুদ্ৰ অনিষ্টকৰ, ভয়ানক আৰু মঙ্গলময়ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা হৈছে আৰু অথৰ্ববেদত শিৱৰ বিভিন্ন নাম পোৱা গৈছে -- ৰুদ্ৰ, পশুপতি, মহাদেৱ ইত্যাদি। অসমত শিৱৰ জনপ্ৰিয়তা আৰ্য - অনাৰ্য সকলোতে বিয়পি আছে। ভাস্কৰবৰ্মা আৰু তেওঁৰ পূৰ্বপুৰুষসকল যে শিৱ ভক্ত আছিল,

তাৰ প্ৰমাণ বিভিন্ন তাম্ৰশাসনসমূহে দিয়ে। তাৰপৰৱৰ্তী শালস্তম্ভ বংশ আৰু পালবংশৰ ৰজাসকল শৈৱ উপাসক আছিল। কোচ নৃপতিসকল শিৱ ভক্ত আছিল। ত্ৰিপুৰাৰ নৃপতিসকলেও নিজকে শিৱ ভক্ত বুলি দাবী কৰে। চীনা পৰিব্ৰাজক হিউৱেন চাঙে কামৰূপত কেইবাশ মঠ - মন্দিৰ থকা বুলি উল্লেখ কৰিছিল যদিও মন্দিৰসমূহৰ ভিতৰত শিৱ মন্দিৰেই বেছি। আন দেৱ - দেৱীৰ তুলনাত অসমত শৈৱ মঠ - মন্দিৰ বেছি থকা দেখা যায়। প্ৰতিটো জাতি - জনগোষ্ঠীয়ে শিৱক উপাসনা কৰা দেখা গৈছিল। ৰাভাসকলৰ লাঙৰজা, দেউৰী, চুতীয়া সমাজত গিৰা - গিৰাচি, চুতীয়া বৰাহীসকলৰ বুঢ়া - বঢ়ী, বড়োসকলৰ বাথৌ শিৱাই, ৰাংখলসকলৰ মাজত বলিৰজা ৰূপে বিভিন্ন ৰূপত শিৱক পূজা কৰি অহা হৈছে। অসমীয়া মৌখিক সাহিত্যত শিৱৰ বৈদিক ৰূপতকৈ লৌকিক ৰূপটোহে বেছি জনপ্ৰিয়। অতীজৰে পৰা চলি অহা মৌখিক সাহিত্যতো শিৱৰ দেৱতা ৰূপৰ সলনি লৌকিক ৰূপটোহে দেখা যায়। এই লৌকিক ৰূপটো নতুন নহয়। অসমীয়া সমাজখনত শিৱক লৌকিক ৰূপত বিভিন্ন নামেৰে জনা যায় - ভঙুৱা গোঁসাই, পগলা গোঁসাই, বুঢ়া গোঁসাই আদি।

মানুহৰ ভগৱানৰ প্ৰতি ধৰ্ম আৰু বিশ্বাস আটাইতকৈ বেছি। শক্তি বা দেৱীক উপাসনা কৰাটোৱেই শক্তিতত্ত্ব। এই শক্তিতত্ত্বই সকলো সৃষ্টিৰ মূল কাৰণ। এই শক্তিসমূহতে শক্তিতত্ত্বৰ বীজ নিহিত হৈ আছে। এনেদৰে শক্তিতত্ত্বসমূহৰ প্ৰতি মানুহৰ আস্থা, বিশ্বাসৰ ফলতে বিভিন্নধৰণৰ মঠ - মন্দিৰসমূহ গঢ়ি উঠা দেখা যায়। ■■

বৰ্তমান সময়ৰ প্ৰেক্ষাপটত : মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্ক

অংকিতা চক্ৰৱৰ্তী

বি.এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্ক হৈছে এটি নিঃস্বার্থ প্ৰেম, বিশ্বাসৰ সম্পৰ্ক। যি সম্পৰ্কত হৈছে বন্ধুত্ব সদৃশ ভালপোৱা। যুগে-যুগে এই সম্পৰ্কৰ বিভিন্ন দিশ দেখিবলৈ পোৱা গৈছে। আগৰ সময়ত মাতৃৰ ভূমিকা সাধাৰণতে সন্তানৰ পথ-প্ৰদৰ্শক হিচাপে আছিল, কিন্তু সময়ৰ সলনিৰ লগে-লগে এই সম্পৰ্কৰ মধুৰতম আৰু গভীৰতাই এক নতুন ৰূপ লৈছে।

মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্ক এটি পৰম সম্পদ। আজিৰ সময়ত, এই সম্পৰ্ক বন্ধুত্ব, বিশ্বাস, আৰু পৰস্পৰ সহযোগিতাবেপূৰ্ণ। যিদৰে মাকে কন্যাৰ শিক্ষা, জীৱন-সংগ্ৰাম আৰু আত্ম-উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত এগৰাকী সহচৰ হিচাপে আগবাঢ়ি আহে ঠিক তেনেদৰে কন্যাই মাকৰ অসীম ত্যাগ, মৰম আৰু স্নেহৰ মূল্য বুজি সন্মান আৰু কৃতজ্ঞতাৰ জৰিয়তে তাৰ উত্তৰ প্ৰদান কৰা উচিত।

আজিৰ যান্ত্ৰিক যুগত মানৱীয় সম্পৰ্কবোৰ লাহে-লাহে যান্ত্ৰিকতাৰ প্ৰভাৱত নিস্তেজ হৈ পৰিছে। তথাপিও কিছুমান সম্পৰ্ক এতিয়াও নিঃস্বার্থত, আন্তৰিক আৰু স্নেহৰ আধাৰত অটুট হৈ আছে। তেনে এটি অনন্য সম্পৰ্ক হ'ল - মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্ক। এই সম্পৰ্কৰ জন্ম হয় মৰম, অগাধ বিশ্বাস আৰু নীৰৱ ত্যাগৰ ওপৰত।

বৰ্তমান যুগত কন্যাসকল শিক্ষা, ব্যৱসায় আৰু নিজৰ ব্যক্তিত্বৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট আগবাঢ়িছে। এনে ব্যস্ত আৰু দ্ৰুত গতিত চলি থকা জীৱনধাৰাৰ মাজতে মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্ক কেৱল শৃংখলা বা নিয়ন্ত্ৰণৰ আধাৰত সীমাবদ্ধ নহয়। তাৰ বিপৰীতে ইয়াত বন্ধুত্ব, পৰস্পৰ বুজাবুজি, সহানুভূতি আৰু সহযোগিতাৰ এক গভীৰ সংযোগ ঘটিছে। এই পাৰস্পৰিক বুজাবুজি আৰু মৰমেই মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্কক আজিৰ সময়ৰ প্ৰেক্ষাপটত অধিক দৃঢ়, সময়োপযোগী আৰু হৃদয়স্পৰ্শী ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে।

নিজৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা চাওঁতে, মই দেখিছোঁ যে, মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্ক বিশেষভাৱে ব্যক্তিগত। ই মানসিক শক্তিৰ আধাৰ। মোৰ জীৱনৰ প্ৰতিটো দিশত মোৰ মায়ে প্ৰেৰণা, সাহস আৰু মনোবল যোগাই আহিছে। আজি মই মোৰ মাক সৈতে থকা সম্পৰ্কৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা কিছু কথা ক'বলৈ চেষ্টা কৰিছোঁ:

শৈশৱত মাতৃৰ ভূমিকা:

মোৰ শৈশৱত মা আছিল এক নিৰাপত্তাৰ আশ্ৰয়। শিশু হৈ থকাৰ সময়ত কন্যাসকল সপোন সদায় মাতৃৰ ওচৰত। মাকৰ আদৰ্শ, তেওঁৰ কথাবোৰ আৰু তেওঁৰ যত্নই শিশু মনত গভীৰ প্ৰভাৱ পেলায়। মাক সৈতে খেলা মুহূৰ্তবোৰ, তেওঁ গোৱা নিচুকণি গীতবোৰ আৰু তেওঁৰ শিক্ষা দিয়া ধৰণবোৰ মোক মানুহ হোৱাৰ বাট দেখুৱাইছিল। শৈশৱত মাক কোলাত মূৰ থৈ শুনা সাঁথৰবোৰৰ আঁৰত লুকাই থকা কাহিনীবোৰৰ অৰ্থ আজিহে বুজি উঠিছোঁ। আজিকালি অৱশ্যে বেছিভাগ মাতৃ কৰ্মজীৱী। কন্যাসকল মাকৰ সৈতে বেছিভাগ সময় কটাব নোৱাৰা হেতুকে শৈশৱৰ সেই মধুৰ ক্ষণবোৰ কিছু স্মান হৈ পৰা দেখা পোৱা যায়।

কৈশোৰ আৰু স্বাধীনতা সন্ধান:

কৈশোৰ জীৱনৰ এনে এক পৰ্যায় য'ত সন্তানে আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ সন্ধান কৰে। মই কৈশোৰ কালত এজনী অভিমানী আৰু আত্মবিশ্বাসী ছোৱালী আছিলোঁ। সাধাৰণতে কৈশোৰকালত সন্তানৰ নিজা চিন্তা-ধাৰণাসমূহ মাকৰ ধাৰণাতকৈ কিছু বেলেগ হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। তেওঁক একেলগে পঢ়া-শুনা কৰা বন্ধুবৰ্গৰ আচৰণ, চিন্তাধাৰা সম্পৰ্কে যুক্তিসংগতভাৱে বুজাবলৈ অসুবিধা হয়। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত

মোৰ মা আছিল কিছু ব্যতিক্ৰম। এই সময়ত মায়ে মোৰ জীৱনত হৈ পৰিল এগৰাকী ভাল বান্ধৱী। তেওঁ মোৰ পছন্দ আৰু মতামত বুজি ল'বলৈ চেষ্টা কৰিছিল। তেওঁ মাতৃৰ শাসনৰ সলনি এজন ভাল বন্ধুৰ দৰে মোৰ ভ্ৰাতৃধাৰণাবোৰ সহজ সৰল ভাৱে বুজাই দিছিল। এই সময়ত মই বুজি উঠিছোঁ যে মাতৃ যদি ধৈৰ্য্যশীল আৰু উদাৰ মনৰ হয় তেন্তে এই পৰ্যায় কন্যাৰ মানসিক বুদ্ধি আৰু স্থিৰতাৰ বাবে এক অনুকূল সময় হ'ব পাৰে।

যুৱ অৱস্থাত সহযোগিতা আৰু প্ৰেৰণাঃ

যুৱ অৱস্থাত, বিশেষকৈ যেতিয়া কন্যাসকলে নিজৰ অধ্যয়ন বা কৰ্মত ব্যস্ত থাকে, সেই সময়ত মাক হৈ পৰে এক সাহস আৰু প্ৰেৰণাৰ উৎস। মই জীৱনৰ বাটত বহু সময়ত দিশহাৰা হৈছিলোঁ, কিন্তু তেনে সময়ত মাৰ এটা কথা সদায় মনত পৰে “তুমি যি কাম মনেৰে কৰিবা, সেয়া সম্ভৱ হ'বই”- এই কথাশাৰীয়ে মোৰ জীৱনৰ বহু কঠিন পৰিস্থিতিত সহায় কৰিছিল। এতিয়া মই বাৰুকৈয়ে বুজি উঠিছোঁ যে মাকৰ ভূমিকা সদায় এই পৰ্যায়ত কন্যাক আত্মবিশ্বাসী আৰু নৈতিকভাৱে সৰল ব্যক্তি হিচাপে গঢ়ি তোলাত সহায়ক হয়। মোৰ ক্ষেত্ৰত, মাৰ পৰাই শিকিছিলোঁ নাৰীৰ সাহসিকতা আৰু আত্মমৰ্যাদাৰ গুৰুত্ব।

আধুনিক সমাজত মাতৃ-কন্যাৰ সম্পৰ্কৰ প্ৰত্যাহ্বানঃ

আজিৰ সময়ত, বিশেষকৈ ডিজিটেল যুগত, মাতৃ-কন্যাৰ মাজৰ সম্পৰ্কত নতুন প্ৰত্যাহ্বান অহা দেখা যায়। মাকৰ অভ্যাস আৰু কন্যাৰ দৃষ্টিভংগীৰ মাজত প্ৰায় বহু ক্ষেত্ৰত অমিল দেখা যায়। কন্যাসকল সামাজিক মাধ্যমৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হয় আৰু যাৰ ফলত মাতৃ-কন্যাৰ ব্যৱধান বাঢ়ি অহা দেখা যায়। কিন্তু এই পাৰস্পৰিক সহযোগিতা আৰু আন্তৰিকতা। মাকৰ মন সদায় তেওঁৰ কন্যাৰ প্ৰতি সকলো সময়তে নিৰপেক্ষ আৰু উদাৰ হ'ব লাগে। তাৰ বিপৰীতে কন্যা সকলৰ মনবোৰ মাতৃৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাশীল হোৱা উচিত। তেতিয়াহে যিকোনো প্ৰত্যাহ্বান সহজতে সমাধান কৰিব পৰা যায়।

সময় যোৱাৰ লগে লগে আজি যাৰ মূল্য ভালকৈয়ে বুজিবলৈ সক্ষম হ'লো। মাক আৰু কন্যাৰ সম্পৰ্ক এটা চক্ৰৰ দৰে - শৈশৱত যত্ন লোৱাৰ পৰা কৈশোৰৰ দ্বন্দ্ব, আৰু পিছত পূৰ্ণ বয়সত পৰস্পৰ আশ্ৰয়।

মাকৰ শক্তি, মৰম আৰু সহানুভূতিয়ে কন্যাৰ জীৱনৰ মূল ধাৰণাসমূহ গঠনত মুখ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। মুঠৰ ওপৰত আমাৰ জীৱন যিমানৈ ব্যস্ততাৰে ভৰা নহওক কিয়, মাতৃৰ সৈতে থকা সম্পৰ্কটো সদায় এক অগ্নান স্মৃতি আৰু আত্মাৰ গভীৰতাৰে পূৰ্ণ হৈ থকা উচিত। ■■

বকুল ফুলৰ দৰে (এটি চমু অৱলোকন)

হৰ্ষজিৎ ৰায়
বি.এড. তৃতীয় ষাণ্মাসিক

ড° মৃণাল কলিতাদেৱৰ দ্বাৰা ৰচিত “বকুল ফুলৰ দৰে” এখন সুখপাঠ্য তথা সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহে পঢ়িব পৰা এখন হৃদয়স্পৰ্শী উপন্যাস। সহজ সৰল ভাষাৰে লিখা সকলোৰে মন চুই যাব পৰা এক কাহিনী। উপন্যাসখনৰ প্ৰতিটো শাৰীয়ে কৈ গৈছে সোণক জিলিকাই তোলাৰ বিমূৰ্ত সংগ্ৰামৰ কথা। সাগৰৰ দৰে গভীৰ বন্ধুত্ব তথা শিক্ষক ছাত্ৰৰ মাজত নিভাঁজ সম্পৰ্কৰ এখন জীয়া ছবি “বকুল ফুলৰ দৰে”। উপন্যাসখনত শিক্ষা, বন্ধুত্বৰ সমান্তৰালকৈ প্ৰকাশ পাইছে সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক বহু গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰসংগ।

উপন্যাসখনৰ কাহিনীটো এনেধৰণৰ-

অসীম এজন চোকা ল'ৰা। অতি দৰিদ্ৰ পৰিয়ালৰ ল'ৰা অসীমে জীৱনত বহু দুখ-কষ্টৰ মুখা-মুখি হৈছে যদিও সি কেতিয়াও হাৰি যাব খোজা নাই। সৰুৰে পৰা পঢ়াত ধাউতি থকাৰ বাবে অসীম স্কুলৰ শিক্ষকসকলৰ প্ৰিয়পাত্ৰ। নিৰ্মল অসীমৰ প্ৰিয় বন্ধু। অসীমৰ দৰে নিৰ্মলো পঢ়াত চোকা।

হঠাতে অসীমৰ পঢ়াত অৱনতি ঘটিল। কোনোমতে নৱম শ্ৰেণীৰ পৰা দশম শ্ৰেণীলৈ উত্তীৰ্ণ হ'ল অসীম। ইয়াৰ মূলতে আছিল সিহঁতৰ ঘৰখনৰ শাৰীৰিক দুৰৱস্থা। দেউতাকে মদ খাই আহি ঘৰখনৰ অৱস্থা একেবাৰে বেয়া কৰি পেলাইছিল, পইচা খুজি খুজি অসীমৰ মাকক মাৰ-ধৰ কৰিছিল আৰু কেতিয়াবা দেউতাকে ৰাতি ঘৰলৈ নাই ৰাস্তাতে পৰি থাকিছিল। এনেবোৰ কাৰণত অসীমৰ পঢ়াশুনাত মন বহুৱাবলৈ যথেষ্ট কষ্ট হৈছিল। অৱশেষত পঢ়া-শুনা বাদ দি অসীমে কাষৰে পাহাৰ এখনত শিল ভঙা কামত যাব বুলি সিদ্ধান্ত লৈছিল। শিল ভঙা পইচাকেইটা

আনি সদায় সি দেউতাকক দিব লগা হৈছিল আৰু নিদিও বুলিয়েই দেউতাকে তাক আৰু মাকক বহুত অত্যাচাৰ কৰিছিল। এনেকৈয়ে বহুদিন আগবাঢ়ি গৈছিল। এই কথা নিৰ্মলে গম পোৱাত সি বহুত দুখ পাইছিল। এদিন নিৰ্মলে অসীমহঁতৰ ঘৰলৈ গৈ অসীমক বহুত বুজাইছিল আৰু স্কুললৈ যাবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল। সিহঁতৰ স্কুলত অপূৰ্ব নামৰ এজন নতুন মাষ্টৰ আহিছিল, তেখেতে গণিতৰ বহুত টান তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিবলৈ ছাত্ৰসকলক কৈছিল আৰু যিয়ে তিনিটা প্ৰশ্নৰে শুদ্ধ উত্তৰ দিব তাক পুৰস্কাৰ দিব বুলি কৈছিল। নিৰ্মলে অসীমক প্ৰশ্ন কেইটা সুধিছিল আৰু অসীমে তৎক্ষণাত্ ভাৱি উত্তৰ দিছিল। অনুভৱ মাষ্টৰক নিৰ্মলে এই উত্তৰকেইটা কৈছিল আৰু অনুভৱ মাষ্টৰ আচৰিত হৈছিল কিয়নো অসীমে দিয়া আটাইকেইটা উত্তৰে শুদ্ধ হৈছিল। তাৰ পিছদিনাখন অনুভৱ মাষ্টৰ নিজে অসীমহঁতৰ ঘৰ বিচাৰি উলিয়াইছিল আৰু উপহাৰ হিচাপে তেখেতে দশম শ্ৰেণীৰ আটাইকেইখন কিতাপ আৰু অলপ পঢ়াৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বস্তু তালৈ লৈ গৈছিল।

নিৰ্মল আৰু অনুভৱ মাষ্টৰৰ আপ্ৰাণ চেপ্তাত সি আকৌ ছাত্ৰ-জীৱন ঘূৰাই পাইছিল। নিৰ্মলে সাধ্যানুসাৰে অসীমক বহুতো সহায় কৰিছিল আৰু তাক বেলেগ সমস্যাৰ পৰা আঁতৰি থাকি পঢ়াশুনাত মন দিবলৈ কৈছিল। অৱশেষত মেট্ৰিক পৰীক্ষাত দুয়োজনে বিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিব পৰা ফলাফল দেখুৱাইছিল। দুয়োজনে প্ৰথম স্থান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

লেখকে অতি সূক্ষ্মভাৱে সুন্দৰ ৰূপত প্ৰতিটো চৰিত্ৰ অংকন কৰিছে অসীম আৰু নিৰ্মলৰ বন্ধুত্বই বাবে বাবে দুচকু

সেমেকাই তোলে। বিদ্যালয় এৰাৰ পাছত অসীমক ওভতাই আনিবলৈ নিৰ্মলে কৰা প্ৰচেষ্টা অনুভৱ মাষ্টৰৰ কথাবোৰ মহেন্দ্ৰ মাষ্টৰৰ শাসনৰ সুৰত দিয়া গালিবোৰ জিলমিল বাইদেউৰ সমাজৰ প্ৰতি যি সচেতনা সকলোবোৰ ঘটনাই কামৰ মাজত জীপাল হৈ থাকিব। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পঢ়াৰ বাবে যে ঘৰুৱা পৰিৱেশ কিমান গুৰুত্বপূৰ্ণ এই কথা উপন্যাসখনে ভালদৰে বুজাই দিছে। এটা অসুখীয়া পৰিৱেশৰ বাবেই অসীমৰ পঢ়াৰ ধাউতি কমি গৈছিল। ঘৰৰ কথাবোৰ মদাহী দেউতাকৰ কথাবোৰ ভাবি ভাবি সি মানসিক অস্থিৰতাত ভুগিছিল। যাৰ পৰা নিৰ্মল আৰু অনুভৱ মাষ্টৰে তাক উদ্ধাৰ কৰিছিল।

শিক্ষকৰ ভূমিকাৰ কথাও উপন্যাসখনত সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ কৰা হৈছে। শিশুৰ জীৱন গঢ়াত যে শিক্ষকৰ অতুলনীয়

অৱদান থাকে সেই কথা উপন্যাসখনৰ কাহিনীয়ে প্ৰমাণ কৰিছে। শিক্ষকৰ দুটি স্বৰূপৰ চিত্ৰ উপন্যাসখনত দাঙি ধৰা হৈছে। এটা অতি খঙাল, কথাই প্ৰতি গালি দিয়া, এচাৰিৰ কোব দিয়া। আনটো হৈছে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মন বুজি লোৱা, তেওঁলোকৰ ভাল লগা বেয়া লগাৰ খবৰ ৰখা, ধেমালিৰ চলেৰে টান টান বস্তুবোৰ সহজকৈ বুজাই দিয়া। সেয়ে ভয়ত শ্ৰদ্ধা কৰাতকৈ অনুভৱ মাষ্টৰক সকলোৱে মনৰ পৰা ভাল পাইছিল।

শেষত এটা কথাই ক'ব খোজো যে “বকুল ফুলৰ দৰে” কিতাপখন সমাজৰ প্ৰতিজন নাগৰিক, প্ৰতিজন শিক্ষক তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগতে অভিভাৱকসকলেও পঢ়া উচিত। কিতাপখনৰ পৰা তেওঁলোকে বহুতো মূল্যবান কথা শিকিবলৈ বুজিবলৈ সাৰ্থক হ'ব। ■■

কোচ ৰাজবংশীৰ লোক- সংস্কৃতি

বন্দনা বৰ্মন

দৰ্শিতা দাস

বি. এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

অসমৰ সংস্কৃতিত কোচ ৰাজবংশী সকলৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আছে। অসমৰ সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত কোচ ৰাজবংশী সকলৰ ভূমিকা নুই কৰিব নোৱাৰি। বিশাল সংস্কৃতিৰ সাংস্কৃতিক দিশত কোচ ৰাজবংশী সকল যথেষ্ট চহকী। তেওঁলোকৰ মাজত পূজা-পাতলত নৃত্য আৰু গীতৰ প্ৰচলন আছে, শংকৰী সংস্কৃতিৰো প্ৰচলন আছে। জাতি এটাৰ কৃষ্টি, পৰম্পৰা, ৰীতি-নীতি ইত্যাদিবোৰৰ মাজতেই প্ৰতিফলিত হয় জাতিটোৰ সংস্কৃতি। উৎসৱ- পাৰ্বনৰ পৰা আদি কৰি জনজীৱনত প্ৰচলিত প্ৰত্যেকটো লোকাচাৰ ৰীতি-নীতিৰ আধাৰতে গঢ়ি উঠে এটা জাতিৰ সংস্কৃতি। জনগোষ্ঠীয় সংস্কৃতি পৰম্পৰাৰ ক্ষেত্ৰত ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ কোচৰাজবংশী সকলো। এক সুকীয়া সংস্কৃতি বিদ্যমান। পৃথিৱীৰ বিভিন্ন জাতি-জনজাতি যিদৰে নিজস্ব লোক-সংস্কৃতিৰ সোৱাদত মহীয়ান ঠিক একেদৰে অসমত বসবাস কৰা কোচ-ৰাজবংশী জনজাতিও লোকসংস্কৃতিৰ ফালৰ পৰা চহকী। জন্মৰ পৰা মৃত্যুলৈ এই দীৰ্ঘ অবিৰত প্ৰক্ৰিয়াটোত প্ৰতিজন কোচ-ৰাজবংশী লোককে নিজস্ব লোক সংস্কৃতিৰ প্ৰতি দায়িত্বশীল হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। বছৰটোৰ প্ৰতিটো ঋতু, প্ৰতিটো মাহে যেন সহজ-সৰল কোচ-ৰাজবংশীসকলে পালন কৰি থাকে পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা কিছুমান পূজা-পাৰ্বন, য'ত প্ৰতিফলিত হয় কোচ-ৰাজবংশীসকলৰ সৰলতা, পৰম্পৰাৰ প্ৰতি অগাধ বিশ্বাস তথা দায়িত্ববোধ, আনন্দ-উলাহ, নীতি-নিয়ম তথা নানা পৰিৱেশ্য কলাৰ সুন্দৰ নিৰ্দেশন। আনহাতে ইয়াক আৰু গভীৰতা প্ৰদান কৰিছে “বাৰ মাসে তেৰো পূজা” প্ৰবাদটোয়ে। কোচ-ৰাজবংশীসকল হ'ল আৰ্য্য আৰু অনাৰ্য্যৰ দোমোজাত থকা এটা জনগোষ্ঠী। খৃ: পূ: ১৫০০ শতিকাত আৰ্য্যসকলে উত্তৰ-পশ্চিম কোণেদি ভাৰতবৰ্ষত পৰ্দাপণ

কৰিছিল আৰু এই আৰ্য্যসকলৰ লগতে উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ এক বৃহৎ আদিম জনগোষ্ঠী কোচসকলে নিজৰ ধৰ্ম আৰু তীব্ৰতৰ্মী ভাষা পৰিহাৰ কৰি হিন্দু ধৰ্ম আৰু আৰ্য্য ভাষা গ্ৰহণ কৰি নিজকে ৰাজবংশী বুলি পৰিচয় দিবলৈ ধৰে। এই আৰ্য্যকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ সমান্তৰালভাবে জনজাতীয় গোষ্ঠীৰ কোচসকলৰ লগত আৰ্য্যসকলৰ সংস্কৃতিৰ এক সংমিশ্ৰণ ঘটে যদিও শক্তিশালী আৰ্য্য সংস্কৃতিৰে বিজয় হয়। গতিকে কোচ-ৰাজবংশীসকল লোকসংস্কৃতিত জনজাতীয় বৈশিষ্ট্য ৰক্ষিত হোৱাৰ বাহিৰেও আৰ্য্য সংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱ নুই কৰিব নোৱাৰি। কোচৰাজবংশীসকলৰ লোক-সংস্কৃতিৰ ভঁৰাল ইমানেই সমৃদ্ধিশালী যে সৰু পৰিসৰৰ প্ৰবন্ধ এটাত সেই বিষয়ে আলোচনা কৰি শেষ কৰিব নোৱাৰি। তথাপিও কিছু বুটলি আনি আলোচনা কৰিবলৈ যত্ন কৰিলোঁ-

কুশাণ নৃত্য:-

কুশাণ নৃত্য হ'ল কোচ ৰাজবংশীসকলৰ আন এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ লোক উৎসৱ। এই নৃত্য বৰ মনগ্ৰাহী আৰু নান্দনিক। প্ৰাচীন কালৰে পৰা কোচ ৰাজবংশী সকল এই গানৰ ধাৰাৰ বাহক হিচাপে পৰিচিত। সেয়ে কোচ গানবোৰক কুশাণ বুলি কোৱা হয়। এই গানসমূহৰ ৰামায়ণ কেন্দ্ৰিক। ল'ৰা আৰু কুচক বাৰ্মীকী মুনিয়ে তেওঁৰ আশ্ৰমত ৰামৰ জন্মৰ পৰা শেষলৈকে বৰ্ণনা কৰি গীত, সুৰ, লয়, তাল শিকাইছিল বুলি প্ৰবাদ আছে।

বিষুৱা:-

বিষুৱা হৈছে কোচ ৰাজবংশীৰ জাতীয় উৎসৱ। চ'ত মাহৰ সংক্ৰান্তিৰ পৰা এই উৎসৱ আৰম্ভ হয় আৰু ছয় ব'হাগলৈ চলে। সম্পূৰ্ণ সাতদিন ধৰি চলা বাবেই ইয়াৰ আন এটা নাম হ'ল সাত বিষুৱা। চ'তৰ সংক্ৰান্তিৰ দিনা গৃহস্থই

পুৱাতে উঠি মুখ-হাত নোধোৱাকৈ আগদিনাই আনি থোৱা বেতৰ পাত, বিষকুটুলিৰ পাত (বিহলঙনি), কাতুৰিৰ ফুল, দীঘলতিৰ পাত, কানসিচাৰ পাত (দ্রোণ), বিষটেঁকীয়া, ভেটমালিৰ পাত আৰু ফুল আদি একেলগ কৰি প্ৰত্যেকটো ঘৰৰ মাৰলত, পদূলিত, নঙলামুখত, তাঁতশালত গুজি দিয়া হয়। ইয়াৰ লগে লগে ঘৰৰ গৰুবোৰ লাউ, বেঙেনাৰ মালা পিন্ধাই নৈ, বিল, পুখুৰী আদিত নমাই দীঘলতিৰ পাতেৰে কোবাই কোবাই গা ধুৱাই গৰখীয়াই এইদৰে গীত গায়: -

লাউ খা বেগেনা খা
বহুৰে বহুৰে বাঢ়িয়া যা
বাপ বৰো মাৰ বৰো

তুই হইছ মোটা তাজো। বাপ বৰো মাৰ বৰো
তুই হইছ মোটা তাজো।

ঠিক সেইদৰে এই বিষুৱাতে কোচ ৰাজবংশী সমাজত সাতশাকী অৰ্থাৎ সাতবিধ শাক একেলগে ৰান্ধি খোৱাৰ নিয়ম আছে। ইয়াৰ বাবে মহিলাসকলে সমূহীয়াভাৱে ওচৰৰ পাহাৰ বা হাবিত শাক তুলিবলৈ যায় আৰু কুলাটাকি (মাটিপিচা), টেঁকীয়া, বেতৰ গাজ, জঙা, তিনপাতিয়া, নিমপাত, আমৰ মল, পুঙীৰ গাজ, দেৱীটোকন, ডিংডিঙাৰ আগ আদি তুলি আনে। লোকবিশ্বাস মতে সাতশাক ৰান্ধি খালে বছৰটোৰ বাবে ৰোগৰ বীজাণু বেমাৰ আজাৰৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পোৱা যায়। এনেদৰেই উলাহ-মালহেৰে কোচ ৰাজবংশী সমাজত জাতীয় উৎসৱ বিষুৱা পালন কৰা হয়।

গোৱালিনী নৃত্য: -

গোৱালিনী নৃত্য হ'ল কোচ ৰাজবংশীসকলৰ আন এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ লোক উৎসৱ। প্ৰাচীন কালৰে পৰা কৃষিজীৱী কোচ ৰাজবংশী মহিলা সকলে আঘোন-পুহ মাহত শালিখেতি চপোৱা সময়ত আনন্দত বিভিন্ন নৃত্য ভংগীমাৰে গোৱালিনী নৃত্য কৰে। এই নৃত্য গীত বা উৎসৱটি বৰ আনন্দ আৰু মনগ্ৰাহী। গোৱাল শব্দটো কৃষ্ণ আৰু গোৱালিনী শব্দটো গোপী সকলোক সূচায়। সেয়েহে এই নৃত্যত মহিলা সকলে এক প্ৰকাৰ গোপিনী সকলোৰ দৰে নৃত্য গীতেৰে এই উৎসৱ পালন পৰম্পৰা। মহিলা সকলে এই নৃত্য পালন মাজেৰে কৃষি শস্য পথাৰৰ পৰা ঘৰত আনি শুকুৱা, ভৰালত থোৱা

আদি বিভিন্ন ভংগীমাৰে নৃত্য গীত পৰিবেশন কৰে।

বাঁশ পূজা: -

বাঁশ পূজা হ'ল কোচ ৰাজবংশীসকলৰ আন এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ লোক উৎসৱ। এই উৎসৱ চ'ত মাহৰ মদন চতুদশী তিথিৰ দিনা পতা হয়। বাঁশ পূজাত মদন আৰু গোপালৰ প্ৰতীকৰূপে তিনিডাল বাঁহ চাফ চিকুণ কৰি প্ৰথমডালত বগা কাপোৰ আৰু দ্বিতীয় ডালত ৰঙা কাপোৰ মেৰিয়াই, বাঁহ দুডালৰ আগলিত দুটা চোৱাৰ বান্ধি ওচৰা-ওচৰিকৈ পোতা হয়। আনহাতে, তৃতীয়টো ডালত জাকৈ, খালৈ আৰু এখন অৰ্ধভগ্ন নাঙল ওলোমাই অলপ আঁতৰত পোতা হয়। ৰঙা কাপোৰ আৰু বগা কাপোৰ মেৰিওৱা বাঁহ দুডালক যথাক্ৰমে প্ৰকৃতি আৰু পুৰুষ হিচাপে গণ্য কৰা হয়। বাঁহকেইডালৰ গুৰিত তিনি দিন ধৰি পূজা তথা বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰসাদ আগবঢ়োৱা হয়। তাৰ উপৰিও ডেকা-বুঢ়া সকলোৱে বিভিন্ন বাদ্য-যন্ত্ৰ বজাই নৃত্য-গীত কৰি বাঁহ দেৱতাক সন্তুষ্ট কৰিবলৈ যত্ন কৰে। তিনি দিন ধৰি চলা পূজাৰ পিছত চতুৰ্থ দিনা ভাসানী পূজা অৰ্থাৎ পূজাৰ সকলোবোৰ বস্তু বিসৰ্জন দিয়া হয়। সিদিনা নদীত বাঁহ তিনিডাল বিসৰ্জন দি কলগছৰ ভেল সাজি তাত এযোৰ পাৰ চৰাই আৰু এটা পঠা ছাগলী নৈত উটুৱাই দিয়া হয়। লোকবিশ্বাস অনুসৰি এনেদৰে ভেল এৰি দিলে বছৰটোৰ কাৰণেই বেমাৰ-আজাৰ, অপায়-অমংগল দূৰ হয়।

কাৰ্তিকা পূজা: -

কাৰ্তিকা পূজা বা কাৰ্তিকা পূজা কোচ ৰাজবংশী সকলৰ অন্যতম লোক উৎসৱ। এই উৎসৱ কাতি মাহৰ সংক্ৰান্তি দিনা অনুষ্ঠিত কৰাটো কোচ ৰাজবংশী সকলোৰ পৰম্পৰা। কাৰ্তিকা পূজাও মহিলাসকলৰ পূজা আৰু পূজাত পুৰুষৰ প্ৰৱেশ নিষেধ। আদবয়সীয়া মহিলাসকলে এই পূজা বিভিন্ন নিয়মেৰে অনুষ্ঠিত কৰে। মহিলাসকলে কাৰ্তিক দেৱতাৰ মূৰ্তি বেদি বনাই স্থাপন কৰে, চাৰি কোনত চাৰিটা ক'ল গছ পুতি সুন্দৰ ভাৱে মণ্ডপ সাজে নাইবা মূৰ্তিৰ সলনি ঘটৰ ওপৰত নাৰিকল স্থাপন কৰে আৰু নিয়মানুসাৰে পূজা-অৰ্চনা কৰে। এই পূজাত নৃত্য গীতৰ প্ৰাধান্য বেছি। এই পূজা মূলতঃ সন্তান নথকা তিৰোতাই সন্তান প্ৰাৰ্থনা কৰি সেৱা

আগবঢ়ায় যদিও শস্য, সুপাত্ৰ লাভ কৰাৰ বাবেও পূজা কৰা হয়। এই পূজা গোটেই ৰাতি চলে আৰু পূজাত গোৱা গীতসমূহৰ বেছিভাগ যৌনধৰ্মী তথা নৃত্যৰ অংগী-ভংগীটো অল্লীলতা প্ৰকাশ পায়। লোকবিশ্বাস অনুসৰি শিৱৰ পুত্ৰ কাৰ্তিক অবিবাহিত আছিল, সেই কাৰণে সন্তান নোহোৱা তিৰোতাবোৰে সন্তান কামনা কৰি কাৰ্তিকৰ ওচৰত পূজা আগবঢ়ায়। কাৰ্তিকে পূজাত সন্তুষ্ট হৈ মনোবাঞ্ছা পূৰণ কৰে।

কাতি মাহৰ সংক্ৰান্তিৰ বাহিৰে অন্য সময়ত কৰা কাৰ্তিকা পূজাক বা নৃত্য গীতক পঙা কাৰ্তিকা বুলি কোৱা হয়। এই পঙা কাৰ্তিক পূজাত মণ্ডপ, পূজাৰ যাৱতীয় সামগ্ৰীখিনি একে, কিন্তু কাৰ্তিক মূৰ্তিৰ ঠাইত খলাল ডাঙৰ ময়নাগছৰ ঠাল ৰুই দিয়া হয়। পৰিবেশন কৰা নৃত্য গীতবোৰ একে লোক সংস্কৃতি হ'ল জনগণৰ সংস্কৃতি। যাৰ আঁত ধৰিয়ে কোনো এটা জাতি বা জনজাতিৰ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সামাজিক, জনবিশ্বাস, ৰীতি-নীতি, খেলা-ধূলা, নাচোন-কাচোন, অতীত-বৰ্তমান আদিৰ এক জীয়া ছবি আমাৰ আগত স্পষ্টকৈ প্ৰতিফলিত হয়। সমান্তৰালভাৱে লোকসংস্কৃতিয়ে কোনো এটা জাতিৰ পৰম্পৰা চহকী কৰি তোলাৰ লগতে প্ৰচলিত সমাজ ব্যৱস্থা নিয়ন্ত্ৰণ কৰাত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। আনহাতে আমাৰ পূৰ্বপুৰুষসকলৰ বিষয়ে সম্যক জ্ঞান লাভ তথা যি ৰীতি-নীতি আচাৰ ব্যৱহাৰ এৰি থৈ গৈছে তাৰ সবিশেষ জনাৰ উত্তম-মাধ্যম হ'ল লোক সংস্কৃতিৰ অধ্যয়। লোক সংস্কৃতিৰ অধ্যয়নে কোনো এখন ভৌগোলিক সীমাৰেখাৰ অন্তৰ্গত জনসমষ্টিৰ জনগাঁঠনিকে আদি কৰি সেই অঞ্চলৰ সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন সংযুতি-আনন্দ-বেদনা, হাঁহি-কান্দোন, অভাৱ-অভিযোগ, বিৰহ-মিলন, সুখ-দুখ, অৰ্থনৈতিক দুৰৱস্থা, ৰাজনৈতিক অস্থিৰতা, শাসন-শোষণ আদি দিশৰ লগতে নানা জনবিশ্বাস, প্ৰচলিত গীত-মাত, পৰম্পৰাগত উৎসৱ ইত্যাদি জ্ঞানৰ বাট মুকুলি কৰি দিয়ে। কোচ-ৰাজবংশী সকলৰ লোক সাহিত্যৰ ভঁৰালো চহকী। আধ্যাত্মিক মূলক, প্ৰেম-প্ৰীতিমূলক, আখ্যানমূলক, পূজা-পাতল আদি প্ৰায় কুৰিৰো অধিক প্ৰকাৰৰ লোকগীত এই

জনগোষ্ঠীৰ এক অলিখিত ইতিহাস হৈ আছে। চৰ্যাগীতৰ ভাষা আৰু ৰাগৰ নিদৰ্শন কোচ-ৰাজবংশীৰ গীত মাতত পোৱা যায়। বিষহৰি, কাৰ্তিকা পূজা, শীতলা পূজা আদি কৃষ্টিয়ে যিদৰে জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছে সেইদৰে কুযান নৃত্য, গোৱালিনী নৃত্য, হাতী মাউতৰ গীত, মৈশাল গীত নামেৰে জনাজাত ভাওয়াইয়া-চটকা আদিও অসমীয়া সমাজে আদৰি লোৱাটো আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত প্ৰদৰ্শনৰ সুবিধা লাভ কৰাটোৱে কোচ-ৰাজবংশীৰ ঐতিহ্যকে আকৌ এবাৰ প্ৰতিপন্ন কৰিছে। প্ৰাকশংকৰী, শংকৰী আৰু উত্তৰ শংকৰী যুগৰ সাহিত্য সমূহত প্ৰতিফলিত লোকজীৱনৰ চানেকি কোচ-ৰাজবংশী সকলৰ লোক জীৱনতো বিদ্যমান।

কোচ-ৰাজবংশী সকলে কৃষিকৰ্মৰ সৈতে জড়িত এক উৎসৱো পালন কৰে। কাতি মাহত ধানৰ পথাৰত গছা জ্বলাই পালন কৰে বাবে ইয়াক “কাতি গাছা” বোলা হয়। কাতিগাছাত ঔ টেঙাৰ খোলত বন্তি জ্বলোৱা আৰু তুলসী তলত নকৈ কাটি অনা বাঢ়নীক দেৱী মানি পূজা দিয়াৰ নিয়ম আছে। অসমৰ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ ইতিহাসত ৰাজ দৰবাৰৰ পৰা গ্ৰাম্য জীৱনলৈ বিভিন্ন পৰিক্ৰমাত কোচ-ৰাজবংশী সকলৰ পৰশ বিৰাজমান। তেওঁলোক প্ৰধানতঃ শৈৱ আৰু শাক্ত পন্থাৰ অনুগামী আছিল। অৱশ্যে তেওঁলোকে প্ৰাচীন কালৰে পৰা দেৱ-দেৱীৰ পূজা-পাতল কৰিছিল। এই দেৱ-দেৱীৰ ভিতৰত মা মনসা বা পদ্মা বা বিষহৰি পূজা কৰাটো তেওঁলোকৰ অন্যতম ধৰ্মীয় ৰীতি। এই পূজাৰ বাবে গোটা মাৰাই, লাখল মাৰাই, ধূম কীৰ্তন আদি কৰা হয়। এই পূজাত নৃত্য-গীত আদিও কৰা হয় যাক পদ্ম পুৰাণ গাওন (গান) বোলা হয়। এনেধৰণৰ আন কেইটামান অনুষ্ঠান হ'ল- মুখ জোৰানী গাওন, জাগেৰ গাওন, বাশী পুৰাণ, কুশান গাওন, খাৰাতাল, নামাতি গাওন, কাৰ্তিকা পূজা, পাতি নাম, ধূপালি নাম, মাটি গাওন আদি। এই চহকী লোকাচাৰ সমূহে মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ — মাধৱদেৱৰ অংকীয়া নাটৰ সমল। ■■

কৌশিক নন্দন বৰুৱাৰ 'ৰাগ-গুণ গুণ' আৰু মনৰ এটি অনুভৱ

বিপ্লৱ কোচ
বি.এড. শিক্ষক

বৰ্তমান সময়ত নৱ প্ৰজন্মৰ মাজত বিশেষভাৱে সমাদৰ লাভ কৰা চিনাকি এটি নাম কৌশিক নন্দন বৰুৱাৰ কলমৰ চিয়াহীৰে নিগৰা মোৰ অন্যতম প্ৰিয় উপন্যাস 'ৰাগ গুণ গুণ'। এইয়া মাথো এটি কাহিনী নহয়, এইয়া মাথো এটি অনুভৱ। গান গাই ভালপোৱা, গান শুনি ভালপোৱা, গানকলৈ জীয়াই থকা প্ৰতিজনৰে কাহিনী এই 'ৰাগ- গুণ গুণ'। এয়া কেৱল মাথো বন্ধুত্বৰ কাহিনী নহয়, সমাজৰ ফোঁপোলা স্বৰূপটি দাঙি ধৰা এটি উৎকৃষ্ট নিদৰ্শন 'ৰাগ-গুণ গুণ'। 'ৰাগ গুণ গুণ' শব্দ আৰু সুৰৰ মিলনৰ কাহিনী 'ৰাগ গুণ গুণ' সপোন সজোৱাৰ কাহিনী, মৰম-ভালপোৱাৰ কাহিনী। বাস্তৱতাই ঠুনুকা কৰি পেলোৱা দুটি মুখ্য চৰিত্ৰ গুণ গুণ বৰুৱা আৰু স্বৰাগ চৌধুৰী। উপন্যাসৰ কাহিনীৰ দৰে জীয়াব খোজা, উপন্যাসৰ কাহিনীৰ দৰেই প্ৰেম বিচৰা ক্ষমতাশালী পিতৃৰ পুত্ৰ প্ৰাচুৰ্য্য বৰুৱাৰ কামনাৰ বলি হোৱা উপন্যাসখনৰ মূল নায়িকা গুণ গুণ বৰুৱা। আনফালে বন্ধুত্বৰ প্ৰতাৰণা আৰু কাল অমানিশা হৈ আগমন ঘটাই প্ৰেমৰ সাক্ষী স্বৰাগৰ কাহিনী এয়া। দীঘল চুলি, আটিল চেহেৰা, গীটাৰ বজোৱাৰ স্কিল আৰু মায়াসনা মায়াৰী কণ্ঠেৰে ইউনিভাৰ্ছিটিৰ বহু ছোৱালীৰ সপোন কোঁৱৰ স্বৰাগ চৌধুৰী।

কেতিয়াবা মানুহে নিজৰ ভাললগা অভ্যাসবোৰ এৰি দিয়ে, কাৰণ কেতিয়াবা বাস্তৱতাই এনেকুৱা মানুহৰ আগমন ঘটায়, যিয়ে আমাৰ সকলো ভাললগা নিমিষতে শেষ কৰি দিব পাৰে। সেইয়া লাগিলে প্ৰেমেই হওক বা বন্ধুত্বই হওক বা অন্য কোনোবাই সংগীতকেই জীৱনৰ মূল সংগী কৰি লোৱা, শব্দ আৰু সুৰৰ মাজতেই নিজক উজাৰি দিয়া

সেই ল'ৰাটোৰ জীৱনৰ কাল অমানিশা গুণ গুণ বৰুৱা। কেতিয়াবা জানিব মন যায় এয়া জানো প্ৰেম....? প্ৰেম মানেই নতুনৰ সৃষ্টি। প্ৰেম জানো ধ্বংসৰ কাৰণ হ'ব পাৰে.....? নোৱাৰে আৰু য'ত প্ৰেম থাকে তাত ধ্বংসৰ প্ৰশ্নই নুঠে। মাথো সৃষ্টি থাকে। কেতিয়াবা মানুহ একেবাৰে অনুভৱহীন হৈ পৰে। ভদ্ৰতাৰ মুখা পিন্ধা মানুহবোৰে মোহাৰি শেষ কৰি দিয়ে।

তেতিয়া জানিব মন যায়, কিমান যন্ত্ৰণা পালে মানুহ অনুভৱহীন হৈ পৰে? নিজৰ ভাললগা বোৰক সমাধি দি মানুহ জানো জীয়াই থাকিব পাৰে? এইখিনিতেই আমি এখন বিশেষ হাত বিচাৰো, সাহসৰ হাত, মৰমৰ হাত, বিশ্বাসৰ হাত। 'গুণ গুণ' ৰাগৰ জীৱনৰ সঞ্জীৱনী, সেই বিশেষ হাতখন। যাৰ আগমনে নতুনকৈ জীপাল কৰিছে ৰাগক, ভালপাবলৈ শিকাইছে নিজক। সাহস দিছে আধৰুৱা সপোন পূৰ্ণ কৰাত। মৰম হৈ বিয়পিছে ৰাগৰ ভাল লগাবোৰত। 'ৰাগ গুণ গুণ'ৰ শব্দেৰেই আজি মই 'ৰাগ'ক ক'ব খোজো, জীৱনটো কাঁচি জোনৰ দৰেই আৰম্ভ কৰা, নিজক আকৌ ভৰাই অনা। গানেৰেই গঢ়ি লোৱা নিজক আৰু গুণ গুণ তোমাক ক'ব খোজো, তুমি সদায় ৰাগ'ৰ হৈ থাকা, 'ৰাগ গুণ গুণ' হৈ থাকা, ৰাগৰ অনুৰাগ হৈ থাকা।

জীৱনৰ কোনোবা এটা মুহূৰ্তত আমি প্ৰত্যেকেই হয়তো এনেকুৱা মানুহ বিচাৰো, যিয়ে বুজি পাব, আমি নক'লেও আমাৰ মনৰ অনুভৱ। গোটেই পৃথিৱীয়ে বেয়া পোৱা সময়তো আমাক ভালপোৱা কোনোবা যদি আমাৰ লগত থাকে, কোনো বেয়া লগাই আমাক চুব নোৱাৰাকৈ

সামৰি ৰখা মানুহ। ‘ৰাগ-গুণ গুণ’ ঠিক তেনেকুৱাই এটি কাহিনী।

উপন্যাসখনৰ কিছু ভাললগাবোৰ ...

ক। “জীৱনৰ কোনোবা ঘাটত মই যদি দীপালী বৰঠাকুৰ হওঁ, তুমি মোৰ নীল পৰন হ’ব নে?”

খ। “আকাশে জানে বেলি যে আকৌ ঘূৰি আহিব, আহিলেই পোহৰ হ’ব, ঘূৰি অহাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি থাকিলে বিচ্ছেদো ৰঙীন হ’ব পাৰে।”

গ। “আকাশৰ হ’বলৈ নাযাবা কেতিয়াও, কাৰণ আকাশ মানেই শূন্য, আকাশক বিভিন্ন নক্ষত্ৰইহে সজাব। যদি হ’ব খোজা সূৰ্য্যয়েই হ’ব, যাতে তুমি য’তেই থিয়

হোৱা মানুহে আকাশ বুলি কয়।”

ঘ। “তুমি সুধিছিলো, কি তোমাৰ প্ৰিয় গীত মই ক’লো, তোমাৰ মাতটোৱেই মোৰ প্ৰিয়তম সংগীত।”

ঙ। “মই তোমাৰ জীৱনৰ আটাইতকৈ দীঘলীয়া উপন্যাসখন হৈ থাকিম, শেষ উশাহলৈকে।”

শেষত এটাই ক’ব খোজো, ‘ৰাগ-গুণ গুণ’ আপুনি বা ময়েই যদিহে তাত কোনো স্বাৰ্থ নাথাকে, চৰ্ত নাথাকে য’ত থাকে মাথো স্বাৰ্থবিহীন, চৰ্তহীন মৰম আৰু ভালপোৱা, সেউজীয়া হৈ থাকক, মৰম হৈ বিয়পি পৰক তেতিয়াই লগ পাব ‘ৰাগ-গুণ গুণ’ক একেবাৰেই কাষত, আপোনাৰ নিচেই কাষত। ■■

ক'ৰোণাত আক্ৰান্ত শিক্ষক

এৰছাদ আলী

বি.এড. তৃতীয় ষাণ্মাসিক

ৰামেশ্বৰ দাস এজন শিক্ষক মাত্ৰ নহয়, তেওঁ আছিল এটা যুগৰ প্ৰতিনিধি। অসমৰ এখন ভিতৰুৱা গাঁৱত অৱস্থিত শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আদৰ্শ বিদ্যালয়ত তেওঁ প্ৰায় ৩৫ বছৰ ধৰি শিক্ষকতা কৰিছিল। সেই সময়ছোৱাত বিদ্যালয়খনত নাছিল পকী দালান, নাছিল উন্নত সুবিধা, কেতিয়াও মাহৰ পিছত মাহ দৰমহা নোপোৱাকৈয়ে কটাব লাগিছিল। তথাপি ৰামেশ্বৰ দাসে কেতিয়াও বিদ্যালয় ত্যাগ কৰাৰ কথা নাভাবিলে। তেওঁৰ বাবে শিক্ষকতা কেৱল পইচা নহয়, ই আছিল এক সংকল্প।

তেওঁৰ পৰিয়ালটো আছিল সৰু কিন্তু দায়িত্বৰে ভৰা। তেওঁৰ পত্নী সুনীতা দাস এগৰাকী সহনশীল আৰু ধৈৰ্য্যশীলা গৃহিণী আছিল, যিয়ে সীমিত আয়ৰ মাজতো সংসাৰখন সযতনে চলাই নিছিল। দুজন পুত্ৰ-সন্তানৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো ৰামেশ্বৰ দাসে কেতিয়াও আপচ কৰা নাছিল। বহু সময়ত নিজৰ প্ৰয়োজন ত্যাগ কৰি তেওঁ সন্তানটিক পুথি, খাতা আৰু শিক্ষাৰ সঁজুলি কিনি দিছিল। পৰিয়ালৰ আৰ্থিক টনা-আজোৰাৰ মাজতো তেওঁ সদায় কৈ আহিছিল- “শিক্ষকক দিয়া খৰচ কেতিয়াও অপচয় নহয়।”

দীৰ্ঘ সময়ৰ সংগ্ৰামৰ পাছত অৱশেষত ভাগ্যই তেওঁক বুজি পালে। তেওঁ চৰকাৰী চাকৰিত নিযুক্তি লাভ কৰে। হিন্দী শিক্ষক হিচাপে এখন উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত যোগদান কৰিলে। বিদ্যালয়খনত তেওঁ শৃংখলা, সততা আৰু অধ্যৱসয়াৰ এক উজ্জল দৃষ্টান্ত স্থাপন কৰিলে। ৭ বছৰ ধৰি নিষ্ঠাৰে শিক্ষকতা কৰাৰ পাছত বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি আৰু শিক্ষা বিভাগৰ তেওঁ প্ৰধান শিক্ষক (Headmaster) পদত উন্নীত হ'ল।

এই সময়ছোৱাই আছিল তেওঁৰ জীৱনৰ আটাইতকৈ কঠিন পৰীক্ষা। কিয়নো ঠিক তেতিয়াই পৃথিৱীজুৰি ভয়াৱহ ক'ৰোণা মহামাৰী নামি আহিল। বিদ্যালয় বন্ধ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল গৃহবন্দী, অভিভাৱক আতংকিত। অনলাইন শিক্ষক সকলে ছাত্ৰক সমানভাৱে স্পৰ্শ কৰিব নোৱাৰিলে মূল্যায়ণ পদ্ধতি লৈ বিদ্যালয়ত বিতৰ্ক আৰম্ভ হ'ল। বহু শিক্ষকেই পৰামৰ্শ দিলে-ছাত্ৰ

ভৱিষ্যত “নষ্ট” নকৰিবলৈ নম্বৰ অলপ বঢ়াই দিয়া হওক।

কিন্তু ৰামেশ্বৰ দাসে সেই পৰামৰ্শ মানি নল'লে। তেওঁ গভীৰভাৱে বিশ্বাস কৰিছিল- “আজিৰ মিছা সহানুভূতি কাইলৈৰ জীৱনত দুৰ্বলতা হৈ থিয় দিব।”

সেয়ে তেওঁ কঠোৰ সিদ্ধান্ত ল'লে যে ইউনিট ষ্টেটত পোৱা আচল নম্বৰবোৰেই চূড়ান্ত মূল্যায়নত ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব। ফলাফল প্ৰকাশ হোৱাৰ পাছত বহু ছাত্ৰ ফেইল হ'ল। এই ঘটনাই বিদ্যালয়খনত এক অশান্তি পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰিলে। কিছুমান ছাত্ৰই ক্লাছত মনোযোগ দিব নধৰিলে শিক্ষকৰ নিৰ্দেশ অমান্য কৰিলে, আনকি প্ৰধান শিক্ষকজনৰ সিদ্ধান্তক লৈ বিদ্ৰোহ কৰিবলৈ ধৰিলে।

এই সকলো ঘটনাই ৰামেশ্বৰ দাসৰ মনত গভীৰ আঘাত দিলে। ঘৰত উভতি আহি তেওঁ বহু নিশা নিদ্ৰাহীন হৈ থাকিল। পত্নী সুনীতাই তেওঁক সান্ত্বনা দি ক'লে- “আপুনি যি কৰিছে সেয়া ভুল নহয়। সময়ে আপোনাৰ উত্তৰ দিব।”

তেওঁ নিজৰ সিদ্ধান্তত অটল হৈ থাকিল। এদিন বিদ্যালয়ৰ সভাত তেওঁ দৃঢ় কণ্ঠে ক'লে-

“মই যদি সত্যৰ পৰা আঁতৰি যাঁও, তেন্তে মই শিক্ষক হোৱাৰ অধিকাৰ হেৰুৱাম। ফেইল হোৱাটো লজ্জা নহয়, কিন্তু মিছা লৈ পাছ কৰাটো লজ্জাজনক।”

সময় বাগৰি গ'ল। কেইবছৰমান ভিতৰত বহু ছাত্ৰই নিজৰ ভুল বুজিলে। যিসকল ছাত্ৰ ক'ৰোণাৰ সময়ত ফেইল হৈছিল, তেওঁলোকেই পাছলৈ অধিক পৰিশ্ৰমী, অধিক দায়িত্বশীল আৰু আত্মবিশ্বাসী হৈ উঠিল। তেতিয়া তেওঁলোকে উপলব্ধি কৰিলে - প্ৰধান শিক্ষক ৰামেশ্বৰ দাসে তেওঁলোকক শাস্তি নহয়, জীৱনৰ পাঠ দিছিল।

আজিও গাওঁখনত তেওঁৰ নাম ল'লে মানুহে কয় - “তেওঁ কঠোৰ আছিল, কিন্তু ন্যায্যবান আছিল।”

ৰামেশ্বৰ দাসে পদ, সন্মান বা জনপ্ৰিয়তা বিচৰা নাছিল। তেওঁ বিচাৰিছিল কেৱল এটা কথা- সত্যই যাতে শিক্ষাৰ শেষ পাঠ হয়। ■■

মানুহৰ পথাৰত প্ৰৱেশ

আনিছৰ ৰহমান
বি.এড. তৃতীয় ষাণ্মাসিক

প্ৰথম অৱস্থাত আদিম মানুহে হাবিৰ ফল-মূল, চিকাৰ কৰি পোৱা নানান জীৱ-জন্তুৰ মঙহ আদি খাই জীয়াই আছিল। গছৰ পৰা পাৰি ছিঙি খাদ্য সংগ্ৰহ কৰাৰ উপৰি ফল বুটলি নতুবা হাবিত খান্দি-মেলিও খাদ্য সংগ্ৰহ কৰিছিল। চিকাৰ কৰি হাবিৰ জীৱ জন্তু মাৰি সেইবোৰৰ মঙহ খাইছিল। খোৱা বস্তুৰ নাটনি হ'লে সেই ঠাই এৰি আন এঠাইলৈ গৈছিল। চিকাৰৰ লগতে মাছ আৰু অন্যান্য জলজ জীৱ ধৰাটোও মানুহৰ খাদ্যও আহৰণৰ অন্য এটা উপায় হৈ উঠিছিল। শিল, গছৰ ডাল, জন্তুৰ হাড়-দাঁত-শিং আদিৰে তৈয়াৰ কৰা সাধাৰণ নি অস্ত্ৰৰে হাবিৰ জন্তুবোৰ চিকাৰ কৰা বা জাল, ছিটিকা, ফান্দ আদি পাতি জীৱ জন্তু ধৰাটো কিন্তু বৰ সহজ কাম নাছিল। প্ৰাণৰো শংকা আছিল। তদুপৰি, সদায় চিকাৰ কৰিব পৰা জীৱ-জন্তুও পোৱা নগৈছিল। তেনে অৱস্থাত দিনৰ দিনটো ব'দৈ-বৰষুণে ঘূৰি ঘূৰি কেতিয়াবা সুদা হাতেৰেই উভতিব লগাত পৰিছিল। খাদ্য অনাটনৰ বাবে যাযাবৰী এই মানুহখিনিৰ কিছুমান সৰু-সৰু দলে খাদ্য আৰু চিকাৰ বিচাৰি সমগ্ৰ পৃথিৱীতে বিয়পি পৰিছিল। এনে একোটা দল বা বাৰ ঘৰমান মানুহক কিছুমান খাদ্য সংগ্ৰহকাৰী গোটত বিভক্ত কৰা হৈছিল। সেয়াই আছিল আমাৰ পৰিয়াল বা বংশৰ বুনিয়াদ।

ক্ৰমান্বয়ে চিকাৰ আৰু মাছ বা কোনো জলজ প্ৰাণী ধৰা পদ্ধতি জটিল হোৱাৰ লগে লগে মানুহবোৰে এই দিশত বেছি চকু দিবলৈ ধৰিলে। বাসস্থানৰ ওচৰত খাদ্য সংগ্ৰহৰ কাম স্বাভাৱিকতেই তিৰোতাই কৰিছিল। এনে সংগ্ৰহ কাৰ্যৰ জ্ঞানেই আছিল কৃষিকাৰ্যৰ বুনিয়াদ। গতিকে দেখা গ'ল, তিৰোতাই আছিল প্ৰথম খেতিয়ক। সেয়াই আছিল শ্ৰম

বিভাজনৰো আৰম্ভ। তিৰোতাকে খাদ্য বস্তু থ'বৰ বাবে ব্যৱহাৰেৰে মাটিৰ কলহ বা বাঁহেৰে পাচি-খৰাহি আদি সাজিছিল, ধান-চাউল আদি বনা-খুন্দা কৰিবলৈ হাতৰ কল বা পতাৰ প্ৰচলন কৰিছিল।

প্ৰথম অৱস্থাত আমাৰ কোনোবা চিন্তাশীল উপৰিপুৰুষে (তিৰোতাই) নিশ্চয় চিন্তা কৰি পালে যে খাদ্য-শস্য কেৱল সংগ্ৰহ কৰা বস্তুৰেই নহয়; তাক উৎপন্নও কৰিব লাগে। কোনো এক নিৰ্দিষ্ট ঠাইত থাকি নিজৰ খাদ্য-নিজে সিহঁতৰ বংশ বৃদ্ধি হ'বলৈ দিলে, তেওঁলোকে এনেকৈ অনাই-বনাই ঘূৰি নুফুৰিলেও হ'ব। তেতিয়া তেওঁলোকে তুলনামূলকভাৱে এক সহজ, আৰামৰ জীৱন কটাব পাৰিব। এনে চিন্তাৰ ফলতে আমাৰ উপৰিপুৰুষসকলৰ খেতি-বাতি আৰু পশুপালনৰ ধাৰণাৰ জন্ম হ'ল।

অৰ্থাৎ, খাদ্য-সংগ্ৰহকাৰী মানুহ খাদ্য-উৎপাদনকাৰী মানুহলৈ ৰূপান্তৰ হ'ল। এয়া কিন্তু একেদিনাই হোৱা ঘটনা নহয়। কৃষিকাৰ্য আৰু পশুপালনৰ প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজবোৰৰ বাবে আদিম মানুহে যথেষ্ট কষ্ট কৰাৰ উপৰি নানান পৰ্যবেক্ষণ, পৰীক্ষা, বিশ্লেষণ আদি কৰিব লগা হৈছিল। জনা যায়, খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ১০,০০০ মানৰ পৰা আদিম মানুহে হাবিত পোৱা কিছুমান বনৰীয়া উদ্ভিদ নিজে ৰুই সেইবোৰৰ পৰা প্ৰয়োজনীয় শস্য আহৰণ কৰিছিল।

সেই সময়ত তেওঁলোকৰ খেতিৰ আহিলা কাঠ বা বাঁহৰ খোঁনি-মাৰি, নাল লগাই লোৱা শিলৰ হাত কুঠাৰ, জন্তুৰ হাড়ৰ কোৰ, কাঠেৰে সজা নাঙল আদিৰ দৰে তেনেই সাধাৰণ দুপদমান আহিলা। মন কৰিবলগীয়া যে খেতিৰ এই আহিলাবোৰেই হৈছে মানুহৰ প্ৰথম সম্পত্তি। অতীজত

মানুহে মাটিক সম্পত্তি বুলি গণ্য কৰা নাছিল। লাহে-লাহে জীৱ-জন্তু পুহিবলৈ লোৱাত মানুহে সম্পত্তি বুলিলে সাধাৰণতে গো সম্পত্তিকে বুজাবলৈ ধৰে। গো-পালন আৰম্ভ কৰাৰ প্ৰথম উদ্দেশ্য আছিল গো-মাংস ভক্ষণ। তাৰ পিছত গৰুৰ ছাল আৰু দুগ্ধজাত বস্তুৰ কাৰণে গো-পালন কৰা হয়। তাৰ পাছতহে খেতি-বাতিত হাল বাবলৈ বা মাটি চহাবলৈ আৰু পৰিবহণৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লয়। পোন প্ৰথমে মানুহৰ খেতিৰ শস্য আছিল মূলতঃ গোমধান, ধান, মাকৈ, আলু, মিঠাআলু আদি। এইধৰণৰ খেতি কৰা আদিম মানৱখিনি আছিল প্ৰধানকৈ কৃষিজীৱী। বিভিন্ন ধৰণৰ দাইল, মটৰ, খেজুৰ, আঙুৰ, বাদাম আদিৰ সঁচ হাবিৰ পৰা আনি মানুহে খেতি কৰাৰ নিদৰ্শন আছে। তদুপৰি ক্ৰমান্বয়ে মাটিৰ তলত হোৱা কচু, ওলজাতীয় উদ্ভিদৰ খেতিৰ দ্বাৰা খাদ্য আহৰণৰ কামো পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ঠাইত স্বাধীনভাৱে বিকশিত হৈছিল। আনুমানিক খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৬,৫০০ মানত চীনদেশত প্ৰথম ধানখেতি কৰা হৈছিল। প্ৰথম গোমধানৰ খেতি কৰা হৈছিল ইজিপ্টত। ইয়াৰ লগে লগে প্ৰায় সেই একে সময়তে মানুহে ভেৰা, ছাগলী, গৰু, ম'হ, আদিও পুহিবলৈ শিকিছিল। চীনত

গাহৰি, ইন্দোনেছিয়াত কুকুৰা, ভাৰতত ম'হ আদি ঘৰচীয়াকৰণ কৰাৰ প্ৰমাণ-পোৱা গৈছে। গিনিপিগ, টাৰ্কি, লামা আদি প্ৰথম পুহিবলৈ লোৱা- হয় আমেৰিকাত। সেইদৰে, এছিয়াৰ মধ্যভাগত পোনপ্ৰথমবাৰৰ-বাবে ঘোঁৰা আৰু উটৰ ঘৰচীয়াকৰণ কৰা হয়।

খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৯,০০০-মানত জাগ্ৰহ পাৰ্বত্য অঞ্চলত বনৰীয়া ভেৰা পালন কৰাৰ প্ৰমাণ পোৱা গৈছে। সেই একে সময়তে মেছোপটেমিয়াৰ হাবিতলীয়া কোনো-কোনো অঞ্চলতো একেধৰণৰ খেতি কৰা হৈছিল। এনেকৈ পৃথিৱীৰ তিনি-চাৰিটা অঞ্চলত কৃষিকাৰ্য স্বাধীনভাৱে বিকশিত হৈছিল। কৃষিকাৰ্যৰ বিকাশ হোৱাৰ লগে-লগে মানুহৰ জীৱন-যাত্ৰালৈও ভালেখিনি পৰিবৰ্তন আহিল। মানুহে আগৰ যাযাবৰী জীৱন ত্যাগ কৰিব লগা হ'ল। মানুহে গাঁও পাতি একেলগে থাকিবলৈ ল'লে। পশুপালন কৰিবলৈ লোৱাত মানুহৰ জীৱন যাত্ৰালৈ পৰিবৰ্তন আহিল। নানান সামাজিক অনুষ্ঠান, কৃষিভিত্তিক উৎসৱ আদিৰ জন্ম হ'ল। আৰম্ভ হ'ল মানুহৰ সামাজিক জীৱন যাত্ৰা। এই কৃষিকাৰ্যৰ সফলতা মানৱ সভ্যতাৰ প্ৰধান চালিকা শক্তি আছিল। ■■

চৰকাৰী বিদ্যালয়লৈ কোন যায় বাৰু?

হিয়ামনি ৰায়
বি.এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

শিৰোনাম দেখি হয়তো ভাবিছে এয়া কেনেধৰণৰ বিষয় যে চৰকাৰী বিদ্যালয়লৈ কোন যায়। হয়, এয়া এক ভাবিব-লগীয়া বিষয় নহয়নে? বৰ্তমান সময়ত যি হাৰত প্ৰাইভেট (ব্যক্তিগত খণ্ডৰ) বিদ্যালয়সমূহৰ হাৰ ক্ৰমত বাঢ়িব ধৰিছে, তেনে সময়ত চৰকাৰী বিদ্যালয়ত পঢ়িবৰ বাবে কোনবোৰ ল'ৰা-ছোৱালী গৈছে, সেয়া নিশ্চয়কৈ মন কৰিবলগীয়া। অকল চৰকাৰী বিদ্যালয়নে, চৰকাৰী হস্পিতালসমূহলৈওনো কোন যায়, আৰু কিয় ধনী শ্ৰেণী হ'ক বা ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত জড়িত ব্যক্তিয়ে চৰকাৰী হস্পিতাল হওক বা চৰকাৰী বিদ্যালয় লৈ নিজৰ সন্তানক পঢ়ুওৱা দেখা নাযায়। আচৰিত নহয়নে প্ৰশ্নবোৰ।

সচৰাচৰ আমি দেখা পোঁও যে শিক্ষা, সংস্কৃতি, সমাজ, ৰাজনৈতিক, সাংবাদিকতা, প্ৰশাসন তথা ব্যৱসায়ীৰ সৈতে জড়িত ব্যক্তিসকল ল'ৰা-ছোৱালীক মাতৃভাষা মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ত পঢ়ুৱাৰ পৰিৱৰ্তে ব্যক্তিগত খণ্ডৰ বিদ্যালয়ত পঢ়ুওৱা পৰিলক্ষিত হয়। ইয়াৰে প্ৰথমটো কাৰণ যদি ক'বলৈ যাওঁ অপ্ৰিয় হ'লেও সত্য যে মাতৃভাষা মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ত যেন শিক্ষাদান সঠিককৈ নহয় তথা সীমিত। সেই হেতুকে নিজৰ সন্তানৰ ভৱিষ্যত সুৰক্ষার্থে অভিভাৱকে কোনোবা ব্যক্তিগত বিদ্যালয়ত পঢ়ুওৱাতহে গুৰুত্ব দিয়া দেখা যায়। খুব ক'মেই চৰকাৰী বিদ্যালয় আছে য'ত সঠিকভাৱে শিক্ষা প্ৰদান কৰা হয়। সাধাৰণতে আমাৰ পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা যায় যে চৰকাৰী যিবোৰ মাতৃভাষা মাধ্যমৰ বিদ্যালয় আছে তাত অকল দুখীয়া শ্ৰেণীৰ সন্তানক হে পঢ়োৱা হয়। এয়া কোনো নতুন কথা নহয় এইবোৰ কথা আমি সৰুৰে পৰাই দেখি অহা তথা শুনি অহা। এইবোৰ নিয়ম আমাৰ সমাজখনে সেই তাহানিতে বান্ধি দিয়া। চৰকাৰী

চাকৰিয়ালকে ধৰি অন্যান্য বৃত্তিৰ লগত জড়িত মানুহখিনি যেন নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালীক ইংৰাজী মাধ্যমত বিদ্যালয়তহে পঢ়ায়।

আমাৰ সকলোৰে মনত এটা প্ৰশ্ন নিশ্চয়কৈ উদয় হয় যে - চৰকাৰী তথা মাতৃভাষা মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ত বাৰু সঠিককৈ পঢ়ুওৱা নহয় নেকি? যাৰ বাবে বিদ্যালয়ত শিক্ষকতা কৰা শিক্ষকজনেও নিজৰ সন্তানক ব্যক্তিগত বিদ্যালয়তহে পঢ়ায়। আচলতে বৰ্তমান সাম্প্ৰতিক সময়ত দেখা পোৱা যায় যে ব্যক্তিগত বিদ্যালয় সমূহত শিক্ষাদান ভাল হয় তথা ফলপ্ৰসূ চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ তুলনাত। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শাৰীৰিক, মানসিক তথা বৌদ্ধিক বিকাশৰ দিশত ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিদ্যালয় সমূহে অধিক গুৰুত্ব দিয়া দেখা যায়। কিন্তু আজিকালি কিছুমান অসমীয়া ভাষাৰ চৰকাৰী বিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কোনোধৰণৰ মানসিক, শাৰীৰিক তথা বৌদ্ধিক বিকাশত গুৰুত্ব দিয়া দেখা নাযায় বুলিয়ে ক'ব পাৰি। পাঠদান যদি ন বজাৰ পৰা আৰম্ভ হ'ব লাগে হয় দহ বজাৰ পৰা। এনেবোৰ কাৰণেই অভিভাৱকে নিজৰ সন্তানক পঢ়ুৱায় বেচৰকাৰী বিদ্যালয়ত।

কিন্তু চাবলৈ গ'লে আমি পঢ়ি অহা তাহানিৰ চৰকাৰী বিদ্যালয় যেন বহুত সলনি হ'ল বৰ্তমান যুগত। তেতিয়াৰ চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ আমেজযেন এতিয়া নাই বুলিয়ে ক'ব পাৰি। আধুনিকতাৰ সময়ত বাৰু নাইকিয়া হৈ যাব নেকি। চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ পিছপৰা দিশসমূহক নতুন দিশসমূহৰ লগত চিনাকী কৰাই দিব নোৱাৰে নে প্ৰশাসন তথা চৰকাৰে। চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ মৰ্যাদা নিঃ শেষ হৈ যাব নিদি, চৰকাৰী তথা বেচৰকাৰী বিদ্যালয় দুয়োটাকে সমান পৰিমাণত আগুৱাই লৈ যোৱাৰ দিশত আমি গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিব লাগিব।

সময়ৰ পৰিচয়

নিকুমনি দাস
বি. এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

প্ৰৱচন এফাঁকি আছে
'সময়ৰ কাম সময়ত কৰা'
নোৱাৰিলে নকৰাকৈ মৰা'

অৰ্থাৎ পেলাই থোৱা কামৰ পৰা যিদৰে গজালি ওলায় আৰু পুলি-পোখা বাঢ়ি কামটো অধিক জটিল হৈ পৰে ঠিক তেনেদৰে দা এখন ধাৰ দি এমাহমান পেলাই থলে তাত মামৰে ধৰে আৰু আকৌ ধাৰ দিবলৈ, সেই ধাৰ প্ৰথম ধাৰ দিয়াতকৈ অধিক কষ্টকৰ হয়।

সেয়েহে কোৱা হয়-কামো তেনেকুৱাই সময়ৰ গতিৰ লগত নিজক এৰি নিদি লক্ষ্য স্থানত উপনীত হ'বলৈ অপ্ৰাণ চেষ্টা কৰাজনেই একমাত্ৰ কৃতকাৰ্য হ'ব পাৰে। সত্যনাথ বৰাদেৱৰ ভাষাত ক'বলৈ হ'লে সময়ৰ টিকনীডাল হেনো আগফালে মানুহৰ জীৱনটো যদি বিশ্লেষণ কৰি চোৱা যায় যে কিমানখিনি সময় অপচয় হৈছে? তেতিয়াহে প্ৰায়ভাগৰে হয়টো ডাঙৰ এটা অংক ওলাব। তেতিয়াহে হয়টো আমি সকলোৱে কৰ্ম তৎপৰ হ'ম। মৃত্যুলৈ যে আৰু বেছি সময় নাই সেই কথা- উপলব্ধি কৰিম।

আচলতে আমি সকলোৱে কমসময়ৰ বাবেহে এই পৃথিৱীত উপজিছো আৰু এই সময়চোৱাত আমি আমাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিব লাগিব। আমি পৃথিৱীলৈ কিয় আহিছো আৰু কিমান সময়ৰ বাবে আহিছো সেইটো অনুভৱ কৰিব পাৰিলে পৃথিৱীৰ সকলো মানুহে এক চেকেণ্ড সময়ো অপচয় তথা অপব্যৱহাৰ নকৰে।

ষ্ট্ৰিফেন হকিংসে ভালদৰে বুজি পাইছিল যে তেওঁ আৰু পৃথিৱীত বেছি দিন জীয়াই নাথাকে সেয়েহে তেওঁ সময়ক অধিক গুৰুত্ব দিছিল। তেওঁৰ মৃত্যুত হয়তো এনেকুৱা বিশ্বনেতা নোলাল যিয়ে হকিংসৰ মৃত্যু আমাৰ বাবে অপূৰণীয় ক্ষতি বুলি ক'বলৈ পাহৰিলে। আচলতে সময় এনেকুৱাই যে যেতিয়া আমি ইয়াৰ মূল্য উপলব্ধি কৰো, তেতিয়া আমি আৰু এনেকৈ শুই বহি কটাব নোৱাৰো।

এজন অন্ধ মানুহে যদি এটা কাম কৰোতে দুই ঘণ্টা সময় লয় আৰু সেই একেটা কামকে কৰিবলৈ ভাল মানুহৰ দহ মিনিট সময় লাগে। তেতিয়া সেই অন্ধ মানুহজনক সময়ৰ মূল্য নুবুজা নোবোলে। আচলতে সময় অপচয় কৰা লোক সেইজন যিজনে নিজে কৰিব পৰা তথা কৰিবলগীয়া কামবোৰ নকৰে।

আজিয়ে মৰিব বুলি জানিও কিবা এটা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি থাকে, তেওঁ আজিয়েই মৰিব নোৱাৰে নাইবা তেওঁ কৰিলেও অমৰ। সেয়েহে সময় হৈছে এনেকুৱা বস্তু যি অকনমান যদি হেৰুৱাই তেনেহ'লে তাৰ বাবে শত শত ধন ভাঙিলেও আকৌ উভতাই পোৱা নাযায়।

মহাত্মা গান্ধীৰ সেই ৰেলৰ পৰা পেলাই দিয়া ঘটনাটো কিয় স্মৰণ কৰা হয় তেওঁ নিশ্চয় সময়ৰ ব্যৱহাৰ জানিছিল। সেয়েহে বোধহয় কোৱা হয় জীৱনৰ জোখ কামতহে, বসয়ত নহয়। শেষত এটি গানৰ কলিৰে ক'ব পাৰি -
(কথাতে নহয় বন্ধু, কামত পৰিচয়)। ■■

এটি সুৰ : জুবিন গাৰ্গ ...

সুমন সাহা

বি.এড. তৃতীয় ষাণ্মাসিক

আৰম্ভণিঃ

অসম মাতৃৰ বুকুত অলেখ যুগৰ গতিৰ মাজেৰেই জন্ম ল'লে অসমৰ এক অন্যতম সু-সন্তান জুবিন গাৰ্গ। ১৯৭২ চনৰ ১৮ নৱেম্বৰ তাৰিখে মেঘালয়ৰ তুৰাত জন্ম গ্ৰহণ কৰি অসমৰ মাটিক সুসজ্জিত কৰিব ওলাই আহে আমাৰ সকলোৰে হিয়াৰ আমঠু জুবিন গাৰ্গ। মেঘালয়ৰ তুৰাৰ অসামৰিক চিকিৎসালয়তে জন্ম হয় এইগৰাকী মহামানৱৰ। তেখেতৰ জীৱনযোৰা আৰাধনাত তেখেতে বহুধৰণৰ ৰচনাৰাজি সন্নিৱিষ্ট কৰি সময়ৰ সংস্কৃতিত অলেখ কৃতিত্বৰ সংযোজন ঘটায়। তেখেতে সংগীত পৰিচালনাৰ লগতে সংগীত প্ৰযোজক, সংগীত চৰ্চা, অভিনয়, চলচিত্ৰ নিৰ্মাতা, চলচিত্ৰ প্ৰযোজকৰ লগতে বিভিন্ন দিশত নিজৰ কৌশল আৰু কলা বিৰিঙায়। তেখেতে আছিল বহুবাদ্যযন্ত্ৰী। তেখেতে বহুধৰণৰ বাদ্যযন্ত্ৰ বজাব জানিছিল। তাৰে ভিতৰত উল্লেখযোগ্য কেইবিধমান হ'ল ঢোল, গীটাৰ, হাৰমনিয়াম, তবলা, আনন্দলহৰী আৰু বিভিন্ন ধৰণৰ বাদ্যযন্ত্ৰ।

তেখেতে অসমীয়া ভাষাৰ লগতে হিন্দী, বাংলা, বড়ো, গাৰো, ৰাভা, পাতিৰাভা, মিছিং, হাজং, কোচ ৰাজবংশী (কমতাপুৰী আৰু গোৱালপৰীয়া), খাছী, কাৰ্বি আদি বিভিন্ন ভাষাৰ মাধ্যমত সংগীত পৰিৱেশন কৰি আহিছিল।

প্ৰায় ৩৩ বছৰযোৰা এই কৰ্মৰাজিতে তেখেতে প্ৰায় ৪০টা ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে বিশ্বৰ বিভিন্ন ভাষাত ৩৮,০০০ তকৈও অধিক সংগীত ৰচনা কৰিছিল। তেখেতে এই ৰচনা সমগ্ৰ বিশ্বজগতৰ বাবে এক চিৰস্মৰণীয় সমল। এনে কৃতিত্বৰ এক সান্নিধ্য পুৰুষ জন্ম গ্ৰহণ কৰি অসমৰ ভূমি উজ্জ্বলিত আৰু গৌৰৱান্বিত কৰি তুলিছিল।

পুৰস্কাৰ আৰু সন্মানঃ

সৰুৰে পৰাই সংগীতৰ প্ৰতি থকা আগ্ৰহে তেখেতক সংগীত চৰ্চাৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰে। ১৯৯২ চনত প্ৰকাশ পায় তেখেতৰ প্ৰথমখন সংগীত এলবাম 'অনামিকা'। অনামিকাৰ সুৰত মুগ্ধ হয় অসমৰ থলুৱা সমাজ। সকলোৰে কণ্ঠে কণ্ঠে বিৰাজমান হৈ যায় জুবিনৰ সেই অনামিকাৰ সুৰ। সকলোতে ভাহি উঠে অনামিকাৰ সুৰৰ সমাহাৰ আৰু লগে লগে প্ৰসিদ্ধ লাভ কৰে অসমৰ সু-সন্তান জুবিন গাৰ্গে।

২০০৫ চনত বাংলা চলচিত্ৰৰ 'শুধু তুমি' নামক ছবিখনত তেখেতে ৩টা গান পৰিচালনা কৰিছিল। এই ছবিখনৰ ৩খন গানৰ পৰিচালনাৰ বাবে তেখেতক ২০০৫ চনত শ্ৰেষ্ঠ সংগীত পৰিচালক বঁটাৰে সন্মানিত কৰা হয়।

২০০৬ চনত তেখেত ঘূৰি আহি থিতাপি লয় বলিউড জগতত। বলিউডৰ প্ৰসিদ্ধ চলচিত্ৰ 'গেংষ্টাৰ' ছবিখনত তেখেতে 'য়া আলী' নামক গীতটি গায়। এই গীতৰ পৰশে তেখেতক ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে সমগ্ৰ বিশ্বতে প্ৰসিদ্ধ কৰি তোলে। ব্লু-টুথৰ সেই যুগত সকলোৰে মোবাইলত কেৱল 'য়া আলী'ৰ সুৰ। গীতটোৰ বাবেই তেখেতে ২০০৬ চনত গ্লবেল ইণ্ডিয়ান ফিল্ম এৱাৰ্ড (GIFA) আৰু ষ্টাৰডাষ্ট এৱাৰ্ড শ্ৰেষ্ঠ নেপথ্য কণ্ঠশিল্পী (পুৰুষ) বঁটা লাভ কৰে।

ইয়াৰ উপৰিও তেখেতে Echoes of Silence নামক ইংৰাজী-খাছী ছবিখনৰ বাবে তেখেতে ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা (ৰজাৰ কমল) লাভ কৰে। ২০১৪ চনত তেখেতক আধুনিক অসমীয়া সংগীতক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰাৰ বাবে ৰেণেছা অসম বঁটাৰে সন্মানিত কৰা হয়।

২০২৪ চনৰ ২৭ মে তাৰিখে মেঘালয়ৰ বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিশ্ববিদ্যালয়ে (USTM) তেখেতক ডক্টৰেট অফ

লিটেৰেচাৰ (ডি. লিট) সন্মানেৰে সন্মানিত কৰে।

২০২৫ বেলতলা ব'হাগী উৎসৱ সমিতিয়ে তেখেতৰ জীৱনযোৰা সাধনা আৰু কৰ্মৰাজিৰ বাবে তেখেতক ড° ভূপেন হাজৰিকা বঁটাৰে সুসজ্জিত কৰে।

ইয়াৰ উপৰিও জুবিন গাৰ্গে বিভিন্ন দিশত যেনে সংগীত পৰিচালনা, সংগীত প্ৰযোজনা, অভিনয় আৰু বিভিন্ন দিশত থকা উদীয়মান প্ৰতিভাই তেখেতক বিভিন্ন ধৰণৰ বঁটাৰে সন্মানিত কৰে।

বংশ আৰু পৰিয়াল:

১৯৭২ চনৰ ১৮ নৱেম্বৰ তাৰিখে মেঘালয়ৰ তুৰাত জন্ম গ্ৰহণ কৰে এইগৰাকী মহামহিমে। তেখেতৰ প্ৰকৃত নাম হ'ল জুবিন বৰঠাকুৰ। জুবিন শব্দৰ অৰ্থ হৈছে 'তৰোৱাল'। প্ৰসিদ্ধ সংগীত কাৰ জুবিন মেহতাৰ নামত তেখেতৰ নামটো ৰখা হয়। পিছত তেওঁ প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাৰ সময়ত গাৰ্গ গোত্ৰটো নিজৰ নামত সংযোজন কৰি লয় আৰু পিছত তেখেতে জুবিন গাৰ্গ নামেৰেই প্ৰসিদ্ধ হয়।

তেখেতৰ পিতৃৰ নাম মোহিনীমোহন বৰঠাকুৰ (ছদ্মনাম কপিল বৰঠাকুৰ) তেখেতে প্ৰধানত কপিল বৰঠাকুৰ নামেৰেই প্ৰচলিত। জুবিনৰ মাতৃৰ নাম ইলি বৰঠাকুৰ (বিয়াৰ আগতে ইলি অধ্যাপক আছিল। কপিল বৰঠাকুৰে ২৪ বছৰ বয়সতে ইলি অধ্যাপকৰ লগতে বিবাহপাশত আৱদ্ধ হয়। আৰু বিবাহৰ পিছত তেওঁলোক দুয়ো মেঘালয়ৰ তুৰাত থাকিবলৈ লয়। ইলি বৰঠাকুৰৰ ঘৰ আছিল যোৰহাটৰ পুলিবৰৰ ভাতেমৰা গাঁৱত। মেঘালয়ৰ তুৰাতে তেওঁলোকৰ প্ৰথম সন্তান জুবিন গাৰ্গে মেঘালয় অসামৰিক চিকিৎসালয়ত জন্ম গ্ৰহণ কৰে। তেখেতৰ দুগৰাকী ভগ্নী আছিল জংকী বৰঠাকুৰ আৰু পামী বৰঠাকুৰ। ২০০০ চনত জুবিনৰ মাতৃ ইলি বৰঠাকুৰে ইহলীলা সম্বৰণ কৰে। ২০২২ চনৰ ১২ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখে এক পথ দুৰ্ঘটনাত জুবিনৰ ভগ্নী জংকী বৰঠাকুৰে জীৱন

ত্যাগ কৰে। জংকীৰ মৃত্যুৰ খবৰে জুবিনক আত্মহাৰা কৰি পেলায় আৰু তেখেতৰ মৃত্যুৰ পিছতেই তেখেতে শিশু নামক এলবামখন মুক্তি দিয়ে।

এলবাম আৰু চলচিত্ৰ:

জুবিন গাৰ্গে বিভিন্ন ভাষাত বহুতো সংগীত পৰিৱেশন কৰে। ১৯৯২ চনতে প্ৰকাশ পায় জুবিনৰ প্ৰথমখন এলবাম 'অনামিকা' ইয়াৰ উপৰিও জুবিন গাৰ্গে 'মায়া', 'ৰুমাল', 'শিশু' আদিৰ দৰে বিভিন্ন এলবাম প্ৰস্তুত কৰে। বাংলা সংগীত জগতত তেখেতে 'শুধু তুমি', 'লাভ ষ্টোৰি' আদি কৰি বহু চলচিত্ৰত অৰিহণা যোগায়।

বলিউড জগতত 'গেংগষ্টাৰ' আৰু 'হামাৰি অধুৰি কাহিনী' নামক ছবিত তেখেতে নিজৰ কণ্ঠৰ মায়া বিলায়। তেখেতে হিন্দী ভাষাত 'জিন্দগী' নামক এলবামখন প্ৰস্তুত কৰে। তেখেতে 'য়া আলী' 'দিল তুহি বাতা' 'জানে ক্যা চাহে মন' আদিৰ দৰে প্ৰসিদ্ধ সংগীতত সুৰ বিলায়। তেখেতে অসমীয়া চলচিত্ৰত ড° বেজবৰুৱা ২, 'মিছন চাইনা', 'কাঞ্চনজংগা' আদি কৰি বহু চলচিত্ৰত অভিনয় কৰে। তেখেতৰ অন্তিমখন চলচিত্ৰ ৰৈ ৰৈ বিনালে তেখেতৰ মৃত্যুৰ পিছত ২০২৫ চনৰ তেখেতক শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাবলৈ সৰুসজাইলৈ ৰাওনা হয়। তেখেতৰ জনপ্ৰিয় গান 'মায়াবিনী' এতিয়া সকলোৰে সুৰত ভাহে।

পাতনি:

অলেখ কৃতিত্বৰ অন্তত এই গৰাকী অসম সন্তানে ২০২৫ চনৰ ১৯ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখে ছিংগাপুৰৰ এখন হস্পিতালত বুকিত ৰেনেছ, কেন্দ্ৰীয় এলেকাত ইহলীলা সম্বৰণ কৰে।

তেখেতৰ মৃত্যুয়ে সকলো অসমীয়াকে জোকাৰি পেলায়। অসমীয়াই কান্দোনত ভাগি পৰে। প্ৰায় ১৫ লাখ মানুহে তেখেতক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাবলৈ সৰুসজাইলৈ ৰাওনা হয়। ■■

দেওবাৰ

ৰশ্মি ৰাভা

বি.এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

আবেলি ৪ বাজিছে। বতৰ ডাৱৰীয়া, আকাশত স্পষ্ট হ'ব ধৰিছে ধিমিক-ধামাক বিজুলি ঢেৰেকনিৰ শব্দ। আধা মেল খোৱা খিৰিকীৰ ফাকেৰে সোমাই অহা বতাহে ২ বছৰ পুৰণি কেলেণ্ডাৰখনত স্পৰ্শ কৰিছে, সেই স্পৰ্শত কেলেণ্ডাৰ পাতবোৰত মৃদু শব্দৰ সৃষ্টি হৈছে। সুখৰ খবৰটো হ'ল আজি দেওবাৰ। দেওবাৰ বুলিয়ে আজি ৩৬৫ দিনৰ কামবোৰ ঘপ্কে হাজিৰ হৈছে। নহ'লেনো কোনে কাৰ খবৰ ৰাখে বা কাৰ সময় থাকে এইবোৰৰ বাবে। বিছনাৰ বাওঁফালে টেবুলৰ হেলেঙা হৈ পৰি থকা টেবুল লাইটৰ অৱস্থাটো দেখিয়েই মনত পেলাই দিলে যে দেওবাৰীয়া কামটো ইয়াৰ পৰাই আৰম্ভ কৰা হ'ব। তাই ভাৱিছে, বিশৃংখলে আৱৰি ৰখা কোঠালীটোৰ চাফ-চিকুণ কৰি আজি টেবুলৰ লাইটটো নিজৰ ঠাইত ৰখা যাওক। তেতিয়া আছিল ৰাতিপুৱা ৭-৩০ বাজিছে।

আজি দৌৰা-দৌৰিকৈ কামবোৰ শেষ কৰাৰ কথা ভাবিব নালাগে। কাৰণ আজি দেওবাৰৰ আমেজ যিটো নেকি, শিশুৱে বুজি পায়। কেলেণ্ডাৰৰ পিছফালে তাইয়ে বহুটো গাঠি গণনা আৰু বিভিন্ন কাম-কাজৰ হিচাপ বনাই ৰাখিছে। তাৰে এটা হ'ল দেওবাৰে এপাক বাহিৰলৈ ওলাই যোৱা কথাটো। দিনৰ পৰাই যাৰ কাৰণে তাই সময়ৰ সৎ ব্যৱহাৰ কৰাত লাগি আহিছে যাতে অতি ক'মেও দেওবাৰৰ দিনাখন ঘৰখনৰ কোনো কামৰ বোজা আহি নপৰে। প্ৰত্যেক দেওবাৰে তাই চেষ্টা কৰে নিজৰ বাবে অকনমান সময় উলিয়াবলৈ, কিন্তু প্ৰত্যেক বাৰে বিফল হয়। কিয়নো সেইদিনাখনেহে নেদেখা নকৰা কাম বোৰে উপস্থিত হয়হি। ৩ বছৰ মান আগতে ওচৰৰ বিন্দিংটোত শ্বিফ্ট হোৱা মিচেছ চিত্ৰা দাসেও যোৱা দেওবাৰে তাইক কৈছিল- “ইন্দিৰা!

দেওবাৰে এপাক ওলাবা আবেলি। এনেকৈ সদায় ঘৰৰ ভিতৰত কিমান থাকিবা!” মিচেছ চিত্ৰা দাসৰ কথা শেষ নাপাওতে তাইয়ো একো নভৱাকৈয়ে উত্তৰ দিছিল অ' ন এখেতৰো স্কুল বন্ধ আছে নো সিদিনা। ইয়াৰ আগতেও মিচেছ দাসে যেতিয়া ইন্দিৰাক ঘৰলৈ আনে, ইন্দিৰাক বহুবাৰে কৈ আহিছো যে আজৰি পৰত মাজে-সময়ে বাটটোৰ ফালে ওলাই যাবা ইন্দিৰা। ঘৰৰ সৰু-সুৰা কামবোৰ সদায়েই ওলাই থাকে। সেইটোক লৈ চিৰ জীৱন কামত ব্যস্ত হৈ থাকিলে নহ'ব। কেতিয়াবা নিজৰ কাৰণে সময় উলিয়াই ল'ব লাগে। মিচেছ চিত্ৰা দাসৰ কথাই ইন্দিৰাক কেতিয়াবা প্ৰেৰণা যোগায়। জীৱনটোক আগুৱাই লৈ যাবলৈ। কাৰণ ঘৰখনত অকলে থাকিব লগীয়া হয়, ইন্দিৰাৰ যেতিয়া বাপেক পুতেক অৰিন্দম আৰু পিন্টু উভয়ে স্কুললৈ ওলাই যায়। মিচেছ চিত্ৰা দাসেই একমাত্ৰ, যাৰ সৈতে ইন্দিৰাক মাজে-সময়ে নিজৰ মনৰ কথাবোৰৰ লগতে চিন্তাৰ মনৰ কথা, ঘৰৰ কথা আদিত আলোচনা কৰে।

মিচেছ চিত্ৰা দাস, প্ৰফেচাৰ নবীন দাসৰ পত্নী। Mr. দাসে যেতিয়া কলেজলৈ ওলাই যায় চিত্ৰা ইন্দিৰাৰ দৰে অকলশৰীয়া হৈ পৰে। ইন্দিৰাৰ একমাত্ৰ ল'ৰা নিৰ্ময় বৰ্তমান দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ত পঢ়ি আছে। বছৰত দুই এবাৰ আহে যদিও মনটো তাতেই থাকে। মাকেও বুজি পায় ল'ৰাটোৰ মন আৰু সেইকাৰণে বেছি একো নকয় ঘৰত থকা লোৱাৰ বিষয়। কাৰণ সময় নো কাৰ থাকে? সময় যে নিষ্ঠুৰ মিচেছ চিত্ৰা দাসো বুজি পায় কিন্তু সেই নিষ্ঠুৰ সময়ৰ মাজতেই যদি আমি অলপ সময় নিজৰ বাবে উলিয়াই লয়, সেই সময় খুবেই সুন্দৰ আৰু মূল্যবান হৈ পৰে। তাৰোপৰি মানুহৰ মনটো সেই মূল্যবান সময়ৰ সাৰ যাতে বুজি পায়।

এনেদৰে আজি ৩ বছৰ ধৰি সেই আহল বহল মহলীয়া এপাৰ্টমেন্টখনত সময়বোৰ পাৰ কৰি আহিছে জীৱন আৰু সংসাৰৰ হেজাৰটা কামৰ বোজা লৈ মিচেছ দাসে। সমাজৰ আগত ‘হাউচৱাইফ’ কিন্তু জীৱনটোক কেনেকৈ সুখ আৰু আনন্দৰে পাৰ কৰাই নিব লাগে সেইটো দিশত জানে মিচেছ চিত্ৰা দাসে।

আনহাতে, ইফালে মিচেছ চিত্ৰা দাসৰ কথাষাৰে ইন্দিৰাক আজিলৈকে প্ৰেৰণা যোগাই ৰাখিছে আৰু এইটোক লৈয়ে আজি পুৱাৰে পৰা যেনে-তেনে ঘৰৰ গোটেইবোৰ কাম শেষ কৰাত লাগি পৰিছে। যাতে আবেলিৰ লৈকে সকলোখিনি কাম শেষ পায় আৰু এক শান্তি মনেৰে এপাক বাটটোৰফালে ওলাই যাব পাৰে। পিন্টুৰ ইউনিফৰ্মযোৰ অৰিন্দমৰ অতি প্ৰিয় ব্লু-কলাৰৰ টি-শ্বাৰ্ট ধুই বাহিৰত মেলি বেচিনত ৰখা বাচন-বৰ্তনবোৰ ধুই, বতাহত ঘনে ঘনে মেল খাই যোৱা বাথৰুমৰ দৰ্জাখন লগাই থৈ নানা কামত লাগি পৰিছে। ঘড়ীৰ কাটাডাল যেন ইন্দিৰাৰ আজি প্ৰতিযোগী হ’ব ওলাইছে। ইমান দ্ৰুত বেগেৰে পাৰ হৈছে যে উশাহ ল’বলৈও আজি এশবাৰ ভাবিব লগা হৈছে।

৩.৩০ বাজি পাৰ হ’ল। কিছু দূৰণিত ধৰিব পৰা গৈছে বেলিটিৰ চাৰিওফালে ক’লা মেঘৰ আৱৰণ। খিৰিকীৰ কাষত থিয় দিলে অনুভৱ কৰিব পাৰি এক সেমেকা বতাহৰ কোমল স্পৰ্শ। “দেওবৰীয়া বৰষুণ.....” (প্ৰশান্তিৰ সুৰেৰে)। এনে সেমেকা বতাহ ইন্দিৰাই কেতিয়াও অনুভৱ কৰি পোৱা নাই। বছৰটোত হেজাৰটা বৰষুণজাক আহি গ’ল, হেজাৰবাৰ ৰঙীণ ঋতু পাৰ হৈ গ’ল, কিন্তু কেতিয়াও ইয়াৰ মূল্য বুজি নাপালো ইন্দিৰাই উপভোগ কৰিবলৈ। কাৰণ বছৰটোৰ গোটেই সময় অৰিন্দম আৰু পিন্টুৰ সৈতে পাৰ কৰিছে। আজি বহু দিন, বহু বছৰৰ পিছত তাই নিজৰ মাজত কথাও পাতিছে ইন্দিৰাৰ মনত আজি অকল মুকুলি আকাশৰ তলত মুক্ত মনে এবাৰ বাহিৰৰ পৃথিৱীখন দৰ্শন কৰি আহা। অৰিন্দমৰ সৈতে বিবাহিত জীৱনত সোমাই পৰাৰে পৰা আজি ৭বছৰ ধৰি ইন্দিৰাই মুক্ত মনেৰে বাহিৰত এপাক ঘূৰি চোৱাৰ সুযোগ পোৱা নাই। অৰিন্দমেও কেতিয়াও তাইক হাক ইয়াৰ বাবে, বিয়া হোৱা পিছৰে পৰা তাই নিজেই নাজানে সময়বোৰ

ক’ত গুচি যায়। ঘৰৰ বাহিৰৰ সকলোখিনি কৰিবলগীয়া কাম কাজৰ বা আন আন কাম অৰিন্দমে কৰে, কিন্তু ঘৰৰ আটাইবোৰ কাম সম্পন্ন কৰাৰ দায়িত্ব ইন্দিৰাৰ। ৰাতিপুৱা ব্ৰেকফাষ্ট, পিন্টু আৰু অৰিন্দম দুয়োটাৰে কাৰণে টিফিন বনোৱা, পিন্টুক স্কুললৈ তৈয়াৰ কৰা, মুঠতে বাপেক-পুতেক দুয়োটাৰে কাৰণে ইন্দিৰাই দিনটোৰ আধা সময় দিবলগীয়া হয় আৰু তাইৰ কাৰণে?

“মোৰ জোতাযোৰ ক’ত ৰাখিছা? (উত্তেজেৰে) সময় নকৰ চোন! জোতাযোৰ লৈ আনা সোনকালে। আকৌ ইফালে পিন্টু তাৰ প্লেথ্ৰাউণ্ড লৈয়ো লৈ যাব লাগে।” (বিৰক্তিৰে)। অৰিন্দম গলগলীয়া উত্তেজিত মাতটো শুনি ইন্দিৰাৰ উশাহ আৰু বেছিহে চুটি হ’ব ধৰিছে। পাকঘৰৰ পৰা ল’ৰা লৰিকৈ একে উশাহে তাই জোতাযোৰ লৈ হাজিৰ হৈছে অৰিন্দমৰ সন্মুখত। “বাথৰুমৰ দৰ্জাৰ সন্মুখত আছিল। জোতাযোৰ লেতেৰা হোৱা দেখি ধুবলৈ পাহৰি থকিলে (খৰপাকেৰে)। ক’ব নো কি? গিৰিয়েকৰ জোতাযোৰে হওক বা লৰাটোৰ ইউনিফৰ্মযোৰে হওক, যিমানেই পৰি-পতিকে নাৰাখক কিয় ঘৰখনৰ সকলো বস্তু বিচাৰি উলিওৱা ইন্দিৰাৰ কাম। “মা মোৰ পেঞ্চিলযোৰ বিচাৰি পোৱা নাই, মা আজি হ’মৱৰ্ক তুমি কৰি দিবা” - পিন্টুৰ এই সকলো ইচ্ছা পূৰণ কৰাৰ দায়িত্ব ইন্দিৰাৰ। আজি সঁচাই ইন্দিৰাৰ কাৰণে দেওবাৰ নে? অন্য দিনবোৰতকৈ আজি তাই বেছিহে ব্যস্তত আছে।

ঘড়ীৰ কাটাডাল ঠিক ৪.১৫ পৰিছে। চৈঁচা বতাহৰ উম-ধুম বাঢ়িব ধৰিছে। কলা মেঘৰ সংস্পৰ্শত আকাশখন এক ক’লা ছাঁদৰ সৃষ্টি কৰিছে। কিছু দূৰণিত শুনা পোৱা গৈছে বিজুলী ঢেৰেকনিৰ শব্দ। জোতাযোৰ খৰ ধৰকৈ পিন্ধি পিন্টুক বাওঁহাতেৰে ধৰি দৌৰা-দৌৰিকৈ ওলাই গ’ল বাপেক পুতেক দুয়োটাই। গেটখন বন্ধ কৰোতেও এবাৰ ইন্দিৰাৰ পিনে ঘূৰি চাবলৈ সময় ন’হল অৰিন্দম। কাৰণ বতৰটো চাইয়ে অৰিন্দমও বুজি পাইছে আজি তাৰ ‘ইভনিং ৱাল্ক কৰাটো দূৰৰে কথা পিন্টুক তাৰ জিম ক্লাছত থৈ আহিব পাৰিলে হ’ল। আনফালে শুকান চৈঁচা বতাহৰ আগমনে ইন্দিৰাৰ গাত যেন এক সতেজতা কঢ়িয়াই আনিছে হে। দিনটো ইফাল সিফাল কৰোতেই গ’ল। তাই অলপ সময়ৰ কাৰণে বাহিৰত ওলাই

যোৱাৰ কথাটো পাহৰি থাকিল। আৰু ক'লা মেঘে আগুৰি ধৰা আকাশখনক যিমান দূৰ পাৰে তাই নিমাত হৈ চাই থাকিলে। ঠিক তেতিয়াই এক প্ৰকাণ্ড বিজুলী ঢেৰেকনিয়ে নিমাত হৈ থকা পৃথিৱীখনক চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ কৰি দিলে। সময় এতিয়া প্ৰচুৰ বৃষ্টিৰ। ইন্দিৰাৰ খন্তেকীয়া সতেজতাকো নাশ কৰিলে ঢেৰেকনিয়ে। গভীৰ নিদ্ৰাত অচেতন হৈ পৰা মৰাশ এটাই যেন ঢেৰেকনিৰ শব্দত সাৰ পাই উঠিছে। আৰু এটুপ দুটুপকৈ সৰি পৰা বৰষুণৰ টোপালবোৰ ব্যস্ততাৰ জীৱনত শুকান হৈ পৰা ইন্দিৰাৰ গাত স্পৰ্শ কৰাত অন্য এক চেতনা তাইৰ মনত আহি পৰিছে “ঘৰৰ পিছফালে শুকাই দিয়া কাপোৰবোৰ বৰষুণত যে তিতি আছে। কথাটো মনত পৰাৰ লগে লগেই লৰা-লৰিকৈ তাই দৌৰি গ'ল কাপোৰখিনি চপাবলৈ। কাপোৰখিনি বৰষুণত আধা তিয়ে গৈছে পিন্ধিবলৈ উপযোগী হৈ থকা নাই। কাপোৰখিনি আকৌ বাৰন্দাত মেলি ৰাখি ৰুমটোৰ ভিতৰলৈ সোমাই গ'ল। ৰুমটোত সোমাই দেখিলে যে খিৰিকীৰ কাষত থকা চোফাখন তিতিব ধৰিছে খিৰিকীৰে পাৰ হৈ অহা বৰষুণ টোপালবোৰৰ ধাৰা। চোফাখন সেই ঠাইৰ পৰা টানি আনি বেলেগ এটা জেগাত ৰাখি দিয়াৰ ইন্দিৰাৰ আৰু সিমান শক্তি নাই। তাৰ পৰিৱৰ্তে তাই খিৰিকীখন জপাই দিলে।

বাহিৰত ধাৰাসাৰ বৰষুণ তাৰোপৰি চলি আছে বিজুলী ঢেৰেকনিৰ ‘তাণ্ডৰ নৃত্য’। বেলেগ অন্য চিন্তা আৰু ইন্দিৰাৰ

মনত অহা নাই, চিন্তা কেৱল অৰিন্দম আৰু পিন্টুৰ। কোনোবাই মৃত্যুৰ সন্মুখত ককুবকাই থাকিলেও কোনেও নোপোৱা পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰিছে এই নিষ্ঠুৰ দেওবৰীয়া বৰষুণে। বৰষুণ আৰু বৰষুণ চাৰিওফালে গিৰ্জনী বিজুলী ঢেৰেকনি। ৬.২০ বাজি পাৰ হ'ল, বৰষুণৰ লগতে এতিয়া লাহে লাহে এক্সাৰো নামিব ধৰিছে। এনেতে আধা ঘণ্টামান সময় পাৰ কৰিলে ইন্দিৰাৰ কাণত পৰিল “চাগে অৰিন্দম পিন্টুকলৈ আহি পালে।” বাপেক পুতেক দুয়োটাই তিতি গৈছে, সৰু বাৰান্দাখনত সোমায়েই অৰিন্দমে পিন্টুৰ জোতাযোৰ খুলি দিয়াত লাগি ধৰিছে। আনফালে বাপেক পুতেক দুয়োটাকে দেখি ইন্দিৰাই পাকঘৰলৈ যাব ধৰোতে বেডৰুমটোৰ বেৰত আৰি থোৱা ঘঁড়ীৰ কাটাডালত ইন্দিৰাৰ চকু পৰিল। সময় তেতিয়া ৭ বাজি ১৫ মিনিট। তেতিয়াই তাৰ মিছেছ চিত্ৰা দাসৰ কথাষাৰ মনত পৰিলে আজি এপাক বাহিৰলৈ ওলাই যোৱাৰ কথাটো। আজি ইন্দিৰাই পাহৰি থাকিলে নিজৰ বাবে সময় উলিয়াবলৈ। আজিৰ দেওবাৰেও তাইক চেৰ মাৰি গুচি গ'ল আৰু এই নিষ্ঠুৰ বৰষুণজাকো কাপোৰ চোফাখনৰ বাহিৰে ইন্দিৰাৰ বহু দিনৰ পৰা বুটলি ৰখা দেওবাৰ দিনাখন বাহিৰলৈ ওলাই যোৱাৰ হেপাঁহটোকো তিয়াই থৈ গুচি গ'ল। বৰষুণজাকো বৰষুণৰ লগতে এক্সাৰো নমাই আনিলে আৰু বা কোনটো দেওবাৰলৈ অপেক্ষা কৰে, নিজৰ বাবে সময় উলিয়াবলৈ ইন্দিৰাই! ■■

পাহাৰৰ সিপাৰেঃ মোৰ মিজোৰাম যাত্ৰা

নৱজ্যোতি কলিতা
বি.এড. তৃতীয় বাৰ্ষাসিক

কিছুমান যাত্ৰা কেৱল এখন ঠাইলৈ যোৱা আৰু ঘূৰি অহাৰ মাজতে সীমাবদ্ধ নাথাকে। যাত্ৰাৰ শেষত লগত লৈ অহা বস্তুবোৰৰ ভিতৰত কিছুমান স্মৃতি থাকে, কিছুমান মুখ থাকে, কিছুমান শব্দ থাকে আৰু থাকে এনে কিছুমান মুহূৰ্ত, যিবোৰ বহুদিন পিছতো মনত হঠাৎ উজলি উঠে। মোৰ মিজোৰাম যাত্ৰাটোও তেনেকুৱাই আছিল। ২৮ ফেব্ৰুৱাৰী। দিনটো আনদিনাৰ দৰেই আৰম্ভ হৈছিল, কিন্তু আমাৰ বাবে সেইদিনটো অলপ বেলেগ আছিল। বহুদিনৰ পৰিকল্পনাৰ পিছত অৱশেষত মিজোৰামলৈ যোৱাৰ দিনটো আহি পাইছিল। মোৰ লগত আছিল জিন্টু, অশোক, সুজ আৰু ৰবুল। পাঁচজন বন্ধু, এটা যাত্ৰা আৰু আগত পৰি থকা এখন সম্পূৰ্ণ নতুন ঠাই। আমাৰ যাত্ৰাৰ প্ৰথম পৰ্যায় আৰম্ভ হ'ল নিউ বঙাইগাঁও ৰে'ল ষ্টেচনৰ পৰা গুৱাহাটী অভিমুখে। আমি ধুবুৰী-গুৱাহাটী পেছেঞ্জাৰ ৰে'লত উঠিলোঁ। ৰে'লখন লাহে লাহে ষ্টেচন এৰি আগবাঢ়িবলৈ ধৰিলে। খিৰিকীৰ বাহিৰৰ চিনাকি দৃশ্যবোৰ পিছলৈ এৰি যোৱাৰ লগে লগে আমাৰ মনতো যেন দৈনন্দিন জীৱনৰ পৰা অলপ অলপকৈ আঁতৰি গৈছিল।

ৰে'লৰ ভিতৰত কেতিয়াবা ভ্ৰমণৰ পৰিকল্পনা লৈ কথা পাতিছিলোঁ, কেতিয়াবা হাঁহি-ধেমালি কৰিছিলোঁ। কোনোবাই মবাইলত কিবা চাইছিল, কোনোবাই বাহিৰৰ দৃশ্য চাই আছিল। গন্তব্যস্থানলৈ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰাৰ পিছত সময়ৰ গতিও যেন অলপ বেলেগ হৈ যায়। প্ৰায় ৩ বজাত আমি গুৱাহাটী পালোঁ। গুৱাহাটীত উপস্থিত হোৱাৰ পিছত আমাৰ প্ৰথম কাম আছিল কিবা এটা খোৱা। কিন্তু দেৰি কৰি পোৱাৰ বাবে বহু হোটেল খোৱা বস্তুবোৰ প্ৰায় শেষ হৈ গৈছিল। এখনৰ পিছত এখনকৈ দুই-তিনিখন হোটেল বিচৰাৰ পিছত

অৱশেষত এখন সৰু হোটেলত খাবলৈ পালোঁ। খাদ্যৰ বিশেষ আয়োজন নাছিল। সাধাৰণ দাইল আৰু ভাত। কিন্তু দীঘলীয়া যাত্ৰাৰ পিছত সেই সাধাৰণ আহাৰখিনিও সেই মুহূৰ্তত অসাধাৰণ যেন লাগিছিল। হয়তো খাদ্যৰ সোৱাদতকৈ ভোকৰ সোৱাদেই তাত বেছি আছিল। খাই আমি আমাৰ এজন বন্ধুৰ গুৱাহাটীৰ ভাড়াঘৰলৈ গ'লোঁ। অলপ সময় জিৰণি ল'লোঁ। কিন্তু বেছি সময় থকাৰ সুবিধা নাছিল। সন্ধিয়া ৭ বজাত আমাৰ Sairang Express আছিল। ষ্টেচনলৈ যোৱাৰ আগতে ৰাতিৰ খাবৰ আৰু কিছু চিপছ কিনি ল'লোঁ। আগলৈ দীঘলীয়া ৰে'ল যাত্ৰা আছিল, সেয়ে সৰু সৰু প্ৰস্তুতিৰো প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছিল। অৱশেষত আমি গুৱাহাটী ৰে'ল ষ্টেচনত উপস্থিত হ'লোঁ। আৰু কিছু সময়ৰ পিছতে Sairang Expressত আমাৰ যাত্ৰাৰ দ্বিতীয় অধ্যায় আৰম্ভ হ'ল। ৰে'লখন গুৱাহাটী এৰি আগবাঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে আমি আগন্তুক দিনবোৰৰ কথা ভাবিবলৈ ধৰিলোঁ। এটা কথা অৱশ্যে নিশ্চিত আছিল, আমি আগতীয়াকৈ কোনো হোটেল বুক কৰা নাছিলোঁ। সেয়ে সেই কামটোও ৰে'লতেই আৰম্ভ হ'ল। মোবাইলত এখনৰ পিছত এখন হোটেল বিচাৰি থাকিলোঁ। location, review, price, room চাইছিলোঁ। কেতিয়াবা এখন ভাল লাগিছিল, আকৌ আন এখনৰ review দেখি মত সলনি ভ্ৰমণৰ পৰিকল্পনা কাগজত যিমান সহজ, বাস্তৱত সিমান সহজ নহয়। কিন্তু সেই অনিশ্চয়তাৰ মাজতো এক বেলেগ আনন্দ থাকে। ৰাতি প্ৰায় ১০ বজাত মই শুবলৈ গ'লোঁ। মোৰ চিটটো আছিল ওপৰত। ৰে'লৰ মৃদু শব্দৰ মাজত ওপৰৰ চিটটোত শুই পৰিলোঁ। কেতিয়া টোপনি আহিল গমেই নাপালোঁ। পিছদিনা ৰাতিপুৱা সাৰ পাই খিৰিকীৰ বাহিৰলৈ চাই যি দৃশ্য দেখিলোঁ, সেই মুহূৰ্তটোৱে

যেন সমগ্ৰ যাত্ৰাৰ ৰূপ সলনি কৰি দিলে। আমি মিজোৰামত প্ৰৱেশ কৰিছিলোঁ। ৰে'লখন পাহাৰৰ মাজেৰে আগবাঢ়ি গৈছিল। খিৰিকীৰ বাহিৰত আছিল ডাৱৰে ঢাকি ৰখা পাহাৰ, সেউজীয়া উপত্যকা আৰু কেতিয়াবা পাহাৰৰ গাত আঁক খাই যোৱা পথ। কিছুমান দৃশ্য চাব পাৰি, কিন্তু বৰ্ণনা কৰিব নোৱাৰি। সেই দৃশ্যটোও তেনেকুৱাই আছিল। ডাৱৰবোৰ যেন পাহাৰৰ গাত আহি জিৰণি লৈছিল। দূৰৰ পাহাৰবোৰ কেতিয়াবা স্পষ্ট, কেতিয়াবা কুঁৱলীৰ মাজত অদৃশ্য। ৰে'লখন সেই দৃশ্যৰ মাজেৰে আগবাঢ়ি গৈছিল আৰু আমি খিৰিকীৰ কাষত বহি কেৱল চাই আছিলোঁ। কোনেও বিশেষ একো কোৱা নাছিল। ক'বলগীয়া কথাও যেন নাছিল। কেতিয়াবা প্ৰকৃতিৰ সন্মুখত শব্দবোৰ অতি সৰু হৈ পৰে। নতুন ৰেলৰে সংযোগৰ জৰিয়তে ছাইৰাংলৈ এই ৰে'ল যাত্ৰাটোৱে মিজোৰাম ভ্ৰমণক আমাৰ বাবে আৰু বিশেষ কৰি তুলিছিল। নতুনকৈ গঢ় লৈ উঠা Sairang railway stationটো পাহাৰীয়া ৰাজ্যখনৰ ৰেলৰে সংযোগৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ নতুন দুৱাৰ হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। ৰে'লৰ অন্তিম যাত্ৰাৰ পিছত Sairangৰ পৰা আইজললৈ পথ যাত্ৰাটোৱে যেন ভ্ৰমণটোৰ আন এটা ৰূপ মুকলি কৰিলে। প্ৰায় ৯ বজাত আমি ছাইৰাং পালোঁ। ষ্টেচনৰ পৰা বাহিৰলৈ ওলাই অহাৰ আগতে আমি আমাৰ ILP check কৰিলোঁ। মিজোৰামত প্ৰৱেশৰ বাবে Inner Line Permit অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। আমি আগতেই অনলাইনত ILP কৰি লৈছিলোঁ, সেয়ে document checkৰ পিছত কোনো অসুবিধা নহ'ল। তাৰ পিছত আৰম্ভ হ'ল ছাইৰাংৰ পৰা আইজললৈ টেক্সী যাত্ৰা। প্ৰায় এঘণ্টাৰ সেই যাত্ৰাটো দূৰত্বৰ হিচাপত হয়তো বৰ দীঘল নাছিল, কিন্তু অভিজ্ঞতাৰ হিচাপত যথেষ্ট দীঘল আছিল। পাহাৰীয়া ৰাস্তা এটাৰ পিছত এটাকৈ কাৰ্ড। এফালে পাহাৰ, আনফালে গভীৰ উপত্যকা। আৰু মাজে মাজে ডাৱৰৰ মাজেৰে ওলাই অহা দূৰৰ সেউজীয়া দৃশ্য। ৰাস্তাটো যেন আমাক লাহে লাহে আইজলৰ ফালে লৈ গৈছিল। বাটতে আমি পুৱাৰ আহাৰ কৰিলোঁ। সেইদিনাৰ পুৱাৰ আহাৰটোও পিছত আমাৰ যাত্ৰা এটা সৰু স্মৃতি হৈ ৰ'ল। অৱশেষত আমি আইজল পালোঁ। হোটেলত চেকইন কৰি অলপ জিৰণি ল'লোঁ। সন্ধিয়া হোৱাৰ

পিছত মই আৰু মোৰ এজন বন্ধুৱে আইজল চহৰত অলপ খোজ কাঢ়িবলৈ ওলাই গ'লোঁ। দিনৰ আইজল ক ইতিমধ্যে দেখিছিলোঁ, কিন্তু ৰাতিৰ আইজল যেন সম্পূৰ্ণ বেলেগ এখন চহৰ পাহাৰৰ ঢালত সজাই থোৱা অসংখ্য ঘৰ। দূৰৰ পৰা দেখা সৰু সৰু পোহৰবোৰ। পাহাৰৰ মাজেৰে ওপৰলৈ উঠি যোৱা ৰাস্তা। আৰু ঠাণ্ডা সন্ধিয়াৰ বতাহ। আমি কোনো বিশেষ লক্ষ্যস্থান বিচৰা নাছিলোঁ। কেৱল খোজ কাঢ়ি আছিলোঁ আৰু চহৰখনক অনুভৱ কৰি আছিলোঁ। তেনেকুৱাতে হঠাৎ আমাৰ চকুত এটা দুৰ্ঘটনা পৰিল। এজন বৃদ্ধ মানুহ মটৰ চাইকেলৰ পৰা পৰি গৈছিল। আমি লগে লগে তেওঁৰ ওচৰলৈ গৈ সহায় কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিলোঁ। ঘটনাটো হয়তো আমাৰ যাত্ৰাৰ মূল কোনো অংশ নাছিল, কিন্তু সেই মুহূৰ্তটোৱে এটা কথা মনত পেলাই দিলে, আমি যিমানেই অচিনাকি ঠাইত নাথাকোঁ কিয়, মানুহৰ প্ৰতি মানুহৰ দায়িত্বৰ কোনো সীমা নাথাকে। তাৰ পিছত আমি হোটেললৈ উভতি আহিলোঁ। খাই-বৈ অলপ কথা পাতি আমি শুবলৈ গ'লোঁ। পিছদিনা পুৱা আৰম্ভ হ'ল স্থানীয় খাদ্যৰ সৈতে আমি পুৱাৰ আহাৰ কৰিবলৈ ওলাই গ'লোঁ আৰু কিছু স্থানীয় খাদ্য চেষ্টা কৰিলোঁ। নতুন ঠাই এখনক বুজিবলৈ কেৱল তাৰ ৰাস্তা আৰু মানুহ চোৱাই যথেষ্ট নহয়, তাৰ খাদ্যৰ মাজতো সেই ঠাইখনৰ এটা অংশ লুকাই থাকে। প্ৰায় ২ বজাত আমি পৰ্যটন স্থানৰ বাবে ওলাই গ'লোঁ। আমাৰ প্ৰথম স্থানবোৰৰ ভিতৰত আছিল 14 Beans Café কেফে খনৰ বিশেষ কথাটো কেৱল খাদ্য নহয়। ইয়াৰ পৰিৱেশটোৱেই ইয়াৰ এটা ডাঙৰ আকৰ্ষণ। পাহাৰৰ মাজত বহি কফি বা চাহ খাই চাৰিওফালৰ দৃশ্য উপভোগ কৰিব পাৰি। আমাৰ বাবে এইটো কেৱল কেফে দৰ্শন নাছিল। আমি বহিলোঁ, কথা পাতিলোঁ, ফটো তুলিলোঁ আৰু অলপ সময়ৰ বাবে যাত্ৰাৰ ব্যস্ততা পাহৰি গ'লোঁ। ভ্ৰমণত কেতিয়াবা গন্তব্যস্থানৰ মাজতো এনে সৰু জিৰণি লাগে। 14 Beans Café সেই জিৰণিটোৰ দৰে আছিল। আইজল ভিউ পইণ্ট চহৰখন ওপৰৰ পৰা তাৰ পিছত আমি গ'লোঁ আইজল ভিউ পইণ্টলৈ। আইজলক বুজিবলৈ হয়তো ওপৰৰ পৰা এবাৰ চাবই লাগে। ভিউ পইণ্টত থিয় হৈ তললৈ চালে পাহাৰৰ ঢালত গঢ় লৈ উঠা আইজল চহৰখনৰ বিস্তৃত ৰূপটো

দেখা যায়। এটা ঘৰৰ পিছত আন এটা ঘৰ। এটা পাহাৰৰ পিছত আন এটা পাহাৰ। আৰু তাৰ মাজেৰে সাপৰ দৰে আগবাঢ়ি যোৱা ৰাস্তা। তলত থিয় হৈ চহৰখনক কেৱল এখন চহৰ যেন লাগে। কিন্তু ওপৰৰ পৰা চালে বুজা যায়, এইখন আচলতে পাহাৰৰ সৈতে একেলগে জীয়াই থকা এখন চহৰ। আমি তাত বহু সময় কটালোঁ, ফটো তুলিলোঁ, ভিডিও কৰিলোঁ আৰু কিছু সময় কেৱল থিয় হৈ দৃশ্যটো চাই থাকিলোঁ। Sky Walk: তলত চহৰ ওপৰত আকাশ’ তাৰ পিছত আহিল Sky Walking নামটোৰ মাজতেই যেন আকৰ্ষণটো লুকাই আছে। উচ্চতাত থকা এই walkwayৰ পৰা তলৰ পাহাৰীয়া ভূচিত্ৰ আৰু আইজলৰ বিস্তৃত দৃশ্য উপভোগ কৰিব পাৰি। কাঁচৰ অংশৰ ওপৰত থিয় হৈ তললৈ চালে প্ৰথমতে অলপ অস্বস্তি লাগে। এটা মুহূৰ্তৰ বাবে মনত হয়, “ইমান ওপৰত মই কিয় থিয় হৈ আছোঁ? “কিন্তু কেইছেকেওমান পিছতেই ভয়টো উত্তেজনালৈ সলনি হয়। বন্ধুবোৰৰ লগত ফটো ভিডিও আৰু “এইটো আকৌ এবাৰ কৰোঁ “ধৰণৰ কথাবোৰ। Sky Walkৰ পৰা আইজলক যিদৰে দেখা যায়, সেইটো View Pointতকৈ সম্পূৰ্ণ বেলেগ। এটা ঠাই। দুটা দৃশ্য। দুটা সম্পূৰ্ণ বেলেগ অনুভৱ। Solomon Temple: যাত্ৰাৰ মাজত এক শাস্তিতাৰ পিছত আমি Solomon Templeলৈ গ’লোঁ। ৪/৭ দিনটোৰ আগৰ ঠাইবোৰত যিমান উত্তেজনা আৰু গতি আছিল, Solomon Templeত পৰিৱেশটো তাৰ তুলনাত বহুত শান্ত অনুভৱ হৈছিল। ঠাইখনৰ স্থাপত্য, বিস্তৃত পৰিৱেশ আৰু নীৰৱতাই মনটো অলপ স্থিৰ কৰি দিছিল। ভ্ৰমণৰ মাজত এনে ঠাইবোৰৰো প্ৰয়োজন থাকে। সদায় ফটো, ভিডিও আৰু উত্তেজনা নহয়। কেতিয়াবা অলপ নীৰৱ হৈ থিয় হৈ থাকিব লাগে। কিছু সময় তাত কটোৱাৰ পিছত আমি হোটেললৈ উভতি আহিলোঁ। আমি তেতিয়াও নাজানিছিলোঁ যে যাত্ৰাৰ আটাইতকৈ অদ্ভুত ঘটনাটো পিছদিনা আমাৰ বাবে অপেক্ষা কৰি আছে। দিনটো বিভিন্ন ঠাই ঘূৰি, দৃশ্য উপভোগ কৰি আৰু ফটো ভিডিও কৰি পাৰ হ’ল। কিন্তু আমাৰ যাত্ৰাৰ আটাইতকৈ স্মৰণীয় অধ্যায়টো এতিয়াও বাকী আছিল। ৰেইক। পিছদিনা ৰেইক ট্ৰেকিংৰ বাবে আমি সাজু হ’লোঁ। বতৰৰ অৱস্থা অৱশ্যে আমাৰ পক্ষত

নাছিল। বৰষুণে আমাৰ পৰিকল্পনা অলপ পিছলৈ ঠেলি দিলে। তথাপিও আমি যাত্ৰা বাতিল নকৰিলোঁ। অৱশেষত প্ৰায় ৫ বজাত আমি ৰেইকৰ ফালে ওলাই গ’লোঁ। আৰু সেই যাত্ৰাতেই ঘটিল এটা ঘটনা, যিটো আমি আগতে কল্পনাও কৰা নাছিলোঁ। বাটত আমি দুজন অচিনাকি মানুহক লগ পালোঁ। তেওঁলোক ৰাস্তাত সমস্যাত পৰি আছিল। কথা পাতি গম পালোঁ যে তেওঁলোকো অসমৰ। আমি তেওঁলোকক সহায় কৰিলোঁ। তাৰ পিছত কিবা এটা এনেকৈ হ’ল যে আমাৰ পাঁচজনৰ টেক্সীত থকা মানুহৰ সংখ্যা লাহে লাহে আঠজন হৈ গ’ল। এটা সৰু সহায়ে এটা নতুন চিনাকি সৃষ্টি কৰিলে।

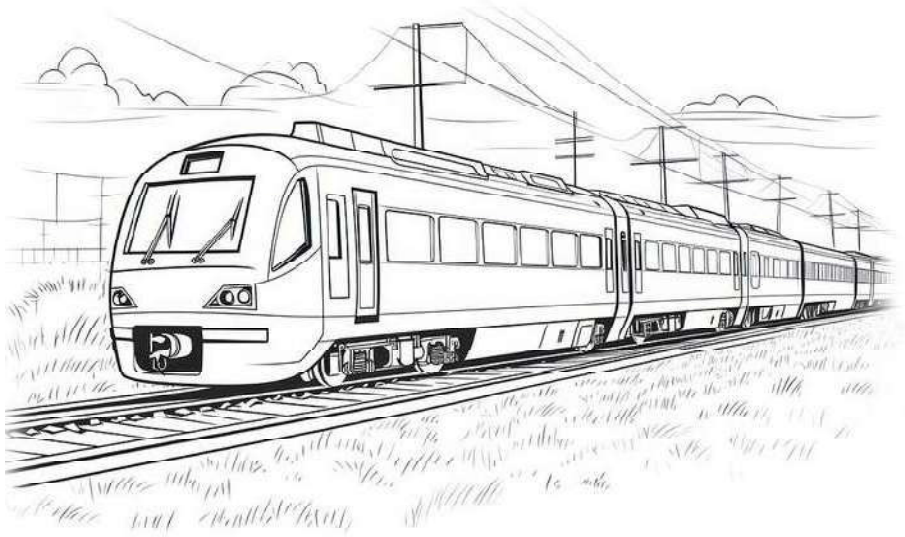
আৰু এটা নতুন চিনাকিয়ে আমাৰ যাত্ৰাক আৰু অলপ ডাঙৰ কৰি দিলে। সেই দুজন মানুহক আমি আগতে কেতিয়াও দেখা নাছিলোঁ। কিন্তু কিছু সময়ৰ পিছতেই যেন বহুদিনৰ চিনাকি। কথা, হাঁহি, কৌতুক আৰু ভ্ৰমণৰ উত্তেজনা মাজত টেক্সীখনৰ ভিতৰখন সৰু এখন আড্ডালৈ পৰিণত হৈছিল। আমাৰ টেক্সীৰ চালকজনো যথেষ্ট ধেমেলীয়া আছিল। তেওঁৰ কথাবোৰে যাত্ৰাটো আৰু আনন্দময় কৰি তুলিছিল। ৰেইকৰ বাটটো পাহাৰীয়া আছিল। প্ৰতিটো curveৰ পিছত যেন নতুন এটা দৃশ্য অপেক্ষা কি শেষত আমি ৰেইক পালোঁ। আমি সূৰ্য্য উদয় চাবলৈ গৈছিলোঁ। কিন্তু আমাৰ সময় অলপ ভুল আছিল। ৫/৭

আমি পলম হৈছিলোঁ। সূৰ্য্যোদয়ৰ সম্পূৰ্ণ আৰম্ভণিৰ দৃশ্যটো আমি দেখা নাপালোঁ। তথাপিও যিখিনি দেখা পালোঁ, সেয়াই যথেষ্ট আছিল। পাহাৰৰ ওপৰত লাহে লাহে পোহৰ নামি আহিছিল। ডাৱৰৰ মাজেৰে সূৰ্যৰ কিৰণবোৰ ওলাই আহিছিল। দূৰৰ পাহাৰবোৰ পোহৰৰ লগে লগে নিজৰ ৰং সলনি কৰি আছিল। সেই দৃশ্যৰ সন্মুখত থিয় হৈ মই এটা কথা অনুভৱ কৰিলোঁ। কেতিয়াবা আমি যিটো মুহূৰ্ত বিচাৰি যাওঁ, ঠিক সেইটো মুহূৰ্ত নাপাওঁ। কিন্তু তাৰ সলনি জীৱনে আমাক আন এটা মুহূৰ্ত দিয়ে, যিটো হয়তো আমি বিচৰাতকৈও বেছি মনত ৰৈ যায়। ৰেইকত আমি কিছু সময় কটালোঁ। নতুন চিনাকি হোৱা মানুহবোৰৰ সৈতে কথা পাতিলোঁ। আৰু পাহাৰৰ মাজত সেই সময়খিনি উপভোগ

কৰিলোঁ। তাৰ পিছত আমি ঘৰলৈ উভতি অহাৰ পথ ধৰিলোঁ। এইবাৰ আমাৰ লগত আছিল বহুতো ফটো, ভিডিও আৰু তাৰো ওপৰত বহুতো নতুন স্মৃতি। নিউ বঙাইগাঁৱৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা যাত্ৰাটো ছাইৰাঙৰ পাহাৰলৈ আহি শেষ হোৱা নাছিল। ই আইজলৰ বাতিৰ পোহৰত আছিল। এজন অচিনাকি বৃদ্ধক সহায় কৰাৰ সেই মুহূৰ্তত আছিল। ৰেইকৰ পাহাৰত আছিল। আৰু আছিল সেই দুজন অচিনাকি মানুহৰ সৈতে হোৱা চিনাকিত, যিসকলে আমাৰ পাঁচজনৰ সৰু দলটো হঠাৎ আঠজনৰ কৰি তুলিছিল। পিছদিনা আমি গুৱাহাটীলৈ উভতি আহিলোঁ।

ৰে'লখন যেতিয়া ছাইৰাঙৰ এৰি আগবাঢ়িছিল, খিৰিকীৰ বাহিৰৰ পাহাৰবোৰ লাহে লাহে পিছ পৰি গৈছিল। মই এবাৰ পিছলৈ চাইছিলোঁ। হয়তো সেই সময়ত মনত এটা কথাই চলি আছিল, “কিছুমান ঠাই এৰি আহিব পাৰি, কিন্তু কিছুমান ঠাইৰ পৰা নিজকে এৰি আহিব নোৱাৰি।” মিজোৰামৰ পাহাৰবোৰ পিছত পৰি গ'ল। ৰে'লখন আগবাঢ়ি

গ'ল। আমি আকৌ নিজৰ চিনাকি পৃথিৱীলৈ উভতি আহিলোঁ। কিন্তু এই যাত্ৰাই আমাৰ লগত কিছুমান কথা এৰি গ'ল। নতুন ঠাই চোৱাৰ আনন্দ। বন্ধুত্বৰ উষ্ণতা। অচিনাকি মানুহৰ পৰা পোৱা সহায় আৰু অচিনাকি মানুহক কৰা সহায়ৰ আনন্দ। আৰু এটা উপলব্ধি, যিটো হয়তো কোনো গাইডবুকত লিখা নাথাকে। ভ্ৰমণৰ সৌন্দৰ্য কেৱল গন্তব্যস্থানত নাথাকে। ই থাকে বাটত। ৰে'লৰ খিৰিকীৰ কাষত পাহাৰৰ মাজেৰে যোৱা এটা অচিনাকি ৰাস্তাত। এটা সাধাৰণ দাইল-ভাতৰ প্লেটত। এজন অচিনাকি মানুহৰ সৈতে হোৱা পাঁচ মিনিটৰ কথোপকথনত আৰু কেতিয়াবা, পাঁচজন বন্ধুৰ সৈতে আৰম্ভ হোৱা এটা যাত্ৰা আঠজনৰ হাঁহিৰে শেষ হোৱাত। সেইবাবেই মিজোৰাম মোৰ বাবে কেৱল এখন ভ্ৰমণ কৰা ঠাই নহয়। ই মোৰ জীৱনৰ এটা সৰু অধ্যায়। এটা অধ্যায়, যিটো শেষ হ'লেও গল্পটো শেষ হোৱা নাই। কাৰণ কিছুমান যাত্ৰা ডায়েৰীত লিখি শেষ কৰিব পাৰি, কিন্তু মনত লিখা যাত্ৰাবোৰৰ কোনো শেষ পৃষ্ঠা নাথাকে। ■■

নষ্টালজিক

পল্লবী বৰ্মন

বি.এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

অপেক্ষাৰত উৎকৰ্ষাৰ শাম কাটিলে, তেওঁলোক আকৌ আহিলে, কি যে আনন্দ। কিন্তু সাৰ পাই দেখো সেয়া সপোনহে, বাস্তৱ নহয়। পাইয়ো নোপোৱাৰ বেদনা ভালকৈ উপলব্ধি কৰিলোঁ।

মনত আক্ষেপ থকা সত্ত্বেও সাত বছৰ আগৰ সময়বোৰলৈ পুনৰ উভতি যোৱাত মনটোক বাধা দি ৰাখিব নোৱাৰিলো। সময় ঠিক মাঘ মাহৰ শেষৰ ফালে ফাগুন মাহ পৰিবই আৰু। গাঁৱৰ বাট-পথবোৰ এই সময়তে ধূলিৰ সাজ পিন্ধি থাকে, মানুহৰ ভৰিৰ খোজে সাজযোৰত ভিন্ন ৰূপ দিয়ে। খেতি পথাৰবোৰত গৰুৱেই ছোৱাই শেষ কৰি থোৱা নৰাৰ আগৰ বাহিৰে একো নাথাকে। মামাহঁতৰ গাঁৱৰ সৰহ সংখ্যক মানুহেই পুৱাৰ সময়ত গৰুবোৰক চৰাবলৈ নদী পাৰ কৰি পাহাৰৰ নামনিৰ পিনে লৈ যায়। গাঁওখনৰ আবেলি দৃশ্যটোৱে গাৱলীয়া চহা জীৱনৰ কথাবোৰ দাঙি ধৰে। আমি (মই আৰু ভনীহঁত) প্ৰায়েই বিয়লিৰ ভাগত পথাৰৰ মাজেদি যোৱা এটা সৰু ৰাস্তাত বহি আছিলো। ককাইঁতে (এজন দুজনমানক বাদ দি সৰহ সংখ্যক ব্যক্তিকেই ককা বুলি সম্বোধন কৰিছিলোঁ, তেওঁলোকৰ বয়স মোৰ ককাৰ সমসাময়িকেই হ'ব। গৰুজাকক লৈ প্ৰতিদিনৰ দৰে সিফালে গতি কৰিছিল। ককাইঁতৰ ভৈতনিৰ সময়ৰ হেৰ-ফেৰ নাই বুলিয়েই ক'ব পাৰি। গাঁৱৰফালে আগবাঢ়ি অহাত গৰুজাকৰ মনত যেন অন্তহীন আনন্দ, ৰাস্তাৰ ধূলিবোৰ ভৰিৰে উৰুৱাই গোটেই খন একেবাৰে ধূলি কৰি পেলাইছিল, জানোচা ধূলিৰ বতাহ এজাকহে, এটাই আনটোক শিঙেৰে গতা মাৰি দিছিল,

জাকৰ পৰা কোনোবা এটাই ফালৰি কাটি অহি মানুহৰ ঘৰৰ ফালে সোমাবলৈ চেষ্টা কৰিছে আৰু ক'ত যে কি। বেলিটিৰ ৰঙা ওঁঠৰ হাঁহিয়ে সকলোকে হাঁহিবলৈ বাধ্য কৰাইছিল। ককাইঁতক অহা দেখি আমি মাতিছিলো ককা আহিলে, তেওঁলোকে উত্তৰ দিছিল- অ' আহিলো আজিৰ কাৰণে। তেওঁলোকৰ মুখমণ্ডলত নিভাঁজ হাঁহি ফুটি উঠিছিল, ভাগৰ শব্দটোৰ যেন তাত সাৰ্থকতা নাছিল। গৰুজাকৰ উৎপতীয়া স্বভাৱৰ মাজত কোনো কৃত্ৰিমতাৰ উৱাদিহ পোৱা নগৈছিল। সঁচাকৈয়ে তাহানিৰ দিনবোৰৰ স্মৃতিৰ ৰোমন্থনে পুনৰ সেই ক্ষণবোৰ সজীৱ কৰি তুলিলে।

বহু পৰিবৰ্তন ঘটিল। চিনাকিবোৰ ক'ৰবাত হেৰাই গ'ল, সকলোকে অচিনাকিৰ মোহৰে বান্ধি পেলালে। পচোৱা বতাহৰ ছন্দত ধূলিৰ তাণ্ডৱ নৃত্য কৰা সেই ৰাস্তা আজি নাই। তাত শিল-বালি পেলাই পকী কৰিলে, কাষৰেদি ৰেল-পথ গৈছে। আইনিকতাৰ পৰশ লাগি সাত বছৰ আগৰ গধূলিৰ অস্তিত্ব নাইকিয়া হ'ল। যান্ত্ৰিকতাই আমাক সকলোকে গ্ৰাস কৰি পেলালে। ককাইঁতৰ কেইজনমানে এই সংসাৰৰ পৰা বিদায় ল'লে। গৰুজাকৰ মাজত আগৰ দৰে শিশু সুলভ দুষ্টালিও নাই। নিষ্ঠুৰ সময়ে মৰম, বিশ্বাস, আন্তৰিকতাৰ সম্পৰ্কবোৰ ছিগি ভাগি লৈ গ'ল, ৰৈ গ'ল মাথো নিস্তন্ধতা।

আশা! এতিয়াও পুহি ৰাখিছো। ভাবো তেওঁলোক আকৌ এবাৰ আহিব শেষ বাৰৰ কাৰণে মনৰ পৰা দিম চিৰ বিদায়, প্ৰতিশ্ৰুতি দিম আৰু কেতিয়াও অপেক্ষা নকৰো বুলি। ■■

বি.এড. কলেজৰ সেই দিনবোৰ

বন্দনা বৰ্মন

বি.এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

পুৱাৰ কোমল ৰ'দে কলেজৰ চৌহদটো পোহৰাই তুলিছিল। গেটৰ সন্মুখত এজাক চিনাকি মুখ, হাঁহি-ধেমালি আৰু বন্ধুত্বৰ উমেৰে যেন প্ৰতিটো পুৱা নতুন হৈ পৰিছিল। সেইখনেই আছিল আমাৰ অতি মৰমৰ বঙাইগাঁও বি. এড. কলেজ।

প্ৰথম দিনটো আজিও মনত আছে। নতুন পৰিৱেশ, নতুন শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, নতুন সহপাঠী-সকলোবোৰেই যেন অলপ অচিনাকি। মনত অলপ ভয়ো আছিল। কিন্তু কেইদিনমানৰ ভিতৰতে সেই অচিনাকি মুখবোৰেই হৈ পৰিল অতি আপোন।

ক্লাছৰ মাজত পাঠদানৰ আলোচনা, গ্ৰুপ ৱৰ্ক, চেমিনাৰ, প্ৰেক্টিকেল, লেছনপ্লেন- এই সকলোবোৰৰ মাজতেই কেতিয়া যে দিনবোৰ পাৰ হৈ গৈছিল, আমি গমেই পোৱা নাছিলোঁ।

এদিন আমাৰ এজন সহপাঠীয়ে লেছনপ্লেন- লৈ ক্লাছত উপস্থাপন কৰিবলৈ উঠিল। অলপ নাৰ্ভাছ হৈ তেওঁ কথাবোৰ পাহৰি গ'ল। কিছুমুহূৰ্তৰ বাবে ক্লাছটো নিস্তন্ধ হৈ পৰিল। তাৰ পিছত সকলো বন্ধুৱে হাঁহি-ধেমালিৰ মাজেৰে তেওঁক উৎসাহ দিলে।

“ভয় নকৰিবা, তুমি পাৰিবা।”

সেই কেইটামান শব্দই যেন তেওঁৰ আত্মবিশ্বাস ঘূৰাই আনিলে। তেওঁ পুনৰ আৰম্ভ কৰিলে আৰু শেষত সুন্দৰভাৱে উপস্থাপন কৰিলে।

সেইদিনা আমি এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা শিকিলোঁ-শিক্ষক হ'বলৈ কেৱল জ্ঞানেই যথেষ্ট নহয়; আত্মবিশ্বাস, ধৈৰ্য আৰু আনক উৎসাহ দিয়াৰ মানসিকতাও প্ৰয়োজন।

তাৰ পিছত আহিল টিছিং প্ৰেক্ষিট্ছ-ৰ দিন। বিদ্যালয়ত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সন্মুখত থিয় হৈ পাঠদান কৰাৰ অভিজ্ঞতা আছিল সম্পূৰ্ণ বেলেগ। প্ৰথমতে হাত কঁপিছিল, মাতটোও অলপ কম্পিত হৈছিল। কিন্তু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৰল হাঁহি আৰু “গুড মৰণিং ছাৰ/মেডাম” বুলি কৰা সম্ভাষণে সকলো ভয় আঁতৰাই পেলাইছিল।

সেই মুহূৰ্ততে আমি অনুভৱ কৰিছিলোঁ-শিক্ষকতা কেৱল এটা বৃত্তি নহয়, ই হৈছে এটা মহান দায়িত্ব— এটা মন গঢ়াৰ, এটা

সপোনক দিশ দিয়াৰ আৰু এটা সুন্দৰ ভৱিষ্যত নিৰ্মাণ কৰাৰ দায়িত্ব।

কলেজৰ দিনবোৰত পঢ়া-শুনাৰ লগতে আছিল বহু হাঁহি-ধেমালি। কেতিয়াবা এছাইন্টমেন্টৰ সময়সীমা, কেতিয়াবা প্ৰেজেন্টেশ্বনৰ চিন্তা, কেতিয়াবা পৰীক্ষাৰ প্ৰস্তুতি। তথাপিও বন্ধুবোৰ একেলগে থাকিলে সকলো সমস্যা সহজ যেন লাগিছিল।

দিনবোৰ আগবাঢ়ি গৈ থাকিল।

এদিন হঠাৎ উপলব্ধি কৰিলোঁ-আমাৰ বি.এড. পাঠ্যক্ৰমৰ শেষ সময় আহি পৰিছে। যিটো ক্লাছৰূমত প্ৰতিদিনে বহিছিলোঁ, সেইখনেই এদিন স্মৃতি হৈ ৰ'ব। যিসকল বন্ধুৰ সৈতে প্ৰতিদিনে হাঁহিছিলোঁ, তেওঁলোকৰ সৈতে হয়তো প্ৰতিদিনে দেখা নহ'ব।

শেষ দিনা কলেজৰ চৌহদত থিয় হৈ সকলোৰে নীৰৱ হৈ পৰিছিলোঁ।

কোনোবাই ক'লে,

“আমি আকৌ এদিন লগ পাম নহয়?”

সকলোৱে হাঁহিলোঁ। কিন্তু চকুৰ কোণত জমা হোৱা চকুপানীয়ে ক'লে-এই দিনবোৰ আৰু ঘূৰি নাহে।

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজে আমাক কেৱল এখন ডিগ্ৰী দিয়া নাই। ই আমাক শিকাইছে কেনেকৈ এজন ভাল শিক্ষক হ'ব লাগে, কেনেকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মন বুজিব লাগে, কেনেকৈ ব্যৰ্থতাৰ পৰা শিকি পুনৰ আগবাঢ়িব লাগে।

আজি আমি হয়তো বিভিন্ন বিদ্যালয়লৈ যাম, বিভিন্ন ঠাইত শিক্ষক হিচাপে দায়িত্ব পালন কৰিম। কিন্তু আমাৰ মনৰ এটা সৰু কোণত সদায় থাকিব সেই চিনাকি চৌহদ, সেই শ্ৰেণীকোঠাৰ বন্ধুবোৰ আৰু সেই অসংখ্য হাঁহিৰ মুহূৰ্ত।

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ আমাৰ বাবে ই কেৱল এখন কলেজ নহয়; ই আমাৰ জীৱনৰ এটা সুন্দৰ অধ্যায়।

আৰু সেই অধ্যায়ৰ নাম-

“আমাৰ বি.এড. কলেজৰ সেই দিনবোৰ।” ■■

ROLE OF B.ED. COLLEGE PRINCIPALS IN INSTITUTIONAL SUCCESS

Dr. Madhusudhan Adhikary

Principal

Bongaigaon B.Ed. College

Introduction

Educational institutions require effective leadership to achieve their academic and organizational goals. In teacher education institutions, particularly B.Ed. colleges, the principal occupies a central position in guiding institutional development and ensuring quality education. The principal acts as the link between regulatory bodies, faculty members, students, and society. As the head of the institution, the principal is responsible for academic planning, administrative management, quality assurance, financial supervision, and the implementation of educational policies.

Teacher education in India has undergone substantial reforms under the guidance of the National Education Policy 2020 and the regulations of the National Council for Teacher Education (NCTE). These reforms emphasize quality enhancement, multidisciplinary education, professional development, and institutional accountability. Consequently, the responsibilities of B.Ed. college principals have expanded beyond traditional administration to include strategic leadership and innovation. NCTE identifies quality teacher education and institutional development as central objectives of teacher education governance. As the chief academic and administrative leader, the principal

plays a significant role in shaping the vision, mission, and culture of the college. In the contemporary educational landscape, particularly in the context of quality assurance, teacher education reforms, and the implementation of the National Education Policy (NEP) 2020, the responsibilities of B.Ed. college principals have expanded considerably. Their leadership directly influences institutional growth, academic excellence, faculty development, student achievement, and community engagement.

Objectives of the Study

1. To examine the role of B.Ed. college principals in institutional success.
2. To identify the major leadership functions performed by principals.
3. To analyze the contribution of principals toward quality enhancement in teacher education institutions.
4. To explore the relevance of principal leadership in the context of NEP 2020.

Concept of Institutional Success

Institutional success refers to the effective achievement of educational goals through quality teaching, student development, faculty performance, research productivity, community engagement, and efficient administration. In

teacher education institutions, success is reflected through accreditation status, academic excellence, employability of graduates, stakeholder satisfaction, and compliance with regulatory standards.

Research in educational leadership consistently indicates that the institutional performance is strongly associated with the effectiveness of leadership and management practices.

Major Roles of B.Ed. College Principals in Institutional Success

1. Academic Leadership

The principal provides academic direction to the institution by:

- Ensuring effective implementation of the B.Ed. curriculum.
- Promoting innovative teaching-learning practices.
- Monitoring academic standards and student performance.
- Encouraging research, action research, and academic publications among faculty members.
- Integrating educational technology into teaching and learning processes.

Effective academic leadership enhances the quality of teacher education and contributes to institutional excellence.

2. Visionary and Strategic Planning

A successful principal develops a clear vision and mission for the institution. This involves:

- Formulating long-term institutional goals.
- Preparing strategic development plans.
- Ensuring alignment with national educational policies and accreditation requirements.
- Mobilizing resources for institutional development.

Strategic planning enables the institution to achieve sustainable growth and maintain competitiveness.

3. Administrative Management

Efficient administration is essential for institutional success. The principal:

- Oversees daily administrative operations.
- Maintains discipline and organizational efficiency.
- Ensures compliance with regulations of the National Council for Teacher Education (NCTE), universities, and government agencies.
- Manages financial, human, and physical resources effectively.

Strong administrative management creates a conducive environment for academic activities.

4. Faculty Development and Motivation

The quality of a teacher education institution largely depends on its faculty.

The principal contributes by:

- Organizing professional development programs.
- Encouraging participation in seminars, workshops, and conferences.
- Promoting collaborative learning and research culture.
- Recognizing and rewarding faculty achievements.

Motivated and competent faculty members significantly enhance institutional performance.

5. Quality Assurance and Accreditation

The principal plays a crucial role in maintaining educational quality through:

- Establishing internal quality assurance mechanisms.
- Facilitating accreditation processes by organizations such as the National Assessment and Accreditation Council (NAAC).
- Monitoring academic and administrative quality indicators.
- Implementing continuous improvement measures.

Quality assurance strengthens institutional credibility and reputation.

6. Student Development and Welfare

Student success is a key indicator of institutional effectiveness. The Principal supports students' development by:

- Creating a learner-centered environment.
- Providing guidance and counseling services.
- Encouraging participation in co-curricular and extension activities.
- Ensuring student support services and grievance redressal mechanisms.

These initiatives contribute to the holistic development of future teachers.

7. Promotion of Research and Innovation

Research-oriented institutions are better positioned for academic excellence. The Principal promotes research by:

- Encouraging faculty and students to undertake research projects.
- Facilitating publication of research papers.
- Establishing research committees and innovation cells.
- Supporting action research in educational settings.

Research activities contribute to knowledge generation and institutional recognition.

8. Community Engagement and Social Responsibility

Teacher education institutions have a responsibility to serve the society. The Principal fosters community engagement through:

- Organizing outreach and extension programs
- Collaborating with schools and local communities.

- Promoting environmental awareness, cleanliness drives and social service activities.
- Encouraging student participation in community development initiatives.

Such activities strengthen the institution's social relevance and public image.

9. Implementation of NEP 2020

With the introduction of the National Education Policy 2020, Principals are expected to:

- Promote multidisciplinary and holistic education.
- Encourage competency-based teacher preparation.
- Integrate digital literacy and technology-enabled learning.
- Foster inclusive and equitable educational practices.
- Support continuous professional development of teacher educators.

Effective implementation of NEP 2020 enhances institutional quality and relevance.

10. Building Institutional Culture

A positive institutional culture is essential for long-term success. The Principal:

- Promotes teamwork and collaboration.
- Encourages ethical values and professionalism.
- Develops a culture of accountability and transparency.
- Maintains harmonious relationships among stakeholders.

A strong institutional culture leads to greater productivity and organizational effectiveness. ■■

JUVENILE DELINQUENCY

Dr. Anita Devi

Asst. Teacher

Bongaigaon B.Ed. College

The term “Juvenile” refers to someone who is not legally considered an adult due to being under “a specific age (usually 18 in many countries).” The phrase refers to minors and their behaviour in several areas, including law, society, and psychology. “Delinquency” is defined as behaviours or activities that break social norms, regulations or moral standards, particularly among young people. The term “Young Offenders” is commonly used to describe those, whose activities prioritize correction and rehabilitation over punishment. Juvenile delinquency refers to illegal or antisocial behaviour committed by individuals who are under the legal age of adulthood, typically below 18 years in most jurisdictions. These acts can range from minor infractions, such as truancy or underage drinking to more serious offences, including theft, vandalism or violent crimes. Juvenile delinquency is often addressed differently from adult crime, with a focus on rehabilitation and education rather than punishment, given the age and potential for behavioural correction of the offenders.

Here are some famous definitions of Juvenile Delinquency provided by criminologists and legal scholars:

1. Edwin H. Sutherland

- “Juvenile delinquency refers to behaviour by

a young person that violates legal codes and is labelled as delinquency by the court.”

2. Walter Reckless

- “Juvenile delinquency consists of socially disapproved behaviour of a child or youth, as defined by the legal system.”

3. The United Nations (UN) Definition

- Juvenile delinquency encompasses acts committed by persons under a specific age (varies by country) that violate penal codes but are handled by the juvenile justice system rather than adult courts.

Some Common Characteristics of Juvenile delinquent person are-

• **Muscular and Bold :**

Delinquents often display physical traits like muscularity and boldness, which may contribute to their confident and daring demeanor, enabling them to engage in risk-taking behaviours.

• **Restlessly Energetic, Impulsive, Extroverted, Aggressive and Destructive :**

They are characterized by high energy levels often channeled into impulsive actions. Their extroverted nature can lead to social dominance,

but when combined with aggression, it results in destructive behaviour.

- **Hostile, Defiant, Resentful, Suspicious. Unconventional, and Non-Submissive to Authority :**

Delinquents often exhibit hostility and defiance towards societal norms and authority figures. Resentment and suspicion mark their relationships, while unconventional attitudes make them reject traditional values.

- **Direct and Concrete Intellectual Expression :**

Rather than engaging in symbolic or abstract thinking, they tend to focus on immediate concrete issues. This intellectual style is often accompanied by a lack of systematic or methodical problem-solving skills.

- **Lack of Affection, Stability and Moral Standards :**

Delinquents frequently experience a void in emotional support and moral guidance, often due to unstable family environments. Parents may be unfit or unable to act as effective guides, contributing to their behavioural issues.

- **Anti-Social Behaviour :**

Engaging in activities that harm or disregard societal norms is a common trait. Their actions often alienate them from their communities.

- **Violation of Societal Norms :**

They consistently breach societal rules and values, reflecting a disregard for the expectations and laws that govern community life.

- **Serious Legal Offences :**

Juvenile delinquents often escalate from minor

infractions to serious offences, such as theft, vandalism or violent crimes, which necessitate intervention from the juvenile justice system.

- **Low Intelligence :**

Many delinquents have below-average intellectual abilities, which may hinder their ability to foresee the consequences of their actions or devise constructive solutions to problems.

- **Mental Abnormalities :**

A tendency towards mental health issues, such as personality disorders or emotional disturbances, is often observed, further complicating their behaviour and rehabilitation.

- **Inability to Distinguish between Right and Wrong :**

Delinquents struggle with moral reasoning, making it difficult for them to discern ethical choices in various situations. This lack of judgment often leads to repeated offences.

These characteristics collectively paint a comprehensive picture of juvenile delinquency, emphasizing its complex interplay of personal traits, environmental factors, and societal influences.

Types of Delinquency:

Types of Delinquency can be categorized based on the nature of offenses or behaviours.

Here are some common types:

- **Individual Delinquency :**

Crimes or antisocial behaviours committed by an individual without being influenced by a group. Examples: Shoplifting, substance abuse, or vandalism performed alone.

- **Group Delinquency :**

Offences committed by individuals as part of a group, often influenced by peer pressure or gang affiliation. Examples: Gang-related violence, group thefts or group truancy.

- **Organized Delinquency :**

Planned and systematic crimes, often involving coordination and structure, usually for financial gain or power. Examples: Drug trafficking, cybercrimes or organized smuggling.

- **Situational Delinquency :**

Spontaneous or impulsive actions driven by opportunity or emotional circumstances rather than premeditation. Examples: Shoplifting on impulse or vandalism during protests.

- **Social Delinquency :**

Behaviours that violate social norms and expectations may not necessarily be illegal. Examples: Persistent truancy, disrespecting authority or engaging in disruptive behaviours in school.

- **Environmental Delinquency :**

Crimes or behaviours that result from influences such as poverty, poor parenting or exposure to violence in the community. Examples: Theft due to financial hardship or engaging in gang activities due to neighbourhood dynamics.

- **Juvenile Delinquency :**

Any unlawful or antisocial behaviour by individuals under the legal age of adulthood. Examples: Underage drinking, curfew violation, or joyriding.

Causes of juvenile Delinquency :

The causes of juvenile delinquency are

multifaceted, involving a combination of social, psychological, and environmental factors. Below is an elaboration of the primary causes:

- **Family Factors :**

Dysfunctional family environments, such as broken homes, parental neglect, or abuse, contribute significantly to delinquent behaviour. Lack of parental supervision, poor communication, and inconsistent discipline can leave children without proper moral guidance. Exposure to domestic violence or criminal behaviour within the family influence adolescents to imitate such actions.

- **Peer Influence :**

Adolescents are highly susceptible to peer pressure, often engaging in delinquent activities to gain acceptance or approval from their social group. Associating with peers who indulge in anti-social or criminal behaviours can encourage similar tendencies.

- **Socio-economic Factors :**

Poverty, unemployment and financial instability create stress and frustration, which may push adolescents toward crime as a means of survival or escape. Lack of access to resources and opportunities, such as quality education or extracurricular activities, increases the likelihood of delinquency.

- **Social and Environmental Factors:**

Growing up in neighbourhoods with high crime rates or a lack of community support system exposes youth to negative influences. Inadequate recreational facilities and the absence of positive role models can contribute to delinquent behaviour.

- **Psychological Factors :**

Mental health issues such as depression, anxiety or personality disorders can lead to impulsive or aggressive actions. Unresolved emotional trauma or low self-esteem often manifest as delinquent behavior.

- **Substance Abuse :**

Experimentation with drugs or alcohol often leads to impaired judgment and increased risk-taking behaviours. Addiction may drive adolescents to commit crimes such as theft, to sustain their habits.

- **Cultural and Societal Influences :**

Societal norms that glorify violence or materialism may encourage youth to pursue these ideals through delinquent means. Exposure to negative media portrayals or cultural acceptance of certain crimes can desensitize adolescents to the consequences of their actions.

- **Educational Factors :**

A lack of access to quality education or inadequate school resources can leave adolescents without essential skills or knowledge. Schools with poor discipline policies or high dropout rates may indirectly contribute to delinquency.

- **Negative School Experiences :**

Bullying, discrimination, or negative teacher-student relationships can lead to frustration and a sense of alienation. Adolescents who feel excluded or unsupported in school are more likely to seek acceptance in delinquent peer groups.

Challenges in dealing Juvenile Delinquency:

When discussing the challenges of addressing juvenile delinquency, several key points can be

explored to highlight the difficulties faced by individuals, families, communities and the justice system in managing and preventing delinquent behaviours. Understanding these causes is critical for developing effective prevention and intervention strategies to address juvenile delinquency and guide at-risk youth toward positive development.

- **Inadequate Mental Health Support:**

Many juveniles involved in delinquent behaviour suffer from untreated mental health issues, such as anxiety, depression, PTSD or behavioural disorders. Access to mental health services is often limited due to a shortage of qualified professionals, stigma, and lack of affordable care. Without adequate mental health support, these underlying issues go unaddressed, perpetuating cycles of delinquency.

- **Racial and Socio-Economic Disparities:**

Disparities in socio-economic status and systemic racism contribute significantly to juvenile delinquency. Youth from marginalized communities often face limited access to quality education, healthcare, and recreational facilities. Additionally, racial profiling and discriminatory practices within the justice system disproportionately target certain groups, exacerbating inequalities and reducing opportunities for reform.

- **Lack of Family Support :**

Family dysfunction, including neglect, abuse, or lack of parental supervision, is a significant factor in juvenile delinquency. Children from broken homes or those experiencing domestic violence are at higher risk of engaging in delinquent behavior. The absence of stable role models and supportive family environments

makes it difficult to instill discipline, values, and positive behaviours.

- **Educational Failures :**

Schools play a crucial role in shaping a child's future. However, high dropout rates, inadequate funding, and lack of supportive programs for struggling students contribute to juvenile delinquency. Educational institutions often fail to identify and address early warning signs, leaving at-risk youth without the skills and opportunities needed to succeed.

- **Inconsistent Juvenile Justice Policies:**

Policies regarding juvenile justice vary widely, leading to inconsistent treatment of offenders. Some jurisdictions prioritize rehabilitation, while others focus on punitive measures. This lack of uniformity creates confusion and often fails to address the root cause of delinquency, making it harder to implement effective nation-wide strategies.

- **Lack of Early Intervention Programs :**

Early intervention programs, which can help identify and address risk factors before delinquent behaviour escalates, are often insufficient or unavailable. These programs require substantial investment in community resources, trained professionals, and family support systems, which are frequently lacking in underprivileged areas.

- **Limited Resources for Rehabilitation:**

Rehabilitation programs are essential for reintegrating juveniles into society, but they are often underfunded and understaffed. Many facilities lack specialized services tailored to the unique needs of juveniles, such as vocational training, therapy and mentoring. Without these

resources, juveniles are more likely to reoffend, perpetuating the cycle of delinquency.

Addressing these challenges requires a multi-faceted approach, including policy reform, increased funding for community programs, and greater collaboration between families, schools and the justice system.

Role of Society in Preventing Juvenile Delinquency :

The role of society in preventing juvenile delinquency is crucial, involving a collective effort from individuals, communities, institutions and the government. By addressing various factors that influence the behaviour of young people. Society can create an environment that fosters positive growth and reduces the likelihood of delinquent behavior. Below is a detailed elaboration of the key points:

- **Strong Family Support and Parenting :**

Families play a fundamental role in shaping a child's behaviour and values. Providing a nurturing and supportive home environment can prevent feelings of neglect or abandonment that often lead to delinquency. Parents should be actively involved in their children's lives, offering guidance, setting boundaries, and teaching moral values. Parenting programs and counseling services can help families manage challenges and promote healthy relationships.

- **Educational and School Support :**

Schools serve as a crucial platform for early intervention and development. Ensuring access to quality education helps young people build skills, confidence and aspirations. Anti-bullying programs, counselling services and after-school activities can create a supportive school environment. Teachers and staff can identify at-

risk youth and connect them with necessary resources.

- **Community Engagement and Support Systems :**

Communities can provide safe spaces and resources for young people to thrive. Community centers, mentorship programs, and extracurricular activities give youth positive outlets for their energy and creativity. Volunteer groups and non-profit organizations can offer support to families and at-risk youth.

- **Addressing Socio-Economic Inequality:**

Poverty and lack of opportunities are significant contributors to juvenile delinquency. Providing access to basic needs such as housing, healthcare, and nutrition helps reduce stressors that lead to delinquent behavior. Economic empowerment programs, job training, and scholarships can help break the cycle of poverty.

- **Law Enforcement and Juvenile Justice System :**

Law enforcement agencies should adopt a rehabilitative rather than a punitive approach towards juveniles. Community policing and youth engagement initiatives can build trust and prevent crime. Juvenile justice systems should focus on rehabilitation through education, counselling, and skill-building programs.

INTRODUCTION OF VALUE EDUCATION IN SCHOOL LEVEL

- **Promoting Positive Peer Influences:**

Peer pressure significantly influences juvenile behaviour. Encouraging friendships with Positive role models can steer young people away from delinquent activities. Peer mentoring programs

can be instrumental in fostering supportive relationships.

- **Media and Cultural Influence:**

Media plays a powerful role in shaping young minds. Promoting positive and constructive content can inspire and guide youth. Addressing harmful stereotypes and glorification of violence in media can reduce its negative impact.

- **Collaborative Community Efforts :**

Collaboration among schools, religious organizations, businesses and local governments can create a strong support network for youth. Public-private partnerships can fund programs and initiatives aimed at preventing delinquency. Community-driven initiatives ensure that solutions are tailored to local needs.

- **Government Policies and Legislation :**

Government must enact policies that protect children's rights and welfare. Investment in education, healthcare and social services is essential. Laws should focus on preventing exploitation, abuse and neglect, those which are often precursors of delinquency.

- **Youth Empowerment and Advocacy:**

Empowering youth by involving them in decision-making processes fosters responsibility and leadership. Advocacy programs can teach young people about their rights and how to make positive contributions to society. Encouraging participation in community service and leadership activities builds self-esteem and accountability.

- **Public Awareness and Education :**

Raising awareness about the causes and consequences of juvenile delinquency is critical.

Public education campaigns can promote understanding and encourage preventive measures. Training for parents, teachers and community leaders equips them with tools to address issues effectively.

By addressing these key areas, a society can collectively create an environment that nurtures young individuals, reduces risk factors, and prevents juvenile delinquency. By fostering a supportive environment where families, schools, communities and institutions collaborate to address the root causes of juvenile delinquency, society can play a major role in reducing its prevalence and help young people to lead a positive and productive lives.

Conclusion :

Juvenile delinquency is a multifaceted issue influenced by factors like family dynamics, social environment, peer pressure and mental health. It not only affects the individuals involved but also poses broader challenges to society. Prevention

is key and it can be achieved through early intervention, supportive family structures, educational opportunities and community programs. Additionally, reforming the juvenile justice system to focus on rehabilitation over punishment is essential for guiding young offenders back onto a positive path. By fostering collaboration between families, schools, communities, and authorities, society can help prevent juvenile delinquency and empower young people to make positive choices for their future. Preventing juvenile delinquency requires a unified approach from all segments of society. By fostering supportive families, providing quality education, addressing socio-economic disparities and promoting positive influences, society can ensure that young people have the guidance and resources they need to lead constructive lives. Collaborative efforts between communities, institutions and the government are essential to create a safe and nurturing environment where youth can thrive and reach their full potential. ■■

RETHINKING URBAN FLOODING IN ASSAM: SMARTER CITIES FOR A WETTER FUTURE

Sunayan Deka

Asst. Teacher

Bongaigaon B.Ed. College

Urban flooding has become an almost routine disruption across Assam during the monsoon season. Cities such as Guwahati and Silchar regularly experience waterlogged roads, prolonged traffic congestion, and damage to homes and businesses. While seasonal flooding is a natural characteristic of the Brahmaputra basin, the increasing frequency and severity of urban flooding in recent years point strongly toward human-induced factors.

When Cities Outgrow Their Natural Systems

Rapid and often unplanned urban expansion has significantly altered the natural drainage patterns of these cities. In Guwahati, for instance, low-lying areas such as Anil Nagar, Nabin Nagar, Rukminigaon and parts of Beltola and Hatigaon frequently experience knee-deep water even after a few hours of rainfall. According to reports by the Assam State Disaster Management Authority (ASDMA), the city receives over 1600-1800 mm of annual rainfall, with a large proportion concentrated within a few monsoon months. When combined with encroached wetlands and undersized drainage systems, even moderate rainfall events can trigger severe waterlogging (Sarmah & Das, 2018).

Letting Nature Do Its Job Again

One of the more practical approaches for Assam lies in restoring its traditional wetland systems, locally known as beels. Historically, wetlands such as Deepor Beel in Guwahati functioned as natural reservoirs, absorbing excess rainwater and maintaining hydrological balance. However, satellite-based land-use studies indicate a significant reduction in wetland area over the past two decades due to encroachment and urban construction. Restoring these wetlands is not merely an environmental concern but a functional necessity for flood mitigation. In addition, small-scale interventions such as permeable pavements in parking areas, school grounds, and footpaths can help improve groundwater recharge. In cities like Jorhat, pilot projects using porous paving materials have shown promising results in reducing surface runoff during short-duration high-intensity rainfall events. Rooftop rainwater harvesting is another measure that remains underutilized despite its potential. Even partial adoption across government buildings and institutions could reduce peak storm water load on drainage networks during heavy rainfall (Das, 2020).

Engineering Solutions for Dense Urban Areas

In highly built-up zones where land availability is limited, conventional drainage expansion is often not feasible. This has led to increasing interest in multi-functional infrastructure. For example, the concept of elevated road-cum-drain corridors is being explored in parts of Guwahati to address both traffic congestion and waterlogging. Such systems can be designed to include integrated drainage channels beneath elevated roadways, allowing storm water to be diverted efficiently. When combined with automated sluice gates or hydraulic regulators, these structures can direct excess water toward nearby retention zones or wetlands during peak rainfall periods. Although still in the proposal stage, such models are particularly relevant for cities constrained by space and rapid population growth.

The Real Problem: Maintenance

The Overlooked Factor, Field observations across several towns in Assam suggest that drainage failure is often less about design flaws and more about maintenance issues. In Silchar, for example, blocked drains due to plastic waste and silt deposition are a common sight during the monsoon. A study on urban flooding in Indian cities highlighted that solid waste accumulation can reduce drainage efficiency by up to 40-60% (Singh et al., 2017). A shift toward decentralized "micro-drainage" systems could help address this issue.

Smaller, modular drains are easier to monitor and maintain. Additionally, incorporating low-cost sensors to detect blockages or abnormal water levels could improve response time during heavy rainfall events. Equally important is the promotion of public awareness to discourage the dumping of solid waste into local drainage systems, as behavioural change plays a crucial role in maintaining long-term functionality. In addition, local monitoring initiatives, supported by mobile-based reporting systems, can significantly improve maintenance efficiency. In some wards of Guwahati, citizen-led cleanliness drives before the monsoon have already shown measurable improvements in drainage performance.

Planning Cities That Can Live with Water

Urban flooding in Assam also reflect gaps in planning and regulation. Construction in natural drainage channels and low-lying areas continues despite known risks. A more disciplined approach to zoning is essential, particularly in rapidly expanding peri-urban areas. Encouraging vertical expansion instead of horizontal sprawl can help preserve open land that naturally absorbs rainwater. At the same time, there is growing scope for adopting flood-compatible infrastructure. Elevated walkways in flood-prone neighbourhoods and the use of stilts in housing construction are traditional practices that can be adapted with modern engineering. Rather than attempting to eliminate water

from urban landscapes entirely, planning strategies need to accommodate periodic water presence in a controlled manner.

Mapping Flood Risks with Technology

Advances in geospatial tools have opened new possibilities for flood management. Geographic Information Systems (GIS) are now being used to map flood-prone zones in cities like Guwahati by integrating rainfall data, elevation models, and land-use patterns. These tools allow planners to stimulate different rainfall scenarios and identify critical bottlenecks in drainage networks (Roy et al., 2021). High-resolution elevation data obtained through Continuously Operating Reference Stations (CORS) is particularly valuable in Assam's context, where even minor variations in terrain can influence water flow. Such precision can significantly improve the design and alignment of drainage systems.

A Shift in Thinking

Urban flooding in Assam is no longer just a seasonal inconvenience, it is a growing urban challenge that demands long-term thinking. While better infrastructure and advanced technology are important, they must go hand in hand with effective planning, regular maintenance and public participation. With climate change likely to intensify rainfall patterns, the need for action is becoming more urgent. The answer may not lie in trying to push water out as quickly as possible,

but in learning how to manage, store, and live with it. In many ways, Assam already has the knowledge embedded in its wetlands, its traditional practices and its landscape. The challenge now is to bring these elements together with modern urban planning to build cities that are not just resilient, but adaptable.

References

- ASDMA (2022). Annual Flood Report of Assam. Assam State Disaster Management Authority.
- Das, P. (2020). Rainwater harvesting and urban flood mitigation in Indian cities, of Water Resource Management, 34(5), 1123-1135.
- Roy, S., Dutta, K., & Sharma, R. (2021). GIS-based flood risk assessment in urban Assam. Environmental Monitoring and Assessment, 193(2), 85-98.
- Sarmah, J., & Das, D. (2018). Urban flooding in Guwahati: Causes and mitigation strategies. International Journal of Disaster Risk Reduction, 28, 1-10.
- Singh, R., Gupta, A., & Mishra, V. (2017). Urban drainage and solid waste management challenges in Indian cities. Journal of Urban Planning and Development, 143(3), 04017015.

Beyond Submission: Managing Academic Waste

Zenith Choudhury

Asst. Teacher

Bongaigaon B.Ed College

Waste Management in Educational and Academic Institutions:

Educational institutions are not only centers of knowledge but also spaces where values, habits, and responsibilities are cultivated.

Among the many responsibilities that institutions hold today, environmental responsibility has become one of the most crucial. Waste management, particularly in academic settings is often overlooked despite the large amount of material waste generated through everyday academic activities. In teacher training institutions such as B.Ed. colleges, trainees are frequently required to prepare projects, Teaching Learning Materials (TLMs), charts, models, and creative assignments. While these activities are essential for developing pedagogical skills and creativity, they also lead to the accumulation of significant amounts of waste. Unfortunately, once these materials are submitted and evaluated, they are either discarded or left unused in storage spaces, eventually contributing to environmental pollution. This situation calls for a shift in perspective—from viewing these materials as disposable to recognizing them as reusable resources. Waste management

in educational institutions should not be limited to disposal but should focus on reduction, reuse, and recycling. One of the most effective approaches is the "Reduce, Reuse, Recycle" (3R) principle. Reduce: Institutions can encourage trainees to use minimal and eco-friendly materials while preparing projects. Digital submissions can also be promoted wherever possible to reduce paper waste. Reuse: Previously submitted TLMs, Charts, and Models can be preserved and reused for demonstration purposes in classrooms or for training future batches. A resource bank or repository can be created where such materials are catalogued and made accessible. Recycle: Materials that cannot be reused should be properly segregated and sent for recycling instead of being thrown away indiscriminately. Another important strategy is the establishment of a TLM Resource Center within the institution. This center can collect, store, and maintain useful teaching aids created by trainees. It will not only reduce waste but also serve as a valuable learning resource for future teachers. In addition, organizing exhibitions or sharing sessions where trainees can showcase and exchange materials can further promote reuse

and innovation. Importantly, educational institutions can extend their role beyond campus by donating or distributing usable TLMs and project materials to government schools and under-resourced institutions. Many schools, especially in rural or economically weaker areas, lack adequate teaching aids. By sharing these materials, B.Ed. colleges can not only reduce waste but also contribute to improving the quality of teaching and learning in such schools. This practice promotes a spirit of social responsibility among trainees and ensures that valuable resources continue to serve an educational purpose rather than becoming waste. From personal experience, I have observed that a large number of creative and well-prepared TLMs are often left unused after submission. In some cases, these materials are kept in storage rooms where they gradually lose their value over time. However, when such materials are reused in classrooms or shared with schools that lack resources, their true potential becomes visible. Practicing simple waste management strategies at an individual level has helped me realize that what we often consider "waste" can, in fact, become a valuable teaching tool when used thoughtfully.

This experience has strengthened my

belief that sustainable practices in educational institutions are both necessary and achievable. Awareness and sensitization play a vital role in effective waste management. Institutions should conduct workshops, seminars, and campaigns to educate trainees about sustainable practices. When future teachers develop environmental consciousness, they are more likely to carry these practices into their own classrooms, influencing the next generation. Moreover, integrating waste management practices into the curriculum itself can be a powerful step. Practical activities such as creating teaching aids from waste materials, maintaining cleanliness drives, and practicing proper waste segregation can make learning more experiential and impactful. In a nutshell, waste management in educational institutions is not just an administrative responsibility but a collective effort that involves teachers, trainees, and management. By adopting sustainable practices, institutions can significantly reduce waste, conserve resources, and set an example for society. As future educators, Teacher trainees must understand that their role extends beyond teaching subjects—they are also responsible for shaping environmentally responsible citizens. ■■

Upendra Brahma: Through My Window

Sonia Narzary

B.Ed. 2nd year

Upendranath Brahma, lovingly remembered as Bodofa- The Father of the Bodos - was a visionary educationist, social reformer, and the courageous voice of the Bodo people his life was a journey of purpose, compassion, and unwavering commitment to education and social upliftment. In honour of his deep dedication towards students and learning, his birthday, 31st March is celebrated every year in Assam as 'Chatra Divas' (Students Day). Looking through the window of his life is to witness the transformation of a humble village boy into a legend whose ideas still breathe in the soul of Assam.

His Early Life and Education:

Upendra Brahma was born on 31st March 1956 in Borogari Village, Dotma, Kokrajhar district. His father, Mongalram Brahma, and mother, Lefshri Brahma, come from a humble background. He was the youngest of five siblings in a family struggling with poverty. Despite hardships, he remained committed to education. He began school at Makrapara L.P. School in 1963, completed Middle English education in 1971, and tragically lost his father in 1973. Through this loss posed financial and emotional challenges, he continued his studies with determination. He passed matriculation in 1975 with first division and got letter marks in Mathematics and advanced mathematics from Shakti Ashram High School, Fakiragram.

Despite not having money to buy books, Upen borrowed them from his friends and never gave up. He passed his P.U (Science) in 1977, and completed B.Sc. with Honours in Physics from Cotton College in 1981 and later earned a BA degree in 1985 from Kokrajhar College. During his studies, he worked part-time as a science teacher and took tuitions to support his education.

Career and Activism:

After completing his education, Upendranath joined as an Income Tax Inspector in 1986. But due to his active participation in ABSU's activities, he resigned from the post in 1987. Upendranath Brahma's public life begun with student activism. He quickly emerged as a strong leader with a clear vision for his community. He was:

- The President of Goalpara District Bodo Student's Union(1978-79).
- The Vice-President of All Bodo Student's Union (ABSU) (1981-83).
- The President of ABSU from 1986 onwards.

As ABSU President, he brought a new sense of purpose and energy into the student community. Under his leadership. ABSU become the driving force of the Bodoland Movement.

Starting from March 2nd, 1987, the demand for a separate state for the Bodo people became

a central issue in Assam's political landscape. He believed in non-violent struggle, and through peaceful protests, awareness campaigns, village meetings, and students engagement, he brought the voice of the Bodo community to national attention. He led the first tripartite talks between the State Government, Central Government, and ABSU in New Delhi in August 1987, showcasing his leadership on a national platform.

Transformation into 'Bodofa':

Upendranath Brahma's leadership was never about personal gain, it was about purpose. He lived simply, spoke gently, and worked tirelessly. After his untimely death, the Bodo people posthumously conferred upon him the title "Bodofa", meaning "Father of Bodos", on 8th May 1990. His slogan, "Live and Let Live" reflected his belief in peaceful coexistence and justice for all.

His Last Days:

While still actively leading the Bodoland movement, Upendranath Brahma was diagnosed with blood cancer (leukaemia). Despite undergoing treatment at Christian Medical Hospital, Mumbai, his health continued to decline. Even during his illness, he remained deeply connected to his people and cause, writing, guiding, and inspiring from his hospital bed.

On 1st May, 1990, at the young age of 34, Upendranath Brahma passed away in Mumbai. His body was brought back to his homeland, and on 4th May, he was laid to rest at Dotma, in Thulungapuri, Kokrajhar a place that has since become a site of reverence and remembrance.

Achievements and Legacy:

- Led the peaceful Bodoland Movement and inspired thousands through non-violent leadership.
- Transformed the all Bodo Student's Union (ABSU) into a powerful voice for youth and education.
- Authored the important documents "Why Separate State?" presented to the President of India.
- A 21-foot bronze statue in his honour stands at Kokrajhar.
- Advocated for rural development, self-reliance and community awareness.
- The UN Brahma Soldier of Humanity Award is given annually in his memory.
- Student's Day (March 31st) and Bodofa Day (May 1st) are celebrated every year.
- Schools, roads and institutions have been named after him across Assam.

Remembering Bodofa : A Living Legacy

Today, Bodofa is not just remembered, he is celebrated. His vision continues to guide policy, education, and community life among Bodos. 1st May, the day of his passing, is commemorated as "Bodofa Day", and 31st March, his birthday, is celebrated across Assam as "Chatra Divas" (Student's Day), honouring his belief that students are the backbone of every society.

In a historic tribute, a road in New Delhi was recently named "Bodofa Upendranath Brahma Marg" on 1st May 2025.

Bodofa's life teaches us that real leadership is not about power but about purpose. Not about loud speeches but about the courage to stand for what is right-quietly, humbly, and with love for one's people. ■■

Awareness of Population Education and Nuclear Family

Rupanita Adhikary

B.Ed. 2nd year

Awareness becomes a need of the hour when population changes begin to affect the development and quality of life of people as individuals in the family, community, society and the country as a whole. Population education is important in controlling the issue of population. It is one of the effective interventionist strategies to influence the adoption of family planning by the eligible couples and other age-groups of the population through imparting necessary knowledge, attitudes, skills and practices with respect to population matters. People should be given awareness regarding small family norms.

Population education helps in creating population awareness in developing values and attitudes in which both quality and quantity are taken care of. It helps people to realize the benefits of a small family, i.e; parents living with their two children. Such a family is able to contribute to a better quality of life where children become happier, richer, more educated, more prosperous and progressive. Superstitions and ignorance prevalent among people may be removed through population education. Generally, some people believe that children are the gift

of God, but it is not so. According to Hinduism, it is believed that a man can't attain heaven unless his last rites are performed by his son. In this regard, awareness of family planning programme should be encouraged by the Govt. through projectors and posters etc. Population education should also work towards the prohibition of child marriage by organizing awareness programmes in schools and colleges.

Today's younger generation will grow into tomorrow's citizens. So, population education should be a means of developing effective citizenship through education, enabling them to face the realities of contemporary living. It should be taught in schools and colleges through lectures on various appropriate topics. For example, in teaching science, the ideas of reproduction, nutrition and utilization of natural resources etc. can be included. Besides this, the non-formal means such as projectors, television etc, should also be used to provide population education. Students must realize, through population education the evil effects of over population, its impact on the environment and the dangers of air, water, and noise pollution, nuclear family size,

preservation of mother's health, the welfare of the family and the importance of society and ensuring good prospects for future citizens. It is known that nearly fifty percent of the total population in India is below eighteen years of age. The future growth of the country would depend on the attitudes and behavior of the people belonging to this age group. Therefore, the need for introducing the population education in the school curriculum lies in the demands of time.

People should be made aware of known as to how over population affects the social and economic development of a country, how problems arise and what consequences their decisions and actions will have. Over population leads to increases poverty, unemployment, food problems and housing shortages and so on. It is known to all that a high birth rate is one of the root causes of poverty. Most people in the villages of our country are illiterate. They often don't

understand the economic value of family planning. In order to supplement their income they welcome more children, whereas they cannot provide their children higher education. They are unable to understand the intensity of the problem of over population at the personal as well as national level. Such people often fail to understand that overpopulation can also lead to a declined in the quality of life. The reason is that the quality of life is directly linked with the economic condition of life. A last portion of the available resources has to be spent on meeting the basic needs of the increasing population. As a result, very few resources remain for improving the quality of life of the common people.

It can be concluded that population education has great importance and potential to bring social change. To check population growth, people should be literate, stop unwanted births and improve the standard of living of the people. ■■

GENDER STEREOTYPE AND INDIAN TV ADS

Abtahiun Sorder
B.Ed. 2nd year

When someone talks about Indian TV ads, what is the first thing that come to our mind? It is probably the ads for some beauty product, detergent powder etc. I think advertisements are reflection of a society. Since they aim to sell products and services, they also tap into the psyche of society when they try to position their theme in ways that appeal to potential consumers. In the process they may end up normalizing rigid patriarchal norms and promoting problematic values.

In our society, there are certian rules set for each gender, which determine what a particular type of person or thing should be like. These are called “Stereotypes”, which simply means an over simplified and unjustified opinion about others. As for gender stereotypes, they refered to certain ideas and images that are created among people regarding a particular gender.

Television is a source of entertainment for most people in our country, whether through games, daily soaps, movies, cartoons etc. There are various categories of programmes and we all know that advertisements are and inseparable part of television. These are telecast on a daily basis, whether we like it or not. These ads are mostly simple and often only a few seconds long, but they can leave a lasting impression impact on the minds of viewers.

A research study by ASCT (Advertising

Standards Council of India) named “Gender Next” has found that while there has been some positive change, most conventional advertising still relies heavily on detrimental and degatory stereotypical cliches.

A study by UNICEF in the year 2021 has shown that while women have been well represented in the most viewed Indian advertisements during 2019, with equal screen presence and more speaking time than men, they are still deeply stereotyped by portraying the traditional gender roles of primary caretakers of the family mainly seen in private rather than public spaces. When they are not portrayed in domestic roles, they are more often associated with beauty products.

Now, let us take some examples of this. Most of the advertisements on domestic products, i.e, cleaning, cooking etc. show a picture of a happy house hold where women are doing all the house work. Whether it is an advertisement for cooking oil, bathroom cleaner, house cleaner or laundry products, it shows that it’s the duty of women to do all these works. The famous brands like “Harpic bathroom cleaner”, “Fortune cooking oil”, “Surf excel”, “Rin”, “Tide” etc. often show women performing household tasks such as cooking food and keeping the house clean. These advertisements cater to the notion that it is women's job to maintain the house-hold and that her proficiency in cooking good food and keeping the house is expected.

There are other ads which promote a certain body shape, and skin colour advocating them as desirable (thin and fair) and presenting them a necessity rather than as choice for women. These kinds of ads create a sense of insecurity among consumers who watch them. For example, the ads for the well known “Lipton Green Tea”, which promotes the idea of a perfect body shape for women. Similarly, advertisements for beauty products like- face cream, soap, face wash etc., project a certain shade of colour as ideal and perfect for women and define beauty by the colour of a woman’s skin.

Another category of advertisements include those that objectify and sexualise women. As an example, the “Imperial Blue” advertisement titled “Men will be men” shows women being sexualized and the advertisement is made to appear as if women enjoy being stared at.

The derogatory behaviour of men in these ads is not penalized but, ironically, is celebrated as something natural to men. To all the people watching these ads, it may appear that it is totally acceptable to stare at women with desire and that women will also enjoy it. Let us take another example of such an ad, for “Bajaj Pulsar”. In the advertisement for this product, a group of girls is shown passing by a parking lot, and the scarf of a girl gets stuck on the handle of a motor bike, which is certainly the “Bajaj Pulsar”. The ad is titled “Definitely Male”. Since this motor bike showed the sign of what a man would do in that certain scenario its undoubtedly for men. As if it's what every men normally do and are proud of. These kind of ads normalize these kind of behaviour in a society in the process.

Even though the ads are seem to be unnoticed and unconcerning they do leave an impression on the minds of consumers who watch them and subconsciously shape their social view points.

It is thus crucial that the marketing world should keep up with the changing times and portray women in a progressive light, thereby breaking the shackles of age-old prejudices and gender bias. In this regard, it is also necessary to mention that with the passage of time, brands are slowly and steadily becoming aware of their social responsibilities revolving around gender equality and some advertisements have indeed been able to beautifully break stereotypes. For example, the “Share The Load” campaign showing a father introspecting his role at home and deciding to help his wife with the laundry; Havell's “Hawa Badlegi” ad showing, a husband taking up his wife's surname after marriage; “Bibas's change the Connection” campaign showing a father questioning the cooking skills of his prospective son-in-law and inviting him for dinner, thereby allowing him some time to learn cooking; and Dove's “#Stop The Beauty Test” campaign which shows that every shape and every colour of skin is ideal for women.

Thus, over the period of time there has been a define change in the calibre of advertisements. It is encouraging to see some brands actively challenging gender stereotypes and attempting to bring in greater inclusivity. Let us hope that these positive efforts in advertising will be able to play a pivotal role in shaping the society and culture of tomorrow. ■■

MY BRAIN TUMOR JOURNEY

Felix Baskey
B.Ed. 2nd Year

What is a Brain Tumor?

A brain tumor is an abnormal growth of cells in or around the brain. These tumors can be **benign (non-cancerous)** or malignant (cancerous), and they vary widely in size, location, and how quickly they grow. Some grow slowly and cause mild symptoms over time, while others can be aggressive and life-threatening, affecting brain function, movement, or personality. Because the brain controls so much of who we are and how we live, even a 'small tumor' can have a significant impact.

How I Discovered My Brain Tumor

Life was moving along smoothly. I had my daily routines, my responsibilities, and plans for the future everything felt normal. But sometimes, life throws us into the unknown without warning. It all began with an accident, one unexpected moment that I could never have predicted. At first, I thought I was fine. A few bruises, some soreness- but nothing too serious. Life slowly started to return to normal. But about a month after the accident, I noticed something strange: my vision in the left eye began to blur. It wasn't sudden, but it was persistent. Reading became difficult. Faces looked hazy. I told myself it was probably stress or perhaps a side effect of the accident. But deep down,

I knew something wasn't right. Concerned about the blurry vision in my left eye, I visited an eye doctor at Srimanta Sankardeva Nethralaya, Guwahati. At first, it felt like just another routine check-up. The doctor tried different lenses, adjusted my prescriptions and tested my focus, but nothing seemed to improve my sight. The usual fixes just didn't work. Puzzled, the doctor ordered a series of tests. We tried everything- from eye pressure tests to scans- yet the results were inconclusive. My eye looked healthy, but the problem persisted. That's when the doctor suggested an MRI scan, just to rule out anything serious. I remember thinking, "It's probably nothing." But then the results came back and my world stopped. The scan revealed something I never imagined: a brain tumor. The cause of my blurry vision wasn't my eye- it was something much deeper, hidden inside my brain.

As soon as I heard the words "brain tumor", my mind went numb. But one thought hit me instantly and hard: [I have to treat this... how will my family afford it?] I knew brain surgeries weren't simple- or cheap. I had heard stories of treatment costs running into lakhs of rupees. The fear of the illness was overwhelming enough, but the fear of becoming a financial burden on my family

was even heavier. Several thoughts and questions immediately came to my mind: Would we have to borrow money? Would we be able to afford the surgery in time? What if we couldn't? I felt helpless, like I was not only battling for my life but also for my family's stability.

By the time I was still coming to terms with my diagnosis, my classmates, friends, and relatives had already heard the news. What they did next touched me deeply. They came together and began raising donations to support my treatment. Their efforts meant the world to me. At a time when I was consumed by fear and uncertainty, their support brought a sense of hope. Every message, every contribution big or small reminded me that I wasn't alone. One gesture that moved me the most came from the school where my father worked. The students and staff united to raise funds for my surgery. What made this even more incredible was that I personally knew only a few teachers, and most of the students who came forward were complete strangers to me. Despite not knowing me, they came forward to help. They didn't have to but they did. Their selflessness and compassion gave me strength at a time when I felt most vulnerable.

Every donation, every word of encouragement, and every act of kindness became a reminder that I was not alone. This support played a crucial role, not just in helping me afford the surgery, but also in giving me emotional stability when I needed it the most.

Looking back, there were warning signs- I had ignored. The symptoms were never just small discomforts, that I could easily brush off; they were signs that I failed to realize were serious. I often experienced mild to extreme headaches, the kind that would come and go without warning. At times, they were bearable, and at other times, they left me unable to focus on anything. I also noticed an imbalance while walking- as if my body wasn't fully in sync with my movements. There were days when I felt dizzy or lightheaded, especially when I was out in the summer heat, accompanied by a strange shortness of breath that made even simple tasks tiring. And of course, there was the blurry vision in my left eye that eventually pushed me to seek medical help. At the time, these symptoms seemed isolated and manageable. But together, they were signs that my body was trying to tell me something far more serious was going on. ■■

CRICKET : HER DREAM, HER DESTINY

Hiyamani Ray

B.Ed. 2nd year

The sun was shining on the dusty field, but Daisy did not pay any attention to it. Her eyes were fixed on the ball and her hands were steady on the bat. It was not just a game for her - it was a dream, a passion had driven her every step, since childhood. While others considered Cricket an occasional pastime. Daisy considered it a way of life.

Growing up in a small town where Cricket was still considered a boy's game, Daisy had to work hard to prove her worth. She idolised Indian batsman Virat Kohli and Australian allrounder Ellyse Perry. Virat Kohli is a modern - day great and an inspiration to every youngster. Ellyse Perry is Australia's best all-rounder in women's cricket. Perry once played cricket and football together. She also represented Australia in the FIFA WOMEN'S WORLD CUP 2011. Later she took up cricket as her professional sport. Daisy's father is also a big cricket lover. Whenever there is a match, both of them sit together and watch cricket. In India, as we say, cricket is not just a game; it is a festival.

With a borrowed bat and a determined heart, she would spend endless hours practising in the backyard, copying shots of her idols. Every boundary she hit every wicket she took was a silent rebellion against the stereotypes that surrounded her. She was ready to face every challenge because cricket was not just a game

for her; it was her passion.

However, the real challenge came when she decided to take cricket seriously. Her goal was to become the best international player, and that was not easy. For that, she had to make it to the national team. Daisy knew the journey would not be easy because there were very few girls who had made it that far. Still, that did not change her mind. she applied for the state team trials but faced doubts. Some people said, "Girls don't play professional cricket". But Daisy refused to be discouraged. With the unwavering support of her mother, who believed in her dreams even when the world didn't believe in her, she worked hard, pushed herself beyond limits and eventually made it to the team. The day she had been waiting for finally arrived. The day she wore the team jersey for the first time, Daisy felt an overwhelming sense of satisfaction. It was not just her victory, but the victory of every girl who dared to dream beyond society's expectations. With every match, she grew stronger, with and every catch she gained more confidence.

Today, as she stands on the field to represent her state, she knows that her journey is far from over. She has to go further. She has to win matches for India. The dream that once seemed far away is now within reach, and she is ready to chase it with all her might. For Daisy, cricket is not just a game - it is her destiny. ■■

LIFE AND WORKS OF ZUBEEN GARG

Bhupali Roy

B.Ed. 3rd Sem

ZUBEEN GARG : The Multitalented Icon of Assam

“Music is not just what I do, it is a language through which I breath” - Zubeen Garg.

Whenever the conversation about multitalented Indian artists come up, Zubeen Garg’s name stands out not out of emotion or regional loyalty, but also because of his sheer range of work, skills and cultural impact. Immeasurable in numbers, his life is proof of what happens when raw talent meets relentless experimentation. His love and compassion towards Assam have built an unbreakable bond with the people of Assam. His legacy is not limited to the boundaries of Assam; people from different parts of the world cherish his legacy.

Born on 18th November, 1972 in Tura, Meghalaya, Zubeen Garg stepped into music at an early age. He was guided by his family, which was deeply rooted in cultural tradition. But his real breakthrough, came with his Assamese album “Anamika”, which established him as a fresh and melodious voice.

Today, he has recorded over 38,000 songs in 40 different languages throughout his career, making him one of the most versatile playback singers in India. His Hindi track “Ya Ali” from the movie “Gangster”

earned him the Best Playback Singer Award at the Global Indian Film Awards. He even got the opportunity to make his career in Bollywood, but he refused to do so and chose his motherland Assam and worked hard to grow the Assamese music and film industry. Zubeen Garg is one of the reasons why the existence of Jollywood still prevails.

Apart from music, Zubeen Garg is also known for his genuine kindness and social works. He has helped many needy people, supported medical cases and donated during disasters, often quietly without seeking attention. He possessed a very down-to- earth personality, that made him give everything he could to others. Sometimes, he used to roam with empty pockets as he gave away all the money he had to others.

He worked for his dreams, passion and the people of Assam, yet he never had any attraction towards money or business, etc. He was a deep nature lover too - speaking against deforestation, supporting environmental campaigns and encouraging youth to preserve the beauty of nature. His famous dialogue from the recent movie “Roi Roi Binale” touched the hearts of every people. It says, “Don’t pluck flowers; as

the tree feels pain”. He had a tree in memory of his beloved mother which he didn’t sell even after selling the whole property. Whenever he passed by that place, he used to stop and hug it, as if it held his mothers’s memory. His love, compassion and deep feelings towards nature made him a deeply rooted human being. He had an aura and personality to which individuals of all age groups are attracted .

Zubeen Garg is a multitalented person. Calling him a singer would be wrong being a composer, filmmaker, actor and writer, he became the pride of Assam. He is also known

as “The hearthrob of Assam”. His works and contribution to our Assamese culture are immeasurable.

Zubeen Garg’s life has proved that true talent is not limited to one field - it grows, adapts, and leaves an everlasting mark. Though Zubeen Garg has left this world, his multitalented legacy remains immortal. His vision and spirit will live on forever in every note. His contributions towards our land will influence everyone for many years to come. He will be alive forever in our hearts.

JOY ZUBEEN DA!

DURGA PUJA: A FESTIVAL OF THE HEART

Biprojeet Roy

B.Ed. 2nd year

There are some festivals that feel like seasons in themselves, and for me, Durga Puja is exactly that. When the autumn sky turns bright blue and the shiuli flowers bloom, my mind whispers, "Ma is coming home." It is not just a festival marked on the calendar; it is an emotion that touches every part of our lives from the excitement of pandal-hopping to the joy of being together.

From childhood, Durga Puja has meant excitement-new clothes neatly folded, the sound of dhak filling the streets, and those endless plans with friends. As I grew older, I realized that Puja is not only about fun but also about faith. When we fold our hands before the Goddess and offer Anjali, there is a certain peace that words can't explain. It feels as if, for those few days, life becomes lighter and happier.

What fascinates me every year is the creativity of the idols and pandals. They are not just places of worship, they are living art galleries built under the open sky. From traditional designs that remind us of our roots to modern themes that reflect today's world, every pandal tells a new story. Walking through them at night, surrounded by lights, music and smiling faces, feels like walking inside a dream.

But Durga Puja is not only about the outer celebration; it is also about togetherness. Families who may not meet for months come together during these festival days. Neighbours, friends, and even strangers share laughter, food, and joy. The festive spirit melts away differences and creates a sense of unity that is rare in ordinary days.

Yet, the most emotional part of the Puja is always Dashami. Watching the idols being carried to the river, hearing the chants of "Bolo Durga Mai ki Jai", and seeing women play sindoor khela is a moment of both joy and sadness. Joy, because the festival had been beautiful.

Sadness, because it is time to say goodbye. I always find myself holding back tears, but the words, "Asche Bochor Abar Hobe" (She will come again next year) give me comfort.

For me, Durga Puja is not only about religion or rituals; it is about life itself. It teaches us that no matter how powerful darkness may seem, light will always return. It reminds us that love, hope, and unity can make life brighter. Above all, it reminds us that, just like Maa Durga, strength lives within us all.

Durga Puja is not just celebrated-it is lived, felt, and remembered. ■■

TRUE SUCCESS IS NOT ONLY ABOUT EARNING MONEY BUT FINDING TRUE HAPPINESS

Lata Nirola
B.Ed. 3rd Sem

A boy named Aashay Khannal was a bright student who scored 88% in his 10th board exams and 90% in his 12th. He had a clear goal in life- to become a Chartered Accountant (CA) and earn good money. He believed that having a high position, fame, and money would make him successful in life.

After completing his 12th in commerce, he decided to give the CA Foundation Exam. After around six months of preparation, he appeared for the exam and cleared it. Now it was time for the CA Intermediate (Group 1) exam. He started preparing with big dreams of becoming a CA. After a few months, he gave the exam. After some time, the results were declared. Aashay and his friends decided to check their results together, so they gathered in a nearby park. When the results came out, some of his friends passed, but Aashay failed.

He felt very bad. He was broken inside and thought that he would not achieve success in life and not be able to live a happy life. From the park, he walked

away and did not want to go home. After travelling around 4-5 km, he reached a village. There, he saw an old man playing cricket with his grandchildren. The old man and the children were laughing and enjoying themselves. Aashay sat near a tea stall, quietly watching them play.

After some time, the old man came to Aashay and asked, "What happened, beta? You look stressed".

Aashay replied, "Nothing... I just failed my exam. Now I will never become successful and won't be able to earn money."

The old man smiled and said, "I want to tell you a story about my life. Will you listen?"

Aashay said, "Okay, tell me". The old man said, "My name is Pratap Singh. I was born in a village. I always wanted to go to the city, do a job, and earn money. I believed that working in a corporate job or becoming a manager in a big company would give me a successful life. I studied hard and got a job in Guwahati. I worked very hard for five years. I had no time for

my family. I earned money, but all of it went into bills and expenses. I was left with nothing. Finally, I quit city life and returned to my village. Now I do farming using modern equipment and earn enough money to fulfil my family's needs. I got married, I have two sons and grandchildren, and today I am truly happy, spending time with my family."

Then the old man said, "When I was 28 years old, I was stressed and believed that only a job and money could make me successful. But now I understand that

success is not only about fame and money; it is about finding true happiness and peace.

So beta, "Don't feel sad about your results. Passing exams is important, but it is not the only way to happiness. Stay stress-free and do what gives you happiness and peace".

In the end, Aashay understood that the true meaning of success is finding happiness and peace, not only becoming a CA. He realized this, and went home happily, and felt relaxed. ■■

THE UNHEALTHY SIDE OF COLLEGE LIFE

Rupjyoti Barman

B.Ed. 3rd sem

How college students are struggling to maintain a healthy lifestyle—
and what we can actually do about it.

College life is often described as one of the best phases of life. It is a time for learning, making friends, enjoying freedom and preparing for the future. We see students laughing together, attending classes, going out with friends and creating memories. But behind this exciting side of college life, there is another reality that is not talked about enough.

Many college students are struggling to maintain a healthy lifestyle.

The problem is not that students do not care about their health. The problem is that college life itself can make healthy living difficult. Between classes, assignments, examinations, part-time work, social activities and personal responsibilities, taking care of health often becomes the last priority.

The Never-Ending Rush

A typical college day can be very busy. We wake up late, rush to get ready, attend classes, complete assignments, travel, study and finally return home or to our hostel tired. In this busy routine, breakfast may be skipped, lunch may be delayed and we may have dinner at an unusual time. Sometimes we simply eat whatever is easily available.

We know that eating properly is important, but when we are running late for class, a packet of biscuits or fast food can feel like the easiest option. Slowly, irregular eating becomes a habit.

Sleep Becomes a Luxury

Sleep is another thing students often sacrifice.

There is always something to do—an assignment to complete, an examination to prepare for, a project to finish or simply a phone that keeps us awake. We tell ourselves that we will sleep early tomorrow, but tomorrow often becomes another late night.

Some students survive on very little sleep during examinations and then try to recover later. We often treat sleep as wasted time when, in reality, our body needs it to recover. The pressure to study more, work more and stay connected all the time can make proper rest difficult.

The Screen We Cannot Escape

Phones have become an inseparable part of student life. We use them for studying, communication, entertainment and social media. There is nothing wrong with using technology, but the problem begins when we cannot put it down.

We may spend hours scrolling through social media or watching videos without realizing how much time has passed. Sometimes we are physically present with our friends but mentally somewhere else, looking at our screens.

The more time we spend sitting with our phones, the less time we spend moving, sleeping properly or simply being present in the real world.

Academic Pressure and Mental Exhaustion

Perhaps one of the biggest struggles of college life is pressure. Students are constantly thinking about marks, examinations, attendance,

assignments, careers and what they will do after graduation. There is also the pressure of comparing ourselves with others.

We see someone getting better marks, getting a job, achieving something new or apparently having a perfect life. Without realizing it, we start asking ourselves, “Am I doing enough?”

This constant pressure can leave students mentally exhausted. Sometimes we look fine from the outside but are struggling inside. We attend classes, laugh with friends and post pictures online while carrying worries that nobody knows about.

That is why mental health should not be ignored when we talk about a healthy lifestyle.

Exercise Keeps Getting Postponed

Most students know that physical activity is important. Still, finding time for it can be difficult. After spending hours in class and studying, we often feel too tired to exercise. We say, “I will start from tomorrow.” But tomorrow becomes next week, and next week becomes next month. For some students, college life means sitting for long hours—first in class, then while studying, and finally while using a phone or laptop.

We do not necessarily need a gym or an intense workout. Even walking, playing a sport, cycling or spending some time outdoors can help. But the biggest challenge is making it a regular part of our routine.

Fast Food and Hostel Life

For many students, especially those living away from home, food becomes another challenge. At home, there may be someone reminding us to eat properly. In college or hostel life, we have to make those decisions ourselves. Fast food is easily available, affordable and convenient. During busy days, it can seem much easier than preparing or finding a healthy meal.

Eating fast food occasionally is not the real problem. The problem is when convenience

slowly replaces balanced eating.

Practical Solutions for Student Life

The good thing is that we do not need a perfect lifestyle to become healthier. We need a lifestyle that is realistic enough to follow even on busy college days.

1. Keep Simple Food Options Around :

If you are always busy, make healthy food convenient. Keep things such as bananas, apples, nuts, roasted chana, curd or other simple nutritious options available when possible. If you live in a hostel, even keeping a water bottle and a few easy snacks can be helpful. The idea is simple: make the healthier choice an easier choice.

2. Don't Aim for a Perfect Diet :

Students do not need complicated diet charts. If your normal meal is rice and dal, roti and vegetables, or whatever balanced food is available at home or in your hostel, that is a good starting point. Try to include some vegetables, fruits or protein sources when you can.

And yes, you can still enjoy your favourite fast food sometimes. Healthy eating is about balance, not punishment.

3. Turn Movement Into Part of Your Routine:

If you cannot find an hour for exercise, start with 15–20 minutes. Walk to class when possible. Take the stairs. Play a sport with friends. Go for a short evening walk. Stretch after sitting for a long time. You do not have to call it a ‘workout’. Just move more.

4. Protect Your Sleep During Normal Days:

It may not always be possible to sleep on time during examinations or when deadlines are close. But on normal days, try not to make late nights your regular routine.

Set a time when you stop studying or scrolling and start preparing for sleep. Keeping your phone away from your bed can also make it easier to avoid endless scrolling.

One extra hour of scrolling is rarely worth

feeling exhausted the next morning.

5. Use the Study Break Rule :

Instead of sitting for several hours without moving, take short breaks while studying. Stand up, stretch, walk around the room or drink some water. A break does not mean you are wasting time. Sometimes a short break helps us return to our work with better concentration.

6. Make Your Friends Part of Your Healthy Routine :

Being healthy becomes easier when we do it together. Instead of always meeting friends only for food, try going for a walk, playing a sport or doing some outdoor activity together. Even something as simple as walking around campus while talking can be better than sitting for hours.

7. Create Small Phone-Free Moments :

We do not need to delete every social media app. Start small. Keep your phone away while eating. Avoid checking it every few minutes while studying. Try spending some time with friends without everyone being on their phones. Most importantly, don't let social media decide how you feel about your own life.

8. Talk Instead of Keeping Everything Inside: When college pressure becomes too much, talk to someone. It could be a close friend, parent, teacher, senior, counsellor or another trusted person. We do not have to solve every problem alone. If stress, anxiety, low mood or other mental-health difficulties are persistent or interfere with daily life, reaching out to a qualified mental-health professional is a responsible step, not something to be ashamed of.

9. Don't Try to Change Everything at Once:

This may be the most important solution. Do not suddenly decide to completely change your diet, exercise every day, stop using your phone and

study for eight hours. You will probably get tired and give up.

Instead, choose one or two habits. For example: drink more water this week; walk for 20 minutes a day; try to sleep a little earlier; eat breakfast on most days; take regular study breaks.

Once one habit becomes normal, add another. Small changes are easier to maintain than big promises.

We Need a Better Balance

College is not only about getting a degree. It is also about developing ourselves and learning how to take responsibility for our own lives.

We need to understand that health should not be something we think about only when we become sick. Our body and mind are with us throughout our entire journey. If we constantly ignore them while chasing success, we may achieve our goals but struggle to enjoy them.

The answer is not to completely change our lives overnight. It is to make small and realistic changes that fit into our student life.

The Way Forward

College life is beautiful, but it is not always easy. Behind the freedom, fun and friendships, there are students silently struggling with stress, poor sleep, unhealthy eating, inactivity and the pressure to keep up with everything.

Maybe the goal should not be to become the "Perfectly healthy student." Maybe the goal should simply be to become a student who understands the importance of taking care of themselves. We do not need expensive memberships, complicated diets or a perfect routine. We need small habits that we can actually continue even when college gets busy.

We spend so much time preparing for our future. We should not forget to take care of the person who has to live that future. ■■

MILES APART, BUT STILL YOU

Moonmoon Dey

B.Ed. 3rd Sem

*Some friendships begin with a simple hello,
and some begin without a word.
Some people come into our lives quietly,
but leave a place that can never be replaced.
And sometimes, the person we never expected
becomes the one we never want to lose.*

I still wonder sometimes why I met you so late. But perhaps some people are not meant to come early. Perhaps they arrive exactly when they are needed. And when I look back now, I feel that even if you came late into my life, you came at the right time.

You are not just a friend to me. You are my home when I am away from home, a beautiful page in my life, and one of the most precious people I have ever found.

I still remember the first time we met. We barely knew each other's names. We were almost strangers. Yet, when you saw tears in my eyes, you did something that I will probably remember for the rest of my life. Without asking too many questions, you held my hand and said, Stop crying. I am here. Tell me what happened.

And you didn't let go of my hand until I stopped crying.

May be, at that moment, you thought you were simply comforting someone you had just met. But for me, something much

bigger happened that day. A stranger held my hand, and somehow, that simple gesture made me feel a little less alone.

I don't know when that stranger became a friend. I don't know when that friend became family. I only know that somewhere along the way, you became someone I could never imagine my life without.

I have always believed that friendship is one of the purest relationships in the world. But before meeting you, I didn't realise just how beautiful it could be. There are no fixed rules for friendship. There is no particular amount of time required to become close to someone. Sometimes, you simply meet a person, and something inside you quietly says.

‘This one is different’.

You were different.

Perhaps you came into my life when my faith in friendship had almost disappeared. I had been hurt by people I trusted, and those experiences had slowly

made me question whether true friendship really existed. Somewhere inside, I had started believing that maybe I was expecting too much from people.

Then I met you.

And you made me realise that I wasn't asking for too much. I had simply been looking for the right kind of friendship.

*Maybe friendship is not about being near,
or talking every day.*

*It is knowing that someone is there,
even when miles stand in the way.*

*And no matter how far life takes us,
some bonds simply choose to stay.*

You taught me what friendship actually means—not through big promises, but through little things. Through conversations that seemed to have no ending. Through sitting together without needing to say anything. Through remembering the smallest details about each other. Through caring about what the other person likes and dislikes, sometimes even before thinking about ourselves.

That, to me, is the real meaning of friendship.

It is when someone else's sadness can bring tears to your own eyes. It is when their happiness feels like your happiness. It is when you start thinking about them even in the smallest moments of your day.

And somehow, Deka, you became that person for me.

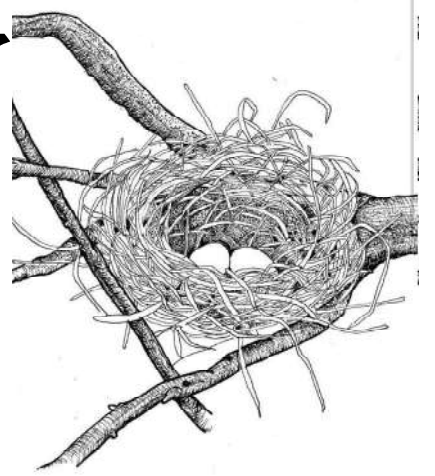
There are moments when I cannot explain what I feel for you. Words seem too small for a bond that has grown so quietly yet so deeply. I may not always say how much you mean to me, but your presence has a way of making everything feel lighter. Sometimes, we don't even have to talk. Just sitting beside you, quietly, is enough. It feels as if the noise inside my mind suddenly becomes softer. As if, for those few moments, everything is exactly where it should be.

And if there is another life after this one, I would still want to meet you again. Maybe in that life, you could be my elder sister—the one who guides me when I am lost, scolds me when I am wrong, and stands beside me when I need someone. And whenever life feels a little too difficult, I hope I can still look up to you and feel, “Yes, she is here.” ■■

ফরিতা
শিতান

শান্তিৰ ঠিকনা এটিৰ বৰ প্ৰয়োজন

মানবেন্দ্ৰ দাস

কলেজ পৰিচালনা সমিতি সদস্য

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ

পৃথিৱীখন সৰি পৰিবলৈ ধৰিছে
পৃথিৱীখন সূৰ্যৰ চাৰিওফালে সৰি পৰিব ধৰিছে
শনি আৰু বৃহস্পতিয়ে চিঞৰি উঠিল
পৰিল পৰিল পৰিল ধৰ তাক
মঙলে ঢুকিকে নাপালে
বুধ আৰু শুক্ৰই ভয়তে পেপুৱা লাগিল
কিজানিবা গাত আহি পৰেহি
সূৰ্যৰ খঙটো বাঢ়িল
পানীবোৰ ভাপ হৈ উৰি গ'ল
সাগৰ শুকাই থাকিল
গছবোৰো লঠঙা হ'ল
জাহাজবোৰ নচলা হ'ল
উৰাজাহাজেও আকাশলৈ চাই ৰ'ল
মানুহবোৰ গাতত লুকাল
জন্তুবোৰ ইফালে সিফালে দৌৰি পলাল
সূৰ্যৰ পিছফালেদি এপাক দিওঁতেই
সূৰ্যই ফৰ্মুঠিয়াই দিলে
সি বহু দূৰলৈ আঁতৰি গ'ল
আৰু গোট মাৰি চেঁচা হ'ল
ঘূৰি আহিবনে নাই নাজানো
ভাগ্য ভাল উৰ্বৰ ডাঁৱৰ পাৰ হৈ নগ'ল।
সি আকৌ আহক
ভালপোৱাবোৰ বিলাই দিয়ক
শান্তিৰ ঠিকনা এটিৰ বৰ প্ৰয়োজন।

পুথিভঁৰাল

অচলা দাস লহকৰ
গ্ৰন্থাগাৰিকা
বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ

তুমি পুথিভঁৰাল হৈছা
প্ৰকৃত গণতান্ত্ৰিক অনুষ্ঠান
য'ত সকলো শ্ৰেণীৰ অধিকাৰ সমান
তোমাৰ বুকুত বহু ভাষাৰ কিতাপ পোৱা যায়।
যি আন ক'তো বিচাৰিলেও পোৱা নাযায়।
তোমাৰ লগত কিমান যে বিষয়ৰ কিতাপ
য'ত প্ৰত্যেকে অভিন্ন অনুযায়ী পঢ়িবলৈ যায়।
তোমাৰ নাই কোনো জাতি-ধৰ্ম-বৰ্ণৰ ভেদাভেদ
সেয়ে তোমাৰ তাত থাকে
গীতা-বাইবেল-কোৰাণ আৰু বেদ।
তুমি হৈছা জ্ঞানৰ ভঁৰাল
ক'ত তুমি কৰা নাই ভূমিকা গ্ৰহণ।
বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়, বিশ্ববিদ্যালয়
সকলো শিক্ষানুষ্ঠানৰে তুমি স্নায়ুকেন্দ্ৰ
তুমি হোৱা সকলো সমাজৰ সামাজিক অনুষ্ঠান
য'ত তুমি উচ্চ-নীচ সকলোকে সমানে বিলোৱা জ্ঞান।

■■■

পথ যাত্ৰী

খনি বৰ্মন

শিক্ষক

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ

অজান দীৰ্ঘ পথ, এন্ধাৰ ৰাতি
মৌন প্ৰকৃতি।
নিঃশব্দতা সকলো
যেন সময় ঘন
মৃত্যু বাঞ্ছিত
হ'ব পাৰে সমাপ্তি
তথাপি চলিলো পথ
সাহ কৰি এভৰি দুভৰি
আগবাঢ়ি আহি দেখুৱালে বাট
কোনোবা অজান ফাগুণী পখী
সময় সলনি হ'ল
আন্ধাৰ আঁতৰিল
পূৰ্বৰ আকাশত ওলালোহি সূৰ্য্যৱতী

■■■

শিক্ষকৰ গৌৰৱ

বন্দনা বৰ্মন
বি.এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

শিক্ষক হৈ মোৰ জীৱনৰ দিশ,
আলোক বিচাৰি দেখুৱাই পথ।
অন্ধকাৰ ৰাতি আশাৰ জ্যোতি,
জ্ঞানৰ সাগৰত বান্ধে সঁতু।

সৎ পথত চলি, ন্যায্যৰ বাণী,
বুজাই দিয়ে মনৰ আঘাতক।
কৰ্তব্য পালন, নহয় সহজ,
তথাপি তেওঁ নকৰে ক্লান্ত প্ৰকাশ।

শিক্ষাই আমাক গঢ়ে শ্ৰেষ্ঠ,
সংস্কাৰ, শৃংখলা, আনে সুপথ।
শিক্ষকৰ আশীৰ্বাদ, অমূল্য বস্তু;
তেওঁৰ আদৰ্শ আমাৰ জীৱনৰ সংগী।

মোৰ যুঁজ

দিপিকা বৰ্মন
বি.এড. তৃতীয় ষাণ্মাসিক

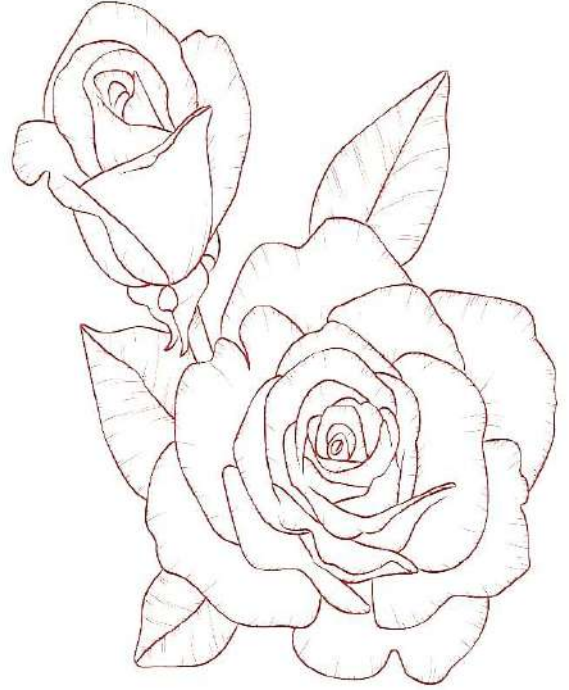
ডাঙৰ হৈ উঠিলো, গমকেই নাপালো
জীৱনৰ ৰংগমঞ্চ, উলাহ যেন নাইকিয়া হ'ল
কোঠাৰ বাহিৰে আন কোনো ঠাইত মন নলগা হ'ল
চৌদিশে অকল সফলতাৰ জোৱাৰ
মোৰনো কিমান দূৰ বাকী;
চিন্তাৰ অন্ত নাই
কৰ্মৰো অন্ত নাই!
চকুত এজাক সপোন
কষ্টক, কষ্ট নকৈ আগবাঢ়ি যোৱাৰ সময় এয়া
অতীতৰ ভুল শুধৰোৱাৰ সময় এয়া এই যুঁজত অৱতীৰ্ণ হৈ
ভিন্ন কথা শিকিলোঁ
কিন্তু সময় এদিন পাৰ হ'ব
এই যুঁজত ভাগ লোৱা
প্ৰত্যেকেই মোৰ প্ৰিয় হৈ ৰ'ব।

“তোমাৰ পূজাৰ ফুল”

প্ৰীতিৰেখা ৰায়
বি.এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

তোমাৰ পূজাৰ ফুল আনিছোঁ
আই,
লোৱা তুমি দুহাত পাতি।
তোমাৰ চৰণ স্পৰ্শি সেৱাহে
আই,
শিৰত দিয়া চৰণধূলি।
সোনোৱালী আখৰেৰে
লিখা আছে তোমাৰ বুকুত
ক’ত যে শহীদৰ নাম
তোমাৰ মুক্তিৰ বাবে
সিহঁতে দিছিল গৈ
হাঁহি, হাঁহি প্ৰাণ বলিদান।
আজি আকৌ কি হ’ল?
সকলো দেখোন উলটি গ’ল।
অশ্রু তোমাৰ দুগালে সৰে
অন্যায় অত্যাচাৰৰ অগনি শিখাই
আজি
তোমাক পুৰি মাৰে।
হাঁহিবোৰ আজি দেখোন
ক’ৰবাত হেৰাল তোমাৰ
উঠিছে বাজি কান্দোনৰ ৰোল,
দুৰ্নীতি-দুষ্কৰ্মই আৱৰি ধৰিলে
তোমাক
দুখৰেই সীমা নোহোৱা হ’ল।
হে মোৰ চেনেহী আই,
নুটুকিবা চকুপানী নকৰিবা দুখ
তোমাৰ ওঁঠত আনিবলে হাঁহি
তোমাৰ সু-সন্তানবোৰে
আজিয়ো কৰি আছে যুঁজ ॥

এটি জোনাকী সপোন

ৰূপজ্যোতি বৰ্মন
বি.এড. তৃতীয় ষাণ্মাসিক

এটি জোনাকী সপোনে
লাহে লাহে আঁকে
আশাৰ এখন ছবি।
দূৰ আকাশৰ জোনটোৱে
মিচিকিয়াই কয়-
“আন্ধাৰ যিমনেই গভীৰ নহওক,
পোহৰৰ বাট হেৰাই নাযায়।”
সময়ৰ ধুমুহাই
বহুবাৰ ভাঙে সপোন,
তথাপিও মনটোৱে
হাৰ মানিব নাজানে।
শুকান পাতৰ মাজেৰে
যেন বসন্তৰ গান,
নিৰাশাৰ বুকু ফালি
জাগে নতুন প্ৰাণ।
জীৱন-
এটি দীঘলীয়া যাত্ৰা,
কেতিয়াবা কাঁইট,
কেতিয়াবা ফুল।
তথাপিও আগুৱাই যাব লাগে,
জোনাকৰ বাটেৰে-
কাৰণ প্ৰতিটো আন্ধাৰৰ শেষত
এটি নতুন পুৱাই অপেক্ষা কৰে।

■■■

সপোনৰ পম খেদি

খুশোৰন্ত নাথ
বি.এড. তৃতীয় ষাণ্মাসিক

সপোনৰ পম খেদি
দূৰ দিগন্তলৈ যাওঁ,
অচিন বাটৰ বুকুত
নতুন পোহৰ পাওঁ।
বাটত যদি কাঁইট থাকে,
থাকে ধুমুহাৰ ভয়,
তথাপিও খোজ নৰয়-
মনটোৱে কয়, “আগুৱাই যা।”
আকাশখন সৰু নহয়,
সপোনবোৰো নহয় ক্ষুদ্ৰ,
এটি আশাৰ জোনাক লৈ
জীৱন হওক সমৃদ্ধ।
পথ হেৰালেও কেতিয়াবা,
নেহেৰুৱাওঁ আশা,
সপোনৰ পম খেদিয়েই
লিখিম জীৱনৰ ভাষা।
যিদিনাখন সপোনে
বাস্তৱৰ ৰূপ ল'ব,
সেইদিনা নীৰৱ আকাশেও
মোৰ কথাকে ক'ব।

■■■

উন্মাদনা

নিকুমনি দাস
বি.এড. দ্বিতীয় বর্ষ

নির্লভ চোঁচা বতাহ.
পাৰ হৈ যোৱা এটি নতুন উন্মাদনাৰ স্পৰ্শ. . . .
কিনো এয়া অচিন মায়াত বিভোৰ. . . .??

এটুপি দুটুপিকৈ নিগৰি অহা বৰষুণ জাকত,
ভাল লগা এক নতুন আমেজ. . . . !!
চিকমিক্ বিজুলি, গুম্‌গুম্‌ ঢেৰেকনি
অস্পষ্ট এই প্ৰতিচ্ছবি.

ঘনডাৰৰৰ আৱৰ্তত এয়াই তাৰেই প্ৰতিচ্ছবি. . . .?
বিছিন্ন তুমাৰ এই ঠিকনা. . . .!!
চঞ্চল মন আজি.
থমকি ৰ'হ অকন. . .
জিৰাবলৈ দে লিহিৰি অনুভূতিত. . . .

উৎকণ্ঠবোৰত হেনো অলপ ৰৈ চাবলৈ দে,,
নাযাবি আঁতৰি মোকেই ব্যাকুল কৰি
অস্তিত্বহীন তোমাৰ এই ঠিকনা, তোমাৰ
কিয়নো হেৰাই দিব বিচাৰিছো??
আৱদ্ধ মই তোমাৰেই দস্তাবেজত ,,
বিলীন এয়া মই তোমাৰেই স্বপ্নময় তুলিকাত !!

■■■

অপেক্ষা

দৰ্শিতা দাস
বি.এড. দ্বিতীয় বর্ষ

তোমাৰ কথা ভাৱিলেই নহয় জানো
এই সাধাৰণ নিশাটি এটি জোনাক নিশা!
কিয়? তুমি জানো জোনাকতকৈ কম?
কেতিয়াবা মোৰ চকুযুৰিক শুধি চাবা..।
আৰু কি জানো..;
অপেক্ষা মোৰ ইমানো প্ৰিয় নহয়!
কিন্তু, প্ৰতিটো অপেক্ষাৰ শেষ যদি তুমি হোৱা
তেনে অপেক্ষা মোৰ সদায়েই প্ৰিয়।

■■■

শুভবাতা

ধৃতিমা দাস
বি. এড. দ্বিতীয় বর্ষ

বাতাৰ আৰম্ভণি
বহু গল্পেৰে,
গল্পবোৰ ভাল লগা
কিন্তু, বেটুপাত উকা
যদিওবা উকা
পঢ়িবলৈ কিন্তু সুকীয়া,
পৃষ্ঠাৰ জাঁপত বখা
ময়ূৰপাখি সাঁচতীয়া,
কুলি চৰাইৰ মাতটো
শ'লাগ ল'বলগীয়া।
কোনোবাই মোহাৰি আগবঢ়াইছে
কোনোবাই সকাহ পাইছে,
আশীৰ্বাদ ভৰা শুভকামনা আৰু
প্রার্থনা ভৰা অপৰ্তি।

মাজুলী

ঋতুপৰ্না চৌধুৰী
বি. এড. দ্বিতীয় বর্ষ

অস্তগামী সূৰ্য্যজৰ ৰঙীণ সাজেৰে
বৰকৈ শুৱাইছে তোমাক,
আকৌ এবাৰ প্ৰকোপৰ ধল নেওচি বাৰিষাৰ ঈষালু
চকুযোৰক,
সোঁৱৰাই দিলো,
তোমাৰ আগত বৰণ কৰা পৰাজয় শতাব্দী পৰা।
চিৰদিন ৰৈ যোৱা,
বুকুত গুৰুজনাৰ যুগমীয়া পৰিচয় লৈ,
লুগাংৰ আওপুৰনি শিপাৰ সান্ধী হৈ,
কৰে বৰণীয়া জনগোষ্ঠীৰ সমন্বয় হৈ।

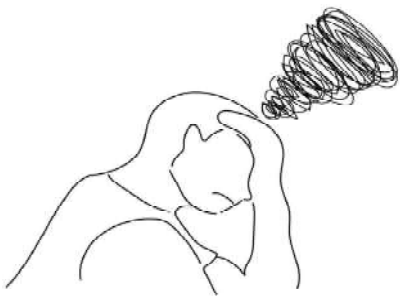

বেদনা

অনুপম সেখ

বি.এড. তৃতীয় শাণ্মাসিক

নিজানৰ দলিচাত আজি বহুদিনে
কৃষ্ণচূড়া ফুলা নাই..
কাৰণ কাষৰত যে তুমি নাই !
ফাগুনৰ গুণগুণিটো আজি অতদিনে
সেই মধুৰ ছন্দটি নাই..
কিয়নো, তোমাৰ সুৰৰ পৰশ পোৱা নাই।
মৰহি নোযোৱা সেই বসন্তৰ কুঁহিপাতবোৰে
আজি নতুনকৈ জীয়াব খোজে,
আৰু মৰহি যোৱা পাতবোৰে আজি
সেউজীয়াৰ সপোন দেখে.. তুমি এবাৰ
উভতি চাবা বুলি,
মই জানো, ..
বাৰিষাৰ টোপালবোৰতো
তোমাৰ হাঁহিটি বিচাৰো,
আঘোণৰ সোণোৱালীত
তোমাৰ সুগন্ধি বিচাৰো,
ছেঃ আৰু যে ক'ত কি !
বেদনা মাথো এটিয়েই,
আজি মই বিচৰাবোৰ,
দুৰ্ভাগ্যৱশতঃ.. তোমাৰ বাবে নিবিচৰা হৈ ৰ'ল।

জীৱন কি ?

দিপিকা বৰ্মণ

বি.এড. প্ৰথম শাণ্মাসিক

জীৱন মৰণ একে সমান
মাথোঁ এক স্মৃতিৰ অনুভূতি,
এক অন্ধকাৰ নিৰৱতাত
জ্ঞানৰ পোহৰ বিলোৱাৰ সৃষ্টি!
সেই একেখন আকাশৰ তলত
তুমি মই কোলাহলৰ সৃষ্টি!

ইয়াত হেনো একো নাই
তথাপি যেন সকলো পোৱাৰ প্ৰচেষ্টা
ই হেনো এক ভুৱা পৃথিৱীত
সত্যতা প্ৰমাণ কৰাৰ প্ৰচেষ্টা

কিয়নো ইমান ঠেহ
কেলেই ইমান অভিমান
জীৱনে হেনো তেনেবোৰ বিচাৰে?
এবাৰ ভালকৈ সুধিবা;
দেহ মৰহি যায় তথাপি
জীৱনে হেনো এক মৰহি নোযোৱা
মায়াৰ কাৰেঙঘৰ!

কথা-কবিতা নিঃ শব্দ পৃষ্ঠাবোৰ

নিকুমনি দাস
বি. এড. দ্বিতীয় বৰ্ষ

সন্ধিয়া ছয় মান বাজিছে। হোষ্টেলৰ ভাতখিনিত বাতিৰ ধুমুহাৰ আগৰ নিৰৱতা।
চকুত কাজল ওঠত এটি চোঁচা হাঁহি.....
হাতত এখন কেমেণ্ট্ৰীৰ ফাইল..... অথচ মনটো বহু দূৰৈত।

নিজৰা ওপৰলৈ চাই আছে
আকাশত চক্ৰটো এতিয়া আবেলিৰ ক'লা-হালধীয়া ৰঙেৰে ঢাক খাইছে।
এই আকাশখনে তাইক যেন অকল এটিয়েই প্ৰশ্ন কৰে -
‘সঁচাকৈয়ে তই সুখী নে’?
তাই নিৰুত্তৰ। কিয়োনো মনৰ ভিতৰত যি হৈ আছে, সেইবোৰৰ ব্যাখ্যা কৰা সহজ নহয়।
-জীৱনত সকলোৰে মাজত থাকি অকলশৰীয়া লাগিব পাৰে। এই কথাটো তাই ভালদৰে উপলব্ধি কৰিছিল।
সন্ধিয়া ক্লাছৰ পৰা হোষ্টেল লৈ উভতি আহিলে - সকলো ব্যস্ত - কেতিয়াবা ৰিপৰ্টত, Homework, Assignments
কেতিয়াবা Social Media আৰু কেতিয়াবা নিজৰেই যন্ত্ৰণাত। তাই বহুত কথা ক'ব খুজিছিল, কিন্তু কাক ক'ব?
আজিকালি বন্ধুত্ব যেন Story Reply ত হৈ সীমাবদ্ধ হৈ পৰিছে।

মাষ্টাৰ ডিগ্ৰীৰ দ্বিতীয় বছৰ
কিন্তু নিজৰাৰ বাবে দ্বিতীয় বছৰৰ আৰম্ভণিটো আছিল একেবাৰে নতুন এখন সূচনা।
প্ৰথম বছৰৰ চাৰিওপাশে নতুনত্ব আছিল -
নতুন কেম্পাছ, নতুন বন্ধুবৰ্গ, নতুন সপোন আৰু নিজকে নতুনকৈ গঠন কৰাৰ এক অপৰিসীম চেষ্টা।
কিন্তু দ্বিতীয় বছৰত সেই নতুনত্ববোৰ অলপ অলপকৈ দায়িত্বত পৰিণত হ'ল। সকলো কামেই যেন সময়ত হ'বই
লাগিব, সুখত হাঁহি থাকিবই লাগিব, জীৱনত লক্ষ্য ৰাখি আগবাঢ়িবই লাগিব।

নিজৰ কলেজত এজনী কেমেণ্ট্ৰীৰ (ট'পাৰ) ৰূপে পৰিচিত।
শিক্ষকে পূৰ্বৰ পৰাই তাইৰ ওপৰত আশাৰ পাহাৰ বান্ধি ৰাখিছে -
বন্ধু-বান্ধৱীয়ে কয় - ক্লাছ Representative, গতিকে তইয়ে lead কৰিব লাগিব।
কিন্তু মনৰ ভিতৰত তাইৰ আশংকা -
‘সকলোৰে আশাৰ ওজনত মই নিজৰ কথাবোৰ হেৰুৱাই পেলাও নেকি?
সাফল্যৰ চক্ৰমক্ পোহৰে কেতিয়াবা তাইক প্ৰশ্ন কৰে -
তই হাঁহিছ, কিন্তু হ'লনে তোৰ মনৰ শান্তি?
এই সাফল্যত সুখৰ অংশ কিমান?

এনেতে নিজৰাৰ ফোনটো বাজি উঠিল -

পাপা কলিং...

নিজৰাই ফোনটো উঠালে ...

(সিপিনৰ পৰা) হেল্ল’ মা ভালে আছ’ নে? পঢ়া-শুনা ঠিকে চলিছেনে?

নিজৰাই হাঁহিৰ সুৰেৰে ক’লে -

হয় পাপা তোমালোকে চিন্তা নকৰিবা। এই মাহৰ Presentation খুব ভাল গ’ল।

দেউতাকে অলপ থমকি ক’লে-

‘ভাল কথা’ শুন আজি ঘৰত তোৰ বিয়াৰ বাবে এটা ভাল প্ৰস্তাৱ আহিছে।

মায়ে যোৱাকালি কৈছিল, মানুহে সুধিছে - তোমাৰ ছোৱালী এতিয়াও মাষ্টৰতে, বিয়াৰ কথা ভবা উচিত। আমি ভাবিছোঁ, পঢ়া শেষ হোৱাৰ লগে লগে তোৰ বিয়াৰ কথা চিন্তা কৰিব লাগিব।”

- নিজৰাৰ হাঁহি মুহূৰ্ততে থমকি গ’ল।

মাথো ক’লে - পাপা মই অলপমান সময় বিচাৰিছোঁ। মই আপোনালোকক গৰ্বিত কৰিম।

-দেউতাকে ক’লে - আমি গৰ্বিত আছোঁ মা। কিন্তু গাঁওখনৰ মানুহে যিবোৰহে কথা কয়, সেইবোৰ শুনি আমাৰ চিন্তা হয়।

তাকে কৈ দেউতাকে ফোনটো থৈ দিলে।

-নিজৰাৰ চকুৰে চকুপানীৰ বান বৈছে তথাপি,

-চকুপানী বন্ধ কৰি নিজৰাই নিজৰ বহীখনৰ প্ৰথম পৃষ্ঠা উলিয়াই লিখে-

“এই বহীখনৰ বাবে মই কোনো বিষয় নিদিলো...”

Life its upon trees

Deyashree Ghosh
B.Ed. 3rd Sem.

Vary with different colors
Sometimes it shines bright
and sometimes it's colorless
Life is like a tree
It has many branches
Overtime, it grows
The roots reach deeper into the soil
Sucking out precious nutrients and water
It blooms in the spring
Turning colors in the fall
Eventually falling to the ground
As winter approaches trees stand-bare
As if almost asleep
Wailing again for a new season to
Start a new.

■■■

Metamorphosis

Saniyara Begum
B.Ed. 3rd Sem

The voices that passed the wall;
Made the heartbeats grow faster.
The eagerness to see each other
Turned out to be the goal of life
Bounded through restrictions of families
Made everyday harder and harder
The meeting under the mulberry tree
As precious as gold
The desire for a fortunate life
Ended in a painful way
The story of the two lovers
Ended with a single boon....

■■■

A Ode to Life

Uddipta Majumdar

B.Ed. 2nd year

In life's relentless classroom we stand,
A journey woven, both intricate and grand.
It teaches us strength through shattered dreams,
Breaks us apart, or so it seems.

Obstacles rise, like mountains tall,
Yet within them, opportunities call.
Life whispers, "Be resilient, be bold,
Turn each challenge into stories untold."

By hook or by crook, we learn to strive,
In pursuit of the best versions we can derive.
To weather the storms, emerge from the rain,
Yet kindness, a beacon, through joy and through pain.

Lessons etched in moments, both bitter and sweet,
Life, the teacher, with wisdom replete.
In the fragments, we find our resilient art,
for it's in breaking that we create a masterpiece
from the heart.

The Last 10 Minutes of Talk

Biprojeet Roy
B.Ed. 2nd year

We sit in silence, side by side,
No more to say, no place to hide.
Just ten more minutes, then we're done,
Our time together almost gone.

You look at me, I look away,
Both wishing there was more to say.
We smile a bit, but it feels wrong,
Like trying to hold back a song.

A laugh comes out, then fades too fast,
Like something sweet that couldn't last.
You touch my hand, then pull away,
And suddenly, there's nothing to say.

"I'll miss you", slips out soft and low,
You nod, and say, "Yeah... I know."
The words are small, but they still sting-
A quiet end to everything

The minutes pass, they will not wait,
We let go slow and call it fate.
And when you leave, I'll feel the ache
of a love that stayed - but had to break.

■■■

College Days

Payel Saha

B.Ed. 2nd year

Oh, those college days, so bright,
Every moment was filled with light.
Laughter echoed in every lane,
Memories sweet, like gentle rain.
Sleeping through lectures, hiding a smile,
Chatting in the canteen all the while.
Burning the midnight oil before exams,
Yet weaving together our little dreams and plans.
Even scoldings from teachers felt dear,
Togetherness made every moment clear.
Every corridor whispered a story,
Some full of mischief, some full of glory.
College taught us to rise again,
To sing through joy, to smile through pain.
Friendship, struggle, dreams that soar,
That's the rhythm of life's true core.
Now when we look back and say,
Our hearts still long for yesterday.
Oh, if only those times could stay,
College days would never fade away.

■■■

The Dream

Panjika Daimary

B.Ed 3rd Sem.

The dream I held as a child
Still lives quietly inside me.
Years have passed,
But it refuses to fade.
I work for it with tired hands,
I carry it through sleepless nights.
Even when my faith trembles,
Some days I break without a sound,
Some days my heart feels too weak to hope.
No one comes to hold my hand,
No one sees how heavy it feels.
Responsibility rests on my shoulders,
It pushes me forward,
When my legs want to stop.
It gives me strength when I am empty,
Gives wings when I forget how to rise.
Every tear I hide
Teaches me how to endure.
The road is long, but I keep walking.
I walk alone, and it hurts— but I walk.

■■■

The Lonely Heart

Saniyara Begum

B.Ed. 3rd Sem.

The soundless dark room, like as a dense forest,
Restrained all the sorrows of my heavy heart.
The eyes drowned in shiny crystal drops,
Unable to hold the weight of life.

The cold breeze of Autumn touches my soul,
With the barren branches, I leave behind my hope.
The night feels longer, with the passing time,
My heart aches for a little sight.

The chirping of the birds outside doesn't feel homely,
My lips don't smile when looking at the colourful butterflies.
I questioned, my worth, my existence,
"Why do you look so pale this Autumn?"

An Empty Cup

Deyashree Ghosh

B.Ed. 3rd Sem

The cup is not a cup until it is filled with tea.
The happiness it holds, the love it holds—
just pouring a little extra tea when someone is sad,
just pouring when my family needs it again and again.
It becomes emptier and emptier.
But when I really need it,
I tilt it—
but nothing comes out of it.
It's empty.

The Forbidden Love

Sneha Debnath

B.Ed. 3rd Sem

Under the starry night, sitting beside the stream,
where we used to sit and talk for hours,
even the birds used to sing for us during the spring season,
even the red roses used to dance when you used to sing,
The sun used to smile and tease me with your name.

But now, I am sitting all alone,
in the sharp cold wind of winter,
everything has become pale and dry.
The birds are in their nests.
The sun has gone behind those tall mountains.
Now I am trying to find the moonlight to search for you .
But the moon is guarded by too many stars, too busy
to help me to find you.

■ ■ ■

Painting in the Sky

Dolani Brahma

B.Ed. 3rd Sem

A blue veil above,
white patches of paint
spilled over in places,
a few dark, while some are faint.
It slowly moves away from me,
while I just sit and see.
An unfamiliar feeling conquers my mind,
an answer to which I struggle to find.
Onward and onward it goes,
towards a rendezvous, who knows?
To what they call home,
unfamiliar to some.
Time slowly creeps away,
green silhouettes sway.
As if swept away by the breeze,
the clouds drift with ease.
Just when you look up high,
your eyes meet a pastel-clad sky.
Your heart is filled to the brim
with a longing, deep and grim.
You can't fathom when
the sky has yet again
become the shade of your gloom.
What an unfortunate doom.
Will it return?
You wonder, as you rerun
that fleeting feeling of bliss,
knowing, somehow, you will miss.

■■■

कॉलेज का दौर

लता निरोला
तृतीया सेमेस्टर

यह कॉलेज का दौर है
समझदार बनने का वक्त है,
लेकिन फिर भी, कहीं तो हममें
अभी भी नादानी छुपी हुई है।

हुई यहाँ मुलाकात बहुत लोगों से
और बहुत कुछ सीखने को मिल रहा है,
किताबों की दुनिया से बाहर का ज्ञान
हमें यहीं से प्राप्त हो रहा है।

मिले हैं मस्ती-मज़ाक करने वाले दोस्त,
जिनके बिना कॉलेज जाना अधूरा-सा लगता है,
पढ़ाई के साथ गतिविधियाँ भी सीख रहे हैं
और उज्ज्वल भविष्य बनाने की कोशिश कर रहे हैं।

यही है हमारी कॉलेज के कहानी
जहाँ हम सब कुछ सीख रहे हैं,
अपने स्कूल के दिनों को याद करके
हर रोज़ नया सीखकर आगे बढ़ रहे हैं।

इसे ही तो कहते हैं जिंदगी
जो कभी किसी के लिए रुकती नहीं है,
बीता कल स्कूल में और आज कॉलेज में हैं,
और न जाने वाला कल कहाँ होंगे ...

■■■

সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

কিছুমান সময় পাৰ হৈ যায়, কিন্তু সেই সময়ৰ সৈতে জড়িত স্মৃতিবোৰ আমাৰ মনত সদায় সজীৱ হৈ থাকে। কলেজীয়া জীৱনো তেনে এক বিশেষ অধ্যায়, য'ত শিক্ষা, বন্ধুত্ব, দায়িত্ব, সৃষ্টিশীলতা আৰু অসংখ্য অভিজ্ঞতাই জীৱনক সমৃদ্ধ কৰে। বঙাইগাঁও বি. এড. কলেজ, বঙাইগাঁৱৰ এই বাৰ্ষিক আলোচনীখন সেই সুন্দৰ সময়ছোৱাৰেই এক সৰু প্ৰতিচ্ছবি।

শিক্ষা কেৱল পাঠ্যপুথিৰ জ্ঞান আহৰণৰ মাজতে সীমাবদ্ধ নহয়। ই মানুহৰ চিন্তা, মূল্যবোধ, সৃষ্টিশীলতা আৰু দায়িত্ববোধক বিকশিত কৰে। সাধাৰণ সম্পাদকৰ শিক্ষার্থী হিচাপে আমি ভৱিষ্যতৰ শিক্ষক হিচাপে নিজকে প্ৰস্তুত কৰি আছোঁ। সেয়ে শ্ৰেণীকোঠাৰ শিক্ষাৰ লগতে বিভিন্ন সহ-পাঠ্যক্ৰমিক কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰিও আমি বহুতো গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা শিকিছোঁ।

মোৰ বাবে এই শিক্ষাবৰ্ষটো বিশেষভাৱে স্মৰণীয়, কাৰণ মোক কলেজৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে দায়িত্ব পালন কৰাৰ সুযোগ দিয়া হৈছিল। এই দায়িত্ব মোৰ বাবে কেৱল এটা পদ নাছিল; ই আছিল এক বিশ্বাস আৰু একেলগে কাম কৰি কিবা এটা ভাল কৰাৰ সুযোগ। আমাৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ মূল্যবান পৰামৰ্শ, ছাত্ৰ পৰিষদৰ সদস্যসকলৰ সহযোগিতা আৰু মোৰ সহপাঠীসকলৰ আন্তৰিক সহায় অবিহনে এই যাত্ৰা সম্ভৱ নহ'লহেঁতেন। একেলগে আমি (প্ৰয়াত জুবিন গাৰ্গৰ জন্মদিনত তেওঁক স্মৰণ কৰি আয়োজন কৰা অনুষ্ঠান, বনভোজ, সৰস্বতী পূজা, কলেজ সপ্তাহ, ২০২৪-২৬ শিক্ষাবৰ্ষৰ জ্যেষ্ঠসকলৰ বিদায় অনুষ্ঠান আৰু ২০২৬-২৮ শিক্ষাবৰ্ষৰ নতুন শিক্ষার্থীসকলৰ আদৰ্শ অনুষ্ঠান) আদি বহুতো কাৰ্যসূচী আয়োজন কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিলোঁ। এই অনুষ্ঠানসমূহৰ প্ৰতিটোৱেই আমাক নতুন অভিজ্ঞতা দিলে আৰু বহুতো মধুৰ স্মৃতি উপহাৰ দিলে। বিশেষকৈ একেলগে পৰিকল্পনা কৰা, দায়িত্ব ভাগ কৰি লোৱা আৰু সকলোকে লগত লৈ আগবাঢ়ি যোৱাৰ অভিজ্ঞতাই মোক নেতৃত্বৰ প্ৰকৃত অৰ্থ বুজিবলৈ সহায় কৰিলে।

এই আলোচনীখনত প্ৰকাশ পোৱা কবিতা, গল্প, প্ৰবন্ধ আৰু অন্যান্য সৃষ্টিৰ মাজেৰে আমাৰ শিক্ষার্থীসকলৰ চিন্তা আৰু প্ৰতিভাই প্ৰকাশ লাভ কৰিছে। সেয়ে এই আলোচনীখন কেৱল এখন বাৰ্ষিক প্ৰকাশন নহয়; ই আমাৰ (চিন্তা, সৃষ্টিশীলতা, বন্ধুত্ব আৰু কলেজীয়া জীৱনৰ স্মৃতি সংৰক্ষণ কৰা এক মূল্যবান দলিল)।

এই আলোচনীখন প্ৰকাশৰ আঁৰত থকা প্ৰতিগৰাকী শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, ছাত্ৰ পৰিষদৰ সদস্য, শিক্ষার্থী, লেখক আৰু সম্পাদনা সমিতিৰ সদস্যলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। সকলোৰে সহযোগিতা আৰু পৰিশ্ৰমেই এই প্ৰয়াসক পূৰ্ণতা দিছে।

শেষত, আশা কৰোঁ এই আলোচনীখনৰ প্ৰতিটো পৃষ্ঠাই আমাৰ আজিৰ দিনবোৰক সযতনে ধৰি ৰাখিব আৰু ভৱিষ্যতে এই সময়ছোৱালৈ উভতি চোৱাৰ এক সুন্দৰ সুযোগ দিব। (আমাৰ এই সৰু প্ৰয়াসে জ্ঞান, সৃষ্টিশীলতা আৰু একতাৰ এক সুন্দৰ স্মৃতি হৈ সদায় জীয়াই থাকক।)

গৌৰৱ ৰায়

সাধাৰণ সম্পাদক

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ ছাত্ৰ একতা সভা

(২০২৫-২৬)

BEYOND A TITLE: MEMORIES OF A MEANINGFUL JOURNEY

Serving as the Assistant General Secretary (AGS) of the Bongaigaon B.Ed. College, Students Union has been one of the most memorable and meaningful experiences of my college life. When I first took up the responsibility, I thought the role would mainly involve coordinating with college programmes and events. But as time passed, I realised that being an AGS was much more than that. It meant being available whenever something needed to be done, taking responsibility when a situation required attention, and being someone whom students could approach whenever they had a problem.

In a B.Ed. college, activities and programmes are naturally a part of college life. Throughout the year, there were different academic and co-curricular activities, celebrations, competitions, meetings and other programmes. Whenever something was organised in the college, we often became part of the work behind it. From planning and making arrangements to purchasing materials, making calls, informing students, managing participants and looking after things on the actual day, there was always something to do. Even smaller activities that might take only a short time to happen often required preparation beforehand. As members of the Students Union, we could not simply watch from the side; if something had to be managed, we had to step forward and do it.

Many times, our work started several days before an event. Sometimes we had to stay in college from morning to evening, and during important programmes, the work continued till 10:00 pm or 11:00 pm at night. There were days when we even had our meals in college because there was hardly any time to go home. The situation became more challenging because we were B.Ed. students ourselves. Along with these responsibilities, we had assignments, lesson plans, teaching practice, examinations and other academic work. Sometimes, because the day was occupied with college activities, we had no choice but to finish our academic work and programme-related preparations late at night. There were also occasions when an upcoming programme required work to be completed one day earlier, making the schedule even tighter.

Among all these experiences, College Week was one of the biggest responsibilities I faced as an AGS. I had to keep track of the different activities and ensure that everything was going properly. At the same time, I was also a member of the Gangadhar Group, and our group had a goal of winning ‘The Best Group’ title. Meaning participation in games and other competitions was very important for us. Balancing my responsibility as an AGS alongside my responsibility towards my group was not always easy. I often had to move between arrangements, activities and competitions, sometimes without even getting enough time to rest. But when Gangadhar Group was finally declared ‘The Best Group’, it became a memorable moment that I will always remember. All the hard work, late nights preparations, running around and participation suddenly felt completely worth it.

However, the responsibility of an AGS was not limited to programmes and activities. The title itself carried a lot of responsibility. Whenever a student faced a problem, had a concern or needed any help related to college, somehow the matter would reach us. Sometimes it was a minor issue, sometimes it needed immediate attention, but as an AGS, I had to address them. There were moments when I was busy with my own work, yet a student would come and share a problem, expecting us to do something about it. That's how I gradually understood about the significance of the position—the moment you carry the AGS tag, students start seeing you as someone that they can approach. In a way, the problems and concerns of students also become a part of my responsibility. We could not solve every problem ourselves, but listening to students, understanding their concerns and trying to guide them to the right person was also an important part of the role.

I am especially grateful to all the teachers who were in charge of different programmes and activities. They supported us whenever we needed guidance and, more importantly, trusted us with responsibilities. There were times when I had to take decisions on my own, and their confidence in me gave me the courage to move forward. Their support and trust made a real difference, and I will always be thankful to every sir and ma'am who believed in my decisions and stood by us during different activities.

Of course, everything did not always go according to the plan. There were last-minute changes, unexpected problems, tiredness and days when several responsibilities came together at the same time. But those situations taught me things that I could not have learned from a classroom alone. I learned how to remain calm under pressure, how to make quick decisions, how to manage different responsibilities and how to keep working even when things became difficult.

Looking back, I remember not only the successful programmes but also everything that happened behind them—the shopping trips, phone calls, arrangements, staying back in college, having meals with friends, working late at night, solving small problems and helping students whenever they needed us. These ordinary moments slowly became a part of my favourite memories of college life.

My journey as an AGS taught me that leadership is not about having a title or being in front of everyone. Sometimes, leadership means being behind the scenes, doing the work that people may never notice. It means being available when someone needs help, taking responsibility when something goes wrong and continuing to work until the job is done.

I am thankful to Bongaigaon B.Ed. College for giving me this opportunity, to the Students Union for trusting me, to all the teachers and event in-charges for their constant support, and to my friends and fellow students who stood beside me throughout this journey. Their support made the difficult days easier and the successful moments more meaningful.

When I look back at my time as an AGS, I do not see it simply as a position I held. I see a journey filled with responsibilities, busy days, late night preparations, student concerns, programmes, challenges, friendships, achievements and countless memories. Being an AGS was sometimes tiring, sometimes stressful, but above all, it was an experience that helped me understand responsibility, leadership and college life from a completely different perspective.

Being an AGS was more than carrying a title; it was carrying a responsibility—and I will always be grateful for the experience.

Khuswanta Nath
Assistant General Secretary
BBCSU (2025-26)

A JOURNEY OF MEMORIES AND EXPERIENCES

My journey at Bongaigaon B.Ed. College has been a beautiful blend of learning, participation, friendship, and unforgettable memories. As the Assistant Literary Secretary, I had the privilege of being actively involved in various college activities and programmes throughout the session. From welcoming the new faces at the Freshers' Programme to sharing heartfelt moments at the Farewell Programme, every occasion brought its own charm and significance.

The much-awaited College Week was particularly memorable, as it provided us with opportunities to showcase our talents, creativity, and team spirit beyond the classroom. Being a part of different cultural and literary activities not only enriched my college experience but also strengthened my confidence, communication skills, and sense of responsibility.

Looking back, I realise that these moments were more than just events—they were experiences that brought us closer, created lasting friendships, and shaped our journey as teacher trainees. The laughter, excitement, responsibilities, and togetherness will forever remain cherished memories of my days at Bongaigaon B.Ed. College.

Saniyara Begum
Asst. Literary Secretary
BBCSU (2025-26)

সাহিত্য চৰাৰ এখনি দাপোণ: সাহিত্য সম্পাদকৰ কলমত

বঙাইগাঁও বি.এড মহাবিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক চৌহদত সাহিত্য আৰু বৌদ্ধিক চিন্তা-চৰ্চাৰ গুৰি বঠা ধৰাৰ সুযোগ পোৱাটো মোৰ ছাত্ৰ-জীৱনৰ এক অনন্য আৰু স্মৰণীয় অভিজ্ঞতা। সাহিত্য সম্পাদকৰ পদটো কেৱল এটা সাংগঠনিক পদবী নাছিল, বৰঞ্চ প্ৰতিগৰাকী সতীৰ্থৰ অন্তৰ্নিহিত সৃজনশীল প্ৰতিভাক জাগ্ৰত কৰা এক পৱিত্ৰ দায়িত্ব আছিল।

এই দায়িত্ব পালনৰ সময়ছোৱাত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত সৃষ্টিশীল আৰু সাহিত্যিক প্ৰতিভা বিকাশৰ উদ্দেশ্যে বিভিন্ন কাৰ্যসূচী যেনে - তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, আকস্মিক বক্তৃতা, কবিতা আবৃত্তি আৰু প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা প্ৰস্তুত আদি সুচাৰুৰূপে অনুষ্ঠিত কৰাৰ সৌভাগ্য মোৰ হৈছিল। প্ৰতিযোগিতা আৰু সাহিত্যিক কাৰ্যসমূহত সকলো সহপাঠীৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত অংশগ্ৰহণ আৰু অপৰিসীম উৎসাহে এই সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটোক অধিক ফলপ্ৰসূ কৰি তোলাৰ লগতে প্ৰতিভাৱান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এক মঞ্চ প্ৰদান কৰিছিল।

এই অনুষ্ঠানসমূহ সফল কৰি তোলাৰ আঁৰত আছিল - দলগত প্ৰচেষ্টা, শৃংখলাবোধ আৰু নতুনকৈ চিন্তা কৰাৰ সাহস। সতীৰ্থসকলৰ কলমেৰে নিগৰি অহা ভাৱৰ প্ৰকাশ আৰু সৃষ্টিশীলতাই এই যাত্ৰাক প্ৰাণৱন্ত কৰি ৰাখিছিল।

মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰাণস্বৰূপ বাৰ্ষিক আলোচনী 'প্ৰজ্ঞাসূৰ্য্য'ৰ বাবে লিখনিসমূহ সংগ্ৰহ কৰাৰ দিনকেইটা আছিল বিশেষভাৱে প্ৰত্যাহ্বানমূলক আৰু আনন্দদায়ক। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু সতীৰ্থসকলৰ সাহিত্যৰ প্ৰতি থকা অগাধ অনুৰাগৰ ফলশ্ৰুতিত সংগ্ৰহ হোৱা বিভিন্ন মননশীল প্ৰৱন্ধ, গৱেষণামূলক লেখা, গল্প আৰু কবিতাসমূহ সুশৃংখলিতভাৱে সম্পাদনাৰ প্ৰাৰম্ভিক কাম সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ পাই মই ধন্য অনুভৱ কৰিছোঁ। সংগৃহীত এই বহুমূলীয়া বৌদ্ধিক সমলসমূহ পৰৱৰ্তী শিক্ষাবৰ্ষৰ সাহিত্য সম্পাদক 'সুমন বৰ্মন'ৰ হাতত যথোচিতভাৱে অৰ্পণ কৰিবলৈ পাই মই অত্যন্ত গৌৰৱান্বিত। মোৰ পূৰ্ণ বিশ্বাস, তেওঁৰ দক্ষ নেতৃত্বত আমাৰ সপোনৰ বাৰ্ষিক আলোচনীখনে এক নিকা, গৌৰৱময়, আৰু বলিষ্ঠ ৰূপত প্ৰকাশ পাই সকলোৰে মন জয় কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।

এই দায়িত্ব পালনত সততে দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা-শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ মহোদয়, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকল আৰু আন্তৰিক সহযোগিতা আগবঢ়োৱা প্ৰতিগৰাকী সতীৰ্থলৈ মোৰ অন্তৰৰ পৰা গভীৰ শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা নিবেদন কৰিলোঁ। বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ এই সৃষ্টিশীল সাহিত্যিক পৰম্পৰা যুগমীয়া হওঁক।

নিকুমনি দাস

সাহিত্য সম্পাদক

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ ছাত্ৰ একতা সভা

(২০২৫-২৬)

MY JOURNEY WITH BBCSU

I joined BBCSU with a deep passion for organizing events and bringing students together through art, culture, and various activities. It gave me an opportunity to contribute to college life while exploring my own interests and talents.

My tenure in BBCSU was a memorable and enriching experience. During this period, I had the opportunity to be involved in organizing college festivals, cultural programmes, competitions, and other student activities. Along with organizing events, I also got the opportunity to perform as a singer in various college programmes. These experiences helped me overcome stage hesitation and gave me more confidence to express myself in front of an audience. Working with a dedicated team taught me valuable lessons in teamwork, leadership, communication, responsibility, and time management.

I am sincerely thankful to the college management, respected faculty members, and my dear friends for their constant support, guidance, and encouragement throughout my tenure. I will always cherish the memories, friendships, performances, and experiences I had through BBCSU. This journey has given me lessons and memories that I will carry with me long beyond my college years.

Karan jit Ray
Cultural secretary
BBCSU (2025-26)

MY JOURNEY AS THE ASSISTANT CULTURAL SECRETARY OF BBBCSU

I, Jintimoni Barman, served as the Assistant Cultural Secretary of Bongaigaon B.Ed. College during the academic year. It was a great opportunity and honour for me to take responsibility for the college's cultural activities. Cultural activities play an important role in developing the creativity, confidence, teamwork, and leadership qualities of students and teachers. During my tenure, I actively participated in and supported various cultural programmes organised by the college. My journey began with College Week. I actively participated in the various cultural programmes held during College Week. In addition, I also took part in the welcome programme and other important college events. As part of my responsibilities, I assisted in organising and managing various cultural programmes. I also actively participated in these events and performed dance whenever I had the opportunity. Alongside my responsibilities at Bongaigaon B.Ed. College, my journey with BBBCSU was also a meaningful and enriching experience. Through my involvement with BBBCSU, I had the opportunity to participate in various programmes, work with others, and contribute to the development of student life. This experience helped me improve my communication, coordination, leadership, and organisational skills. Through these activities, I had the opportunity to work with my fellow students and teachers and learn the importance of cooperation, discipline, responsibility, and teamwork. I sincerely express my gratitude to the respected Principal, teachers, Cultural Secretary Karan jit Ray, members of BBBCSU, and all my fellow students for their continuous support and encouragement. I am grateful to everyone for placing their trust in me, giving me the opportunity to contribute to the cultural activities of Bongaigaon B.Ed. College and allowing me to be a part of this journey with BBBCSU. I will always cherish the wonderful experiences and memories I gained during my tenure as Assistant Cultural Secretary and through my involvement with BBBCSU.

"May the spirit of culture, unity, and creativity always continue to flourish at Bongaigaon B.Ed. College."

Jintimoni Barman
Assistant Cultural Secretary
BBBCSU (2025-26)

MY JOURNEY AS THE SPORTS SECRETARY OF BBCSU

To be honest, I never thought that one day I would become the Sports Secretary of BBCSU. It was never something I had planned for myself. But sometimes, things happen in our lives that we never expect. Maybe it was meant to be, and I was meant to take up this responsibility.

When I became the Sports Secretary, I slowly understood that being a secretary was not just about having a position. It was about taking responsibility and being there when needed. I tried my best to perform my duties sincerely and make my contribution to the college.

One of the most memorable experiences for me was College Week. It was the time when I really got to experience what it was like to be the Sports Secretary. I had responsibilities to take care of students to coordinate with and different things to manage. It was not always easy, but I enjoyed the whole experience. There were some stressful moments too, but looking back, those moments are also a part of the memories I made.

During my tenure, I learned many things — not only about sports, but also about responsibility, teamwork and dealing with different people. I also became more confident because of the opportunities this position gave me.

I am truly thankful to Bongaigaon B.Ed. College for giving me the opportunity to be a part of BBCSU. I am also thankful to our teachers, college authorities, my fellow secretaries and all my friends and fellow students who supported me throughout this journey.

Samudra Bishal Hazarika

Sports Secretary,
BBCSU (2025-26)

MY JOURNEY AS SPORTS SECRETARY

Joining BBCSU as the Sports Secretary has been a wonderful and memorable experience for me. I felt honoured to receive this responsibility and got the opportunity to contribute to various college activities. During my tenure, I learned many important things such as leadership, teamwork, cooperation, and responsibility. Working with my fellow students and teachers helped me gain confidence and created many beautiful memories that I will always cherish. I am sincerely thankful to Bongaigaon B.Ed College for giving me this opportunity and for always supporting and encouraging me. I am also grateful to all the teachers, staff members, and my fellow students for their guidance and cooperation. Being a part of BBCSU has been a valuable experience in my life, and I will always be grateful for the memories and lessons I gained during my tenure.

Isha Hajowary
Sports Secretary
BBCSU (2025-26)

A JOURNEY OF LEARNING, SERVICE AND TOGETHERNESS

It is a matter of immense honour and privilege for me to share my thoughts in this prestigious college magazine as the Social Secretary of Bongaigaon B.Ed College Students' Union.

My journey with BBCSU began with a sincere desire to serve the student community and to contribute meaningfully to our college life. When I was elected as the Social Secretary for the session 2025-2026, it was not merely a personal victory, but a great responsibility and a trust reposed in me by my friends, respected teachers and seniors. I joined the Union with excitement, humility, and a firm commitment to uphold the dignity and rich tradition of our college.

The tenure of 2025-2026 has been the most transformative phase of my student life. This role taught me lessons beyond the four walls of the classroom - the values of leadership, teamwork, patience, time management and accountability.

From organizing the Freshers' Social, cultural functions, and various awareness and co-curricular activities to ensuring active participation of students, every event was a new experience. There were challenges, last-minute preparations and sleepless nights, but the constant guidance of our Principal, the unwavering support of our professors, non-teaching staff and the incredible unity of my fellow BBCSU members made every event a success. The applause of the audience, the smiles of my friends and the spirit of togetherness we shared will forever remain etched in my heart.

This tenure gave me not just colleagues, but a family.

I take this opportunity to express my heartfelt gratitude to Bongaigaon B.Ed College - an institution that gave me not only education but also an identity and a platform to grow.

I am deeply indebted to our respected Principal for his dynamic leadership, to all my revered teachers for their guidance, and to all my fellow students for their love, support and cooperation.

Whatever I have learnt as Social Secretary will always guide me in my future journey as a teacher and as a better human being.

Long live Bongaigaon B.Ed College.

Kripal Ghosh
Social Secretary
BBCSU (2025-26)

MORE THAN A POSITION, A JOURNEY TO REMEMBER

There are certain journeys that are measured not by the distance we travel, but by the experiences we gain, the people we meet, the memories we create, and the person we become along the way. My journey at Bongaigaon B.Ed. College has been one such enriching and memorable experience

Serving as the Class Representative has never been merely a position for me. It has been a responsibility, an opportunity to learn, and above all, a privilege. I have had the opportunity to listen to my classmates, understand their views and concerns, communicate their thoughts, and work collectively for the betterment of our class. This responsibility has taught me that true leadership is not about giving instructions; rather, it is about listening with patience, understanding different perspectives, extending support, and working together towards a common purpose.

My experience as a member of the Union Body has further strengthened my understanding of unity, cooperation, and teamwork. Every activity, discussion, celebration, and challenge has provided valuable lessons. There were occasions when opinions differed, but such differences taught us the importance of dialogue, mutual respect, and collective decision-making. Ultimately, it was our sense of togetherness and shared responsibility that made each experience meaningful and memorable.

Our B.Ed. journey is much more than lectures, assignments, examinations, and practical classes. It is a journey of personal and professional transformation. We entered this institution as students carrying dreams and aspirations of becoming teachers, and we are moving forward with a deeper understanding of what it truly means to be an educator, a leader, and a responsible member of society.

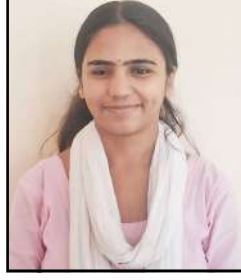
The responsibilities entrusted to me have helped me develop confidence, communication skills, patience, and a greater sense of accountability. More importantly, they have taught me that leadership is meaningful only when it is accompanied by humility, responsibility, and a willingness to serve others.

I express my sincere gratitude to our respected teachers for their constant guidance and encouragement, and to my classmates and fellow Union Body members for their trust, cooperation, and support throughout this journey. The memories and lessons gathered during these years will remain a cherished part of my student life and will continue to guide me in the years ahead.

Looking back, I realise that the greatest achievement of this journey is not the position I held, but the lessons I learned and the relationships I built. The experience of serving my classmates and contributing as a Union Body member has been an honour that I will always remember with gratitude and pride.

Harshajit Roy
Class Representative
BBCSU(2025-26)

মোৰ অভিজ্ঞতা এগৰাকী ছাত্ৰী-প্ৰতিনিধি হিচাপে

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ এগৰাকী Class Representative (CR) তথা Union Body Member হিচাপে কাম কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰাটো মোৰ বাবে এক বিশেষ আৰু স্মৰণীয় অভিজ্ঞতা। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু সহপাঠীসকলৰ মাজত এক সুন্দৰ সমন্বয় স্থাপন কৰাত এগৰাকী প্ৰতিনিধি হিচাপে মই মোৰ দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি আহিছোঁ।

এই দায়িত্বৰ জৰিয়তে মই কেৱল সহপাঠীসকলৰ সমস্যা আৰু মতামত শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ ওচৰলৈ আগবঢ়োৱাৰ সুযোগেই পোৱা নাই, বৰঞ্চ বিভিন্ন শৈক্ষিক, সাংস্কৃতিক আৰু সামাজিক কাৰ্যসূচীত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিছোঁ। অনুষ্ঠানৰ সময়ত সহপাঠীসকলক একত্ৰিত কৰা, দায়িত্বসমূহ ভাগ-বতৰা কৰা আৰু সময়মতে কাম সম্পূৰ্ণ কৰাৰ অভিজ্ঞতাই মোৰ নেতৃত্বদানৰ ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰিছে।

এগৰাকী CR হিচাপে কাম কৰোঁতে দায়িত্ববোধ, সময়ানুবৰ্তিতা, সহযোগিতা, যোগাযোগৰ দক্ষতা আৰু নেতৃত্ব গুণ আয়ত্ত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছোঁ। কেতিয়াবা বিভিন্ন মতামত বা সমস্যাৰ মাজত সমাধান বিচাৰি উলিয়াবলগীয়া হয়, যিয়ে মোক ধৈৰ্যসহকাৰে পৰিস্থিতি চম্ভালিবলৈ শিকাইছে।

Union Bodyৰ এগৰাকী সদস্য হিচাপে লাভ কৰা অভিজ্ঞতাই মোৰ B.Ed. জীৱনক অধিক অৰ্থপূৰ্ণ কৰি তুলিছে। “Teacher trainee” হিচাপে কেৱল শ্ৰেণীকোঠাত শিক্ষাগ্ৰহণ কৰাই নহয়, দায়িত্বশীলতা, নেতৃত্ব আৰু দলগত কামৰ জৰিয়তেও এজন ভৱিষ্যৎ শিক্ষক হিচাপে নিজকে গঢ়ি তোলাৰ সুযোগ লাভ কৰিছোঁ।

এই অভিজ্ঞতাসমূহ মোৰ B.Ed. জীৱনৰ এক মূল্যবান সম্পদ হৈ ৰ’ব আৰু ভৱিষ্যতে এগৰাকী শিক্ষক হিচাপে শিক্ষার্থীসকলৰ সৈতে কাম কৰোঁতে এই অভিজ্ঞতাই মোক নিশ্চয় সহায় কৰিব সামগ্ৰিকভাৱে, এগৰাকী Class Representative তথা Union Body Member হিচাপে লাভ কৰা অভিজ্ঞতাই মোক অধিক দায়িত্বশীল, আত্মবিশ্বাসী আৰু নেতৃত্বদক্ষ কৰি তুলিছে। সহপাঠীসকলৰ সৈতে একেলগে কাম কৰি লাভ কৰা এই অভিজ্ঞতাসমূহ মোৰ B.Ed. জীৱনৰ এক মূল্যবান অংশ হৈ ৰ’ব আৰু ভৱিষ্যতে এগৰাকী শিক্ষক হিচাপে মোক সদায় পথ দেখুৱাব।

মুনমুন দে
Class Representative
BBCSU(2025-26)

Bongaigaon B.Ed. College
STUDENT UNION BODY
2024-25

General Secretary:
Biprojeet Roy

Asstt. General Secretary:
Ratna Pratim Singha
Deepabali Sarkar

Literacy Secretary:
Nikumoni Das
Biswajit Chakraborty

Cultural Secretary:
Preetirekha Ray
Laknath Ray

Sports Secretary:
Kaustav Mani Rabha
Anjali Kumari

Social Welfare Secretary:
Barnali Ray
Mridula Ray

Class Representative:
Pritom Ray
Barnali Basumatary

Bongaigaon B.Ed. College
STUDENT UNION BODY
2025-26

General Secretary:
Gaurab Ray

Asstt. General Secretary:
Khuswanta Nath

Literacy Secretary:
Suman Barman
Saniyara Begum

Cultural Secretary:
Karan Jit Ray
Jintimoni Barman

Sports Secretary:
Samudra Bishal Hazarika
Isha Hajowary

Social Welfare Secretary:
Kripal Ghosh

Class Representative:
Harshajit Ray
Moon Moon Dey

Bongaigaon B.Ed. College

GOVERNING BODY

Sri Satin Chandra Roy	President
Dr. Madhusudhan Adhikary	Principal/ Secretary
Dr. Purabi Baishya	University Nominee
Prof. Jayanta Krishna Sarma	University Nominee
Dr. Pranab Kr. Dhar	University Nominee
Dr. Sadananda Nath	University Nominee
Sri Manabendra Das	Member
Sri Birabrata Das Choudhury	Member
Dr. Bankelal Sharma	Member
Dr. Hitesh Ch. Das	Educationist
Dr. Rupanjali Devi	Female Member
Sri Chatrasing Choudhury	Gurdian Member
Sri Premlal Harlalka	Donor Member
Smt. Urmita Roy	Teacher Member

BONGAIGAON B.ED. COLLEGE FAMILY

PRINCIPAL

Dr. Madhusudhan Adhikary, *M.A. in Bengali & Education, M.Ed., Ph.D.*

RECTOR

Dr. Rupanjali Devi, *Retd. Principal (Incharge, Bongaigaon College)*

LIST OF FACULTY MEMBERS :

Dr. Anita Devi, Asstt. Professor
Mrs. Urmita Roy, Asstt. Professor
Mr. Mahanta Kr. Nath, Asstt. Professor
Mrs. Angela Moshahary, Asstt. Professor
Mr. Amarendra Thakuria, Asstt. Professor
Mrs. Paramita Das, Asstt. Professor
Mr. Dulal Gogoi, Asstt. Professor
Miss Bismita Das Sanyal, Asstt. Professor
Miss Kabita Devi, Asstt. Professor
Mr. Khanin Barman, Asstt. Professor
Mrs. Richa Kalita, Asstt. Professor
Mr. Biplab Koch, Asstt. Professor
Mr. Zenith Choudhury, Asstt. Professor
Mr. Sunayan Deka, Asstt. Professor
Miss. Kavita Roy, Asstt. Professor

Mrs. Achala Das Lahkar, Librarian

Mr. Pankaj Kanti Roy, Lab Assistant-cum ICT Instructor

Administrative

Mr. Hemen Barman
Mr. Chatrasing Ray
Mr. Biswajit Barman

Helper

Mr. Pradip Singha
Mr. Parimal Ch. Ray
Mr. Rajib Barman
Mrs. Lipika Ray

Bongaigaon B.Ed. College

NAAC COMMITTEES:

CURRICULAR ASPECTS:

Co-Ordinator: Bismita Das Sanyal

Members: 1. Khanin Barman, 2. Angela Moshahary
3. Dulal Gogoi, 4. Zenith Choudhury

TEACHING LEARNING EVALUATION:

Co-Ordinator: Urmita Roy

Members: 1. Pankaj Kanti Roy, 2. Bismita Das Sanyal
3. Kabita Devi

RESEARCH AND OUTREACH ACTIVITIES:

Co-Ordinator: Angela Moshahary

Members: 1. Paramita Das, 2. Kabita Devi,
3. Richa Kalita

INFRASTRUCTURE AND LEARNING RESOURCES:

Co-Ordinator: Amarendra Thakuria

Members: 1. Dulal Gogoi, 2. Dipjyoti Nath,
3. Kabita Devi

STUDENT SUPPORT AND PROGRESSION:

Co-Ordinator: Dulal Gogoi

Members: 1. Mahanta Kr. Nath, 2. Amarendra Thakuria,
3. Khanin Barman

GOVERNANCE, LEADERSHIP AND MANAGEMENT:

Co-Ordinator: Dr. Madhusudhan Adhikary

Members: 1. Mahanta Kr. Nath, 2. Dulal Gogoi,
3. Dipjyoti Nath

INSTITUTIONAL VALUES AND BEST PRACTICES:

Co-Ordinator: Anita Devi

Members: 1. Khanin Barman, 2. Dipjyoti Nath,
3. Kabita Devi

Bongaigaon B.Ed. College

INTERNAL QUALITY ASSURANCE CELL (IQAC)

Advisor :	Sri Satin Chandra Roy, President, Governing Body, Bongaigaon B.Ed.College
Chair Person:	Dr. Madhusudhan Adhikary, Principal, Bongaigaon B.Ed. College
Co-Ordinator:	Mr. Mahanta Kr. Nath
Assistant Co-Ordinator:	Ms. Bismita Das Sanyal
Members from Administration:	Dr. Hitesh Ch. Das, G.B. Member Dr. Rupaljali Devi, Rector
Members from Management:	Dr. Bankelal Sharma, G.B. Member Mr. Manabendra Das, Retd. Associate Professor Birjhora Mahavidyalaya
Members from Employer:	Dr. P. K. Dhar, University Nominee Chatrasing Choudhury, Secretary, STDS
Members from Local Society:	Dr. Munin Thakuria, Retd. Associate Professor Birjhora Mahavidyalaya Dr. Kalpana Kalita Das, IQAC, Co-ordinator Birjhora Kanya Mahavidyalaya
Members from Teachers:	Dr. Anita Devi, Mrs. Urmita Roy
Members Alumni:	Mr. Kishore Das Mr. Preeti Prasun Debnath
Student Member:	Mr. Khuswanta Nath

Bongaigaon B.Ed. College
ALUMNI COMMITTEE

<u>Sl No.</u>	<u>Name</u>	<u>Designation</u>
1	Chatra Singh Choudhary	Advisor
2	Dr. Rupanjali Devi	President
3	Pritiprashun Devnath	Vice President
4	Kayum Ali	Vice President
5	Urmita Ray	Secretary
6	Kandarpa Nath	Joint Secretary
7	Kishor Das	Joint Secretary
8	Khanin Barman	Joint Secretary
9	Agnibo Chakrabarty	Treasurer
10	Purabi Pathak	Member
11	Bibhuti Bhusan Ray	Member
12	Upasana Barman	Member
13	Bhaskarjyoti Roy	Member
14	Pratibha Das	Member
15	Himakshi Ray Choudhury	Member
16	Gitanjali Sarkar	Member
17	Jyoti Prasad Thakur	Member
18	Aman Das	Member
19	Chandraa Roy	Member
20	Karabi Barman	Member
21	Anish Sheikh	Member

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ ছাত্র একতা সভা (২০২৪-২৫)

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজ ছাত্র একতা সভা (২০২৫-২৬)

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ বিভিন্ন শৈক্ষিক কাৰ্যক্ৰমৰ জিলিঙি ...

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ বিভিন্ন শৈক্ষিক কাৰ্যক্ৰমৰ জিলিঙণি ...

বঙাইগাঁও বি.এড. কলেজৰ বিভিন্ন শৈক্ষিক কাৰ্যক্ৰমৰ জিলিঙি ...

কলা বীথিকা

